

31

~~75-2~~

~~2. a. 7.~~

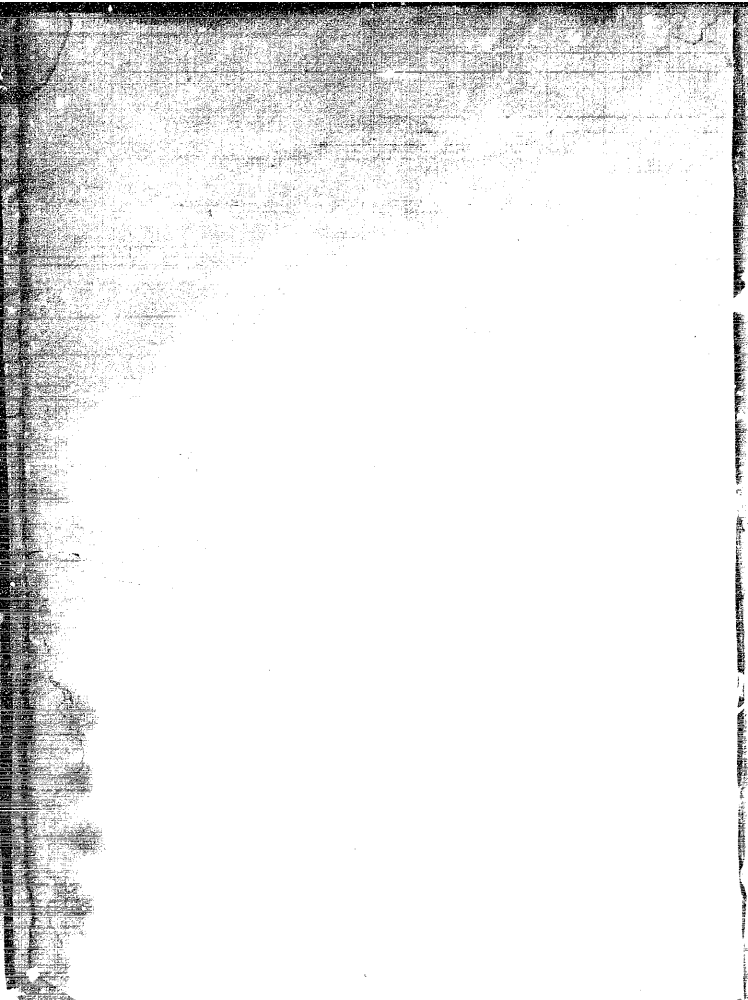
~~26.~~

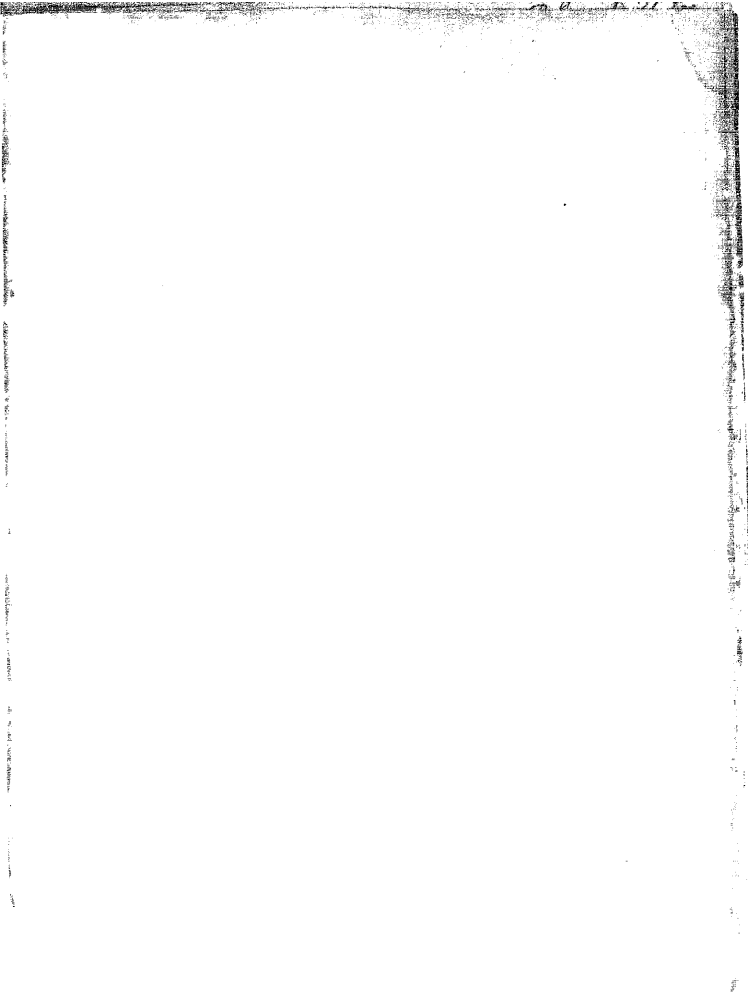


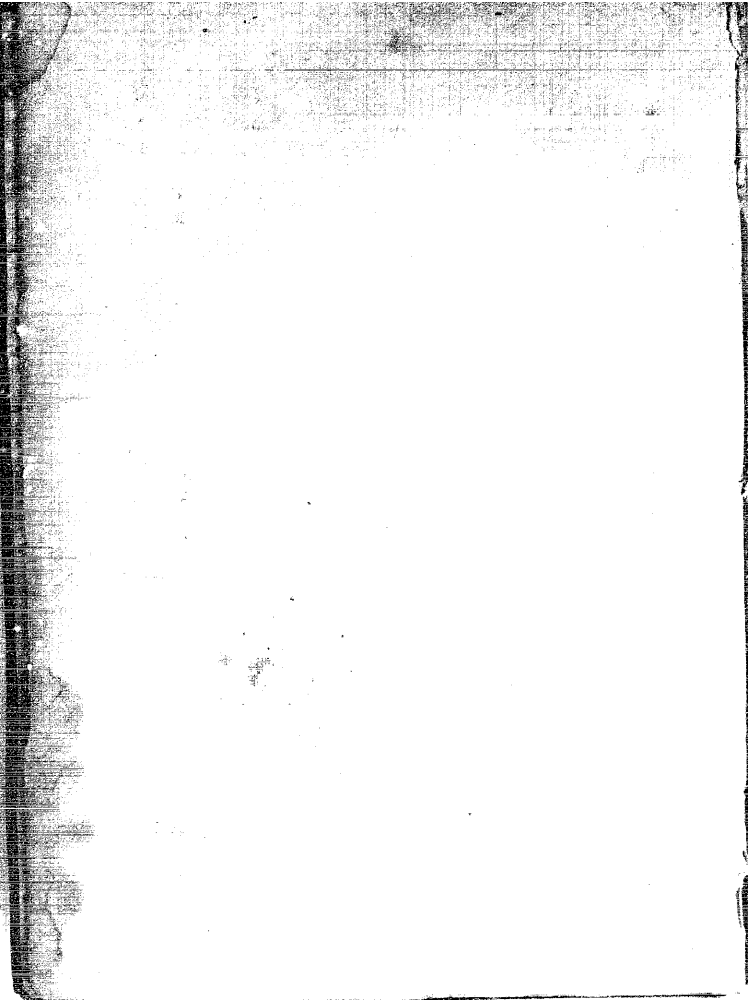
~~3~~
~~28-312~~

British Consulate
A.
No. 5
Date
2/48









1267

SEGMENTA

EX EPISTOLIS PAULI PETRI

Iacobi & Iohannis. Necnon ex prophetis qui in
re dante leuatur per anu circulum: tam

in libro de numeris & dianochorum
Iohannis prole. Et ubi

Angolis Nebriſen

ad hoc grammat

ica quæſta

ſchola

non contemnenda.

APVD INCLYTAM

GARNATAM MENOR

FEBRUARI

D. XXXV

CVM PRIVILEGIO



AD PER QVAM R. VERENDV. AC

P. oride Illustrissimum Dominum, D. Iohannem Ponticam
Episcopum Burgensem; atq; Antistitem Episcopum
Sacer. &c. Antonij Nebrissenlis Regis
Holographi in Epistolas, quæ per an-
num in Ecclesia leguntur.

Prefacio.



Rnaldus Guillelmus Brocarius amplitudinis tue
adiens adiuratus; admonuit me: vt epistolæ Pauli
atq; prophetiæ; quæ per omnes grammatariorum
scholas enarrari consueuerunt; quod ad orthogra-
phiam pertinet; castigarem: quodq; ad enucleationem
sensûs conducit; pungerem dispungeremq; atq;
omnia cæsa quæ plerûq; reperiuntur confusa; colo & comate distin-
guerem. Addidit præterea vt huius laboris mei rationem Dignitate
nitentia potissimum redderem; quâdo ad censuram tuam pertinet; &
quas disciplinas esse in tam numeroso clero; & quales quemq; addi-
scere; & quousq; oportet; decernere. Ego vero qui non alterius cri-
ticiquâ nominis recordatione magis delector quam tui; & quod ho-
mini de me præclare merito nihil potui denegare; suscepi pro quâ
hanc non tam opinor honorificam q̃ onerosam. Sed illud imprimis
hoc in loco præfandû est; quod quem modû nulli sunt in vsu
eccliaistico libri frequentiores; q̃ ex veteri testamento regis David
psalteriû; & ex nouo epistolæ Pauli; ita nulli difficiliore. Anter pro-
pter linguæ tam pridem obsoletæ antiquitatem; alter propter linguæ
græcæ in qua scripta est ignorantem. cui accessit alia ex latino inter-
prete difficultas. Et ne quis calûnietur me quod de Paulo dixi; subiti-
ciam Hieronymi verba ex epistola ad Galatas; tractantis illud ex
epistola ad Colossenses. Nemo vos superet in humilitate mentis.
Quod crebro inquit diximus; & si imperitus sermone non tamẽ
scientia; nequaquam Paulum de humilitate; sed etiam de conscientie
veritate dixisse etiam nunc approbamus. Profundos enim & recon-
ditos sensus linguam non explicat. Et cum ipse sentiat quid loqua-
tur in alienas aures puro non potest transferre sermone; quem cum
in vernacula lingua habebat disertissimum; quippe vt hebreus; & ad

pedes euadit Gamalielis: in lege dei nihil mutatum interpre-
tari cupiens inuenitur. Et autem in greca lingua hoc eorum est quod
mutatum est. Tharilo eorum prima oratio subleuata: quid delictis dice-
mus: qui uerbum ex uerbo exprimere conatus obliuiores faciunt
eius sententias: & uelut herbis crocibus frugum in angulis uer-
tarem. Et quod in eadem epistola subditur: sunt rationem quidem
hanc ualens sapientia. Hoc autem in loco: quidem conuinctio superflua est
quod in plerisque locis propter imperitam artis grammaticae Apo-
stolum fecisse reperimus. Neque enim sequitur: sed; uel alia coniu-
ctio: quae uel ubi quidem possum fuerat respondere. Nam qua-
dem plerumque a uersa uia reperitur. Hec hieronymus: que sunt a
me tam multis reposita: ut ostenderem multo maioris esse negotij
hoc opus: quam quod a grammaticis tractari debeat. Ad duas su-
periores quas hieronymus enumerat difficultates: accessit tertia:
quam induxerunt illi: qui ex ueteris ac noui instrumenti libris diuini
cuius officia ordinarunt adentes: mutantibus: inuenientes
prototyporum uerba. Ut quod in ipso statum initio epistolae que le-
gitur in dominica prima aduentus. Sciens quia hora est iam non
de somno surgere. In greco unde & epistola uenit ad latinos: sic ad
uerbum est. Et hoc scimus sciens tempus: quod hora est. Et reliqua.
Manifestum est adiectum esse fratres: sed repertum a superioribus.
detractum tempus. Et qui possum pro. Sed haec utique tolera-
bilis: quia non mutatur sententia: illud nulla ratione excusabile. quod fe-
ria quarta sequente ex Esaiam propheta legitur: quia completa est ma-
licia eius. Nam pro malicia uelint nolint uiliuigatores illi: legendum
dum est milina: quod in hebraeo est. Sed haec & huiusmodi alio tem-
pore disputabuntur commodius. Nunc in hac tui nominis praefatione
tantum lectorum admonem: nihil nos mutasse ex eo quod in uoluminibus
castigatis habet etiam sic contra artis grammaticae praecipit scriptum repiat:
ad moniti auctoritatem Quintiliani oratoriarum institutionum libro primo:
ubi de etuitate: quaedam inquit sunt: que mutare uetat religio: &
consecratis utendum est. Sed plura feci quam quae amicus ille me
idemque tuus familiaris exigeret. Neque enim tantum caesa: colo: coma-
teque distinxit: singulisque dictionibus orthographiam suam admodum
tuis: sed & quaedam scholastica glossulataque adiunxi: atque locos quosdam ob-
scuriores audacius paraphrasi uerum. Haec amplitudini tuae narraui:
non quo putem puerilia haec ad te pertinere: sed ut studiorum meo-
rum ratio ubi uince honoris mei amplificatori constet.

Valeo

A ij

Argumentum Epistoliarum.



Dicte epistolas Paulus ad diuersas ecclesias scripsit. Ad Romanos vnā. Ad Corinthios duas. Ad Galatas vnā. Ad Ephesios vnā. Ad Philipenses vnā. Ad colossenses vnā. Ad Thessalonienses duas. Ad hebræos vnā. Romani notiores sunt. quam vtrū presentiarum de illis quicquam dici debeat: ad quos scribit ex corintho. Corinthij habitabant vrbem illam clarissimam totius Achaiae: qua parte Peloponnesus per Isthmum graece annectitur. Ad hos scribit ex Epheso epistolā primā. Secundam vero ex troade. Galatę populi sunt habitātes Galatiā regionem: quae prius *logracia* dicebatur. Ad hos scribit ex Epheso. Ephesij vrbem habitant nobilissimā Ioniae sive Asiae minoris, vt in principio Apocalypsos legitur. Ad hos scribit ex vrbe Roma: cū esset in carcere per Tichicum diaconē. Philippenses vrbē habitant Meceдонie philippos sic appellatā a Philippo Macedonū rege atq; magni Alexandri patre. Ad hos scribit ex vrbe roma cum esset in carcere. Colossenses vrbē habitāt Asiae proprie dicte colossis: nō vt quidā inuoluntate dicūt Rhodi insulae: propterea quod in illa fuit colossus memorabilis Apollini dedicat⁹: atq; alij ceterū minores colossi atq; ex illis dictos Colossenses: sed quē ad modū Hieronym⁹ scribit. Asiani sunt: atq; Loadicee finitimi. Colossorū vrbis meminit Plini⁹ libro. xxv. naturalis historię. In colossis inquit: flumen est in quo lateres deiecti lapides extrahuntur. Ad hos ab Epheso scribit iam ligatus per Tichicum diaconē & Onesimū acolytū. Thessalonicenses vrbē habitant Macedonice Thessalonicam in ora maritima sinus macedonici sitā. Hebręi dicti sunt nō ab heber (vt aliqui putauerūt) sed ab Abraam hebræo sic cognominato postea quam veniens in terram Chanaan pertransiit Euphratem. Heber nōnq; graece interpretatur perotes: latine transitor. Postea appellati iudaei a iudaea regione que duas tribus complectebatur iudae & beniamin. Ad hos scribit apostolus (si modo eius est epistola) quae inscribitur ad hebræos: siue aliunde in in familiam illius ascita. Sunt & quattuor eiusdem apostoli priuatim ad discipulos scripte. Ad Thimotheum duae. Ad Titum Chreæ in sulae presulē vna. Ad Philemonē item vna. Sunt praeterea alie septē epistolae: quae dicuntur canonicę. Iacobi vna. Petri duae. Ioānis tres. Iudae vna: de quous nihil attinet in presentiarum dicere.

in Dominica prima aduentus domini: in quo leguntur epistole Pauli & prophetiae ex Baraam quibus fit mentio triplicis aduentus dñi: scilicet cori dñi per gratiam. Anni per solemnitate temporalis generationis. Extr e. terram iudicij quo uiui & mortui sunt iudicandi.

Fratres scientes. Segmentum hoc est epistola Pauli ad Romanos translata ē cap. xij. i. quo postea quam exhoratus est illos ad obedientiam principum & ad proximi dilectionem infer. Scitis tempus. Sic enim in greco legitur & subauditur si. n. 7. nam apud hebreos & grecos frequenter apud

Incipit bellus epistolarum in quo continentur omnes epistole & prophetiae quae cātatur in ecclesia p anni circulum. Incipiendo a prima dominica aduentus vsq; in eadem dominicam.

Dominica prima aduentus. Epistola beati Pauli ad Romanos. Cap. xij.

Fratres. Scientes quia hora est iam nos de somno surgere: nūc enim pro prior est nostra salus quam cū credidimus. Nox praecessit: dies autem appropinquauit. Abijciamus ergo opera tenebrarum: & induamur armalucis sicut in die honeste ambulamus: non in comestationibus & ebrietatibus. Non in cubilibus & impudicitis. Non in contemptione & emulatione: sed induimini dominum iesum christum.

ius. vt sit propius prepositio, sed idem est sensus. Quam cum credidi. Ante aduentum christi. nam quod credidimus tūc: iam cernimus. Induamur arma. Ex speciali significato verbi induo. alioqui nullum verbum passiuum nisi figurate construitur cum accusatiuo. Sicut in die. In greco vna particula est sicut videlicet, sic a. r. r. n. 7. Nō in comestationibus. i. cōsumuntis. vel potus compositariis post. enam ad multā noctem. Ne comestationibus Aristoteles multa in politicis. Incubilibus & impudicitis. Per endiadin in seclis impudicis: & est anaphora: qm ter, non, particula reperitur & dialitō, quia subtrahitur coniunctio. Induimini dominum iesum. Sic in alio loco induite nouū hominem.

Feria. iij. Esaie pphete. Cap. xl.

Confolamini cōfolamini popule meo: dicit dominus deus vester. Loquimini

ex Esaia ppheta cap. xl. Nam postea quā in superioribus denunciavit peccatorum punitionem: hic subiungit iustorum consolacionem: dicens: Con

latō ē cap. xij. i. quo postea quam exhoratus est illos ad obedientiam principum & ad proximi dilectionem infer. Scitis tempus. Sic enim in greco legitur & subauditur si. n. 7. nam apud hebreos & grecos frequenter apud latinis quoq; nonnunquam fumes sui suppressuntur. Quia hora est. Quia p quod posuit: quod in sacris litteris frequenter legitur: sed perperā: vt est illud. Scitis quia post bi duū pascha fiet. quia: nō reddidit causam: sed conuictio tantum simplex est. De somno surgere. Meta phora est vt potius allegoria: sicut q̄ sequitur. nox dies. lux. tenebre. sunt quoq; antitheta. i. cōtra posita. Proprior. Pro eo qd̄ est ppinquior a prope. grece pprius nos est fa

Feria quarta eiusdem hebdomade.

Hec dicit dominus deus. Confolamini. ni. Sc̄. Segmentū

EPISTOLAE

Solamini. &c. Cōsolamini in voce passiva, ab eo qđ est cōsolor. aa. Varro in
aedipio. p idē tēpus cōdipus athenas exul venire dicebat; qui cōsolaret; & est
epizeusis. i. eiusdē verbi subiunctio. vt Cicero venit venit illadies. Po-
pule meus. qđ nōmē est collectiuū cū verbo plurali iungit. & meus in voca-
tuo posuit. p mi: quēadmodū & lucan⁹ in. n. dixit. Degenerō populus: &
Vergilius. Fluui⁹ regna

tor aquarū. Loquimini
Gracū ad sacerdotes re-
fert. Loquimini ad cor.
Metaphorę species a par-
te corporis ad animū. vnde
cōcordes & discordes di-
cti. Cōpleta est malicia.
Mēdū inexcusabile muta-
tione vni⁹ līx malicia p
militia etiā refragrib⁹
libris recētorib⁹. nā an-
tiqui oēs aa vni⁹ habent
militia: nō quo in hebręo
Sabaoth. i. exercit⁹ legit,
hoc ē militia illa signifi-
cariotione de qua in Iob
militia est vita hoīs sup
terrā in greco tapinosis.
i. humiliatio ē p militia,
vt nullo mō relinquat lo-
cus malicię. Duplicia. qđ
maiora sunt data bona qđ
fuerūt mala. Vox clamā-
tis. participiū p qđ hebręi
supplet pñcē idicatiū quo carēt.

ad cor Ierusalem & vocate eam, quoniā cō-
pleta est malicia eius; dimissa est iniquitas il-
lius. suscepit de manu domini duplicia pro
omnibus peccatis suis. Vox clamātis in de-
serto: parate viam domini rectas facite in so-
litudine semitas dei nostri. Omnis vallis exal-
tabitur; & omnis mons & collis humiliabitur;
& erunt praua in directa: & aspera in vias
planas. Et reuellabitur gloria domini; & vi-
debit omnis caro pariter quodos domini lo-
cutum est. Vox dicentis. Clama. Et dixit.
Quid clamabo? Omnis caro fœnum; &
omnis gloria eius quasi flos agri. Exiccatus
est fœnum & cecidit flos; quia spiritus domi-
ni insufflauit in eo. Vere fœnum est populus;
exiccatum est fœnum; & cecidit flos; verū-
bum autē domini manet in aeternum.

subaudiēdū qđ
ybu ē & allegoria qđ intelligēda ē etiā in sensu literali de Ioāne baptista, vt
omniū euāgelistarū testimonio. Mōs & collis differūt: qđ mōs res sunt per-
petui; & collis intercessiua; separati in tumore surgētes. Praua. i. rectitudo
sine distorta & obliqua. In directa. i. in re quod inuēniem reducta. Glia dñi. i.
verbū humanitatis cōiunctū. Omnis caro. i. hō, vt sit pars p toto. Quod. s.
verbū. Locutū ē sub. p pphetas de illius aduētū. Vox dicētis. vt supra vox
clamātis. Omnis caro. Hęc est p̄dicatio Baptista de hominis fragilitate. &
ubi incarnatū cū p̄re & spū sanctō p̄ternitate. Fœnum in hebręo herba sim-
pliciter est: flos & flos translaticōes sunt. Spūs. i. ventus a deo missus alioquē
spūs dñi oia creat & renouat: vt inqđ psalmograph⁹. & Verg. Spūs inqđ alit.

¶ Fei. vi. eu. dē heb.
Eccē feru⁹ meus. Ex
codē Esaiā cap. xli.
Vbi postea qđ olē-
dit dilectionē dei, ad po-
pulū iudaicū ex collatiōe
eū hñificōis. hic ostēdit
illud idē ex filio quē illi
instit: nā de xpo debere
intelligi & nō de Cyro
Persarū rege etiā hebręo-
rum ple-
riq; testari. Ecce feru⁹
subaudiē adest. nō vt
gramatice qđ dicunt qđ
pōt
nō absolute. Et ecce
feru⁹ qđ re iprouisa dē.
Subicipiū eū. qđ nata
diuina sup̄stē
hūanā. & qđ semel
assūpit nūqđ dimisit.
Electus meus. iterū
subaudiē adest.

Fei. vi. Esaiā prophete. Cap. xli.
Hęc dicit dominus deus. Ecce feru⁹
meus suscipiam eū; electus meus con-

Goplacuit in illo. sic in L. uc. iij. in te q̄ placuit mihi: & edicē ex adimate
 hebræico: p̄ mihi places. Sp̄m meū dedi. Eā. i. i. Sp̄s dñi sup̄ meico qđ vn̄
 xerit me. vn̄ xps. Iudiciū pfert. vn̄ Ios. v. Pr̄ qđ iudiciū dedi filio non cla
 mabit. i. nō erit clamor nec cōteritior nec q̄rit̄. nō accipiet p̄sonā. tñō erit
 acceptor p̄sonas. Calamū q̄llatū nō cōteret. sed pon̄ cōsolidabit. Lignū
 sumi nō ext̄. sed pot̄ accendat. Educet iudiciū. i. vere iudicabit. Non erit
 tri. nec tur. sed tranquillo: & sereno vsq̄. Donec ponat. & postea multo mi
 n̄. vt Plal. cix. Donec ponā inicos tuos. Infulē nō solū orbis cōnētis inco
 le: sed ifularū. & ē. Crās i. q̄ oia hęc facio & postū qđ filiū mittre. Et extē
 des eos. iuxta illd̄ ps. cūj. Exrēdes cōclū sicut pellē. Dās statū & sp̄m. i. aiām
 & vitā. Ego dñs vocaui te. yba sunt p̄ris ad filiū. In foedus. i. vt sis mediās
 cor inf̄ me & hoies. In lu cē. gē. i. gē. i. lū. Lu. ij. Lumē ad reuelationē gētiū.
 De cōclūsiōe. i. de carcere pct̄i & mortis. Ego dñs In hebreo hoc in loco est
 nomē illud ineffabile rez tragāmātō. i. q̄ttuor l̄fā r̄. Et laudē. repete nō da
 bo. ga deus zelotip̄ est qđ nō pat̄ in hoc cōsortē. Q̄ ux̄ primalex Moſis.
 Noua anūciābo. ybi in carnationē. Hierē. xxxi. Creauit dñs nouū super
 terrā: femina circūdabit virū. Antēq̄ oriā. i. fiat. Audita fac̄. i. audieris
 per pphetas Cātate. gra tiarū actio ē. p̄ tātō hñs
 cio accepto aut accipiēdo. ab extremis. i. a solis ortu vsq̄ ad occasū. descēdi
 tis in mare. rect̄ cōscēditis. Verg. en. Cōscēdi nauib̄ equor. Fir plentudo
 ei. i. s. maris cāter. vt in cārico. Bñdicite maria & flumina dño & c. L. etē de
 fertū. i. e. p̄ter q̄le illd̄ ē. Mōtes ex̄p̄auerūt: vt arices. In domib̄ cedar. regis
 est Arabie. dicta ab vno ex. xij. filijs Iſmael: de q̄ in ps. Habitauit cū habitā
 tib̄ cedar. Habitabit (tub messias. de quo hic agit. Habitatores petre. q̄ cui
 tas qđ ē Arabie in tra Edō ab Allims dicta Receñ. vn̄ Arabie petre nomē

EPISTOLAE

Clamabūt. s. habitatores petrę. Dñs sicut. i. exurgit in sceleratę vitionē.
 ¶ Dominica secunda aduentus.

FRatres. Quęcūq; ex epistola ad Romanos. Cap. xv. Hęc clausula ex superiori pendet: nam dixerat supra validos infirmos imbecillitates debere tolerare: sicut & chrs multa perpeffus est, cuius illud ex psalmo. lxiij. Opprobria exprobratum tibi ceciderūt sup me. & sequit; operui in te iunio animā meam. &

deinde subdit rōnem eę quod dixit neminē debere sibi placere: sed i mīra rī christū: quia quęcūq; eis scripta sūt &c. & sup pressit eū particula: reddens causam: qm nō pot fuit illud cuius causam reddebat. Inveni is tamē cōsecrationis nō supprimē: quia reddīt causam eius qđ sacerdos opatus rus pdixerat hoc est em corp⁹ meū. Vt per paciētiam. i. expectationē: nā hypomene est expectatio ab hypomeneo quod est expecto vel sustineo. Scripturarū. i. eorū quę scripta sunt. Deus paciētia. i. qui dat paciētiam. Et solatiū. Cur mutauit verbū paciētie in solatiū cum utrobiq; sit in grā eo paraclesis: cū solatiū, & cōsolatio differat. Idē ipm sapere: p idē ex figura gręca. licet nō latine. In alterutrū. inuicē siue in utroq; dīcēdum fuit: nō

Dñica. ij. Pauli ad Romanos. Ca. xv.

FRatres. Quęcūq; scripta sunt ad nostram doctrinā scripta sunt, vt per paciētiam & cōsolationē scripturarū spem habeamus. Deus autē paciētia & solatiū det vobis idē ipm sapere in alterutrū scđm Iesum xpm; vt vnanimēs vno ore honorificetis deū & patrem dñi nī Iesu xpi. Propter quod suscipite inuicē sicut & chrs suscepit vos in honorē dei. Dico autē Iesum christū ministrū fuisse circūcisiōis: ppter veritatē dei ad cōfirmādas pmissiones patrū. Gentes autē super mia honorare deum: sicut scriptū est. Propterea cōsuebor tibi in gentib⁹: & nomini tuo cantabo. Et iterū dicit. Letamini gentes cū pabe eius. Et iterū. Laudate oēs gētes dñm: & magnificate eum omnes populi. Et rursum Esaias ait. Erit radix iesę: qui exurgit rege regētes: in eū gētes sperabūt. Deus autē spei repleat vos omni gaudio & pace in credēdo: vt abūdetis in spe & virtute spū sancti.

in alterutrum quod significat alterum e d uobus quod velis. Suscipite inuicem. s. validi infirmos. Suscepit vos. quia infirmitates nostras ipse tulit: & dolores nros ipse portauit. Ministrū circūcisiōis. i. iudaism: quia venit ppter oues quę perierūt de domo isrl. Propter veritatē. i. vt ea quę facta est re promissio: adimpleret ex iusticia: sed gentes. hoc est gētes. ppter miam: sed sup posuit. pro quod est. ppter. de uocatione autē gētium plena est sacra scriptura: sed hic Paulus quosdā locos ponit Psal. xvij. ppterea cōsuebor tibi in gētib⁹. Aeditio cōmunis habet in natiōib⁹ qđ idem est. & ex Psal. Letamini gētes cum pbe eę. & ex Psal. cxvi. Laudate dñm omnes gētes. Esa. ca. xi. in die (inquit) illa radix iesę. in eū gētes sperabūt: siue vt trāslatio hebraica habet. eum gentes deprecabūt. & pro eo quod gręci dicūt iesę: hebraei dicunt isai: ex causa nobis aliubi assignata. Deus autem. more suo Paulus bene pęcatur credentibus.

¶ Feria quarta eiusdem hebdomadae.

Hec dicit dñs. Creas te iacob. Ex Esa. ca. xliij. Vbi post q̄ in supioribus
bus agit de missioe verbi. hic agit de multiplicat. & fidelium: qui sicut
effertur in gētibz iudaice locis. vnde nō solum hereditate sed & noia for-
titi sunt quasi in familia illa asciti. Creas te iacob. s. o. xpiana & fidelis gens.
Nomine tuo. s. iacob & israel: quae noia iudaei amiserunt & christiani acce-
perunt. Dedi ppiciatio-
nem tuā. i. dedi egyptū
similena tibi in propicia-
tione: redigēdo illam in
corpus ecclesie mysticū
vt sim illi ppicius sicut
& tibi. Et aethiopiam &
Saba. Quae sūt Aegypto
cōterminae. nam Saba est
Arabia felicitis portio.
Pro te. i. tui multiplicas
di causa. Honorabilis fa-
ctus es. sub. o. iacob. Na
bo homines pro te. i. cau-
sa tui nois ppagadi per-
mittit hominū mortes:
sive martyrum sive pētes-
quetium illos. Ab oriente
iuxta illud Matthaei.
viii. Multi veniēt ab oriente
& occidente. Aquilos
ni. qui spirat a septentrio-
ne. Da. s. pauci populos
cōstruē. i. ecclesie meae.
Austro. q. spirat ameri-
cie. Noli phibere. sub au-
di venire. Affert filios
meos. Deus alloquitur hęc
loca quae enumeravit a
quatuor mundi partibz.
Et omnē. creati eum. Ex
figura hebraica et greca
sicut illud eius participatio
tua in idipsum. nam
cuius ei9 latinē nō dice-
retur. Educ foras. vt su-

Feria. iij. Esaiā ppheta. Cap. xliij.

Hec dicit dñs deus. Creans te iacob
& formās te israel. Noli timere quia
redemite te: vocat te nomine tuo. meus es tu.
Cum trāsieris per aquas tecū ero: & flumina
nō operiet te. Cū ambulaueris in igne: nō cō-
bureris: & flamma nō ardebit te. Quia ego
dñs deus tuus sanctus israel & saluator tuus
dedi ppiciationē tuam Aegyptū & Aethio-
pian & Saba p te. Ex quo honorabilis fa-
ctus es in oculis meis & gloriosus: ego dile-
xite. & dabo hoies pro te: & populos p ani-
ma tua. Noli timere qm tecū sum ego. Ab
oriente adducā semē tuum: & ab occidēte
congregabo te. Di. am Aquilonida: & Au-
stro noli phibere. Affert filios meos de lōgin-
quo: & filias meas ab extremis terrae. Et om-
nē qui inuocat nomen meū: in gloriā meā
creauit eum: formati eū: & feci eū. Educ fo-
ras populū cecū & oculos habētem: surdū
& aures ei sunt. Oēs gētes cōgregatae sunt
simul: & collectae sunt tribus. Quis in vobis
annūciat ut dicit: & quae priā sunt audire vos
faciet: Dent testes eorū & iustificētur: & au-
diant & dicāt. Vere vos testes mei dicit dñs.

pra affert filios. Pp̄m cecū. Cuiusmodi sunt iudei: qui hñt oculos & nō vident. Surdū. vt illud aures hñt: & nō audiēt. Oēs gētes. iam hoc ad vocatio-
nem gētiū princeps supra de hebreis dici videbant. Quis in vobis. sub
audi o gētes. Annūciat istud: quasi dicat: nemo nisi ego dñs. Prima sunt. i.
principalia. Dēt testes eos. i. dñs gētiū. Et iustificēt. si poterūt. Et audiēt. s.
futura. Et dicāt eadē futura. Et est hysteresologia. pri9 em dicit aliquid q̄ audi-
tur. quasi dicat: illi nō poterūt: & ego poterō. Vere vos testes mei. Verba

EPISTOLAE

sunt dei ad ap̄os & pphetas. iuxta illud: & eris mihi testes in Ierusalē & iudga. *F. seru⁹ meus. si loquit pater: de filio est intelligēdū. Si fili⁹: de quo enūq; recto ad id opus. Credatis mihi. cū videritis cōpletas: quę predixi vobis. Vt sciatis. hoc experimēto quod dixi. Ego ipse. Emphaticō est ipse. quā si dicat: & nō alius quispiā. Antē me & post me. Quia dei essentia nō mensurā nisi q̄ternitate. Ego annūciāti: id est prādixi salutē futurā. Et saluāui per filiū. Alienus. i. deus qui talia faceret. Vos testes. Ex prādictis patēt sequētia. De manu mea eruat. p̄ eruat. nam eruo actiuum est. Operabor: scilicet salutem gētium. Auertēt illud: id est phis bebit salutē gētium.*

¶ Feria. vi. eiusdem hebdomadz.

Audite me qui sequimini. ex Esaiā *Cap. li. vbi remouet quoddā impedimentum liberationis faciēde per messiam: quā aliqui ex hebr̄is desperabant hāc liberationē: itaq; cōfirmatur in primis hęc spes exemplo. dicit itaq; dñs ad fideles. Ad petrā. id est ad Abraam qui appellat̄ perra ppter fidē: quonā credidit Abraā deo. Ad Saram. quonā ex q̄s duobus propagati sunt hebr̄ei. Vnum vocauit: id est solū & sine ple. quando Genesis. xij. dixit illi. Egredere de terra tua: & de cognatiōe tua. Cōsolabit̄ sion: id est ecclesia. sic em̄ accipit̄ sion in p̄gr̄isq; locis. Desertū. quod alias est sterile. Et solitudinem. idem est quod desertū. quasi dicat: quod est sterile fiet fecūdū. Attendite. hic remouetur verbo impedimētum prafacū. Quia lex a me exiet. scilicet euāgelica. Et iudiciū. i. legis executio. In lucē pp̄lonē. vt nō intelligat̄ de lege Moſis q̄ ad vnū pp̄lm pertinebat. Iust⁹ me⁹. i. xp̄s. Saluator me⁹. i. quē ego mittā ve*

Et seru⁹ meus quē eligi. Vt sciatis & credatis mihi & intelligatis: quia ego ipse sum. Ante me nō est format⁹ deus: & post me non erit. Ego sum dñs: & non est absq; me saluator. Ego annūciāui & saluāui. Auditum feci: & nō fui in vobis alienus. Vos testes mei dicit dñs: & ego deus. Et ab initio ego ipse: & nō est q̄ de manu mea eruat. Opabor. & quis auertēt illud: ait dñs omnipotēs.

Feria. vi. Esaiā pphetę. Cap. li.

Hec dicit dñs. Audite me qui sequimini quōd iustum est & queritis deum. Attendite ad petrā vnde excisi estis: & ad cauernā lacidē qua prācisi estis. Attendite ad Abraā patrem vestrū: & ad Saram quę peperit vos. Quia vnū vocauit eum: & multiplicauit eum. Consolabit̄ ergo domus sion: & consolabit̄ ois ruina ei⁹. Et ponet desertū eius quasi delicias: & solitudinē ei⁹ quasi ortum dñi. Gaudiū & læticia inuenietur in ea gratiarū actio & vox laudis. Attendite ad me popule meus: & trib⁹ mea me audite. Quia lex a me exiet: & iudiciū meū in lucem populorū regesct. Prope est iust⁹ me⁹: egresus saluator me⁹: & brachia mea pp̄los iudicabūt. Me in sulcā expectabūt: & brachium meum sustinebūt. Leuate in cœlum oculos vestros: & videte sub terra deorsum. Quia

Arum saluatoris. Brachia mea. i. filius meorum vires. Idē cap. iij. Et brachia dñi cui reuelatū est. Insule. i. gentes. Sustinebunt. i. patienter expectabunt. Leuate confirmatio est. possit. In coelum. qđ liquefecit & euaneceat sicut fumus. Et terra quae a terra et vestris. Salus mea. i. xps. vt supra dicitur saluator meus.

**Dominica tertia. Pauli ad Corinthios
prima Cap. iij.**

FRatres. Sic nos existimet homo: vt ministros Christi & dispensatores mysteriorum dei. Hic iam quaeritur inter dispensatores: vt fidelis quis inueniatur. Mihi pro minimo est vt a vobis iudicer: aut humano die sed nec meipm iudico. Nihil em̄ cōfictus sum: sed nō in hoc iustificatus sum. Qui aut iudicat me: dñs est. Itaq; nolite ante tps iudicare: quoad usq; veniat dñs qui & illuminabit abscōdita tenebrarū: & manifestabit cōfictilia cordiū: & tūc laus erit vnicuiq; a deo.

**Feria. iij. quattuor tēporum Lectio
Esaiaē prophetae. Cap. ij.**

IN diebus illis. Dixit Esaia: erit in nouissimis diebus praepratus mons domus domini in vertice montium: & eleuabitur super colles: & fluent ad eum omnes gentes: & ibunt populi multi & dicent.

IN diebus illis. Dixit Esaia erit in nouissimis. Ex Esaia Capite. ij. Vbi posteaquam in superiori capite descripsit euerisionem regni iudeorū: hoc in loco ostendit ecclesiae erectionem. Itaq; dicit. Erat in nouissimis diebus: de quibus dicitur Genesis. xlix. A moriente Jacob congregamini: vt annunciem vobis quid futurum sit in nouissimis diebus. & paulo post. non deficiet princeps de Iuda: donec veniat cui promissum est. Mons domini. id est ecclesia quae habuit originem a monte sion: in quo Hierusalem funda a est. Super colles: id est super altos terrae principatus. Omnes gentes: ad quas magis quam ad iudaeos pertinet ecclesia. Actuum. xij. Ecce conuertimur ad gentes. De sion. Verba sunt Esaie non gentium. Et iudicabit gentes. scilicet verbum diuinum: cui data est omnis potestas in caelo & in terra. Gladios in vomere. pacem illam significat quae fuit sub

Dñica tertia aduentus.

FRatres. Sic nos existimet homo. Ex epistola Pauli ad Corinthios. i. cap. iij. Dixerat paulo ante nos nō debere gloriari in hoib; sed oia in deū esse referēda. nunc inferi. Sic nos existimet homo vt ministros christi. i. nō dños: sed gratiarū xpi dispensatores. Fideles. hoc pr̄mū in dispensatore desiderat: scilicet fidelitas. Pro minimo est. i. minimi facio & par uipēdo: quia vni tantum dño meo xpo Iesu place re volo. Humano die. i. ab hoie huius vire teste. Nec me iudico. quia & si nō sum mihi conscius cuiusquā fraudis in dispensatione: non tūc iudico iudico me fidelē: sed dñs cui seruis. Nolite. s. vos o corinth. Abscondita tenebrarum: id est occulta & quae interim latet. A deo qui ab bonis pbabit: malos imprōbabit.

¶ **Feria. iij. quattuor
temporum.**

EPISTOLAE

Augusto Cæsare, quo tempore saluator natus est, quod dicitur ex eo quod in pace agricultura exerceatur & instrumenta bellica constentur in rustica instrumenta. Lanceas in falces, putatorias, messorias: & foenarias. Venite. Verba sunt Esaiæ ad iudæos exhortatis eos vt veniant secum ad viam recta, quando quidem gentes arripiunt hereditatem illis debitam.

In diebus illis. Loquutus est dominus. Ex Esaiæ. cap. vij. De xpo ad littera hæc prophetia est intelligenda etiam euangelistæ testimonio, qui hæc verba ad christi temporalem generationem pertinere dicit. Hoc tantum inquit factum est, vt impleretur quod dictum est per prophetam dicentem. Ecce virgo habebit in vtero, &c. Sed quia plures sensus litterales possunt dari in eodem verbo, con-

Venite ascendetis ad montem domini: & ad domum dei, faciemus: & docebit nos vias suas; & ambulabimus in semitis eius: quia de sion exibit lex: & verbum domini de hierusalē. Et iudicabit gentes: & arguet populos multos. Et collabuntur gladios suos in vomeres: & lances suas in falces. Non leuabit gens contra gentem gladium: nec exercebuntur ultra ad persequendum. Domine iacob venite & ambulemus in lumine domini,

Lectio Esaiæ prophetæ. Cap. vij.

In diebus illis. Loquutus est dominus ad Achaz dicens. Pete tibi signum a domino deo tuo in profundum inferni siue in excelsum supra. Et dixit Achaz. Non petam: & non tentabo dominum. Et dixit. Audite ergo domine David. Nunquid parum vobis est molestos esse hominibus: quia molesti estis: & deo meo: Propter hoc dabit dominus ipse vobis signum. Ecce virgo concipiet & pariet filium: & vocabitur nomen eius Emmanuel. Butyrum & mel comedet: vt sciat reprobare malum & eligere bonum.

In diebus illis. Loquutus est dominus ad Achaz dicens. Pete tibi signum a domino deo tuo in profundum inferni siue in excelsum supra. Et dixit Achaz. Non petam: & non tentabo dominum. Et dixit. Audite ergo domine David. Nunquid parum vobis est molestos esse hominibus: quia molesti estis: & deo meo: Propter hoc dabit dominus ipse vobis signum. Ecce virgo concipiet & pariet filium: & vocabitur nomen eius Emmanuel. Butyrum & mel comedet: vt sciat reprobare malum & eligere bonum.

pphetis quos molestatis. Deo meo. nolentes eius signum accipere. Propter hoc. id est ad gloriam suam: aut ne fitis illi molesti. Dabit signum. scilicet liberationis populi. Ecce virgo concipiet. Hoc de virgine deipara est simpliciter intelligendum: iudæis etiam repugnantibus. Emmanuel. quod interpretatur nobiscum deus: nulli magis quam christo adaptari potest: in quem natura diuina & humana coierunt. Butyrum & mel. per quem omne edulium hominum aptum intelligitur. est autem butyrum bubulus caseus. Vt sciat. vt particula non causatiue, sed coniuunctio tantum est ordinem demonstrans. Reprobare malum & eligere bonum. Per scientiam iam inde a conceptu infusam homini: qui idem erat deus.

¶ Feria sexta eiusdem hebdomadæ.

Hæc dicit dominus deus. Egredietur virga. Ex esa. cap. xi. In quo propheta primo describit mysterium incarnationis verbi diuini & eiusdem naturalis. deinde illius sanctitatem docet & enumerat. Egredietur virga. virgo dei pura que ducebat originem a David rege, qui fuit iesse filius. Ita filius. Et flos. i. chris. de quo in canticis. Ego flos campi & lilium conuallium. Spiritus domini: qui in eum conferet seipsum suam dona: quæ hie enumeratur. Oculorum & aurium. s. corporalium: sed iudicabit per scientiam infusam qua est homo; aut per increatum qua deus. Arguet pro mansuetis. quod fecit quando arguit phariseos qui apostolos infimulabant: quod sabata violabant. Percutiet terram. i. habitatores terræ. Virga oris. i. doctrina. interficiet impium. de antichristo intelligit: de quo apostolus in epistola thessa. ij. tunc reuocabitur ille iniquus quem dominus Iesus interficiet spiritu oris sui. Iusticia cingulum. id est iusti & sancti adherent ei sicut

Feria sexta. Esaiæ prophetæ. Cap. xi.

Hæc dicit dominus deus. Egredietur virga de radice iesaiæ: & flos de radice eius ascendet. Et requiescet super eum spiritus domini: spiritus sapientie & intellectus: spiritus consilij & fortitudinis: spiritus scientie & pietatis: & replebit eum spiritus timoris domini. Non secundum visionem oculorum iudicabit: nec secundum audium aurium arguet: sed iudicabit in iusticia pauperes: & arguet in equitate pro mansuetis terræ. Et percuet terram virga oris sui: & spiritus labiorum suorum interficiet impium. Et erit iusticia cingulum lumborum eius: & fides cinctorium regni eius.

cingulum adheret lumbis. In chaldeo legitur: erunt iusticia eius. a ei: & agentes fideliter appropinquantes ei: quod dicit propter apostolos & discipulos. Cinctorium. nescio an vsq; apud autorem cinctorium legatur: pro eo quod est cinctus: siue cinctura, siue semicinctum.

Sabbato Esaiæ prophetæ. Cap. xix.

In diebus illis. Clamabunt ad dominum a facie tribulationis: & mittet eis saluatorem & propugnatorem: qui liberet eos. Et cognoscetur dominus ab ægypto: & cognoscetur ægypti dominus in die illa: & colet eum in hostijs & muneribus: & vota vouebunt domino: & soluet. Et percuet dominus ægypti plagam. & sanabit eam. Et reuertetur ad dominum: & placabitur eis: & sanabit eos dominus deus noster.

Et ægypti. honorum persecutores. Plaga. i. poena temporalis ad castigandam aem. Et sanabit eam per fidem. Placabitur eis. i. ex irato miscebit.

¶ Sabbato eiusdem hebdomadæ.

In diebus illis. Clamabunt ad dominum. Ex Esaiæ. capite. xix. Vbi postea dicit propheta. erit altare domini in terra ægypti: infert. clamabunt ad dominum iustitiam cet ægypti. Tribulatio. i. persecutoris. Propugnatorum. i. defensores siue propretoræ. Ab ægypto. i. ab ægyptijs libera

EPISTOLAE.

Haec dicit dñs. Letabitur. Ex Esa. cap. xxxv. in quo postea q̄ in capite
precedenti denunciavit destructionem idumeeq̄ ad consolationem ius
deorum hic denunciavit eis cōsolationem a ch̄o vēturā. & primo de
multiplicatione creditum: deinde de illorum corroboratiōe. Letabitur
deserta. I. iudaea. Et in iudaea: q̄ in desertis locis non sunt vię stratz. Exultabit
solitudo. quomodo dicitur
mōtes exultauerūt.
Germina germiabit. ex
s̄iō mare hebraico gemi
natio illa multitudinem
designabit. Letabunda.
corde. Et laudans. s. ore.
Ḡl̄ia libani. q̄ abūdat ar
boribus pulcherrimis.
Decor carmeli. mōs i de
ferro nō lōge ab hebrō.
Sarō. regio est inter mō
tem Thabor & mare ty
beriadis. Gloriam dñi. i.
christū gloriā dei patris
Confortate. hęc est sc̄da
pars. & sunt verba p̄phe
tę ad apostolos. Manus
dissolte. & genua debilia. s.
gentiū: quę erant desides
ad fidē accipiendā. & obso
rate ad patriēdos. p̄ ch̄is
tō dolores. Dicite. i. p̄g
dicite. o pusillānimes. & c̄.
Vltionem retributiōis.

in vestros pericutores
Cecorum. hęc a saluatoris
re gesta sunt. In deserto
aque. p̄pter baptismū di
citur: q̄ de philippo & eu
nuchō baptizato. p̄prie
dicitur.

Haec dicit dominus
Super mōtem. Ex
Esaia cap. xl. & se
quētur post illū prophē
tā quam posuimus su
pra cuius initium est cōsolamini. & introductū hic cōsolatoris p̄ffona. i.
christi: & est verbum dñi ad iōanem baptistam. Qui euāgelizās sic̄ in da
ruiō: quā iōannis p̄dicatio ad iudęos est. Ecce deus noster. quia dicit
ostendens illum dixit. Ecce agnō dei. Brachiū ei⁹. i. x̄ps q̄ brachiū ē p̄ris. Mer
ces ei⁹: q̄a pōt retribui re cui⁹ iuxta merita. Corā illo. i. in ei⁹ voluntate &
potestate. Sicut pastor. Sicut pastor vnde ip̄e dicit iōannis. v. Ego sū pastor bon⁹. Et leua
bit i. sinu. i. portabit more boni: p̄itoris q̄ in robudas pecudes hie ro vehis

Esaia prophete. Cap. xxxv.

Haec dicit dñs. Letabitur deserta & in
via: & exultabit solitudo: & florebit si
cut lilium. Germinans germinabit: & exulta
bit sicut libanus & laudans. Gloria libani data
est ei: decor carmeli & Sarō. Ipsi videbunt
gloriam dñi: & decorē dei nostri. Cōfortate
manus dissolutas: & genua debilia roborate.
Dicite pusillānimes: cōfortamini: & nolite
timere. Ecce deus v̄s vltionē adducet re
tributionis: deus ip̄s. veniet: & saluabit nos.
tunc aperietur oculi cecorū: & aures surdo
rū patebūt. Tūc p̄falliet sicut ceru⁹ claudus:
& aperta erit lūgua mutorū: quia scissę sunt
in deserto aque & torrētes in solitudine. Et
quę erant arida in stagnū: & sitiens in fontes
aquare. Ait dñs omnipotēs.

Lectione Esaie p̄phetę. Cap. xl.

Haec dicit dñs: Super montē excessum
Hascēde turq̄ euāgelizās sion: exalta in
fortitudine vocē tuā qui euāgelizās hierusa
lē Exalta: noli timere. Dic civitatib⁹ iudę.
Ecce deus vester. Ecce dñs in fortitudine ve
niet: & brachiū eius dñabit. Ecce merces ei⁹
cū eo: & opus illi⁹ corā ip̄o. Sicut pastor gre
gē suū pascet: in brachio suo cōgregabit ag
nos: & i sinu suo leuabit eos dñs de⁹ deus nr̄.

HAcc dicit dñs: ch̄ro meo Cyro. Ex Esaie cap. xlv. Vbi postea q̄ propheta induxit populū ad expectandū diuina promissa: hic predicte futūrā illius liberationem: & primo p̄nt̄ liberatoris: postea tēp̄ deinde illius natalē. Christo meo Cyro. p̄ Cyrū regē persarū. cuius r̄p̄ortibus templi r̄edificandū fuit ex ordū. hebrej t̄rā in sensu literali intelligūt.

Lectio Esaie prophetae. Cap. xlv.

HAcc dicit dñs: christo meo Cyro cuius apprehēdi dexterā: & subiciam ante faciē eius gētes: & dorsa regum vertam: & aperiā corā eo ianuas: & portæ non claudentur. Ego ante te ibo: & gloriosos terræ humiliabo: Portas aereas cōteram: & vestes ferreos cōfringam. Et dabo th̄sauros absconditos: & arcana secretorum: vt scias quia ego dominus: qui voco nomē tuū deus Israel: proter iacob seruum meū: & israel dilectum meū. Et vocaui te nomine meo: assimilaui te: & non cognouisti me. Ego dñs: & non est amplius: extra me nō est deus. Accinxi te: & non cognouisti me: vt sciant hi qui ab ortu solis & qui ab occidente: qm̄ absq̄ me non est deus. Ego dñs: & nō est alter: formās lucē: & creās tenebras. faciēs pacē: & creans malum. Ego dñs faciēs omnia hæc. Rorate cœli desuper: & nubes pluāt iustū: aperiatur terra & germinet saluatorē. Et iusticia oriatur sim ul: ego dominus creauī eā.

Danielis prophetae. Cap. iij.

In diebus illis. Angelus dñi descendit cū Azaria & socijs eius in fornacē: & excussit flāmā ignis de fornace: & fecit mediu fornacis q̄li vētum roris flātē: flāma autē diffusa ē sup fornacē cubitis. xl. nouē

messiā. Cuius dexteram quasi iacentem erigens ad multorum populorum victoriā. Ianuas. vr̄bium ex pugnarum. Gloriosos. potentes & superbos. Arcana. i. alias res cū thesauris recōditas. Qui voco nomen tuū quia te nomine proprio appello: quod honorificū ē. Assimilaui te: subaudi filio meo: quia sub nomine tuo filius meus intelligitur. Extra me. q̄ tres personæ intra deū sunt: reliquæ omnia extra in deo tamē fundata. Accinxi te. i. ad bellū armaui. Non cognouisti me. ad Cyrum pertinet hoc: non ad filium. Creās malum. i. res quæ de natura sua bonæ sunt: homines tñ illis male vtunt. Pluane iustū. i. a cœlo mittas christus, & descendat quasi pluuia in vlt̄. Aperiatur terra. quasi parit̄ emittat se. Germinet saluatorem. ea sc̄e licet parte qua hō est. Creauī eum ex terra. nam intra me genui.

In diebus illis. Angelus domini. Ex dantele capite. iij. historia nota est: & qua ex causa hi tres pueri fuerūt in caminum ignis miccti Na buchodonosor regis imperio. vbi canticum hæc cecinerūt. Nam canticum illud q̄ ecclesia canit sub nomine tr̄iu puerorū in hebreo non habetur. sed ex theodotionis translatione sumptum est. Cum Azaria qui antea vocabatur

A bdenago. Ex vr̄b̄ eius. scilicet Anania & Misaeli. Quæ sequuntur non indigent expositione.

EPISTOLAB

Fratres: Rogamus vos. Ex epistola Pauli ad Thessalon. cap. ij. in quo apud Thessalonios nuntiatus diem iudicii vniuersalis instare timeentes. consolatur dicens: alia multa ante dñe illam processuram: puta numerus electorum complendus & antichristi aduentus. Et nostrę congregatiōis in ipm in greco nostram congregatiōem in eo. Per ipsiritū. alicuius diuinitatis. Dicesco. i. apostasia. grece dicitur: quia notior est aliquando gręca dicitio q̄ latina. Homo peccari. idest antichristus. Supra omne quod dicitur. in greco supra omnem qui dicitur deus. hoc est: simulachrum: quod tanq̄ deus in templo est collocatū. Non retinetis. idest non meminitis. Quid derisnear. i. vt reueletur ille in tempore suo. & est hęc propheta Pauli de aduentu antichristi.

¶ Dominica quarta aduentus.

Fratres gaudere. Ex epistola Pauli ad philipp. cap. iij. & est clausula epistolę: quam solemus finire per huiusmodi verba. vale: gaudere. vñ statius ergo & magis latine diceretur valete. Modestia vestra. in greco magis significat iusticiam: vel potius equitatem illam, que est iusticia. sicut iuris interpretatio.

& incendit quos reperit iuxta fornacem de chaldeis ministros regis: qui eam incendebant. Et nō tetigit eos omnino ignis: nec contristauit: nec quicquid molestię intulit. Tunc hi tres q̄si ex vno ore laudabāt & glificabāt & bñdicebāt deū in fornace dicētes. Bñdictus es dñe deus patrū nostrorū: & laudabilis & super exaltatus in secula. Et benedictū nomen glorię tuę sanctū & laudabile: & super exaltatū in omnibus seculis. Benedictus es in tēplo sancto glorię tuę: & super laudabilis & gloriosus in secula. Bñdictus es qui tueris abyssos: & sedes sup cherubin & laudabilis & super exaltatus in secula.

Beati Pauli ad Thessaloniceñ. ij. Cap. ij.

Fratres: Rogamus vos per aduentum domini nostri Iesu christi & nostrę congregatiōis in ipsum: vt nō cito moueamini a vestro sensu: nec terreamini: nec per spiritum: nec per sermonem: nec per epistolā: tanq̄ per nos missam quasi instet dies dñi. Ne quis vos seducat villo modo. Quoniā nisi discessio venerit primū: & reuelatus fuerit hō peccati filius perditionis: qui aduersus & extollitur supra omne quod dicitur deo aut quod colitur: ita vt in tēplo dei sedeat ostēdēs se tanq̄ sit deus. Nō retinetis quicquid adhuc esse apud vos: hęc dicebā vobis: Et tūc quod detineat scitis: vt reueletur in suo tempore. Nā mysteriū iā operatur iniquitatis. Tantū vt q̄ tenet: nunc teneat: donec de medio fiat. Et nūc reuelabit ille iniquus: quē dñs Iesus interficiet spū oris sui & destruet illustratione aduentus sui.

Dominica quarta Pauli ad Philippenses. Cap. iij.

EPISTOLAE

par & gratia. legitur autem hoc die: quia fit mentio de verbi diuini incarnatione & hominum reparatione. Vocatus non est accipiendum hic vos carus pro noiatus: sed a deo vocatus ad apostolatam. Segregatus: quia ceteri apostoli missi sunt ad predicandum omnibus quae perierunt de israel: ipse vero ad gentiles: vnde & doctor gentium dicitur. Factus ex semine David.

In greco potius est generatus. iuxta illud ps. De fructu ventris tui ponam super sedem tuam. Predestinatus. i. definitus & declaratus per spiritum sanctum cum descendit super eum in specie columbe: & audita est vox: hic est filius meus. Ex resurrectione mortuorum. ex eo etiam declaratus est filius dei: quod in virtute propria resurrexit a mortuis. Iesu christi. videtur dicere quod mortui erant Iesu christi: sed non est ita: sed referendum est ad illud quod supra dixit de filio suo. & tunc inferendum Iesu christo domino nostro. Per quem scilicet christum. Ad obediendum. i. obedientiam fidei. in omnibus gentibus. quia ut diximus ad hoc vocatus est. Estis vos. quia Romani gentiles erant. Vocati Iesu christi. de gentium vocatio ne plena est sacra scriptura.

¶ In missa de gall. i. i. i.

tas suos in scripturis sanctis de filio suo: qui factus est ei ex semine David secundum carnem. Qui predestinatus est filius dei in virtute secundum spiritum viuificationis ex resurrectione mortuorum Iesu christi domini nostri. Per quem accipimus gratiam & apostolatam ad obediendum fidei & omnibus gentibus pro nomine eius: in quibus estis & vos vocati Iesu christi domini nostri.

In natiuitate domini in missa de gallicantu Esaiæ. Cap. ix.

Haec dicit dominus. Populus gentium qui ambulabat in tenebris vidit lucem magnam. Habitauit in regione umbræ mortis lux orta est eis. Paruulus enim natus est nobis: & filius datus est nobis. Et factus est principatus super humerum eius: & vocabitur nomen eius admirabilis consiliarius. deus fortis. pater futuri seculi. princeps pacis. multiplicabitur eius imperium: & pacis non erit finis. Super solium David & super regnum eius sedebit: ut confirmet illud corroboret in iudicio & iusticia in modo & vsque in sempiternum.

Populus gentium qui ambulabat in tenebris. Ex Esa. cap. ix. in quo tangitur christi natiuitas: nam & hebrei etiam de media veteris hanc lectionem intelligunt ex parte: & ex parte de captiuitate iudeorum apud Assyrios. Qui ambulabat in tenebris. ignorantia. Lucem magnam. i. christum qui Iohannis. vii. dixit. Ego sum lux mundi. In regione umbræ mortis. id est in limbo inferorum lux orta est. cum post mortem descendit ad inferos. Paruulus enim: hec omnia de christo natiuitate intelligenda sunt: tamen quidam hebreorum de Ezechia rege potius intelligere volunt. Super humerum eius: quia factus est sub lege. ad Galatas. iij. Aut ad crucem referendum est: quia humeris sustulit. vnde data est illi omnis potestas in caelo & in terra. Matthi. vltimo. Solium David. i. sedem regiam. quod de regno spirituali est intelligendum. alioquin

temporariū David regnum terminum habuit. Ammodo: id est a tempore quo cepit gubernare.

¶ Post prophetiam epistola.

Apparuit gratia dei. Ex epistola Pauli ad Titum. cap. ij. In quo fit nō de aduentu christi per gratiam. Gratia dei saluatoris. In græco gratia salutaris siue salutaris. neq; est dei nostri: sed ab interprete additum. Aduentū gloriæ. In græco apparitio nem legitur: sicut supra dixit apparuit benignitas. Populum acceptabilem: in græco peccatorem. Pro seclatore zelatore habet siue imitatore.

Beati Pauli ad Titum. Cap. ij.

Charissime. Apparuit gratia dei saluatoris nostri omnibus hominibus erudiciens nos: vt abnegantes impietatem & sæcularia desideria sobrie & iuste & pie vitam in hoc sæculo. Expectates beatā spem & aduentum gloriæ magni dei: & saluatoris nostri iesu christi. Qui dedit semetipsum pro nobis: vt nos redimeret ab omni iniquitate: & mundaret sibi populum acceptabile seclatorem bonorum operum. Hæc loquere & exhortare. In christo iesu dño nostro.

In missa de luce: Esaiæ. prophete. Cap. lxi.

Hæc dicit dñs. Spiritus domini super me eo quod vnxit me dñs. ad annū claudum mansuetis misit me: vt mederer contritos corde: & prædicarē captiuis indulgentiā: & clausis apertionē: & prædicarē annū placabile dño: & dīem vltionis deo nostro: vt consolarer cōs lugētes: & ponerem fortitudinē lugētibus sō. Et darē eis coronā p̄ cinere: oleū gaudij pro luctu: palliū laudis p̄ sp̄m mœroris. Et vocabunt in ea fortes iusticiæ: plātā nō dñi ad glorificandum. ecce dominus auditum fecit in extremis terræ.

tus est per christi passionem poena peccati soluta. Dicem vltionis. i. iuicij vltimi. Cōsolarer lugētes. iuxta illud Matthei. v. Beati qui lugent quos nō si cōsolabunt. Lugentibus sō. i. qui dolent de statu ecclie aduersa q̄a sō & Ierusalē peccia plerūq; accipit. Coronā p̄ cinere. antinecon est hoc ē cōtra positū: qm̄ in leticia vltimur coronā i luctu cinere: & sic d̄ aljs.

¶ In missa diluculi.

Spiritus domini. Ex Esaiæ pphe. cap. lxi. Quædam si de ipso Esaiæ potest intelligi de christo potius est intelligendum. qui potest dicere qua parte minor est patre spiritus dñi. &c.

Vnxit me. vnde & christus cognominat. id est vnctus. Annūclaudum. In græco euangelizandū. Mansuetis: id est apostolis primum: deinde p̄ eos eius. Mederer contritos. antiquè dixit cū accusatiō sicut Terentiū in phormione. quas res minus mederi possis. Audacius cum genitio in terpres dixit i Threnis: quis meditabitur tui cū vñs datūo iungat. Cas prius. id est in peccato positus. Clausi: apud inferos constitutus. Annū placabilem. id est tempore quo deus homini placat.

EPISTOLAE

In ea. s. sion siue ecclesia. Fortes iusticie. hi sunt apostoli & illorū successores. Plantatio dicit. i. quos dominus plantauit. Ad glorificandū t. gloria dñi predicandū & sermocinandū: & post longū interualū in fine. cap. lxx. subiungit propheta. Dñs audicum fecit ab extremis terrę. quia in omnem terrā exiuit sonus apforū. Dicite filie sion. t. cōgregationi fidelium. Saluator

uenit. id est ad iudiciū dñe pperat. Merces ei9 cum eo: quia reddet unicuiq9 pro merito precii. On9 illud. idem dicit sed alijs verbis. Vocabunt eos. subintellige electos. Populus sanct9. hoc est populū dño dedicatū. Res dicit. i. pti. populus redem pti solocism9 erat in nō refereret ad rem & nō ad vocem: qm̄ pop9 u9 pro hominibus accipit: pro p. rea nō fit solocism9.

¶ Post pphetiā epla.

Apparuit benignitas & humanitas. Ex epla Pauli ad Titum cap. iij. vbi sic legitur. Cum apparuit benignitas & humanitas. &c. tunc subiungit: saluos nos fecit. & suspens dicit clausula vsq9 in finē epi stolę. Benignitas & humanitas. non dicit quod christus in humanitate apparuit: sed affectum amoris quo prosecutus est nos: cū nasci & pari pro nobis voluit siliū suū. Lauacri. i. baptisimū quo sumus regenerati. Renouationis. vñ in p. salo. Effunde spiritū tuū: & renouabis facie te re. Heredes simus. nō qm̄ sñ naturalis. sed qm̄ ad optionē suscepti cogredes xp̄i: vñ alio loco dicit.

Dicite filie sio. ecce saluator tuus venit. Ecce merces eius cum eo: & opus illius corā ipō: & vocabunt eos populus sanctus: redempti domino deo nostro.

Beati pauli ap̄li ad Titum. Cap. iij.

Charissime. Apparuit benignitas & humanitas saluatoris nostri dei. Non ex operibus iusticie quę fecimus nos: sed secundum suam misericordiam saluos nos fecit. Per lauacrum regenerationis & renouationis spiritus sancti: quem effudit in nos abunde per Iesum christum saluatorem nostrū. Vt iustificati gratia ipsius heredes simus secundum spem vitę eterne. In christo Iesu domino nostro.

Admissam maiorem. Lectio

Esaie prophete. Cap. liij.

Hec dicit dñs. Propter hoc sciet populus meus nomen meū in die illa: quia ego ipse qui loquebar: ecce adsum. Quia nā pulchri supra montes pedes annunciantis: & predicatis pacē: anticiantis bonum: & predicatis salutē: dicētis sio: regnabit deus tu9.

¶ In missa maior. t.

Propter hoc sciet. Ex Esia ppheta. cap. iij. Quę vba sñ xp̄i esse intelligēda cōfirmat: ap̄tus in epla ad Rom. cap. x. Propter hoc & qd̄ sit: ex superiorib9 colligit: hoc ē qd̄ ablat9 ē pp̄lus me9 gratis: & dñacōces ei9 unū agūt. Ppl̄ s me9. i. xp̄iani. nomē meū. s. Iesus qd̄ interpretat saluator. In die illa. qñ ecclesia exaltabit. Quis loquebat antea p̄ prophetas. Adsum. s. humanitate assumpta. Quam pulchri. hoc ē. Ecclesie dilationem pettinet per apostolorū predicatōnē. Supra montes. i. terrā principes. Annunciat us pacem. quod debet. nisi frequēter nos saluator admonuit. Dicētis sio

Vocatus est siue datus. Speculatorum prelatorum qui grece vocatur episcopi. Leuauerunt vocem predicando & est solocitium si no referatur ad re. hoc est speculatores. Laudabunt. i. pro tanto beneficio gratias agere. Oculo ad oculum. i. non vt antea per figuras & enigmata. Conuerterit dominus sion. i. christiano rum ex gentibus ecclesiam. Deserta ierusalem. que

Vox speculatorum tuorum leuauerunt vocem simul laudabunt. quia oculo ad oculum videbunt cum conuerterit dominus sion. Gaudete. & laudate simul deserta ierusalem: quia consolatus est dominus populum suum: redemit ierusalem. Parauit dñs brachium suum in oculis omnium gentium. Et videbunt omnes fines terre salutare dei nri.

Beati Pauli ad Hebræos. Cap. i.

Fratres. Multifarie multisq; modis olim uisime diebus istis locutus est nobis in filio: quem constituit heredem uniuersorum: per quem fecit & secula. Qui cum sit splendor glorie & figura substantie eius: portansq; omnia uerbo uicinis suis: purgationem peccatorum faciens: sedet ad dexteram maiestatis in excelsis. Tanto melior angelis effectus: quanto differentius pre illis nome hereditauit. Cui em dixit aliquando angelorum: filius meus es tu: ego hodie genui te: Et rursum. Ego uero illi in patre: & ipse rit mihi in filium. Et cum iterum introducit primogenitum in orbem terre: dicit. Et adorat. cum ques angeli dei. Si ad angelos qui da dicit. Qui facit angelos suos spiritus: & ministros suos flammam ignis. Ad filium autem. Thronus tuus deus in seculum seculi: uirga ætatis: uirga regnitui. Dilexisti iusticiam & omnia potest. purgationem faciens: de quo Malachias. & purgabit filios leui. Melior angelis. quia habet multa que non habent angeli. Filius meus es tu. in psal. ij. hoc legitur. Ero in patrem. n. regum. cap. vii. Primo genitum quasi omnium bonorum heredem. Adoret eum: ex psal. xcvi. & ad angelos. ad apposuit. p. de: hoc est ppositionem pro ppositione. Qui facit ange

non erant tunc a christiana frequ. acata. Redemit ierusalem. a christi cultoribus habitandam tradens. Brachium suum. i. filium. de quo Esaias. & brachium dñi cui reuelatum est.

Post prophetiam epla.

Multifarie multisq; modis. Ex Pauli epistola ad Hebræos. cap. i. in cuius initio agit de æterna potissimum christi generatione. sicut & in euangelio quod est in principio erat uerbum. Multifarie & multifarie dicimus. i. multipartite: sicut bifariam. bipartite & trifariam & quadrifariam. Olim loquens. i. loquebatur. Patribus. patriarchis In prophetis. i. per prophetas. In filio. id est per filium. Constituit heredem. quia illi tradidit iudicium potestatemq; omnem in celo & in terra. Per quem. iuxta illud psalmographi. uerbo domini celi firmati sunt. Splendor patris. immo est uera lux que illustrat omnia: sed splendore uocatur ob assumptam humanitatem. Figura substantie. i. character persone patris. Portans omnia: quia

EPISTOLAE

Ioseph psalms. ciiij. Ad filiū. subaudi dicit. Virga tua. Ex psal. xliij. Tu per manebis. In græco. permanes in presenti habetur. Mutabis eos. In græco legitur conuolues. Idem ipse es. In græco idem es. secundum ad maiore expressiōem latinus interpretis adiecit ipse. Seda dextera meis. ex psal. cxi. **I**n Dominica intra octauas.

Quæto tempore. Ex epistola Pauli ad galatas. cap. iij. Vbi postea in superioribus declarauit per rationem a legalibus cessandū esse: hic illud idem per similitudinem ostendit dicens: quod quædam modū pueri quo tempore sunt sub tutela pupillari non sunt liberi. ita & illi qui sub Moyse lege vivebāt: serui erāt. Sub tutoribus & autoribus. proprie trātulit interpretis: sed non verbū ex verbo: quia in græco sub comitantijs & procuratoribus legitur.

Dñs omnium. quod ad proprietate attinet: non ad vsum. Personam tēpus a patre. sive a lege ad hoc constituta. Paruuli. id. est quasi paruuli seruietes. sub elementis. id est principijs: quia non maturitate. Adoptionem filiorum. sub lege euangelica. Filij dei. In græco non est dei. Clamantem abba. i. pater cor. sessionē clamare nos facietem inuocādo patris nomen. i. O abba. I vero sequit: pater expositus ponit. quoniam abba hebraice vel syriace latine est pater.

In circūcisione dñi.

Apparuit grā. Ex epistola Pauli ad Titum cap. i. e. ij. Sed iam est exposita supra in missa de gallicatu.

odisti iniquitatem: propterea vnxit te deus deus tuus oleo exultationis præ participibus tuis. Et tu in principio domine terram dasti: & opera manuum tuarum sunt. Ipsi peribunt: tu autem permanebis: & vt vestimentum veterascent. Et velut amictum mutabis eos. & mutabuntur. Tu autē idem ipse es: & anni tui non deficient.

Dñica intra octauas natalis dñi.

Pauli ad Galatas. Cap. iij.

Fratres. Quanto tempore hæres paruulus est: nihil differt a seruo cum sit dominus omnium: sed sub tutoribus & autoribus est vsq; ad perfectum tēpus a patre. Ita & nos cum essemus paruuli: sub elementis mūdi huius eramus seruietes. At vbi veni plenitudo tēporis: misit deus filiū suū: natū ex muliere: factū sub lege: vt eos qui sub lege erant redimeret: vt adoptionem filiorū reciperemus. Quia autē estis filij dei: misit deus spiritū filij sui corda vestra clamāte abba pater. itaq; iā nō estis seruus: sed filius. Quia filius & hæres per deum.

In circūcisione dñi. In missa de prima.

Pauli ad Titum. Cap. iij.

Charissime. Apparuit benignitas & humanitas saluatoris nri dei. Non ex opibus iusticiæ quæ fecimus nos: sed secundum suā miā saluos nos fecit. Per lauacrum regenerationis & renouationis spūs sancti: quæ effudit in nos abunde per ipsum christū saluatorem nostrū. Vt iustificati gratiā ipsius: hæredes simus secundum spem vitæ æternæ in christo iesu domino nostro.

Ad missam maiore beati Pauli ad Titum Cap. x.

Charissime. Apparuit gratia dei & saluatoris nostri tibi. Domini
bus erudiens nos; ut abnegantes impietate. ad laudabilem desi-
deria sobrie & iuste & pie vivamus in hoc seculo. Expectantes bea-
tam spem & adventum glorie magni dei; & saluatoris nostri Iesu Chris-
ti. Qui dedit semetipsum pro nobis; ut nos redimeret ab omni ini-
quitate; & mundaret sibi populum acceptabilem sectatorem bono-
rum operum. Hæc loquere & exortare. In christo Iesu dño nro.

In epiphania domini. Esaiæ
propheta. Capite. ix.

Surge illuminare ierusalem: quia venit
lumen tuum: & gloria domini super te
orta est. Quia ecce tenebre operient terram:
& caligo populos. Super te tamen orietur
dominus: & gloria eius in te videbit. Et am-
bulabunt gentes in lumine tuo: & reges in
splendore ortus tui. Leva in circuitu ocu-
los tuos: & vide. Omnes isti cõgregati sunt:
venerunt tibi. Filij tui de longe venient: &
filia tuae de latere surgent. Tunc videbis &
affluēs & mirabitur: & dilatabitur cor tuum:
quãdo conuersa fuerit ad te multitudo ma-
ris fortitudo gentium venerit tibi. Inunda-
tio camelorum operiet te. Dromedarij Ma-
dian: & Effa. Omnes de Saba venient: aurum
& thus deferentes: & laudẽ dño annũciates.

Dñica prima post epiphaniã Pauli
ad Romanos. Cap. xij.

in insulis. Venerit tibi. idest ad tibi obsequendum. Camelorum. idest dromeda-
riorum commercatus importatum. Madiam. idest de regione Madianitide:
quam incoluit. Madian filius Abrahã: ex Cethura & Effa ipseus madian
filius & intelligit de camelis arabicis: qui habent singula tubera sicut Bas-
criani bina. De Saba. regione felicis Arabie: dicta a filio Gus & Nepotes
chan filio Ioe. Aurum & thus. quod est peculiare labcis.

¶ Dominica prima post epiphaniã.

EPISTOLA F.

Obscuro vos per misericordiam. Ex epistola ad romanos. cap. xij. In quo insinuat apostolus Romanos. Et primo eos in deum ordinando ex parte corporis. deinde ex parte anime. Per miam: adiuratis & contestatis paritica est. Et in graeco pluraliter dicitur miserationes. Vt exhibeatis corpora vestra. i. corporis vestri faciatis sacrificium vos deuouendo. Hostiam viuente. non mortuam.

Rationabile. quia diuinus cultus debet esse cum ratione. Huic seculo. hoc est rebus mundanis & perituris. Sensus vestri. In graeco mentis vestra. nam ad animu hec verba referenda sunt. Vt probetis. i. experiamini. Quis sit voluntas dei. quantum ad incipientes bene operari. Et beneplacens. ipsi deo: quantum ad proficientes. Et perfecta. quantum ad prouentus. Per gratiam. hoc est per apostolatus officium mihi iniunctu percipio. Non plus sapere. Iuueni. imponit sine sapiens: & rebus honestis. Ad sobrietatem. In graeco habetur a uodes ista. Diuisit. ordo est potius sicut vniciusq. deus diuisit mensura talenti. i. de fide predicandi scientiam. Singuli est alterius. id est inuicem sumus in membra alter alterius.

Peria. in sequenti.

Simus quoniam. Ex epistola ad Romanos cap. ij. In quo profra ostendit iudeos & gentiles indigere gratia dei: quod probauit auctoritatibus. hic applicat illas ad propositum. Lex in qua primi: quos citat ut: numerantur. Obscuratur os. id est claudatur non conqueratur. Subditus fiat. in graeco obnoxius. & obligatus deo ob acceptam gratiam ab eo. Omnis caro. id est homo. Cognitio peccati. sup. est. Iusticia dei. que facit deo acceptum. Manifesta. est. in gentibus: de quorum uocatione plena est scriptura sacra. Per fidem. f. est manifesta: & non aliunde. Credunt in eu. in eum superstituit ex graeco. Gratia dei. in graeco gloria dei. id est gratia per quam acquiritur gloria. Gratis. i. non meritis nostris. per redemptione. i. passiois ne qua nos redemit. applicatorum. In graeco periciatorum: quia xps applicauit.

Fratres. Obscuro vos per miam dei: ut exhibeatis corpora vira hostiam viuente sanctam: deo placentem: rationabile obsequium vestrum. & nolite conformari huic seculo: sed reformamini in nouitate sensus vri: ut probetis que sit voluntas dei bona: & bene placens & perfecta. Dico enim per gratiam: que data est mihi omnibus qui sunt inter vos: & non plus sapere quam oportet sapere: sed sapere ad sobrietatem. & vniciusquisque sicut diuisit deus mensuram fidei: sicut enim in vno corpore multa membra habemus: omnia autem membra non eundem actum habent: ita multi vnus corpus sumus in christo. Singuli autem alter alterius membra. in christo domino nostro.

Fei. in Pauli ad Romanos. Cap. iij.

Fratres. Samus quoniam quecumque lex loquitur ihs qui in lege sunt loquitur: ut oculos obscuratur: & subditus fiat omnis mundus deo. quia ex operibus legis non iustificabitur ois caro coram illo: Per legem enim cognitio peccati: nunc autem iusticia dei sine lege manifestata est: testificata a lege & Prophetis.

In sanguine cuius effusio satisfecit peccato primi parentis: quod est opus iusticie. In sustentatione dei rectius in gratia in patientia siue tolerantia: et enim filio suo peperit propter iusticiam. In hoc tempore: scilicet gratia: Vt sit iustus. id est quod fecit vt appareat iustus. Eum qui ex fide est: id est qui credit.

¶ Feria. v. sequenti.

Iusticia autē dei per fidem Iesu xpi in omnes & si per oēs qui credit in eum. Non enim est distinctio. Omnes em̄ peccauerūt: & egēt gloria dei. Iustificati gratis per gratiā ipsius; per redēptionem que est in xpo Iesu: que p̄ posuit deus propiciatorē per fidē in sanguine ipsius ad ostēssionem iusticie sue: p̄pter remissionem precedētium delictorū in sustentationem dei ad ostēssionem iusticie eius in hoc tempore; vt sit ipse: iustus & iustificās eum qui ex fide est Iesu christi.

¶ Feria. vi. Petri aposto. ij. Cap. i.

Charissimi. Non indoctas fabulas secuti, nota in fecimus vobis dñi nostri Iesu christi virtutē & præsciētiā: sed speculato res facti illius magnitudinis. Accipiēs enim a deo patre honorem & gloriam ecce de ipsa ad eū huiuscemodi a magnifica gloria. Hic est em̄ filius meus dilectus in quo mihi complacuit ipsum audite. Et hanc vocē nos audivimus de coelo allatā; cum essem⁹ cum ipso in monte sancto. & habem⁹ firmiorē prophetiā sermonē cui bñfacitis atēdētes quasi lucernæ lucenti in caliginoso loco: donec dies illucescat & lucifer oriat in cordib⁹ vris. Hoc primū intelligentes; quod ois p̄phetia scripturæ p̄pria interpretatione nō fit. Non em̄ volūtate humana allata est aliquādo p̄phetia: sed spiritus sancto in spiritali locuti sunt in sancti dei homines.

p̄pria interpretatiōe. i. nō fit sensu humano: & cuiuscūq; hominis p̄prio. Volūtate huius per hoies est locutus.

Non indoctas fabulas. Ex. ij. Petri Epistola cap. i. Dicitur namq; hæc epistola: quia hoc tempore tria miracula simul ecclesia celebrat. scilicet. de magis. de nuptijs in cana: de resurrectione spūs sc̄i in baptisimate Christi. Dicit igitur notū. &c. Virtutem Christi. quātum ad miracula. Præsciētiā: quia quæ deus est: omnia nouit ab æterno: facti speculatores: quia oculis nostris vidimus. Illius magnitudinis hoc factū est cum Iesus baptizaretur: sed tunc Petrus non aderat. sed postea cum est transfiguratus coram Petro. Iacobo & Ioanne. Honoris testimonium: quod ipsum honorificum est. Magnifica gloria. i. a deo p̄re. Huiuscemodi. s. hic est filius. &c. Mihi complacuit. id est quō ego delector. Essem⁹. ego. (scilicet) c̄ Iacobo & Ioanne. Et habentus. Alterā vō certitudinis ex scripturæ sensu ostendit. Firmiorē. nō vt ad Petrum hoc referat. quæ gloriam xpi vidit. sed ad alios qui nō viderūt. Atēdētes donec cognoscatis verā lucem: sicut qui ambulat in tenebris in perennā præse ferētēs. Propria interpretatiōe. i. nō fit sensu humano: & cuiuscūq; hominis p̄prio. Volūtate huius per hoies est locutus.

EPISTOLAE

¶ In octaua epiphaniae.

Domine deus honorificabo te. Ex Esaia pluribus in locis in quibus fit mentio de baptismo & spūs sancti testimonio de Christo. Nam hoc quod in primis dicit sumptum est. ex cap. xxv. Ex translatione graeca. nam in hebraeo sic habetur. domine deus exaltabo te: & confitebor nomini tuo. Pro consilium antiquum verum: in hebreo: cogitationes antiquas fideles: & est appositio ad superiora. Nam quod se quis fiat: non habet superpositum in eo quod est consilium: sed est aduerbiū asseuerantis: pro quo in hebraeo legitur amen.

Domine excelsum est brachium tuum. Ex Esaia. cap. xxxvi. In hebreo domine exaltet manus tua. Deus Sabaoth. i. militia- rum. Corona spei ex eodē. ca. xxviii. in hebraeo. In die illa erit dominus exercituum corona gloriae. Quod vero sequitur exultet desertum vsq; ad illud locum maiestatem dei: non habetur in graeco: neq; in hebraico. Et erit congregatus redemptus per deū. In hebraeo: Esaia. ca. xxxv. Et ambulabunt: qui liberati fuerunt. & redempti a domino conuenient in sion cum laude & leticia sempiterna: quae omnia pertinent ad Christi baptismum & christianorum. Et aperiam in montibus flumina. Ex eodē. ca. xli. pro quo in hebraeo legitur. Et aperiam in supremis collibus flumina. & in medio camporum fontes. Pnam desertum in stagna aquarum: & terram inuiam in riuos aquarum. Ecce puer meus. Ex eodem propheta. cap. li. pro quo in hebraeo legitur. Ecce intelligit seruus meus: & exultabitur & eleuabitur & sublimis erit valde. Haurietis aquas. Ex eodem cap. xli. adiectū est hoc. sed pro eo quod in graeco est virtutes eius: in hebraeo est adinventiones eius.

¶ Dominica secunda post epiphaniam.

In octauis epiphaniae. Esaia. Cap. xii.

Domine deus meus honorificabo te: laudem tribuam nomini tuo qui facis mirabiles res. Consiliū antiquū verum fiat. Domine excelsum est brachium tuum deus sabaoth: corona spei: quae ornata est gloria. Exultet desertum: & exultent solitudines iordanis: & populus meus videbit altitudinem domini & maiestatem dei. Erit congregatus & redemptus per deum. Et veniet in sion cum laude & leticia sempiterna: super capita eorum laus & exultatio. Et aperiam in montibus flumina: in campis fontes dirumpam: & terram siccitatem sine aqua confundam. Ecce puer meus exaltabitur: & eleuabitur: & sublimis erit valde. Haurietis aquas in gaudio de fontibus saluatoris: & dicetis in illa die. Confitemini domino. & inuocate nomen eius. Notas fructe in populis virtutes eius. Cantate domino: quia mirabilia fecit. Annunciate hoc in vniuersa terra. Dixit dominus omnipotens.

Dominica secunda post epiphaniam:
Pauli ad Romanos. Cap. i.

Habētes donationes. Ex epla ad Romanos cap. xii. & sequitur statim post epla: quæ legebat dñica post epiphaniā. Vnde dicitur est in calce ipsius eplæ. singuli aut alter alterius mēbra. & sic sequit. Habētes donationes. i. cōmunicantes diuersa dona quæ accepistis a deo. & est plepsus quæ deinde per partes explicatur: siue habēs pphetiā &c. Scdm rōnē fidei

Fratres. Habētes donatiōes secūdū gratiam quæ data est nobis differētes: siue pphetiā secūdum rōnē fidei; siue ministeriū in ministrādo. Siue q̄ docet i doctrina. Qui exhortat̄ in exhortādo. Qui tribuit; in simplicitate. Qui p̄gessit in sollicitudine. Qui miseret̄ in hilaritate. Dilectio sine simulatione. Odientes malū; adherētes bono. Charitatē fraternitatis inuicē diligētes; honorē inuicē praueniētes. Sollicitudine nō pigri; spū feruentē; dño seruīetes. Spe gaudentes; in tribulatione patientes; oñi iustitias. Necessitatibus sanctorū cōmunicantes. hospitalitatem secūtes. Benedicite persequētibus vos; bñdicite & nolite maledicere. Gaudent cum gaudentibus; sicut; cum sicutibus. Idipsum inuicem sentiētes. Non alta sapiētes; sed humilibus consentientes.

Fei. iij. beati Pauli ad Colossē. Cap. i.

Fratres. Audistis dispensationē dei; quæ data est mihi in vobis; vt impleā verbū dei. Mysterium quod absconditū fuit a sæculis & gnationibus; nūc aut̄ manifestū est sanctis eius; quibus voluit deus notā facere diuinitas gloriæ sacramētū hui⁹ in gētib⁹; quod est xp̄s in vobis spes glorię; quæ nos annunciam⁹ corripētes omnē hoiem; & docentes in om̄i sapiētia; vt exhibeam⁹ omnē hoiem perfectū. In xp̄o iesu dño nostro.

si hui⁹. idē est mysteriū græce qđ sacramētū alicui⁹ occultæ rei. Quod. s. sacramētū est xp̄s: in quo reposita est om̄is spes vstra. In græco tamē qui est xp̄s generē masculino nō hoc. Corripētes. in græco admoūētes legitur.

idē est eam rerū quæ ad salutē animæ p̄tinet. Qui exhortat̄. i. q̄ obsecrat alios nam idē verbū est hic & in principio capituli: vbi dixit obsecro vos. In simplicitate. i. non alia causa nisi pp̄ deū. nā si alia ex causa id faceres: non esset op⁹ charitatis. In sollicitudine. illos q̄b⁹ p̄gessit. In hilaritate. q̄ datorē hūarē diligit de⁹ Gaude te cū gauderib⁹. In græco gaudentes gaudentib⁹: hoc est p̄ ministeriū quē nos in gerēdū vertim⁹. Idipsum sentiētes. In græco idē sapiētes. sed videt̄ referri ad illud quod nō aliud mēte sentiam⁹ aliq̄ ore loquamur. Non alta sapiētes q̄ dixit alibi nō plus sapere q̄ oportet sapere. Cōsentiētes. modō illi vera & bona p̄ferat.

¶ Feria. iij. sequenti.

Audistis dispensationē. Ex epistola Pauli ad Colossē. cap. i. Et pendet i. oc mēbrū ex superiorib⁹. vñ accipit verbū illud audiistis. Quæ data est mihi; quia sum apostolus prædicans gētib⁹ euāgeliū. in quarum numero sunt Colossē. Mysteriū ap̄positio ad id quod dixit verbū. Manifestū. i. per xp̄m reuelatū. Sacramē

EPISTOLAE

Fidelis sermo. Ex epistola. i. ad Timotheum cap. i. Fidelis sermo. i. verus & dignus qui ab omnibus accipiatur: & quis ille sermo sit: statim subiungit dicens: quod xps & cetera quae sequuntur. in hunc mundum in graeco non est hunc sed tantum in mundum. Omnem patientiam: id est vt omnia paterer: vt alios homines lucrifacere. Soli deo. deest ab eo quod est in graeco sapientia. sic soli sapienti deo honor & gloria. & subaudiendum est verbum substantiuu sit.

¶ Dominica tertia post epiphaniam.

Nolite esse prudentes. Ex epistola Pauli ad Romanos. cap. xij. Et sunt verba quae sequuntur & vestigio post epistolam quae legebatur in diebus precedenti. Prudentes apud vosmetipsos: id est opinio vestra. quam homines peruersi fallunt. Non tantum coram deo. hoc totum superfluit. nam sic in graeco legitur. Providentes bona coram omnibus hominibus. Quod ex verbis est. i. quantum in verbis est. Non vos defendentes. melius in graeco non vos vindicantes. Irae quae a peccatis desinit tunc sanis quinis inflammatio: tunc vindictae appetitus. Scriptum est in Deuteronomio. capitulum xxxij. mea inquit est vindicta siue ultio. In graeco quoque mihi vindicta non vindicta: vt est in latinis codicibus. Carbores ignis: quia beneficentia illi: mitigabis illum & tibi recedentibus. Noli vincere. i. incidere in odium proximi. In bono malum. inflama te in illius odium.

¶ Feria iij. sequenti.

Considerate apostolum & pontificem. Ex epistola Pauli ad hebraeos. Cap. iij. In quo postquam apostolus declarauit excellentiam noui testamenti ad veterum per hoc quod Christus excellit angelos: nunc ostendit

Feria sexta. Beati Pauli ad Timotheum prima. Capite. i.

Charissimi. fidelis sermo & omni acceptione dignus: quia Iesus xps venit in hunc mundum peccatores saluos facere quorum primus ego sum. Sed ideo mihi confectus sum: vt in me primo ostenderet Christus Iesus omnem patientiam: ad informationem eorum qui credituri sunt illi in vitam eternam. Regi autem saeculorum immortali inuisibili soli deo honor & gloria in saecula saeculorum. Amen.

Diebus. iij. Beati Pauli ad Romanos. Cap. xij.

Fratres. Nolite esse prudentes apud vosmetipsos: nulli malum pro malo reddentes. Providentes bona: non tantum coram deo: sed etiam coram omnibus hominibus pacem habentes. non vosmetipsos defendentes charissimi: sed date locum irae. Scriptum est enim. Mihi vindicta: & ego retribuam: dicit dominus. Sed si esurie rit inimicus tuus. ciba illum. Si sitit: potum da illi. Haec enim facies carbones ignis congeres super caput eius. Noli vinci a malo: sed vince in bono malo.

Feria. iij. Pauli ad hebraeos. Cap. iij.

Fratres. Considerate apostolum & pontificem confessionis nostrae Iesu qui fidelis est ei: qui fecit illum: sicut & moyses in oratione domo eius. Tanto amplioris enim gloriae

Id est per hoc quod excellit Moſen. Apſtm: id est miſſum ſive legatum. Sic enim apſtus interpretatur. xps igitur apſtus eſt: id eſt miſſus a patre. quod ipſe dixit: ſicut miſit me pater: & ego mitto vos. Qui fecit illud. ſubaudi pontificem. neque enim a patre eſt filius factus: ſed genitus: ſed potius fecit. pro quod eſt præcicit politum eſt: quod eſt conſentaneum ei quod legitur: ſicut & moſes ſub

ſte præ moſe dignus habitus eſt: quāto ampliore honore habet domus qui fabrica uit illam. Omnis namq̄ domus fabricatur ab aliquo. Qui autem omnia creauit deus eſt. Et moſes quidem fidelis erat in tota domo eius tanq̄ ſamulus in teſtimonium eorum quæ dicenda erant. Chriſtus uero tanq̄ filius in domo ſua. Quæ domus ſumus nos: ſi fiduciam & gloriam ſpei vſq̄ finem firmā retineamus.

Feria, vi. Ioannis apſti. i. Cap. ij.

Chariffimi. Qui dicit ſe in luce eſſe & fratrem ſuū odit: in tenebris eſt vſq̄ adhuc. Nam qui diligit fratrem ſuū: in lumine manet: & ſcādalum in eo nō eſt. Qui autē odit fratrem ſuū: in tenebris eſt: & in tenebris ambulat: & nescit quo eat: quoniā tenebrę obſcūra: uerunt oculoſ eius. Scribo uobis ſibioli: quoniā remittuntur uobis peccata ppter nomē eius. Scribo uobis patres: quoniā cognouiſtis eum qui ab initio eſt. Scribo uobis adoleſcentes: quoniā uiciſtis malignū. Scribo uobis iuuenes: quia fortes eſtis & uerbum dei manet in uobis & uiciſtis malignum.

ritas qui ab initio eſt: id eſt uerbum incarnatum. Adoleſcentes. qui in etate lubrica poſiti uiciſtis diaboli tentationes. Infantes. qui tamen aliquem rationis uſum habent: talio qui quomodo poterit agnoscere deum. Iuuenes atq̄ proinde fortioris ætatis ad uincendum infidias diaboli.

¶ Dominica quarta poſt epiſthaniam.

prefectus eſt. Iſte præ Moſe: id eſt xps quam moſes Ampliorem honore habet domus. cōſtructio eſt græca. nam illi comparatiuum genitiuo iungitur: at lacini ablatiuo. ergo latine dicendum erat: ampliore domo. Quæ domus ſumus nos. In græco cuius: ſcilicet chriſti domus nos ſumus & cuius referitur ad filium.

¶ Feria, vi. ſequēti.

Quid dicit ſe in luce eſſe. Ex epiſtola Ioan. i. cap. ij. In quo poſtea quā apſtus multa præcepta poſuit: ſubiungit & hoc quod pertinet ad pximi dilectionē: & quia paulo ante dixit: quod tenebrę trāſierunt: & uerum luminem lucere inferit. Qui dicit ſe in luce eſſe. i. in ueritate euāgelica &c. In tenebris. i. in ignorantia & umbra legis moſe facte. Nescit quo eat. i. non habet certum uitę finem cōſtitutum. Scribo uobis. ad eos peculiariter qui ſunt ab illo baptizati. quos uocat ſm primis. ſibioli. in ſpiritu generatos. Nomē eius. in quo. i. chriſti baptizati eſtis. Patres. quorum eſt maior aucto

Nemini quicquid. Ex epistola Pauli ad Rom. cap. xiiij. VI. plus potest
 ostendit quod etiam debet dilectionem. Diligit proximum. quoniam in dilectione
 proximi completur lex quemadmodum in dei dilectione incipit. Hinc enim
 pendunt leges & prophetæ. In græco non est qui diligit proximum: sed qui diligit
 alium: ut extendat se
 ad deum. Nam primæ tabulæ præcepta ordinantur
 ad dei dilectionem: & secundæ ad proximum. Non operatur
 malum: id est non in
 fert nocumtum proximo
 & illud proximi datum est
 potius: ut sit ordinatio dilectionis non operatur malum
 proximo.

¶ Feria. iij. sequenti.

Sicut per unum hominem. Ex eadē epistola ad Romanos. ca. v. In quibus verbis apostolus ostendit humanam iustificationis modum. per comparationem morbi ad medicinam: quia sicut per primum hominem peccatum ita per christum redemptio. Per unum. scilicet Adam. In hunc mundum. In græco non est hunc: sed tantum in mundum. Et ita. & quoque coniunctio superfluit. nā est quo iungit altera pars comparationis. In quo. scilicet primo homine. Vtque ad legem antiphora est. nā dicitur aliquid ante datam Moysi legem non erat peccatum: quia ut ait Aristoteles antequam ferat lex non refert hoc vltimo modo agere. Peccatum non imputabatur. id est reputabatur. Sed regnavit mors. solutio est questionis. nā mors poena fuit peccati originalis: quod ergo peccati qui non peccaverunt moriebantur? Nimirum: quia in Adā omnes peccaverunt. In similitudine. quia summe per eum propagati. Formaliter. id est christi qui est Adā secundus. Delictum. scilicet Adā. Ita donum. id est christi gratia: quia multo melius fuit christi donum quam Adā peccatum. In græco non est per unum peccatum donum. Ex uno. scilicet peccato Adā. In condonationem. scilicet aliorum. In plura ab eodem dicitur. quia magis excedit in bono quam peccatum in malo.

Dñica. iij. beati Pauli ad Rom. Cap. xiiij.

Fratres Nemini quicquid debeatis: nisi
 ut invicem diligatis. Qui enim diligit proximum: legem implevit. Nam non adulterabis. non occides. non furaberis. non falsum testimonium dices. non concupisces rem proximi tui. & si quod est aliud. mandatum. in hoc verbo instauratur. Diliges proximum tuum sicut teipsum. Dilectio proximi malum non operatur. Plenitudo ergo legis est dilectio.

Feria. iij. beati Pauli ad Rom. cap. v.

Fratres. Sicut per unum hominem in hunc
 mundum peccatum intravit. & per peccatum mors: & ita in omnes homines mors pertransiit: in quo omnes peccaverunt. Vtque ad legem enim peccatum erat in mundo. Peccatum autem non imputabatur cum lex non esset. Sed regnavit mors ab Adam usque ad Moysen: etiam in eos qui non peccaverunt in similitudinem prævaricationis Adæ: qui est forma futuri. Sed non sicut delictum ita & donum. Sicut enim unius delicto multi mortui sunt: multo magis gratia dei & donum in gratia unius hominis Iesu christi in plures abundavit. Et non sicut per unum peccatum ita & donum. Non iudicium ex uno in condonationem: gratia autem ex multis delictis in iustificationem.

¶ Feria sexta sequenti.

Sicut per vnus delictum. Ex eadem epistola & Cap. v. Et est q̄ inferitur ex superioribus & lectio est manifestissima quod pro eo quod dixit obedientiam potuit dicere obedientiam. Lex scilicet Moisaica. Subintrauit. id est successit legi naturali. vt abundaret delictum. quia quo pluribus

Fer. vi. beati Pauli. Ad Rom. Cap. v.

Fratres. Sicut per vnus delictum mors in omnes homines in condemnatione: sic & per vnus iusticiam gratia in omnes homines iustificationem vitae. Sicut enim per inobedientiam vnus hominis peccatores constituti sunt multi: ita & per vnus obedientiam iusti constituti sunt multi. Lex enim subintrauit; vt abundaret delictum. vbi autem abundauit delictum: superabundauit & gratia. Vt sicut regnavit peccatum per mortem: ita & gratia regnet per iusticiam in vitam aeternam.

Dñica. v. beati Pauli. ad Coloss. Cap. iij.

Fratres. induite vos sicut electi sancti dei & dilecti; viscera mie. Benignitatem; humilitatem mansuetudinem; modestiam. patientiam: supportantes inuicem & donantes vobis in misericordia. Si quis aduersus aliquem habet querelam: sicut dominus donauit vobis: ita & vos. Super omnia autem haec charitatem habentes quod est vinculum perfectionis. Et pax christi exultet in cordibus vestris: in qua vocati estis in vno corpore & grati estote. Et verbum christi habitet in vobis abundanter. In omni sapientia: docetes & commones vobis in psalmis hymnis & canticis spiritualibus in gratia cantantes in cordibus vestris deo. Omne quodcumque facitis in verbo aut in opere: omnia in nomine domini nostri Iesu christi gratias agentes deo & patri per ipsum.

qua dixit pacem meam: et relinquo vobis. Exultet. seruetur & bulat. Vno corpore. ecclesia cuius caput est christus. Grati non tantum de beneficiis acceptis: sed legi potius & hilariter.

¶ Feria iij. sequenti.

legibus: obnoxij sumus eo amplius delinquimus: sed delicti causa non est in lege: sed in nobis. Super abundauit gratia. sub Christi lege: quia sicut delictum tendebat ad mortem: ita & gratia perducit ad vitam aeternam.

¶ Dominica quarta post epiphaniam.

Induite vos sicut electi sancti. Ex epistola Pauli ad Colossen. Cap. iij. In quo posteaquam apostolus Colossenses in his dei veritate & moribus instituit: nunc illos in nomines primum: deinde deum ordinat. Dicit igitur induite vos viscera misericordiae. quantum ad peccatis opera. Electi dei: id est quos deus elegit & praedestinavit in bonum. Supportantes. alter alterius onera sustinentes. Donantes. iniuriam offensam remittentes. Dominus donauit. In graeco non dominus: sed Christus legitur. Super omnia haec charitatem. repetit a superioribus in diuini. nam habete ab aliquo est adiectum cum in graeco non habeatur. Vinculum. quia peculiaris christiana virtus. Et pax christi. hic ordinat illos in deum. Pax christi. de

Sciamus quoniam iudicium dei. Ex epistola Pauli ad Romanos. Cap. ij. In quo postquam reprehendit Apostolus gentiliū peccata: hic confes-
quenter arguit iudgos dicens. Quod licet inter peccata occulta & mani-
festasit differentia quātum ad humanum iudiciū: per quod rāum puniū-
tur manit. Itā tamē quātum ad diuinum iudiciū nō est differentia. eo quod

Et manifesta: quia vtraq;
sunt illi æque nota. Secū-
dum veritatem. id est ses-
cundum iusticie verita-
tem. Qui nequiter agūt
In epistola Pauli est qui
talia agūt: pro nequiter
agūt. Idem em̄ est sensus
quia refertur ad gentiliū
peccata & similiter pro
quod sequit impie agūt:
habetur in originali cas-
lia agūt. Facis ea. occulte
quæ illi faciunt publice.
Iudiciū dei. quasi dicat:
nō effuges. Audiuitias
cōtemnis. I. abundantiam
miseri cordiæ quæ te ex-
pectat ad penitentiā. Ad-
ducit quantum est in sei-
tu tamē illius voluntati re-
sistis. Thesaurizās iram
id est accumulās penam
in die iræ. I. iudicij. a deo
tibi irato. Itē quidē hoc
est bonis: qui non sunt
abusi dei partētia: sed in
venpe sunt illi recōcilia-
ei. Qui secūdam patient-
tiam superfluit qui. neq;
enim est verbū ad quod
referatur: & est ordo.
Itē scilicet querētib; &c.
& est repetitum a super-
riorib; verbum reddet.
Ex contemptione: id est
ex contemptu & inobe-
dientia. Ira indignatio
&c. subaudierunt.

¶ Feria. vi. sequenti.

Non est personarum acceptio. Ex eadem epistola ad Romanos. ij. ij.
Et sequitur statim hæc verba post finē superioris epistolæ. & in pri-
mis remouet errorem iudeorum putantiū: quod propterea quod trans

Fer. iij. beati Pauli ad Romanos. ca. ij.

Fratres. Scimus enim quoniam iudiciū
dei est secundum veritatem in eos qui
nequiter agunt. Existimas autem homo qui
iudicas eos qui impie agūt: & facis ea quia tu
effugies iudicium dei: Audiuitias bonitatis
eius: & patientiæ: & longanimitatis eius cō-
temnis: Ignoras quā benignitas dei ad pœ-
nitentiam te adducet: Secundum duritiā autē
tuam: & cor impoenitēs thesaurizās tibi iam
in die iræ & reuelationis iusti iudicij dei: qui
reddet vnicuiq; secūdam opera sua. Iis qui
deum qui secūdam patientiam boni operis glo-
riam & honorem & in corruptionem quæ-
rentib; vitā æternā. His autē qui sunt ex cō-
temptione & qui nō acquiescūt veritati: cre-
dunt autē iniquitati: ira & indignatio: tribu-
latio & angustia: in omnē animam hominis
operantis malum: iudæi primū & græci.
Gloria autem & honor & pax omni ope-
ranti bonum iudeo primū & græco.

Fer. vi. beati Pauli ad Roma. Cap. ij.

Fratres. Non est personarum acceptio
apud deum. Quicūq; enim sine lege
peccauerint. sine lege peribūt. Et quicūq; in
lege peccauerunt. per legem iudicabuntur.
Non em̄ auditores legis iusti sunt apud deū
sed factores legis iustificabūtur. Dum enim
gentes quæ legem non habēt naturaliter ea
quæ legis sunt faciūt: eiusmodi legem non

gens peculiaris deo futuri erāt minus puniēdi. *Acceptio. i. gratificatio: q̄a deus sc̄dm̄ merita siue bona siue mala cuiq̄ reddit. Sine legē. s. scripta: hijs erant gentiles: qui peccauerunt contra legē naturæ. In legē. s. scripta: & tradita per Moſen. Qui legē nō habent. ſubaudi ſcriptā. habēt tñ legē naturas lē ſcriptā in cordibus ſuis. Ideo dicit q̄d̄ ip̄i ſunt ſibi lex. Legē nō habētes.*

habentes: ip̄i ſibi ſunt lex: qui oſtēdunt op̄ legis ſcriptum in cordibus ſuis. Teſtimoniū reddente illis cōſcientia ip̄ſorū: & inter ſe in uicē cogitationum accuſantium: aut etiā defendēdū in die: qua iudicabit deus occulta hominum ſecundū euangelium meum. Per ieſum chriſtum dominū noſtrum.

Dominica *in. lxx. Pauli ad.*

Corinthios prima. Cap. ix.

FRatres. Nescitis q̄ hi qui in ſtadio currunt: oēs quidem currunt ſed vnus accipit brauium: Sic currite vt comprehēdat̄. Omnis enim qui in agone contendit: ab omnibus ſe abſtinet. Et illi quidem vt corruptibilem coronam accipiāt: nos autē incorruptam. Ego igitur ſic curro: nō quaſi in incertum. ſic pugno: non quaſi aērem verberans ſed caligo corpus meum & in ſeruitutem redigo: ne forte cū alijs prædicauerim ipſe reprobus efficiar. Nolo enim vos ignorare fratres: quoniā patres noſtri ſub nube

ſubaudi moſaicā. Teſtis moniū reddere: q̄a naturalis rō aſſentit bono & diſſentit malo. Cogitationū. per eundē caſum debuit hoc dici: hoc eſt & cogitationibus accuſantibus & defendentibus: q̄a & cōiunctio ſimiles caſus debet iungere. In die. pro vſq̄ in diē vltimi iudicij: q̄d̄ erit p̄ xpm̄

¶ *Vnica in. lxx.*

Nescitis q̄d̄ hi q̄ in ſtadio. Ex prima Corinthioſe epiſtola Pauli. cap. ix. & cap. x. in quib⁹ poſtea q̄ inſtituit Choriſtios ſuo ipſius exemplo: nūc idē facit illorum exēplo qui ſe ad ludos Olympicos parant: quia nemo coronatur niſi qui legitime certauerit: atq̄ in eccleſia legit hodie hęc ep̄itola: vt ieiunantes & poenitentes expectent victoriæ ſuæ præmiū. Ideo dicit. nescitis: quaſi dicat: optime hoc ſcitis: quia neminē hoc latet. In ſtadio. ſic appellatur loc⁹ in Olympia Elidis: vbi q̄to quoq̄ anno ludi Olympici celebrant̄. inter quos erat certamen curule: in quo victor coronam reportabat. Brauiū. i. p̄miū quod certantibus p̄ponitur: vnde & agonice herē. i. ludos præfecti brabeut cognominantur. duos barbariſimos in vno verbo cōmittūt imperiti. alterum in ſerip̄to q̄d̄ ſcribūt brauiū per. u. conſonantem. p. b. alterū in prolatione: q̄d̄ cū penultima ſcribat̄ per et diſiphongō. atq̄ promde ſit longa. reſciunt accētū in tertiā ſine. Vt cōprehēdatis: ſcilicet p̄tentiū victoriæ. In agone. i. in certamine. Abſtinet ab omnibus. ſubaudi quæ vires corporis enervāt: aliq̄ athletæ (vt dicit Ariſtoteles) ex multo cibo & exercitio vires augebāt. In corruptā. rectius dixiſſet incorruptibile. In incertū. quia vt ſcribit ad Timotheū: ſciebat̄ repositā ſibi coronā iuſtitiæ. Aērem verberās. i. qui vires inaniter fundit. Caligo. id̄ q̄d̄ faciūt athletæ qui ſe exercent. Nolo enim. caſus ſequentis inicitū eſt: vbi occurrit apoſtolus quorundā ſaiſq̄ opinionū

EPISTOLAE

dicentium nos in christo baptizati spiritu sanctum accepimus: igitur con-
 rona glorie accipiemus: Nequaquam inquit ita est: sed ex figura veritas agno-
 scenda est: & ita ad praemium nobis est perueniendum: quemadmodum negati-
 hi israel in euerunt in terram promissionis: quia detenti fuerunt: tum
 in deum murmuratione. tum gula. &c. In nube. quae per diem illos precede-
 bat. Ex od. xij. Baptizati sunt sub mose. nam transi-
 tus maris sub mose du-
 ce: & nubis protectio-
 baptismum figurabat.
 Escam spiritalem. id est
 manna. quod significa-
 bat eucharistiam: hoc est
 cibum spiritalem. Con-
 sequenti petra. nam super
 fuit eos: neque enim chri-
 stus venerat: sed ventu-
 rus erat. igitur petra quae
 futura erat: hoc est chri-
 stus: qui per petram illam
 significabatur: igitur re-
 cte sequente petra: non
 quae sequuta est.

¶ Feria quarta sequenti.

Festinemus ingre-
 di. Ex epistola Pauli
 ad Hebraeos. c. iij.
 In quo postea ostendit
 exemplis quae tendunt
 nobis esse requiem: quo-
 nam ipse mundi conditor
 septimo die requies-
 vit: & laborantibus qua-
 draginta annis in deserta
 propter peccata reges
 denegatur dicente. Psal-
 mographo. Si introibunt
 in requiem meam: tunc in-
 fert. Festinemus ergo ingredi in illam requiem: quae quidem festinatio est
 per fidem in promissa: deinde per charitatem. In id ipsum. id est in consummationem
 incredulitatis poenitentia: quae sit alius exemplum. Sermo dei. id est verbum diuini quod
 humanam sumptis naturam. Vius. pro viuus. Efficax. de quo Sapientia. vij.
 omnium enim est artifex. Penetrabilior. actus: ut Vergilius. penetrabile
 frigus adurat. Ancipiti. id est ab utraque parte acuto. Anima. quae viuimus.
 Spiritus. quo sapimus. Copagum. quia corpus nostrum ossibus & nervis copactum
 est. Cogitationum. quod soli deo sunt notae. Ad quem. pro deo. propositio. pro prepositio-
 ne. Habentes ergo. festinandum igitur nobis est: quia habemus pontifi-

omnes fuerunt: & omnes mare transierunt: &
 oēs in mose baptizati sunt in nube & mari.
 Et omnes eandem escam spirituales manducauerunt: & omnes eundem potum spiri-
 talem biberunt. Bibeant autem de spiritali con-
 sequenti eos petra. Petra autem erat christus.

Feria quarta beati Pauli. Ad
 Hebraeos. Cap. iij:

Fratres. Festinemus ingredi in illam re-
 quiem: ut ne in id ipsum quis incidat in-
 credulitatis exemplum. Vius est enim ser-
 mo dei & efficax: & penetrabilior omni gla-
 dio ancipiti: & pertingens usque ad diuisionem
 animae ac spiritus, compagum quoque
 ac medullarum: & discretor cogitationum
 & intentionum cordis, & non est alia crea-
 tura inuisibilis in conspectu eius. Omnia au-
 tem nuda & aperta sunt oculis eius: ad quem
 nobis sermo. Habentes ergo pontificem ma-
 gnum: qui penetrauit coelos iesum filium dei:
 teneamus spei nostrae confessionem. Non
 enim habemus pontificem qui non possit
 compati infirmitatibus nostris: tentatum au-
 tem per omnia pro similitudine absque peccato

tem. &c. Confessionem ore & opere credendo & sperando. Infirmat ibi
quia dolores nostros ipse portauit cum carne nostra: iuxta illud Esaię. Ve
re languores nostros ipse tulit. Tentatum. quia habuit carnis nostre simi
litudinem. sed absq; peccato & in eo dissimilem. Misericordiam consequens
sua. ingrediendo in requiem. Opportuno. id est tempore gratiæ.

to. Ad eam^o ergo cum fiducia ad thronum
gratiæ eius: misericordiam consequamur:
& gratiam inueniamus in auxilio opportu
no. Per iesum christum dominum nostrum.

Dominica in. lx. Pauli ad Co
rinthios secunda. Cap. xi.

FRatres. Libenter suffertis insipientes:
cum sitis ipsi sapientes. Sustinetis enim
si quis vos in seruitutem redigit. Si quis de
uorat: si quis accipit: si quis extollit: si quis
in facie in vos cedit. Secundum ignobilitatem
dico: quasi nos infirmi fuerim⁹ in hac parte.
In quo quis audeat. in insipientia dico: audeo
& ego. Hebrei sunt & ego. Israhelæ sunt: &
ego. Semē Abrahæ sunt: & ego. Ministri xp̄i
sunt: & ego. vt minus sapiens dico: plus ego.
In laboribus plurimis: in carceribus abun
dantius: in plagis supra modum: in mortib⁹
frequenter. A iudæis quinquies quadrage
nas vna min^a accepi. Ter virgis cæsus sum:
semel lapidatus sum: ter naufragium feci.
Nocte & die in profundum maris fui. In iti
neribus sæpe: periculus fluminū: periculis
latronum: periculis ex genere: periculis ex
genibus. Periculis in ciuitate: periculis in
solitudine: periculis in mari: periculis in falsis

supra dixit: sed re vera hoc dixit: quomodo cūq; ab alijs accipiat quod mul
tis modis ostēdit. In laboribus. &c. hæc partim scripta sunt in apostolica
historia: quam Lucas scripsit. partim in eiusdem Pauli epistolis. partim
nūq; scripta: & tñ ab ap̄to vere tolerata. In mortib⁹. a. in periculis mortis.

¶ Dñica in sexagesima.

Libenter suffertis.
Ex epistola Pauli
ad Corinthios. ij.
cap. xi. Et quia in prin
cipio capitis dixera: vt i
nam sustineretis modicu
quid in insipienti me: nūc
infert libenter suffertis.
&c. sed sustineretis alios
& me quoq; opinor sus
tinebitis: qui non sum
adeo molestus: vt illi. In
seruitute. s. legis Mosais
cæ: quod faciebat: p̄sens
do apostoli. Deuorat &
accipit: scilicet bona ves
tra. Extollitur. iactad
o se apud vos. Secundum
ignobilitatē. id est quas
si non fuerim⁹ nos adeo
arrogantes: vt non posse
mus illa apud vos facere
sed fuimus in hoc pudē
tiores: quam illi. In quo
quis audeat. scilicet illos
commēdando se: & ego
quoq; possum in e commē
dare. In insipientia.
quia insipienter videtur
esse commēdare seipsum
sed quia illi se iactat apud
vos: & ego quoq; pos
sum: & quidem iusti⁹ q̄
illi. Hebrei sunt. &c. hæc
sunt de quibus illi scrip
tabant. Minus sapiens:
id est per insipientiam. vt

EPISTOLAE

Quadragesimae. s. plagarii. Vnaminus: id est dempra vna plaga. ex eo quod
 in deut. cap. xxv. scribitur: quod pro culpis leuieribus infligebantur verbera:
 ita vt non excederent numerum quadragesimum, atq; iudicium arbitrio
 inde adhuc aliquid remitteretur: ideo dixit vnaminus. In profundo: id est
 in mari qđ tū altum: tum profundum appellatur. Ex genere. s. meo. hoc est
 iudaicis. Ex gentibus. id est
 gentilibus: quae extrinsecus sunt: quonia omnia
 superiora exteriora mala sunt: sed ecclesiarum
 sollicitudo est cura interior: & quae magis pre-
 munt qđ illa exteriora.
Infirmatur. siue in corpore: siue in animo. Non
 infirmor. condolens illius egritudine. Scandalizatur: id est peccat alte-
 rius exemplo. Non vrer id est ex eo tacto torqor
 Non expedit. id est non est vitae. & que sequuntur
 sumpta sunt ex capite sequenti: hoc est duo-
 decimo. & quae dixit non expedit: nihilominus
 narrat. Huiusmodi hominem. de seipso quasi
 de alio loquitur. In corpore. anima non exclusa
 Extra corpus. anima separata a corpore. Arca-
 na verba. In greco ineffabilia. Nil. id. in greco: non
 gloriabor. Non ero insipiens. de qua insipientia iam supra loquutus
 est. Quod videt in me. i. in conuersatione mea.
 Audit ex me: id est de doctrina mea. Extollat me. in
 superbiam. Stimulus carnis. in greco palus siue
 verber. Angelus sathan. in recto casu. Qui me colaphizet. in morem trium-
 phantium (vt ait Hieronymus. Ter rogauit. numerus finitus pro infinito.
 Gratia mea. per quam poteris mala illa tolerare. Virtus christi: id est fortitudo
 & tolerantia laborum.

¶ Feria quarta sequenti.

Recogitate enim eam. Ex epistola Pauli ad Hebræos. c. xij. In quo apostolus admonet hebræos quomodo se habere debent circa ueritates. Dicit igitur. recogitate enim id est christum. Aduersus semetipsum appellabar enim eum nomen uocis & uini potorem. Vtq; ad sanguinem. id est sanguinis effusione. Consolationis. id est consolationis. est.

Et ne magnitudo reuelationū extollat me. datus est mihi stimulus carnis mee. angelus sathanæ. qui me colaphizet. Propter quod ter dominū rogavi. ut discederet a me. Et dixit mihi. Sufficit tibi gratia mea. Nam uirtus in infirmitate perficitur. Libenter igitur gloriabor in infirmitatibus meis. ut inhabiter in me uirtus christi.

Feria. iij. bñ Pauli ad Hebræos. Cap. xij.

Fratres. Recogitate enim eū qui talem substituit a peccatoribus aduersus semetipsum contradictionē: ut non fatigemini animis uestris deficientes. Nondū enim usq; ad sanguinem restitistis. aduersum peccatum repugnantes. Et obliuiscistis consolationis quæ uobis tanq; filijs loquitur: dicens. Filij mi noli negligere disciplinam domini: neq; fatigeris dum ab eo argueris. Quem enim dñs diligit. castigat. flagellat autē oēm filium quem recipit. In disciplina persevera te. tanq; filijs uobis se offert deus. Quis em filius quem non corripit pater? Quod si extra disciplinā estis. cuius participes facti sunt oēs. ergo adulteri & non filij estis. Deinde patres quidē carnis nostrę habuimus eruditores. & reuerebamur eos. Non multo magis obtemperabimus patri spūm & uiuem?

Feria. vi. Bñ Pauli ad Hebræos. Cap. xij.

Fratres omnis autē disciplina in presentia quidem uidetur non esse gaudij. sed moeroris: postea autē fructum pacatissimi exercitatis per eam reddet iusticie. Propter

Salomō. prouerbiom. Capite in pauca uerbis immutatis. filium quē recipit. subaudi in filij: neq; abdicat aut exhereditat. Tanq; filijs. quali dī car. ut pater. non ut tyrā non seruus. Quem non corripit. quasi eum negligit non est pater: sed alienus. Extra disciplinā scilicet paternā: iam non estis filij. sed spurij aut alieni. Deinde patres. ceteris inde arguit ab exemplo. & est a minori a maius.

Feria. vi. sequenti.

Omnis disciplina. & est sumptū ex eadem epistola & capite. Sequit nāq; post uerba superioris epistole. Omnis disciplina. &c. Non uidetur esse gaudij immo doloris. Fructū pacatissimum: id est pacificum & delectabilem. Remissas manus. id est languētes & dissolutas: quæ est peccatum omittōis: non faciēdo bonum. Gressus rectos. fugiēdo cōmissionis peccatum: & sunt translationes apertissimæ. Claudicans erret. id est incedens claudus cadat. Sine quo scilicet pace aut sanctimonia. Nemo uidebit deū. Ad illud respicit. Matth. v. Beati pacifici: quoniam filij dei uocantur. Ne quis deus uocetur in nomine.



peccans deest gratia dei subrahendo se ab illa per peccatum: non autē deus deest homini. Radix amaritudinis, id est, odiū in proximum. Sursum germinans. Translatio est spinarum quæ medijs frugibus innascuntur. Inquinatur multi. Paucorum: scilicet exemplo. Nec quis fornicator, id est aliquis ex vobis. Profanus, id est religione alienus. Esau, filius scilicet Isaac qui vēs dicit primogenituram suam fratri suo Jacob.

Ex gen. capite. xxv. latius sine ponitur historia: & de benedictione amīsa postea lacus cap. xxvij;

Dñica i quinagesima.

Silinguis hominum. Ex epistola. i. ad Corinthios cap. xij. In quo apostolus differit de Charitatis excellētia. Et quantum ad eius necessitatem: quia sine illa cetera dona nihil valēt. Linguis hominum, quia inter spiritus sancti dona est linguarum, & angelorū, per quos hominibus multa reuelant. Aēs & cymbalum, ex quibus non resulat nisi merus sonus. Tinniens, est metalli percussio crepitus. Peritus: mendosum tinniat auro Prophētia, id est cognitionem occultorū: quod etiam est spiritus sancti donum. Fidem, quæ etiā ad cognitionē pertinet. Ut montes transferam, ad illud saluatoris alludit. Nihil sum, id est nullius valoris. Omnes facultates. Ex saluatoris quoque cōsilio. Matthei. xix.

Si vis esse perfectus: vade & vende omnia quæ habes: & da pauperibus. Ut ardeam, id quod multi martyres fecerunt. Nihil prodest, quia charitas facit omnia illa meritoria. Charitas patiens est. Hic deinde commēdat charitatem ab utilitate. Patiens, aduersitatum. Benigna, alijs beneficiando. Non emulatur: id est non inuidet bonis proximis. Perperam, id est peruerse aut inconstanter. Non inflatur: id est non superbit. Ambitiosa, in honoribus appetendis. Quæ sua sunt: id est utilitate suam. Non irritatur, scilicet

quod remissas manus: & genua dissoluta erigite. Et gressus rectos facite pedibus vestris: ut non claudicans quis erret: magis autem temanetur. Pacē sequimini cū omnibus & sanctimoniam: sine qua nemo videbit deum. Contemplantes ne quis desit gratiæ dei: ne qua radix amaritudinis sursum germinans impediatur: & per illam inquinentur multi. Ne quis fornicator: aut profanus (ut Esau) qui propter vnam escam vendidit primitiua sua. Scitote enim quoniam & postea cupiens hereditare benedictionē reprobarus est.

Dñica in. i. Pauli ad Corin. prima. Ca. xij.

FRatres, Si linguis hominum loquar & Angelorum: charitatem autē nō habeam: factus sum velut æs sonans aut cymbalū tinniens. Et si habuero prophētia: & nouerim mysteria omnia: & omnē scientiam: & si habuero omnē fidem: ita ut montes transferam: charitatē autē nō habeam nihil sum. Et si distribuero in cibos pauperū omnes facultates meas: & si tradidero corpus meum ita ut ardeam: charitatē autem non habuero: nihil mihi prodest. Charitas patiens est: benigna est. Charitas nō emulatur: nō agit perperam: non inflatur: non est ambitiosa: nō querit quæ sua sunt: nō irritatur: non cogit

ad iram. Non cogitat. id est cogitare finit. Suffert. condolendo proximis. Credit. quæ sunt credenda per fidem. Sperat. quæ sunt speranda christiano. Sustinet. per animi æquanimitatem. Charitas nunquā a stabilitate commēdat charitatem. Prophetia. quæ cessabit in patria. Lingua. quia non erit iniqua vsus. Scientia. quia sola dei contēplatio manebit. Ex parte. i. nō perfecta

sciētia aut prophēcia. Quæ perfectū est. i. charitas. Cum esset. per exēplū ex seipso ostendit id quod dixit. Ut paruulus. habet butires & ignis & inania cogitans. Per speculū. quia per hęc quæ videmus in dei cognitionem tamē imperfectā. In enigmate. i. in figura: quia alias res: alias intelligimus. Tunc. s. in patria. Facie ad faciem. i. clare & non per figurā. Sicut cognitus sum. s. a deo: & sicut: non significat in hoc loco equalitatem: sed longinquā similitudinem. Fides & spes. quas dixit imperfectas: & in hac vita ad salutē necessarias. Sed charitas est maxima harum trium: quia non cessabit in patria sicut fides & spes.

Feria. iij. in capite ieiunij.

Lectio Iohelis. Cap. ij.

Hæc dicit dñs. Cōuertimini ad me in toto corde vō: in ieiunio & fletu: & plāctu: & scindite corda v̄ra: & nō vestimēta v̄ra. Et cōuertimini ad dñm deum vestrū: quia benignus & misericors est: patiens & multæ miæ: & p̄stabilis sup malicia. Quis scit si cōuertat & ignoscat deus & relinquat post se b̄ndictionē: Sacrificiū & libamē dño deo n̄ro. canite tuba in sion: sanctificate ieiunium: vocate cœtum: congregate populum: sanctificate ecclesiam: coadunate senes: congregate paruulos & iugentes vbera.

maximā calamitatē dvenere. Misericors & patiens: quia peccatores ad penitentiā expectat: ut misereat. P̄stabilis. i. peccata remittēs. nā actiue ponit: quod est ratio: in verbalib⁹ terminatis. in. b̄lts. Malicia. i. peccō. Quis scit. in persona prophetę. hoc dicit. quia dñs b̄n̄ scit. Sacrificiū & libamē. idē est: & subaudi fiat.

Sciētia aut prophēcia. Quæ perfectū est. i. charitas. Cum esset. per exēplū ex seipso ostendit id quod dixit. Ut paruulus. habet butires & ignis & inania cogitans. Per speculū. quia per hęc quæ videmus in dei cognitionem tamē imperfectā. In enigmate. i. in figura: quia alias res: alias intelligimus. Tunc. s. in patria. Facie ad faciem. i. clare & non per figurā. Sicut cognitus sum. s. a deo: & sicut: non significat in hoc loco equalitatem: sed longinquā similitudinem. Fides & spes. quas dixit imperfectas: & in hac vita ad salutē necessarias. Sed charitas est maxima harum trium: quia non cessabit in patria sicut fides & spes.

¶ F̄ra. iij. in capite ieiunij.

Convertimini ad me. Ex Iohelis propheta. cap. iij. In quo postea quæ propheta p̄dixit desolationē futuram quattuor illorū regnorū. Nūc incipit exhortari populū ad penitentiā: ut emereat miam & consolatio n̄. Toto corde. i. non simulatē. Non vestimēta. quod factitari legitur sepe in sacris lit̄is ab his qui in

EPISTOLAE

Tabula. ad populi conuocationem. Sacrificate ieiunium. i. per ieiunium vos sanctos efficit. Sponsus de cubili. quia tempus amplexandi, & tempus iocunde fieri ab amplexibus. Eccl. iij. Vestibulum. pars templi exterior. Et altare. quod est intra templum. Plorabunt. pro plorant. indicatiuus pro imperatiuo. Parce. s. a. pœna pro peccato abstinere. Hæreditatē. s. iudeam. Opprobriū. i. p̄brosam seruitutem. vbi est deus eorum. irrisio est exprobrantiū hostiū: hoc est sarcasos. zelatus est. consolationū dei post poenitentiā prædicat. & in primis pollicet terre fertilitatē. Mittam frumentū. in persona dñi hoc dicitur: cōtra sterilitatem quā fuerat interrimus natus. Opprobriū gentibus cōtra illud quod supra dixit. Hæreditatē in opprobrium.

¶ Feria. v. sequenti.

A Egrotauit Ezechias. ex Esa Cap. cxxxviii. i. q̄ post eaq̄ propheta descripsit liberationē ab hoste. hic consequenter ponit eius sospitatē a morbo in quē inciderat: vsq̄ ad mortē: id est morbo incurabili. Filius Amos. non is qui fuit vn̄ de duodecim prophetis minoribus: sed & alius & ipse p̄pheta. Dispone. vt sic dicā fac testamētū. Ad parietē: vt atrētū eraret. In veritate. nō hoc dicit imputando bona q̄ fecit: sed magis ostēdēs se gratū de beneficijs acceptis. Dies tuos. an te hac exactos. Ecce ego ad iñciā. hoc signū p̄tinet ad p̄missi cōfirmationē: q̄ de horologio subiungit. Regis assiriorū. qui gerēbat bellū cum hebreis. de quo in præcedenti capite dixerat: quod angelus domini percussit in castris Assiriorum centum octoginta quinque milia.

Egredietur sponsus de cubili suo: & sponsa de thalamo suo. Inter vestibulum & altare plorabunt sacerdotes & leuitę ministri dñi: & dicent. Parce domine: parce populo tuo: & ne des hereditatem tuam in opprobriū: vt dominantur eis nationes. Quare dicit in populis: vbi est deus eorum? Zelatus est dominus terram suam: & pepercit populo suo. Et respondit dominus: & dixit populo suo. Ecce ego mittam vobis frumentum: & vinū: & oleum. Et replebimini in eis. Et non dabo vobis vltra opprobrium in gentibus. Dicit dominus omnipotens.

Feria. v. Esaię prophete. Cap. xxxviii.

Indiebus illis. Egrotauit Ezechias vsq̄ ad mortem: & introiit ad eū Esaias fili⁹ Amos propheta. & dixit ei. Hæc dicit dñs. dispone domui tuę: quia morieris tu: & nō viues. Et conuertit Ezechias faciē suā ad parietem: & orauit ad dñm: & dixit. Obsecro domine: memento quæso quomō ambulauerim corā te in veritate: & corde p̄fecto: qđ bonū est in oculis tuis fecerim. Et fleuit Ezechias fletu magno. Et factū est verbum dñi ad Esaiā prophetā: dicens. Vade: & dic Ezechię. Hæc dicit dñs deus Dauid patris tui. Audiui orationē tuā: & vidi lachrymas tuas. Ecce ego ad iñciā sup dies tuos quinquaginta annos: & de manu regis Assiriorum eruum te: & ciuitatem istam: & protegam eam. Dicit dominus omnipotens.

¶ Feria sexta sequenti.

Clama ne cesses. Ex Esaiā. cap. lvij. Quāq̄ hebreorum quidam hæc prophetae verba aliter interpretantur: de Christo veniuro cōmodius intelligūt. Clama ne cesses. Verba sunt patris ad Christū hominem. Quasi tuba. id quod Christus in prædicatione fecit euāgelij. Populo meo.

Feria sexta: Esaiæ prophetae. Cap. lvij.

Hæc dicit dñs. Clama ne cesses. quasi tuba exalta vocē tuam: & annuncia populo meo scelera eorum & domui Iacob peccata eorū. Me etenim de die in diē quærunt: & scire vias meas volūt: quasi gēs quæ iusticiam fecerit. & quæ iudicium dei sui nō dereliquerit. Rogant me iudicia iusticiæ: & appropinquare deo volūt. Quare ieiunauimus & non aspexisti: humiliuimus animas nostras: & nescisti. Ecce in die ieiunij vestri inuenitur voluntas vestra: & omnes debitores vestros repetitis. Ecce ad lites & cōtentiones ieiunatis: & percutitis pugno impie. Nolite ieiunare sicut vsq̄ ad hanc diem vt audiat in excelsis clamor vester. Nunquid tale est ieiunium quod elegi: per diem affligere hominem a suam: Nunquid istud vocabis ieiunij: & diem acceptabilem dño: Nonne hoc est maius ieiunij: quod elegi: Dissolue Colligationes impietatis: solue fasciculos deprimētes. Dimitte eos qui confacti sunt liberos: & omne onus eorū d'srumpere. Frange esurientipānē tuam: & egenos vagosq̄ induc in domum tuā. Cum videris nudum operi eum: & carnem tuam ne despexeris. Tūc erūpet quasi mane lumē tuū:

scilicet iudæorū. Domui Iacob. qui dicitur etiam israel. Me quærūt. legēdo verba legis: vt boni videantur apud plebē. Volūt subaudivideri: quæ Ies saluator objicit arguēdo illos de hypocrisi. Non dereliquerit. cum fecerit cōtrarium. Rogant me. vt opituleris contra persequētes. Volunt appropinquare. cū re vera aliud faciant. & in sui commēdationem dicunt. Ieiunauimus. hoc & pharisæus ille impurat: quod ieiunabat bñs i sabbato. Huius militauimus in cinere & sacco. Et nescisti: id est dissimulasti te nescire. Ecce in die. Verba sunt dñi exprobratis iudæorū arrogātā simul & simulationē. Volūtas vestra id est volūtatē prauitas. Debitores repetitis. contra illud oratiōis dñicæ. dimitte nobis sicut nos dimittimus. Percutitis pugno iniuriā proximo intrentes. Vt audiat. id est si vultis præces vestras a deo exaudiri. Quod elegi: id est quod ego approbo. dicit dñs. Affligere animā suam per carnis abstinentiam. & in terminis hæc pauca verba: nunquid contorque

re quasi circulum caput suum: & faciem: & cinerem se in cœ: deinde inserit. Nunquid istud vocabis ieiunium. subaudi acceptum & approbatum mō: hic Nonne hoc quod sequitur. sabbatinere a malo: & facere bonum. Colligationes impietatis. quia iudæi principes intendebant calūnias & cautes

EPISTOLAE

las pauperibus quibus illorum postea diripiebant bona. fasciculos. i. onera incoportabilia. De quibus Matthaei. xxiij. alligant onera grauia. Contracti sunt. i. in seruitute detenti. & subdit alia misericordiae opera. Erumpet lumen tuum. quia orietur tibi sol iustitiae. Sanitas. a peccati morbo. Anteibit iusticia. per angelum te custodiens: qui altat dei presentia. Colliget te. in die mortis. Quia misericors. hoc adiectum est: quia in hebraeo non habetur.

¶ Sabbato sequenti.

Si abstuleris de medio Verba sunt eiusdem prophetae quae sequuntur post superioris prophetiae finem. dicit igitur. Si abstuleris catenam. scilicet qua tenebas in pediditum tuis cauillationibus. Extendere digitum notatio alios de infamis. ut poete dicunt medium porrigendo digitum. Effuderis animam. id est misericordiae affectum. Repleueris. ex paupertate subleuanda. Lux tua. id est auferentur tibi tenebrae in quibus errabas. Requiem. id est mentis pacem. Ossa tua. ab infirmitate liberum reddet. Hortus irriguus. i. fertilis ex eo quod frequenter rigatur. Edificabitur deserta: quae etiam tuo exemplo alios ad te allicies qui erant abalienati. Edificator sepium. id est spinarum ex quibus hortis praeceditur sepi. Semitas in quiete: id est vias angustas in latitudine non deducens. A sabbato pedem: id est nihil male perpetraveris. Facere: id est ad faciendum aliquid pro libidine tua. Delicias

& sanitas tua citius orietur. Et anteibit faciem tuam iusticia tua: & gloria domini colliget te. Tunc inuocabis & dominus exaudiet. Clamabis & dicet adsum. Quia misericors sum Dominus deus tuus.

Sabbato. Esaias prophetae. Cap. lviij.

Haec dicit dominus deus. Si abstuleris de medio tui catenam: & defieris digitum extendere: & loqui quod non prodest: cum effuderis esurienti aiam tuam & animam afflictam repleueris: orietur in tenebris lux tua; & tenebrae tuae erunt sicut meridies. Et requiem dabit tibi dominus deus tuus semper; & implebit splendore aiam tuam; & ossa tua liberabit. & eris quasi hortus irriguus; & sicut fons aquarum cuius non deficiet aqua. Et edificabunt in te deserta saeculorum; fundamenta generationis & generationis suscitabis. Et vocaberis edificator sepium; auertens semitas in quietem. Si auerteris a sabbato pedem tuum; facere voluntatem tuam in die sancto meo: & vocaueris sabbatum delicatum: & sanctum domini gloriosum; & glorificaueris eum; dum non facies vias tuas; & non inuenieris voluntas tua vel loquaris sermonem: tunc delectaberis super domum deo tuo. Et sustollam te super altitudinem terrae; & cibabo te haereditate

ris eum: id est honoraueris. Vias tuas in quibus ante hac ambulabas. Voc

luntas tua id est pars irrationalis: sed omnia per rationem expedit. Delectaberis. quia consolabitur te dominus. Sustollam te. in contemplationem rerum diuinarum. Hæreditate patris. cuius christiani: sunt veri hæredes ex hæredatis iudeis.

¶ Dominica in quadragesima.

tate iacob patristui Os enim domini locutum est hæc.

Dominica in. xl. Beati Pauli ad
Corinthios. ij. Cap. vi.

FRatres hortamur vos ne in vacuum gratiam dei recipiatis. Ait enim. Tempore accepto exaudiui te. & die salutis audiui te. Ecce nunc tempus acceptabile. Ecce nunc dies salutis. Nemini dantes ullam offensionem: vt non vituperetur ministerium nostrum. Sed in omnibus exhibeamus nosmetipsos sicut dei ministros: in multa patientia: in tribulationibus: in necessitatibus: in angustiis: in plagis: in carceribus: in seditionibus: in laboribus: in vigiliis: in ieiuniis: in castitate: in scientia: in longanimitate: in simplicitate: in spiritu sancto: in charitate non ficta: in verbo veritatis: in virtute dei. Per arma iusticie a dextris & a sinistris: per gloriam & ignobilitatem: per infamiam & bonam famam: vt seductores & veraces: sicut qui ignoti & cogniti. Quasi morientes & ecce viuimus: vt castigati: & non mortificati. Quasi tristes: semper autem gaudentes. Sicut egentes: multos autem locupletantes. Tanquam nihil habentes & omnia possidentes.

is est equanimiter inter prospera & aduersa se habere: per gloriam ecce prospera: per ignobilitatem ecce aduersa. nam obicitur a plis ignobilitas

Hortamur vos. Ex epistola ad Corinthios. cap. vi. In quo postquam apostolus commendauit ministerium noui testamenti. hic hortatur alios ad executionem debitam huius ministerii & armat eos sicut milites. quatuor virtutibus scardinalibus. Et primo in fortitudine dicens: Adiuuantes. id est cooperantes cum deo quasi ministri. In vacuum: id est in vanum sed dicit quædam gratia dei non est in manu mea. subiungit. Tempore accepto. i. nouæ legis. Et est Esaiæ. xlix. Die salutis. sub saluatore christo viuentibus. Nemini dantes. id est nolimus dare scandalum & offensionem. Exhibeamus pes præfens legendum est sicur in greco exhibemus. In multa patientia: quæ est fortitudinis pars. In castitate & ieiuniis. quod est temperantie opus. In scientia quod est opus tertie virtutis: hoc est prudentie: cui adiungit longanimitatem charitatem & veritatem. Per arma iusticie: quod est vltimæ virtutis cardinalis opus. A dextris & a sinistris: id est se cûdorum & aduersorû. quia virtus

EPISTOLAE

Infamia & bona fama. Eodem modo sunt exponenda. & que sequitur. Sed ductores & voraces. Noti & ignoti. Morientes & viui. &c. quia opinione quorundam reputabantur infodices & miseri. aliorum vero felices ipsi vero se ipsos beatos existimabant.

¶ Feria secunda sequenti.

Ecce ego ipse requiram. Ex Ezechiele. cap. xxxiij. In quo postea dixit ppheta. verba sua dei iustu contra pastores israel & pollicitus est populo suo consolatione. hoc in loco ponit consolationis effectum. dicens. Ego requiram. &c. Et videtur translatione nota ex postore & grege. Ex omnibus locis. vbi fuerant dispersæ. In terram suam. vt dicit psalmista. In loco pascue ibi me collocabit. In montibus israel. hoc in ecclesia fidelium. & omnia iusta sunt per allegoriam. Accubare quod faciunt oves postquam passæ sunt. nam cubares que passæ sunt rumirant. Quod perierat. i. negligentia postoris de perditum. Abiectum. id est fractum seu iusticia pastorum. Confractum vulneratum quæ faciunt chirurgi. Infirmum. scilicet alio quouis morbo.

¶ Feria. in sequenti.

Querite dñm. Ex Esaiæ. cap. lv. In quo excitat humana diligentia ad inquirendum deum tempe gratie. Dum poterit. id est sum in tempore quo id possumus facere. nã post mortem non licebit. Cum prope est. i. paratus ad exaudiendum. & quia peccatores deus non exaudit. subditur. derelinquat impius viam suam. id est mala que ante hac operatus est. & reuertatur. per penitentiam. Miserebitur dans illi gratiam. Multus est. id est pronus & benignus. Non enim. verba sunt prophete in persona dei. Cogitationes meæ. quia ego non sum odij pertinax

Feria secunda Ezechiele prophete. Cap. xxxiij.

HAccidit dñs. Ecce ego ipse requiram oues meas; & visitabo illas; sicut visitat pastor gregem suum in die: quãdo fuerit in medio ouium suarum dissipatarum. Sic visitabo oues meas; & liberabo eas de omnibus locis in quibus dispersæ fuerant in die nubis & caliginis. & reducam eas populis; & congregabo eas de terris; & inducam eas in terram suam. & pascam eas in montibus israel in riuibus & in cunctis sedibus terræ. In pascuis vberissimis pascam eas; & in montibus excelsum israel erunt pascuæ earum; ibi requiescent in herbis viuentibus; & in pascuis pinguibus pascentur super montes israel. Ego pascam oues meas; & ego eas accubare faciam; dicit dominus deus. Quod perierat requiram; & quod abiectum fuerat reducam. & quod confractum fuerat alligabo. & quod infirmum fuerat consolidabo. & quod pingue & forte. custodiam; & pascam illas in iudicio & iusticia. Dicit dominus omnipotens.

Feria secunda Esaiæ prophete. Cap. lv.

In diebus illis. Locutus est Esaias propheta dicens. querite dñm; dum inueniri poterit. inuocate eum. dum prope est. Derelinquat

vt vos estis: sed sum ad miam procliuus. Sicut exaltantur. comparatio est: sed quæ non equiparat ea quæ comparantur: nam finiti ad infinitum non est proportio. Et quomodo descendit. comparatio est aptissima: per quam exprimitur Christi descensus ad hominis naturam suscipiendam & est manifesta lectio. sed pluuia & nix non reuertitur sub formam nix & pluuia: sed

impius vltimū: & vir iniquus cogitationes suas & reuertitur ad dñm: & miserabitur eius: & ad deū in m: qm̄ multus est ad ignoscendum. Non em̄ cogitationes meæ cogitationes vestrae: neq; viæ meæ. vię vestrę dicit dominus. Quia sicut exaltatur cœli a terra: sic exaltatę sunt viæ meę: a vijs vris: & cogitationes meę a cogitationib; vris. & quō descendit imber & nix de cœlo: & illuc vltra nō reuertitur: sed inebriat terram: & infundit eam: & germinare eam facit: & dat sementi: & panem comedenti: sic erit verbū meū: quod egreditur de ore meo. Nō reuertetur ad me vacuum: sed faciet quęcūq; voluit: & prosperabitur in his ad quę misit illud. Ait dominus omnipotens.

Fer. iij. Lectio libri. Exodi. Ca. xxiiij.

IN diebus illis. Dixit dominus ad Moysen. Ascende ad me in montem: & esto ibi: daboq; tibi duas Tabulas lapideas: & legē ac mandata quæ scripsi: vt doceas filios Israel. Surrexerunt Moyses & Iosue minister eius. Ascendēsq; moyses in montē dei: seniorib; ait. Expectate hic: donec reuertamur ad vos. Habetis Aaron & hur vobiscū: si quid natum fuerit questionis: referetis ad eos. Cūq; ascendisset Moyses: operuit nubes montem: & habitauit gloria domini super sinai: tegē illum nube sex diebus. Septimo autē die vocauit eum dominus de medio caliginis. Erat autem species glorię dñi: quasi ignis ardens nube illum vocauit. Quasi ignis: qui erūpens de

per exhalationē. sic verbum domini: id est christus nō reuertetur ad patrem vacuum: sed inferō rū spolijs onustū. Quęcūq; voluit. quę per ipsum fieri disposuit. Prosperabitur: qm̄ omnia illi ex sentētia pcedit.

¶ Feria. iij. sequenti.

Dixit dominus ad Moysen. ex Exodo. capi. xxiiij. in quo postea quæ deus tradidit p Moysen præcepta moralia & iudicialia. hic disponit illum ad tradenda cerimonialia: dicens. li. Ascende in montem: scilicet sinai & sol. Esto ibi: subaudi quoad aliud iussero. Ascendens. i. dum est in ipso articulo ascēdendi. Seniorib; illis sēptuaginta quibus cōmiserat gubernatiōis curā. Reuertamur. i. ego & Iosue. Aaron. fratrem Moyses. Hur. s. maritum anę sororis Moyses. Quęstio nis. i. litigij aut controversię. Referetis ad eos: id est ad illorum iudiciū: Ascendit ēz Moyses. reliq; Iosue in mōris articulo siue humero. Operuit montem quod erat signum presentis domini. Sex diebus. anteaquā illum dominus aliques reuertur: nihilominus tamē & postea nubes persēuit quia & septimo die de

nube illum vocauit. Quasi ignis: qui erūpens de nube sedebat in sublimē

EPISTOLAE

ta vt posset in castris videri. In montem. i. montis verticē. Quadraginta diebus. hoc praefigurabat quadraginta dierum ieiunium quod facit ad rem: quemadmodum & quod sequitur de Helia propheta.

Venit Helias in Bersabe. ex. iij. Regum volumine cap. xix. In quo posita dicitur qd Izabel regis Achab vxor minata est mortem Heliaz propterea quod occidit prophetas Baal: nunc scribitur quomodo fugiens regione Helias venit in Bersabe iuda, & adiecit iuda. quoniam est altera eiusdem nominis in tribu Simeonis. Io. iue. xiiij. Puerum suum filium mueris quem suscitauerat. Anteq̄ fug: id est petiuit a deo mortē. Iuniperus arbor est quibusdā in locis adeo ramis protentis vt vmbra faciat. Vergilius in bucolicis. Iuniperi grauis vmbra. Obs dormiuit. ex itinere labore fessus. Subcinericius panis. cuiusmodi panes etiam hodie multis in locis fiunt: qui etiam in scribris regum: & Paralipomenonis collyridae suae collyridae vocant. In fortitudine. quoniam etiam ex natura sua plurimum alimentum habet: vnde athletis ministrabatur. Iuuenalis comedunt colliphia paucē. In Oreb. Mons est regione Madian non longe a syna. Eusebius rament in Topographia locum esse dicit trans iordanem.

Feria. iij. sequenti. Factus est sermo domini. Ex Ezechiele propheta. cap. xvij. in quo supponendum est: quod iudaei conquererentur dicentes: quod deus illos puniebat non pro suis

super verticem montis in conspectu filiorum israel. Ingressusque Moses medium nebulae: ascendit in montem. Et fuit ibi quadraginta diebus & quadraginta noctibus.

Lectio libri Regum. iij. Cap. xix.

In diebus illis. Venit Helias in Bersabe iuda: & dimisit ibi puerum suum & perrexit in desertum viam vnus diei. Cumq; venisset & sederet subter vnam iuniperum: petiuit animae suae vt moreretur. Et ait. Sufficit mihi domine: tolle animam meam. Nequius melior sum quam patres mei. Proiecitq; se & obdormiuit in vmbra iuniperi. Et ecce angelus domini tetigit eum: dixitq; ei. Surge comede. Et respexit: & ecce ad caput suum subcinericius panis: & vas aquae. Comedit ergo: & bibit: & rursus obdormiuit. Reuersusq; est angelus domini secundo: & tetigit eum dixitq; illi. Surge comede: grandis est tibi restat via. Qui cum surrexisset: comedit & bibit. Et ambulauit in fortitudine cibi illius quadraginta diebus & quadraginta noctibus vsq; ad montem dei Oreb.

Feria quinta. Lectio Ezechiele prophetae Cap. xvij.

In diebus illis. Factus est sermo domini ad me dicens. Quid est quod inter vos parabola vertitis in prouerbum istud in terra israel dicentes. Patres comederunt vnam acerbam: & dentes filiorum obstupescunt: Vtuo ego di

dit dominus deus. Si erit vobis vltra parabola hæc in prouerbium in israel, ecce omnes animæ meæ sunt, vt anima patris, ita & anima filij mea est. Anima quæ peccauerit, ipsa morietur, & vir si fuerit iustus, & fecerit iudicium & iusticiam; in montibus non comederit; & oculos suos non leuauerit ad idola domus israel; & vxorem proximi sui nõ violauerit; & ad mulierem menstruata non accesserit & hominem non contristauerit; pignus debitori reddiderit; per vim nihil rapuerit; panem suum esurienti dederit; & nudum operuerit vestimento; ad vsuram non commodauerit; & an. plus nõ acceperit; ab iniquitate auerterit manum suam; & iudicium verum fecerit inter virum & virum; in præceptis meis ambulauerit, & iudicia mea custodierit, vt faciat veritatem; hic iustus est. Vita viuet ait dominus deus. Quod si genuerit filium latronem effundetem sanguinem; & fecerit vnum de istis; & hæc quidem omnia non facientem; nunquid viuet non viuet. Cum vniverfa hæc detestanda fecerit; morte morietur. Sanguis eius in ipso erit. Quod si genuerit filium; qui vidēs omnia peccata patris sui quæ fecit timuerit; & nõ fecerit simile eis; & iudicia mea fecerit; & in præceptis meis ambulauerit; hic nõ morietur in iniquitate patris sui; sed vita viuet. Pater eius quia calumniatus est; & vim fecit fratri; & malum operatus est in medio populi sui; ecce mortuus est in iniquitate sua. Et dicitis. Quare non portabit filius iniquitatem patris; Videlicet quia filius iudicium; & iusticiam operatus est. Omnia præcepta mea custodiunt; & fecit illa; vita viuet. Ait dominus omnipotens.

sed pro parentum delictis, ad quorum confessionem proponit. parabola ex Prouerbio habentem fundamentum dicens. Quid est hoc? Et sunt verba dei. Est autē parabola genere dissimilium comparatio. Pro verbum vero, quæ a grecis dicitur parœmia; sententia, rebus, temporibusque accommodata, igitur dicitur quod similitudo versa est in sententiã. Comederunt vnam, id est peccauerunt. Obstruxerunt, id est luerunt peccati poenam. Vius ego, iurandi est forma apud hebræos. Si erit, quasi dicat nõ erit, sicut illud psalmi. Si intras hunc in requiem meam, ipse morietur, non filius pro patre. Et vir, per exemplum ostendit quod dixit. In montibus, vbi erant idola indigenarum, Vnde & de bonis regibus in libris Regum quod abstulerunt excelsa. Pignus debitori, in suprema necessitate illius rei constituto. Iudicium fecerit, sumptus arbitri inter disceptantes. Quod si, exemplum a contrario de filio peruerso hominis iusticiæ operibus cuius opera contraria repetit. Cum vniverfa hæc, non collectivè sed distributivè pro quolibet illum. Quod si, exemplum de filio iusto patris iniusti. Et omnia sunt ex superioribus manifesta.

Feria, vi. sequenti.

EPISTOLAE

Anima que peccat
uerit. Ex eodem
cap. xviii. Ezechie-
lis. Vbi postea q̄ superio-
ra colligit: ponit exēpla
de auerentibus se a pro-
posito: & primo de ma-
lo in bonum. Omnia prę-
cepta. nam peccās in vno
factus est omnium reus.
Non recordabor. puniē-
do eternaliter. puniētur
tamē temporaliter. Si au-
tem auerterit se iustus.
Ponit exēplum de auer-
tente se a bono in malum.
Iusticię quas fecerat. scilicet
tempore gratię. Nō
recordabūtur. genus ver-
bi posuit p̄ genere: hoc
est deponens pro actiuo.
Et dixistis. subaudi ma-
le de me opinantes. Non
est equa. sic puniēdo quē
admodū est dictū. Quū
auerterit se impius. & ex-
plum a contrario & su-
periora colligens: vnum
quęq̄ iuxta vias suas ius-
dicabo: id est secundum
opera quę gessit.

Sabbato sequēti.
Loquutus est Moy-
ses. Ex Deuterono.
Cap. xxvi. In quo
postea q̄ posuit legis p̄-
cepta nunc dicit q̄ debet
homo esse gratus de be-
neficijs a deo acceptis: &
quomodo sit a deo prę-
caturus. De sanctuario.
quid si sanctario potius
esset legendum: nam san-
ctaria sunt vbi sanctę re-
ponuntur res. Habitacu-
culo cęlorū: quia cęlū
cęli dñs: tamen in terra
quoc̄q̄ illi habitaculū cō-
struitur ad illius cęlestis

Feria. vi. Ezechieis p̄phetę. Cap. xviii.
Hęc dicit dominus deus. Anima que
peccauerit ipsa morietur. Filius non
portabit iniquitatem patris. & pater nō por-
tabit iniquitatē filij. Iusticia iusti super eū erit:
& impietas impij erit super eum. Si autē im-
pius egerit pœnitētiā ab omnibus pecca-
tis suis quę operatus est: & custodierit vni-
uersa p̄cepta mea: & fecerit iudiciū & ius-
ticiā: vita viuet & non morietur. Omnium ini-
quitatū eius quas operatus est: non recorda-
bor. In iusticia sua quam operatus est viuet.
Nungd volūtatis meę est mors impij (dicit
dñs deus) & non vt cōuertat a vijs suis: & vi-
uat: Si autē auerterit se iustus a iusticia sua:
& fecerit iniquitatē secundum omnes abomi-
nationes: quas operari solet impius: nūquid
viuet: Omnes iusticię eius quas fecerat: nō
recordabuntur. In p̄uaricatione sua qua
p̄uaricat⁹ est: & in peccato suo quod pec-
cauit: in ipsis morietur. Et dixistis. Non est
ęqua via domini. Audite ergo dom⁹ israel.
Nunquid via mea nō est ęqua: & nō magis
vię vestrę p̄uax sunt? Cum em̄ auerterit
se iustus a iusticia sua, & fecerit iniquitatem:
moriatur in eis. In iniusticia sua quam opera-
tus est: morietur. Et cum auerterit se impius
ab impietate sua quam operatus est: & fece-
rit iudiciū & iusticiā: ipse animam suam
uiuificabit. Considerās em̄ & auertens se ab
omnibus iniquitatib⁹ iuis: quas operat⁹ est:
vita viuet & non morietur. Dicit dominus
omnipotens.

Sabbato. Lectio Deuterono. Cap. xxvi.
In diebus illis. Loquutus est Moyses ad
dñm dicēs. Respice domie de sanctuario
tuo: & de excelso cęlorū habitaculo: & be-

maginem. Hodie dominus. De obedientia in divinis mandatis. Et dicit hodie pro eo quod est semper. quale est illud. Ego hodie genui te. & quod sequitur d. omni elegisti hodie. & tunc in quo legem illius in monte Sinai accepisti. & hodie elegit te eodem modo est exponendum. Peculiaris. id est proprius a peculio. quod est proprium eius qui servit. Excelsior nedic populo tuo israel: & terra quam dedisti nobis: sicut iurasti patribus nostris: terra lacte & melle mananti. Audi israel. Hodie dominus deus tuus praecepit tibi: ut facias mandata eius: atque iudicia: & custodias & impleas ex toto corde tuo: & ex tota anima tua. Dominum elegisti hodie: ut sit tibi deus & ambules in vijs eius: & custodias ceremonias illius: & mandata atque iudicia: & obedias eius imperio. Et dominus elegit te hodie: ut sis ei populus peculiaris: sicut loquitur est tibi: ut custodias omnia praecepta illius: & faciet te excelsiorem cunctis gentibus: quas creavit in laudem & nomen & gloriam suam. Et sis populus sanctus domini dei tui: sicut loquitur est

Lectio deuteronomi. Cap. xi.

IN diebus illis. Dixit moyses filiis israel. Si custodieritis mandata quae ego praecepivobis: & feceritis ea: ut diligatis dominum deum vestrum: & ambuletis in omnibus vijs eius adherentes ei: disperdet dominus omnes gentes istas ante faciem vestram: & possidebitis eas: quae maiores & fortiores vobis sunt. Omnis locus quem calcaverit pes vester: vester erit. A deserto & libano & flumine magno Euphrate usque ad mare occidentale erunt termini vestri. Nullus stabit contra tra vos. Terror vestrum & formidinem dabit dominus deus vester super omnem terram: quam calcaturus estis: sicut loquitur est vobis dominus deus vestrum.

Lectio Macchabaeorum. ij. Cap. i.

IN diebus illis. Orationem faciebant omnes sacerdotes: dum offerret sacrificium pro

storem. quod fecit in populo christiano israeliti copulo abdicato. Quas creavit. quia omnia in deo gloriam ordinatur.

IN diebus illis. Dixit Moyses filiis israel. Si custodieritis. &c. Ex Deutero. capite. xi. Vbi posteaquam posuit legis praecepta primis servantibus illa proponit. Deum vestrum. quod potissimum est ex praeceptis. Gentes istas: quarum regiones possessuri estis. Fortiores vobis. & non numero & robore. A deserto. descriptio est terrae promissionis: nam desertum est meridie. libanum mons a septentrione. euphrates ab ortu solis: ab occasu vero mare occidentale. i. Cyprium quod iudaei ab occasum abluit. Terror rem vestrum. actus. id est quem hostibus vestris incutieris.

IN diebus illis. Orationem faciebant. Ex secundo Macchabaeorum: libro capite primo. Sed verborum epistola ordine permutato. Est autem epistola iudeorum habitantium in iudaea ad eos qui habitant in aegypto. Innotant namque eos ad celebrandam quorundam festorum obvictoriae partem de hostibus: & faciat rogantes quod & ipsi fecerunt. Et primo ponit quod

sacerdotes eius faciebant. Iona: ubi. qui erat cantorum princeps: dicentibus
beneficiat vobis deus. haec verba non sunt respondentium: sed mittentium
litteras: in capite ipsius epistolae in quo bene precantur illis ad quos scribunt
sicut nos solemus dicere salutem. Sed nihil refert: cum ad propositum fa-
ciant. Lectio satis patet.

Miserere nri deus.
Ex ecclesiastico.
capite. xxxvi.

Vbi ponit oratio: qua
presul vci debet fundes
preces pro omnibus ta
gentilibus q̄ iudgis. des
inde pro iudgis peculia
riter. Respice nos. quod
est idem quod faue nos
his. Lumen miseratio
num tuarum. quia eo te
pore quo autor hunc li
brum scribebat: iudai
erant quodammodo in
tenebris imminente il
lis Pchelomeo Sotere
aegypti rege. Timorem
tuum. active pro terre
re. Alleua manum tua.
pro aggraui deprimen
do eos ad interitum. Si
cut in conspectu eorum.
reducens nos ab idola
triaper flagella: vt in. iij.
Regum legimus. Magni
ficis in eis. idest ma
grus appareas. Innoua
signa. sicut fecisti quo
tempore patres nostros
ex aegypcia seruitute li
berasti. Manum & bra
chium. quibus mirabilis
illa fecisti. Furorem
& iram. quae sunt punie
niendi instrumenta. Ex
tolle. idest exalta terram
& terminos patrie po
ne as extollere pro lau
date. Festina tempus.
scilicet illorum puni
tis & nostrae liberatio
nis. Et memento finis. scilicet aduentus messiae: idest christi quem hebraei
expectant: & nos venisse iam confitemur.

populo israel. Ionatha incohate: ceteris aut
respondentibus: & dicentibus. Beneficiat
vobis deus: & meminerit testamenti sui quod
ad Abraam & Isaac & iacob loquutus est
fertiorum suorum fidelium. Et det vobis cor
omnibus: vt colaris eum: & faciatis eius vo
luntatem. Adaperiat cor vestrum in lege
sua & in preceptis suis: & faciat pacem. Ex
audiat dominus orationes vestras: & reco
cilietur vobis: nec vos deserat in tempore
malo Dominus deus noster.

Lectio libri sapientiae.

Eccle. Capite. xxxvi.

Miserere nostri deus omnium: & res
pice nos: & ostende nobis lumē mi
serationum tuarum. Et imitte timorem
tuum super gentes; quae non exquisierunt
te: vt cognoscant quia nō est de⁹ nisi tu: vt enar
rent magnalia tua. Alleua manum tuam.
Sicut enim in conspectu eorum sanctifica
tus es in nobis: sic in conspectu nostro ma
gnificaberis in eis vt cognoscant te: sicut &
nos cognouimus: quoniam nō est deus praeter
te domine. Innoua signa & immuta mi
rabilia. Glorifica manum: & brachium
dextrum. Excita furorem: & effunde iram.
Extolle aduersarium: & afflige inimicum.
Festina tempus: & memento finis: vt enar
rent magnalia tua Domine deus noster.

In diebus illis. Angelus domini. Ex Daniele capite. in vbi legitur. quod Nabuchodonosor rex Chaldaeorum iussit tres pueros Danielis comitari res mitti in fornacem ignis: propterea quod noluerint adorare statuam illam quam erexerat: quibus in fornace positis deus misit in auxilium angelum suum: & quid fecerit narrat. Cum Azaria. qui prius vocabatur

Lectio Danielis propheta. Cap. iij.

In diebus illis. Angelus domini descendit cum Azaria & socijs eius in fornacem. Et excussit flammam ignis de fornace: & fecit medium fornacis quasi ventum roris flatem. Flamma autem diffusa est super fornacem cubitis quadraginta nouem: & incendit quos reperit iuxta fornacem de chaldaeis ministros regis: qui eam incendebant. Illos autem non tetigit omnino ignis: neque contristauit: neque quicquam molestiae intulit. Tunc hi tres quasi ex vno ore laudabant & confitebantur & benedicebant deum in fornace: dicentes. Benedictus es domine deus patrum nostrorum: & laudabilis & super exaltatus in saecula. Et benedictum nomen gloriae tuae: & sanctum & laudabile & super exaltatum in omnibus saeculis. Benedictus es in templo sancto gloriae tuae: & super laudabilis & super gloriosus in saecula. Benedictus es in throno regni tui: & super exaltabilis & super exaltatus in saecula. Benedictus es qui intueris abyssos: & sedes super cherubim: & laudabilis & super exaltatus in saecula.

Ad Thessalonicenses. Capite quinto.

FRatres. Rogamus vos: corripite inquietos; consolamini pusillanimes; suscipite infirmos; patientes stote ad omnes,

Abdenago, & socijs eius. scilicet Ananias & Misael. Ventum roris. id est flacum afferentem roris refrigerationem. Tunc hi tres. quid pueri fecerunt ostendit. postquam sunt liberati. Nomen sanctum. id est tetragrammaton: hoc est quattuor litterarum. In templo gloriae tuae. proprie templum est caelum. ut Seneca in hercule furente: resplenda summi vidua de caeli aetheris. In throno: id est in sede caelesti: quia caelum est sedes eius: & terra scabellum pedum eius. Intueris abyssos. id est mundi huius inpenetrabilia & secreta.

FRatres. Rogamus vos. Ex epistola ad Thessalonicenses. i. cap. v. In quo ostendit quomodo Thessalonicenses se debeant habere erga proximos. Corripite inquietos. in graeco admonete inordinatos. Pusillanimes: id est in tribulationibus desiccietes. In omnibus. scilicet et tam prosperis quam aduersis. in graeco legitur in omni: & est idem sensus. Spiritum. quomodo se debeant habere erga deum & religionem. spiritum igitur pro deuotione intelligit.

EPISTOLAE

Prophetias. id est expositio-
 sitionem sacre scripturę
 Ab omni specie. id est nõ
 solum a malo: sed etiam
 ab eo quod habet mali
 suspicionem. Deus pa-
 cis. scilicet autor & das-
 tor. Per omnia. i. omni-
 no: vt integer. In græco
 est integer spūs v̄. & c.

Dominica secunda.

FRatres. Rogam⁹
 vos & obsecram⁹
 Ex eplā. i. ad Theſſa-
 lonicenses. cap. iij. in
 quo illos ad pudicitiam
 hortatur: quia forte pro-
 miores erant ad venerea.
 Accepistis a nobis. id est
 audistis cum eram⁹ præ-
 sentes. Sic & ambuletis.
 hoc non est in græco: sub-
 intelligitur tamen. Sancti-
 ficatio vestra. id est vt
 mundi sitis & sancti.
 suum vas. suum corpus
 quod est animæ domici-
 lium. Et honore. quia p
 libidinem corpus deho-
 nestatur. In passione de-
 siderij. id est in affectione
 concupiscentiæ quæ per-
 turbat rationem. Sicut
 gentes. quæ putant con-
 cubit⁹ vagos esse licitos
 Ne quis supgradiatur.
 id est supplantet. siue de-
 cipiat. Circunueniat. qđ
 fere idem est: hoc est ex
 insidjs adoriri. Et neq.
 particula non est in græ-
 co. Vindex est. huiusmo-
 di criminum punitor.
 In immundiciam. id est
 vt essems libidinib⁹ in-
 quinati
 ¶ Feria secunda sequēti.

Videte ne quis malum pro malo reddat ali-
 cui: sed semper quod bonum est sectamini
 in inuicem; & in omnes. Semper gaudete.
 Sine intermissione orate, in omnibus gra-
 tias agite. Hæc est enim voluntas dei in
 christo iesu in omnibus vobis. Spiritum
 nolite extinguere: prophetias nolite sper-
 nere. Omnia autem probate: quod bo-
 num est tenete, ab omni specie mala absti-
 nete vos. Ipse autem deus pacis sanctifi-
 cet vos per omnia: vt integer spiritus ve-
 ster: & anima & corpus sine querela in die
 aduentus domini nostri iesu christi seruet̄.

Dominica secunda ad Theſſa-
 lonicenses. i. Capite. iij.

FRatres. Rogamus vos & obsecram⁹
 in domino iesu, vt quemadmodum
 accepistis a nobis: quomodo oporteat vos
 ambulare & placere deo: sic & ambuletis;
 vt abundetis magis. Scitis enim quę præ-
 cepta dederim vobis per dominum iesum.
 Hæc est enim voluntas dei: sanctificatio ve-
 stra; vt abstineatis vos a fornicatiōe; vt sciat
 vnusquisq; vestrum vas suum possidere in
 sanctificatione & honore. Non in passione
 desiderij: sicut & gentes quæ ignorant deū.
 Et ne quis supgradiatur: neq; circunue-
 niat in negotio si atrem suū; quoniam vin-
 dex est dominus de his omnibus: sicut præ-
 diximus vobis: & testificati sumus. Non
 enim vocauit nos deus in imraundiciam;
 sed in sanctificationē. In christo iesu dño nro.

Feria secunda, Lectio Danielis
 popheta. Capite. ix.

IN diebus illis. Oruit Daniel: dicens. Do-
mine deus noster qui eduxisti populum
tuum de terra egypti in manu forti: & feci-
sti tibi nomen secundum diem hanc: pecca-
uimus: iniquitate fecimus domine in omnē
iusticiam tuam. Auertatur obsecro ira tua:
& furor tuus a ciuitate tua Ierusalem: & a
mōte sancto tuo. Propter peccata em̄ nra
& iniquitates patrum nostros: Ierusalem;
& populus tuus in opprobrium: sicut omni-
bus per circuitum nostrum. Nunc ergo ex-
audi deus noster orationem serui tui: & pre-
ces eius: & ostende faciem tuam super san-
ctuarium tuum: quod desertū est. Propter
temetipsum inclina deus meus aurem tuā:
& audi: aperi oculos tuos & uide desolatio-
nem nostram: & ciuitatem super quam in-
uocatum est nomē tuum. Neque enim in ius-
tificationibus nostris prosternimus preces
ante faciem tuam: sed in miserationib⁹ tuis
multis. Exaudi domine: placare domine at-
tende & fac. Ne moretis ppter temetipsum
deus meus: quia nomen tuum inuocatum
est super ciuitatem: & super populum tuū:
Domine deus noster.

Feria tertia. Lectio libri Re-
gum tertio. Capite. xvij.

IN diebus illis. Factus est sermo domini
ad Heliam Thesbiten: dicens. Surge &
vade in Sareptā sidoniorū. & manebis ibi.
Precepit em̄ tibi mulieri uiduæ: ut pascat te:
Surrexit & abiit in Sareptā. Cūq; uenisset
ad portam ciuitatis: apparuit ei mulier ui-
dua colligens ligna. Et uocauit eam: dixitq;
ei. Da mihi paululum aque in uase: ut bibā.
Cūq; illa pergeret ut afferret: clamauit post-
tergum eius: dicens. Affer mihi obsecro &

IN diebus illis. Ora-
uit Daniel. Ex. Danie-
le propheta cap. ix. in
quo Daniel petit a domi-
no mali amotionem, ac
deinde boni largitionē.
quod ut impetreret bene-
ficia tam accepta cōmes-
morat: atq; in primis ab
Egyptia seruitute libe-
rationem. Secundū diē
hanc. id est sicut & nunc
facis erga nos. In omne.
id est cōtra tuam legem.
A ciuitate tua. in qua pe-
cultariter coleris. Monte
sancto. atq; templū erat.
Per circuitum. quia uici-
nis omnibus erant præ-
da. Nunc ergo. boni præ-
dicationem ponit. Super
sanctuarium. id est tem-
plum tuo cultui restitue-
dum. Propter te. i. uer-
ritas tua omnibus sit no-
ra. In iustificationibus.
id est in precibus iustis
debita a te petendo: sed
ad tuam misericordiam
confugiētes. Exaudi do-
mine. instat exaggeratq;
preces. Placare. id est sis
placatus ab ira. Attēde.
id est sis attentus ad pre-
ces nostras. Et fac. subau-
di quod petim⁹. Ne mo-
reris. quia promissionis
tuæ instat tempus.

Feria tertia sequenti.
Act⁹ est sermo do-
mini. Ex. iij. Regū
libro capite. xvij.
quomodo iussu dei He-
lias ppheta uenit in Sa-
reptam urbē Phœnicis
ubi hospitio susceptus
est a muliere uidua. Buc-
cellam panis. id est quam

EPISTOLAE

in oris bucca possint capere. In lecytho: id est va-
sculo oleario: quod & ca-
pfaces alio nomine dicitur.
Et moriamur. cum des-
inceps nihil alimenti sus-
perit. Submeritum pas-
nem. collicium siue colli-
phium: cuiusmodi pani-
bus utebantur athletae.
Cetera ex historia sunt.
manifesta.

buccellam panis in manu tua. Quae respo-
dit. Vivit dominus deus tuus: quia non ha-
beo panem; nisi quantum pugillus capere
potest farinae in hydria; & paululum olei in
lecytho. En colligo duo ligna: ut ingredi-
& faciam illud mihi & filio meo; ut comeda-
m' & moriamur. Ad quam Helias ait. No-
li timere sed vade & fac sicut dixisti. Verum-
tamē fac mihi primum de ipsa farinula sub-
cineritium panem parvulum & affer ad
me. Tibi autem & filio tuo facies postea. Haec autem dicit dominus
deus israel. Hydria farinae non deficiet; nec lecythus olei minuetur
vsq; in diem in qua daturus est dominus pluviam super faciem ter-
rae. Quae abiit; & fecit iuxta verbum Heliae. Et comedit ipse & illa
& domus eius; & illa die hydria farinae non defecit; & lecythus olei
non est imminutus; iuxta verbum domini quod locutus fuerat in
manu Heliae.

¶ Feria quarta sequenti.

Orauit Hester ad
dominum. Ex li-
bro hester. ca. xij.
Sed haec non est oratio
Hester reginae: sed Mar-
dochei patris illius & sunt
ea verba quaedam immu-
tata ex originali. Salva-
re nos. in originali salva-
re israel. Coeli ambitu.
circūplexu: ut inq; Phi-
niz. Inimici nostri. amā.
scilicet qui moliebatur
iudeorum gentem per-
dere. Partem tuam. id est
hereditatem pecuniarē.
Sorti & funiculo. quia
soliti erant antiqui per
funes metiri hereditates:
& deinde sortiri: ut in
psalmo. Funes ceciderunt
mihi in preclaris. T. ca-
nentium. i. laudantium.

¶ Feria quinta sequenti.

Feria. iij. Lectio Hester. Cap. xiiij.

Indies illis. Orauit Hester ad dominum:
dicens. Dominus rex omnipotens: in tua
dicatione cuncta sunt posita: & non est qui
possit tuae resistere voluntati. Si decreueris
salvare nos; continuo liberabimur. Tu enim
domine fecisti caelum & terram; & quicquid
caeli & ambitu continetur. Tu es dominus
omnium: & non est qui resistat maiestati tuae.
Et nunc domine rex regum deus Abraam
miserere populo tuo: quia volunt nos ini-
mici nostri perdere: & hereditatem tuam
delere. Ne despicias partem tuam quam re-
dimisti tibi de aegypto: sed exaudi depreca-
tionem nostram: & propicius esto sorti: &
funiculo hereditatis tuae & conuerte lucis
nostrum in gaudium: ut viventes laudemus
nomen tuum. Et ne claudas ora canentium te
Domine deus noster.

Feria quinta. Lectio Ieremie
propheta. Capite. xvij.

HAec dicit dominus. Maledictus homo qui confidit in homine; & ponit carnem brachium suum; & a domino recedit cor eius. Erit enim quasi myrica in deserto; & non videbit eum venerit bonum; sed habitabit in siccitate in deserto in terra saluginis & inhabitabit. Benedictus vir qui confidit in domino; & erit dominus fiducia eius; & erit tanquam lignum quod transplantatur super aquas quod ad humorem mittit radices suas; & non timebit eum venerit aestus. Sed erit folium eius viride; & in tempore siccitatis non erit folium; nec aliquando desinet facere fructum. Pravitus est cor hominis & inscriptibile. Quis cognoscet illud? Ego dominus scrutans corda & probans renes; qui do unicuique iuxta viam suam; & iuxta fructum ad inventionem suam. Dicit dominus omnipotens,

Feria sexta. Lectio libri. Genesim. Capite. xxxvij.

IN diebus illis. Dixit Ioseph fratribus suis. Audite somnium meum quod vidi. Putabam nos ligare manipulos in agro; & quasi confurgere manipulum meum; & stare; vestrosque manipulos circumstantes; adorare manipulum meum. Responderunt fratres eius. Nunquid rex noster eris; aut subiecimusur dictioni tuae? Haec ergo causa somniorum atque sermonum invidiae & odii somnium ministravit. Aliud quoque vidit somnium: quod narrans fratribus; ait. Vidi per somnium quasi solem & lunam & stellas videntes adorare me. Quod cum patris sui & fratribus retulisset; increpavit eum pater suus; & dixit,

HAec dicit dominus. Maledictus homo qui confidit in homine. Ex Ieremie propheta.

Cap. xvij. In quo reprobat populum iudaeum propter falsam confidentiam atque in primis propter confidentiam quam habet de Aegyptiis. Qui confidit in homine. Sicut Sedechias fiduciae Aegyptiorum contra Nabuchodonosor. Canis brachium suum. i. hominem vires suas. Quasi myrica. i. recte interpretatur est: arbore sine fructu intelligitur: quod vulgo dicitur acule sine ta rabe. id quod dicitur non esse propter penitentiam myricae. Super aquas. i. iuxta aquas ad humorem. id propter est arboris radicibus querere viam. Estus. estatis calor. Sollicitum. i. in cura positum ne humore destituatur. Deinde reprobat eos de propter confidentiam quam habebat in seipsis. Inscriptibile. quia multos habet recessus. Quis. quasi dicitur: nemo: propter quod ego dominus. &c. &c.

IN diebus illis. Dixit Ioseph. Ex geneſis libro cap. xxxvij. i. quo narratur: quod pacto Ioseph matris suus somniorum coniectator exposuit fratribus suis somnia quae fuerant causa maioris odii in illis. Quod vidi. vii & somnia quae aliquid significarent: visa dicitur. Putabam. i. videbam mihi videre. Manipulos. puta frumeti. Stare. erectum cum alij se illi praesternerent. Rex. nam hoc designare videbat Ioseph Odij somnium. i. incendiarum mentum.

D iij

EPISTOLAE

Aliud quoque vidit somnium, quod Iacob pater interpretatur. Sed cum Rachel mater iam esset mortua: quid sibi vult quod ait mater tua? Sunt autem qui dicant hoc somnium fuisse antequam mater ex partu Benjamin moreretur. Tacitus. neque enim dubitabat somnia illa potestendere aliquid magnū. In sichen: quae graece & latine dicitur sichima. & fuit ciuitas chananorum in finibus Ephraim. Hæc est quæ in euangelio Ioannis dicitur sichen: sed corrupte. Israel sic cognominatus est Iacob. De valle hebron. vbi Iacob habitabat. Eamus in Dothaim. locus est: teste Eusebio distans a Samaria, hoc est sebastæ ciuitate duodecim millibus passuum aquilonem versus. Audiens hæc Ruben. qui erat ex eis natu maximus. In tunica calari. id est ad talos usque fluxa. sed cum homini non sit talis: mirum quid placuerit latins calarem tunicam pro podere ponere: diuersicolore ac multis licis contexta.

¶ Sabbato sequenti.

IN diebus illis. Dixit Rebeca. Ex libro Genesis capite. xxvij. In quo monstratur diuina quædam dispositio in successione benedictionis Isaac in posteros. Audiui patrem tuum.

Quid sibi vult hoc somnium quod vidisti? Num ego & mater tua & fratres tui adorabimus te super terram? Inuidebant ei igitur fratres sui: pater vero rem tacitus considerabat. Cumque fratres illius in pascuis ouibus patris morarentur in Sichem: dixit ad eum Israel. Fratres tui pascunt oues in sichimis; veni: mittam te ad eos. Quo respondente: præsto sum; ait. Vide & vide si cuncta profera sint erga fratres tuos & pecora & renūcia mihi quid agas. Missus de valle hebron: venit in sichen. Inuenitque eum vir errantem in agro; & interrogauit quid quæreret. At ille respondit. Fratres meos quæro. indica mihi vbi pascant greges. Dixitque ei vir. Recesserunt de loco isto. Audiui autem eos dicere. Eamus in Dothaim. Perrexit ergo Ioseph post fratres suos & inuenit eos in Dothaim. Qui cum vidissent eum procul antequam accederet ad eos: cogitauerunt illum occidere; & mutuo loquebantur. ecce somniator venit: venite occidamus eum; & mittamus in cisternam veterem. Dicemusque fera pessima deuorauit eum. & tunc apparebit quid illi profint somnia sua. Audiens autem hoc Ruben nitēbatur liberare eum de manibus eorum; & dicebat. Non interficiamus animam eius; neque effundamus sanguinem: sed projicite eum in cisternam hæc quæ est in solitudine; manusque vestras seruate innoxias. Hoc autem dicebat volens eripere eum de manibus eorum; & reddere patri suo.

Sabbato Lectio libri Genesis. Cap. xxvij.

IN diebus illis. Dixit Rebeca filio suo Iacob. Audiui patrem tuum loquentem cum Elau fratre tuo; & dicentem ei. Afferri mihi

de venatione tua & fac cibos vt comedam;
 & benedicam tibi coram dño antequā mo-
 riar. Nunc ergo fili mi accesse consilijs meis;
 & pergens ad gregem; affer mihi duos he-
 dos optimos; vt faciam ex eis escas patri tuo;
 quibus libenter vescitur. Quas cum intule-
 ris & comederit; benedicat tibi priusquam
 moriatur. Cui ille respōdit. Nosti quod Esau
 frater meus homo pilosus sit; & ego lenis. Si
 attrectauerit me pater me⁹ & senserit; timeo
 ne putet me sibi voluisse illudere; & inducat
 super me maledictionem pro benedictione.
 Ad quē mater. In mesit aut iusta maledictio
 fili mitatum audi vocem meam; & pergens
 affer; que dixi. Abijit & attulit; deditq; matri.
 Parauit illa cibos; sicut nouerat velle patrem
 illius; & vestib⁹ Esau valde bonis, quas apud
 se habebat domi induit eum. Pelliculasq; he-
 dorū circūdedit manibus; & colli nuda pro-
 textit. Deditq; pulmētū; & panes quos coxe-
 rat tradidit. Quib⁹ illatis dixit. Pater mi. At
 ille respondit. Audio. Quis es tu fili mi? Di-
 xitq; Iacob. ego sum Esau primogenit⁹ tu⁹;
 feci sicut precepisti mihi. Surge; sede & co-
 mede de venatione mea; vt benedicat mihi
 anima tua. Rursumq; Isaac ad filium suum.

Quomodo tam cito (inquit) inuenire potuisti fili mi? Qui respondit.
 Volūtas dei fuit. vt cito mihi occurreret quod volebā. Dixitq; Isaac
 Accede huc vt tēgam te; & pbem vtrum tu sis filius meus Esau; iam
 non. Accessit ille ad patrem; & palpato eo; dixit Isaac. Vox quidem;
 Vox Iacob est; sed man⁹; man⁹ sunt Esau; & nō cognouit eū; ga pilos⁹
 se manus similitudinē maioris expresserant. Bene dicit; es ergo; ait illi.
 Tu es filius meus Esau? Rēdit; ego sum. At ille. Affer (inquit) mihi ci-
 bos de venatiōe tua fili mi; vt benedicat tibi aia mea. Quos cū obla-
 tos comedisset; obtulit ei etiam vinum. Quo hausto dixit ad eum.
 Accede ad me; & da mihi osculū fili mi. Accessit & osculat⁹ est eum.
 Statimq; vt sensit vestimentorum illius fragrantiam; benedicens illi

dixerat nand; Esau filio
 vt afferret sibi aliqd ex
 venatione. Nunc ergo.
 mater pro filio sollicita
 commētum parat. Quo
 bus libenter vescitur; id
 est vesci consueuit. Pilo-
 sus hirsutus siue hirsu-
 dus. Ego lenis. tametsi le-
 nis ad tactum referatur;
 id est non resistens; com-
 modior littera est leuis;
 id est sine pilis; quod ap-
 ponitur ei quod dixit pi-
 losus. Senserit. dolos sibi
 parari. Abijit; scilicet ad
 gregem. Attulit. hēdos
 iustos. Colli nuda. id est
 glabra. Pulmentum. car-
 nes sine ossibus. vnde di-
 ctum pulmentum. quasi
 pulpamentum. Vt pro-
 beb. quoniam ex voce
 dubitabar. Similitudinē
 maioris; subaudi filij hoc
 est Esau. Expresserant; id
 est assimulauerant. Iue.
 mirumillionem exprimat
 infans. Vestimentorum
 fragrantiam; id est odorē
 ex vestibus; que fuerant
 Esau. Agri pleni. florib⁹
 & pomis odoratis. &
 subdit benedictōis for-

EPISTOLAE

mam. Irrugit. pro infremavit. Nam rugitus leonum est. Iacob. interpretatur nancy. Iacob supplantator Altera vice. quando vendidit illi primogenituram. sed illa non fuit fraus: quia volenti non fit iniuria.

ait. Ecce odor filij mei sicut odor agri pleni: cui benedixit dñs. Det tibi deus de rore coeli & de pinguedine terrae a bñdantiā frumētī vini & olei: & seruiāt tibi ppli: & adorent te tribus. esto dñs fratru tuoru; & incuruentur ante te filij matris tuae. Qui maledixerit tibi: sit ille maledictus & qui benedixit tibi: benedictionibus repleatur. Vix Isaac sermonem impleuerat: & egresso Iacob foras venit Esau. Coctosq; de venatione cibos intulit p̄i dicens. Surge pater mi: & comede de venatione filij tui: vt benedicat mihi anima tua. Dixitq; illi Isaac. Quis enim es tu? Qui respondit ego sum filius tuus primogenitus Esau. expauit Isaac stupore vehementi: & vltra quam credi potest admirans ait. Quis igitur ille est: qui dum captam venationem attulit mihi: & comedi ex omnibus priusquam tu venires: benedixitq; ei: & erit bñdictus? Auditis Esau sermonibus patris: irrugit clamore magno: & consternatus ait. Benedic etiam & mihi pater mi. Qui ait. Venit germanus tuus fraudulenter: & accepit benedictionem tuam. At ille subiunxit. iuste vocatum est nomē eius Iacob: supplantauit enim me en altera vice. Primogenita mea ante tulit: & nunc secundo surripuit benedictionē meam. Rursumq; ad patrem. Nunquid non reseruasti ait: & mihi benedictionem? Respondit Isaac. Dominum tuum illum constitui: & omnes fratres tuos seruituti illius subiugauit. Frumēto & vino stabiliui eum;

Mihi quoq; bñdicas. instat Esau. & tandē bñdictionis partē a Iacob extorq̄t. Cū eiulatu. i. sebilē voce. Sicut qui p̄ aspirationē in principio scribāt q̄a ab he sit verbū heius for inclinatam.

& tibi post hęc fili mi vltra quid faciam? Cui Esau ait: Num vnam (inquit) tantum benedictionem habes pater? Mihi quoq; obsecro vt benedicas. Cūq; eiulatu magno fletet: motus isaac dixit ad eum. In pinguedine terrae: & in rore coeli desuper erit bñdictio tua.

¶ Dominica tertia.

IRatres. Estote imitatores dei. ex epistola Pauli ad Ephesios. cap. v. in quo postea quā Ephesios instituit moribus: nūc eisdē informat exemplo. Ex ep̄liū autem

Dominica tertia. Lectio epistolae beati Pauli ad Ephesios. Cap. v.

IRatres. Estote imitatores dei sicut filij charissimi: & ambulate in dilectione; sicut & christus dilexit nos: & tradidit semetipsum

pro nobis oblationē & hostiam deo in odorem suauitatis. Fornicatio autem & omnis immundicia; aut auaricia; nec nominetur in vobis; sicut decet sanctos. Aut turpitudine; aut stultitia loquitur; aut scurrilitas; que ad rem non pertinet; sed magis gratiarum actio. Hoc autem rem scitote intelligentes quod omnis fornicator; aut immundus aut auarus quod est idolorum seruitus; non habet hereditatem in regno Christi & dei. Nemo vos seducat in anibus verbis. Propter hæc enim venit ira in filios diffidentiae. Nolite ergo effici participes eorum. Eratis enim aliquando tenebrae; nunc autem lux in domino; ut filij lucis ambulatis. fructus enim lucis est in omni bonitate & iustitia & veritate.

Feria secunda. Lectio libri Regum quarto. Cap. v.

In diebus illis. Naaman princeps militie regis Syriae; erat vir magnus coram domino suo & honoratus. Per illum enim dedit dominus salutem Syriae. Erat autem vir fortis & diues; sed leprosus. Porro de Syria egressi fuerant latrunculi qui captiuam duxerant de terra Israel puellam paruulam; quae erat in obsequio vxoris Naaman; quae ait addominam suam. Viam iam dicit dominus meus ad prophetam qui est in Samaria; profecto curasset eum alepra quam habet. Ingressus est itaque Naaman ad dominum suum; & nunciauit ei dicens. Sic & sic locustae ista puella de terra Israel. Dixitque ei rex Syriæ. Vade & mittæ literas ad regem Israel. Qui cum profectus esset; & tulisset secum

imitabile quod proponitur est christus. Hinc charitatis. alioquin non essetis veri filij; sed degeneres. & in quo debeat xpm imitari declaratur: hoc est in dilectione. In odorem suauitatis. hypallage est pro in suauitatem odoris; & alludit ad holocaustum ex quo vapor exhalabat suauis. Fornicatio. & in qua quæ sequitur debemus christum imitari: fugiendo hæc vitia. Nec nominetur. igitur multo minus exerceatur. Scurrilitas. Paulus hoc in loco eum trapeliã posuit: quæ comitas interpretatur. & vitiosus est circa locos: sed & hoc quoque Paulus prohibet: quia (vt ait) ad rem non pertinet: quam christianus incedit. Gratiarum actio. benevolentiam acceptis subaudi sit vobis. sed quæ grecæ est eucharistia potest interpretari gratiofus sermo sit vobis. Idolorum seruitus: quia pecunias magis quam deum colunt. Nemo vos seducat. hoc est ab hac doctrina separando. Filios diffidentie. qui non credunt quæ sunt credenda. Eratis tenebrae. i. in ignorantia positi: nunc autem estis filij lucis.

¶ Feria 3. sequenti.
In diebus illis. Naaman princeps. Ex lib. Regum. in cap. v. In quo ponitur miraculum quod Heliseus mundauit a lepra naaman syriæ. per illum dicitur hebrei quod hic fuit quod sagitta fixa in Achab regem. vñ Syria liberata est. Dñs subaudi me. Ad dñm. s. strig regem.

EPISTOLAE.

Talēta decem. In hebræo
dece cēripodia. Vt cures
si curari facias a ppheta
qui p̄te degit. Quot oc
cassiones. conuincitio est
potius quam nomē nus
merale: hoc est per, d, lit̄
teram. Abana & Phar
phar videntur hi fluuij
esse Syrię Damascenę vn
de Naaman veniebat.
Alia notiora sunt quam
vt egent expolitione.

decem talenta argenti; & sex milia aureos;
& decem mutatoria vestimentorum: detu
lit litteras ad regē Israel in hæc verba. Cum
acceperis epistolam hanc scito q̄ miserim ad
te Naaman seruum meum: vt cures eum a
lepra sua. Cumq; legisset rex israel litteras:
scidit vestimenta sua; & ait. Nunquid deus
sum vt occidere possim & viuificare: quia
iste misit ad me hominem: vt curem eum a
lepra: Animaduerte & videte: quot occa
siones quærat aduersum me. Quod cum
audisset Heliseus vir dei: scidisse videlicet regem israel vestimēta sua:
misit ad eum dicens. Cur scidisti vestimenta tua: veniat ad me; sciat
prophetam esse in israel. Venit ergo Naaman cum equis & curri
bus & stetit ad ostium domus Helisei. Misitq; ad eum Heliseus num
cū: dicens. Vade & lautare septies in iordane: & recipiet sanitatem ca
ro tua: atq; mundaberis. Iratusq; Naaman recedebat dicens. Putabā
q̄ egrederetur ad me; & stans inuocaret nomē domini dei sui; & tan
geret manus sua locum lepræ; & curaret me. Nunquid non meliores
sunt Abana & Pharphar fluuij Damasci omnibus aquis israel; vt la
uer in eis; & munder: Cum autem auertisset se; & abiret indignans;
accesserunt ad eum serui sui; & loquuti sunt ei. Pater; & si rem grandē
dixisset tibi propheta. certe facere debueras: quātomagis; quia nunc
dixit tibi; lautare; & mundaberis: Descendit ergo. & lauit in iordane
septies iuxta sermonem viri dei; . & restituta est caro eius: sicut caro
pueri paruuli; & mūdatus est a lepra. Reuersusq; ad virum dei: cum
vniuerso comitatu suo: venit & stetit coram eo; & ait. Vere scio quia
non est deus alius in vniuersa terra. nisi tantum in israel.

Feria. iij. Lectio libri Reg. iij. Cap. iij.

¶ FERIA. iij. sequenti.
IN diebus illis. Mulier
quædam. ex. iij. Reg.
lib. c. iij. Ponit mira
culum ab Heliseo factū
in vidue consolationem:
quam dicit fuisse vnam
de vxoribus propheta
rum. Creditor. qui pe
cunias crediderat viro

IN diebus illis. Mulier quædam clamabat
ad Heliseum prophetam: dicens. Seruus
tuus vir meus mortuus est. Et tu nosti: quia
seruus tuus fuit timens deum. Et ecce credi
tor venit; vt tollat duos filios meos ad seruū
dum sibi. Cui dixit Heliseus. Quid vis vt fa
ciam tibi? Dic mihi quid habes in domo tua?
At illa respōdit; Nō habeo acilla tua quicq;

meo dum viueret. Ad seruiendum sibi. pro patris debito. Quo vngar. apud antiquos hic erat precipuus olei vsus: quo se foueret. Non pauca. sed multa & quae sufficiat ad dissoluendum mariti debitum. Inde id est ex oleo quod habes. Ostiū sup se. i. post se. Stetitq. id est fluere cessauit. Redde. quod maritus tuus acceperat. De reliquo. i. de eo quod restat a debiti dissolutione.

¶ Feria. iij. sequenti.

in domo mea: nisi parū olei quo vngar. Cui ait: Vade; & pete mutuo ab omnibus vicinis tuis vasa vacua non pauca; & ingredere & claude ostium. Cum in intrinsecus fueris tu & filij tui: mite inde in omnia vasa haec; & cum plena fuerint: tolles. Iuit itaq; mulier; & clausit ostiū sup se & sup filios suos. Illi offerre bāt vasa: & illa in fundebat. Cūq; plena fuissent vasa: dixit ad filiū suū. Affer mihi adhuc vas. Et ille respōdit. Nō habeo. Stetitq; oleū. Venit autē illa & indicauit homini dei. Et ille. Vade (inquit) vēde oleū; & redde creditori tuo. Tu autē & filij tui viuite de reliquo.

Honora patrē tuum.
Ex Exodo. ca. xx.

vbi posteaquam posuit praecepta ordinantia hominem ad deum: hic ponit ordinantia illum ad proximum. & in primis ad parentes: qui post deū sunt autores vitae nostrae. Nō occides. quia qđ tibi nō vis alteri ne faceris. Non moechaberis. id est nō cōmittes adulteriū. Nō furum. quod qui facit: dissoluit societate vitę. Falsum testimonium. in damnum proximi: redundans.

Feria. iij. Lectio libri. Exodi. Cap. xx.

Haec dicit dñs. Honora patrē tuum & matrem tuā vt sis longeuus super terram: quā dñs deus tuus dabit tibi. Non occides. nō moechaberis: non furtū facies: nō loquaris cōtra proximū tuum falsum testimonium. Non cōcupisces domū proximi tui nec desiderabis vxorem eius. Non seruum; nō ancillam; non bouem: non asinum: nec omnia quae illius sunt. Cunctus autē populus audiebat voces & lampades: & sonitum buccinae: mōtēq; fumātem. Et per territi ac pauore concussi: steterūt procul dicentes Moysi. Loquere tu nobis & audiem⁹. Non loquar nobis de⁹ ne forte moriamur. Et ait Moyses ad pplm. Nolite timere. Vt em̄ p̄baret vos venit deus: & vt terror illius esset in vobis & non peccaretis. Stetitq; ppl̄s a longe. Moyses autē accessit ad caliginem: in qua erat de⁹.

Vxorem eius. quia vt dicit saluator noster: qđ vis det alterius vxorem ad cōcupiscendum: iam moechatus est eam in corde suo. &c. Populus videbat voces. pro audiebat. Loquere tu. quā dominus loquutus est nobis. Nolite timere. quia propterea non moriemini. Vt non peccaretis. ob timorem domini. De celo. id est de aere: qui erat in montis cacumine. Deos alienos. idē praeceptū sepe repetit: vt magis illud memorię inculcādo affigat. Altare de terra. quia gentiles de lapidibus faciebant. Pacifica vestra. id est sacrificia ad placandum deum. In omni loco. id est altari mibi dicato.

EPISTOLAE

Dixitq; præterea dominus ad Moysen. Hæc dices filiis Israel. Vos vidistis quod de celo loquutus sum vobis. Non facietis deos argenteos: nec deos aureos facietis vobis. Altare de terra facietis mihi: & offeretis super eum holocausta & pacifica vestra. Oves vestras: & boues in omni loco in quo memoria fuerit nominis mei.

¶ Feria. v. sequenti.

FActum est verbū domini. Ex Hieremia. ca. vii. In quo posteaquam ppheta exclusit quædam remedia in quibus iudæi confidebant: hic facit idem ex eo quod de suo templo fūdāciām habebant. Sta in porta. vbi est maximus populi conuentus. Vias vestras: id est opera vestra. Habitrabo vobiscū. exaudiendo vos & faciēdo quæ p̄cāmini: quod si non feceritis: deseram templū vestri um: & quid sint facturi ostēdit. Si benedixeritis. id est benedictiōes dignas feceritis. cetera manifesta sunt. In loco isto. qui est in terra cōpatribus vestris p̄missi.

¶ Feria. vi. sequenti.

In diebus illis. Conuenerunt filij israel. Ex libro Numerorū. cap. xx. Miraculum describitur quod factum est in aquæ penuria. dicit igitur quod cū set in deserto sin (sin interpretatur sancta: per antiphrasim: sicut dicitur lucus cum mintine luceat. vel bellum: cum sit horridum:) defecissetq;

Feria. v. Hieremias ppheta. Cap. vii.

In diebus illis. Factum est verbum domini ad me; dicens. Sta in porta domus domini: & prædica ibi verbum istud: & dic. Audite verbum domini omnis iuda qui ingreditur per portashas: vt adoretis dñm. Hæc dicit dominus exercituum deus israel. Bonas facite vias vestras: & studia vestra: & habitabo vobiscum in loco isto. Nolite confidere in verbis mendacij dicentes. Templū domini/templū domini/templum domini est. Quoniam si benedixeritis vias vestras: & studia vestra: si feceritis iudiciū inter virum & proximū eius: aduenæ pupillo & viduæ non feceritis calūniām: nec sanguinem innocentem non effunderetis in loco hoc: & post deos alienos non ambulaueritis in malum vobismetipsis: habitabo vobiscum in loco isto: in terra quam dedi patribus vestris a faculo & vsq; in sæculum. Ait dominus omnipotens.

Feria. vi. Numeri. Cap. xx.

In diebus illis. Conuenerunt filij israel aduersus Moysen & Aaron: & versi in seditionem dixerunt. Da nobis aquam vt bibamus. Ingressusq; Moyses & Aaron dimissa multitudine ante tabernaculo fœderis; corruerunt proni in terram: clamaueruntq; ad dominum: & dixerunt. Domine deus audi clamorem populi huius: & aperi eis thesaurum tuum fontē aquæ viuæ: vt satiati cesset murmuratio eorum. Et apparuit gloria do-

mini super eos. Loquutusque est dominus ad Moysen: dicens. Tolle virgā: & congrega populum tuum & Aaron fratrem tuum: & loquimini ad petram coram eis. Et illa dabit aquas. Cumque eduxeris aquam de petra: bibet omnis multitudo: & iumentum eius. Tulit igitur Moyses virgā: quæ erat in conspectu domini: sicut præceperat ei congregata multitudo ante petram: dixitque eis. Audite rebelles & increduli. Num de petra hac vobis aquam poterimus elicere: cumque eleuasset Moyses manum: percussit virgā bis silice: egressæ sunt aquæ largissimæ: ita ut populus biberet & iumentum. Dixit dominus ad Moysen & Aaron. Quia non credidistis mihi: ut sanctificaueritis me coram filiis israel: non introductis hos populos in terram quam dabo eis. Hæc est aqua contradictionis: ubi iurgati sunt filii israel contra dominum: sanctificatus est in eis.

Sabbō. Danielis prophetæ. Cap. xiiij.

IN diebus illis. Erat vir habitans in Babylonia. Neque nomen eius Ioachim. Erat accepit uxorem nomine Susannam filiam Elchiaz: pulchram nimis: & timēte deum. Parētes enim illi cum essent iusti erudierunt filiam suam secundum legem Moysi. Erat autem Ioachim diues valde. Et erat ei pomarium vicinū domus sue & ad ipsum confluebant iudæi: eo quod esset honorabilior omnium. Et constituti sunt duo senes iudices in anno illo: de quibus loquitur est dominus. Quia egressa in iugitas de Babylone a senioribus iudicibus: qui videbant regere populum. Illi frequentabant domum Ioachim: & veniebant ad eos omnes qui habebant iudicia. Cum autem populus reuertisset per meridie: ingrediebatur Susanna: & deambulabat in pomario viri sui. Et videbant eam senes cotidie ingredientem & deambulantem: & exarserunt in concupiscentiam eius.

aqua: conuenerunt. &c. Apparuit gloria domini. i. nubes ex qua dominus loqui solebat Tolle virgam. scilicet A? on quærat in tabernaculo testimonij. Num de petra hac. quasi dicat: tametsi videtur impossibile: nihilominus dei potentia hoc fiet. Bis. quia primo ictu non eruperunt aquæ: forte ex eo quod moyses dubitauit. Vt sanctificaretis me. firmiter meis promissis credendor sed contrarium fecistis. Quam dabo eis. id est daturus erā: aut dabo illorum posteritati. Sanctificatus est in eis. id est in Moise & Aaron puniens de eos: quia peccauerunt dubitatio: quia solo verbo potuerit elicere aqua ex petra.

Sabbato sequenti.

IN diebus illis. Erat vir habitans. Ex Daniele propheta. cap. xij. In quo ponitur historia Susannæ sumpta ex Theophrastione: cum nunc in alibi legeret: de quo multa Hieronymus in prologo Danielis. In Babylonia videtur hoc fuisse tempore captiuitatis: in qua etiam hebrei poterant habere suos iudices. Pomarium. i. hortus pomis constitus: non pomerium: ut in quibusdam codicibus legitur: quod significat vrbis spatium inter muros publicos & priuatas domos. De quibus loquitur est dominus Hieronimus. Ca. xxxix. Ponat te inquit dominus sicut

EPISTOLAE

Sedechiam & Achab: quos fixit rex babilonis in igne: pro eo quod tulerunt sculticium in israhel & incechari sunt in vxores amicorum suorum: neque obstat quod dicit historia illos lapidatos: quia potuit verumque fieri: prius lapidari deinde frigi: atque igni comburi. Populus reuertisset. scilicet licet a tribus & foro ubi iudices reddebant iura. Videbant eam. quia frequenter abant domum Ioachim. Euerterunt sensum: id est a recta ratione deslexerunt. Videret cœlum: id est deum in celo habitantem. Dolorem: id est affectum amoris. Eam domum. hoc dicebant quia uterque solus volebat Susannam interpellare: quod cum frustra seque fecissent: tandem alter alteri passus est amorem suum. Sicut heri. pro pridie. Et nudius tertius. id est die procedente die pridie. Smegmata. saporem & alta quæ ad mulieres mundicias apta sunt. Nam smegma est purgo: & inde smegmata purgatoria. Per posticum: id est pomarii ostium secretius. Emisisti puellas. ne essent testes ad ultimum. Mors mihi est. s. parata ex lege moysi. Abique opere. id est sine peccato. Senes loquuti sunt. mentientes quod non viderant. Dies crastina: id est postera eius diei quo hæc acta erant.

Et euerterunt sensum suum; & declinauerunt oculos suos; vt non videret cœlum: neque recordaretur iudiciorum iustorum. Factum est autem cum obseruaret diem aptum; quando eam possent inuenire solam: ingressa est aliquid quando sicut heri & nudius tertius cum duabus solis puellis: voluitque lauari in pomario. Aestus quippe erat: & non erat ibi quispiam præter duos senes absconditos: & contemplantes eam. Dixit ergo puellis; Afferte mihi oleum & smegmata; & ostia pomarii claudite; vt lauer. Cum autem egressæ essent puellæ; surrexerunt duo senes: & occurrerunt ad illam; & dixerunt. Ecce ostia pomarii clausa sunt; & nemo nos videt; & in concupiscentia tui sumus. Quam obrem assentire nobis: & commiscere nobiscum. Quod si nolueris; dicemus contra te testimonium: quod fuerit tecum iuuenis; & ob hæc causam emisisti puellas a te. Ingemuit Susanna; & ait. Angustia mihi sunt vndique. Si enim hoc egero; mors mihi est. Si autem non egero; non effugiam manus vestras. Sed melius est mihi abique opere incidere in manus vestras; quam peccare in conspectu domini. Exclamauit voce magna Susanna; Exclamauerunt autem & senes aduersus eam. Et occurrit vnus ad ostia pomarii; & aperuit. Cum autem audissent clamorem in pomario; famuli domus irruerunt per posticum; vt videret quid nam hoc esset. postquam autem senes locuti sunt; erubuerunt serui vehementer: quia nunc dictus fuerat sermo huiusce modi de Susanna. Et facta est dies crastina. Et cum venisset populus ad virum eius Ioachim; venerunt & duo presbyteri pleni iniqua cogitatione aduersus Susannam; vt interficeret eam. Et dixerunt coram populo.

Mitte ad Susannam filiam Elchig vxorem
 Ioachim. Et statim miserunt; & venit cū pa-
 rentibus & filijs; & vniuersis cognatis suis.
 Flebant igitur sui; & omnes cū nouerant
 eam. Consurgentes autē n̄ duo præsbyteri
 in medio populi; posuerūt manus super ca-
 puteius. Quæ flens suspexit ad cœlū. Erat
 autem cor eius fiducia. n̄ habens in domi-
 nino. Et dixerunt præsbyteri. Cum deābu-
 larem in pomariōfoli; ingressa est hæc cum duabus solis puellis;
 & clausit hostium pomarij; & dimisit a se puellas. Venitq; ad eā ado-
 lescens qui erat absconditus; & concubuit cum ea. Porro nos cum
 essemus in angulo pomarij videntes iniquitatem; cucurrim⁹ ad eos;
 & vidim⁹ eos pariter cōmisceri. Et illū quidē nequiuim⁹ cōprende-
 re; quia fortior nobis erat. Et aperto hostio exiliuit. Hæc autē; cū ap-
 prehendissemus; interrogauimus quis nam esset adolescens; & no-
 luit indicare nobis. Huius rei testes sum⁹. Credidit eis multitudo qua
 si senioribus & iudicibus populi; & condēnauerunt eā ad mortem.
 Exclamauit voce magna Susanna; & dixit. Deus æterne qui abscon-
 ditorū es cognitor; q̄ nosti oia anteq̄ fiat; tu scis qm̄ falsū cōtra me tu-
 lerūt testimonium. Et ecce morior cum ni-
 hil horum fecerim; quæ isti maliciose com-
 posuerunt aduersum me. Et exaudiuit do-
 minus. vocem ei⁹. Cūq; duceretur ad mor-
 tem; suscitauit dominus spiritū pueri iunio-
 ris; cui nomen Daniel. Et exclamauit voce
 magna; dicens. Mundus ego sum a sangui-
 ne huius. Et conuersus omnis pupulus ad
 eum; dixit. Quis est iste sermo quem tu lo-
 quutus es? Qui cum staret in medio eorū;
 dixit. Sic fatui filij israel nō iudicantes; neq;
 quod verū est cognoscentes; condēnastis
 filiā israel. Reuertimini ad iudiciū; quia fal-
 sum testimoniū loquuti sunt aduersus eam;
 Reuersusq; est ergo populus cū festinatiōe;
 Et dixerūt ei senes; veni & sede in medio no-
 strū; & indica nobis; q̄ tibi deus dedit ho-

Mittite ad Susannā. scilicet
 cer: vt veniat in iudiciū.
 Duo præsbyteri. i. senio-
 res illi iudices. Manus su-
 per caput. hoc faciebant
 testes: quorū testimonio
 quispiā erat cōdēnāsus.
 vt habet ex leuiti. xxiij.
 Cum deābularem. hec
 est forma testimonij falsi
 quæ satis liquet.

Deus æterne. consciētā
 suam testatur Susanna.
 A sanguine huius. quia
 innocens est. Senes dixe-
 runt ei. scilicet alij qui &
 ipsi iudices erāt: siue duo-
 rum illorum iudicum
 assessores. Honorem se-
 necluti. quia cani homi-
 nis sapientiā illius. Inue-
 terata dierum malorū.
 id est in malis operibus
 cōsūptorū. Peccata tua.
 id est peccatorum tuorū
 pena. Dicente domino.
 hoc scriptū est in Deut.
 cap. xxvij. Sub chno. i.
 sub lenteisco. Scindet te.
 q̄ dixit sub schino: sub-
 iunxit alludens ac schini
 nomen schise. id est scin-
 det te. & c. Semē. hanaā.
 quia & si de tribus ceter

EPISTOLAE

norem senectutis. Et dixit ad eos Daniel. Separate illos ab inuicem prout: & dsudicabo eos. Cum ergo diuisi esset alter ab altero: vocauit vnū de eis; & dixit ad eū. Inueterate dierū malorū: nūc inuenērūt te peccata tua: q̄ operaberis pri⁹ indicāsi: iudicia iniusta. Innocētes opprimēs; & dimittēs noxios; dicēte dño. Innocētē & iustū non interficēs. Nūc ergo si vidisti eā: dic sub qua arbore videris eos pariter colloquētes sibi: Qui ait. Sub schino. Dixit autē ei Daniel. Recte mētītus es tu in caput tuū. Ecce em̄ angelus dñi accepta sententia ab eo: scindet te mediū. Et amoto eo iussit venire aliū: & dixit ei. Semen chanaā & nō iuda: species decepit te: & cōcupiscētia subuerū: cor tuū iuda degenerabat in chanaā. Species pulchritudo puellę. Loquebant vobis assentientes. Filia iuda. Susanna q̄ nobilis & generosa erat. Sub primo. i. sub ilice. Secet te. q̄ dixerat sub primo altus dens ad nomē subiūxit. Prius. i. fecabit te mediū de quib⁹ vide Hierony⁹ mū in procm̄o Danielis plurib⁹ hunc locū exponēte. Cetera patent.

¶ Dominica. iij. in. ix.

Fratres. Scriptum est quoniā Abraā. Ex epistola Pauli ad Galatas ca. iij. In quo posteaq̄ per rōnes egerat de cessatō: legis moſaicę: illud idē p̄ similitudines ostendit. & primo de filio herede sub tutoꝝ ribus relicto. nūc de libera & seruo scriptum est Gen. xvi. d. i. i. maie. xxi de Isaac. de ancilla. Egar De libera. i. fara. Secundū carnē. i. naturali mō. vñ nutusmodi naturales s̄ h̄ dicunt. Per repromissionē. s. factam a deo: hoc est spūali quodāmodo. Per allegoriā. i. p̄ similitudine. nā ait Hierony⁹

Sic faciebatis filiab⁹ israhel: & ille timētes loq̄bant vobis. Sed nō filia iuda sustinuit iniquitatē vram. Nūc ergo dic mihi sub qua arbore cōprehēderis eos colloquētes sibi: Qui ait. Sub primo. Dixit autē ei Daniel. Recte mētīt⁹ es & tu i caput tuū. Mane em̄ angel⁹ dñi gladiū habēs: vt secet te mediū: & interficiat vos. Exclamauit itaq̄ om̄is coetus voce magna: & bñdixerunt deū qui saluat sperātes in se. & cōsurrexerūt oēs aduers⁹ duos p̄ſbyteros. Conuicerat autē eos Daniele x ore suo falsū dixisse testimoniū. fecerūtq̄ eis sicuti male egerāt aduers⁹ pximū & interfecerūt eos. & saluat⁹ est s̄guis innoxī⁹ i die illa.

Dñica. iij. ad Galatas. Cap. iij.

Fratres. Scriptū est enim qm̄ Abraā duos filios habuit: vnū de ancilla: & vnū de libera. Sed q̄ de ancilla scdm̄ carnē natus est. q̄ autē de libera: p̄ repromissionē: q̄ sunt p̄ allegoriā dicta. Hac em̄ sunt duo testamenta. Vnū quidē in monte Sinai in seruitutem generans: quæ est agar. Sina enim mons est in Arabia: q̄ cōiunctus est: quæ nūc est ierusalē: & seruit cū filijs suis. illa autē quæ sursum est ierusalē: libera est quæ est mater nra. Scriptū est em̄. Latere sterilis q̄ nō paris. erūpe & clama quæ nō parturis:

quia multi filij desertæ: magis quæ eius quæ habet virum. Nos autem fratres secundum Isaac promissionis filij sumus. Sed quomodo tunc is qui secundum carnem natus fuerat: persequerebat eum qui secundum spiritum: ita & nunc. Sed quid dicit scriptura: Et ecce ancilla & filium eius, non enim hereserit filius ancille cum filio liberæ. Itaque fratres iam non sumus ancillæ filij, sed liberæ. Qua libertate christus nos liberavit.

Fra. ij. Lectio libri Regum. iij. Cap. iij.

IN diebus illis. Venerunt duę mulieres metrices ad Regem Salomonem: steteruntque coram eo. Quarum vna ait. Obsecro domine mi: ego & mulier hæc habitabamus in domo vna: & peperit apud eam in cubiculo. Tertia vero die postquam ego peperit: peperit & hæc. Et cum amamus simul, nullusque alius in domo nobiscum: exceptis nobis duabus. Mortuus est autem filius mulieris huius nocte: dormientes quippe oppressit eum, & consurgens in tempeste noctis silentio: tulit filium meum de latere meo ancille tuę dormientis & collocavit in sinu suo: suum autem filiumque erat mortuus posuit in sinu meo. Cumque surrexissent mane: ut darem lac filio meo: apparuit mortuus. Quæ diligentius intuens clara luce deprehendi non esse meum quæ genueram. Responditque altera mulier. Non est ita: sed filius tuus mortuus est: meus autem vivit. e contrario illa dicebat. Meus filius quippe meus vivit: & filius tuus mortuus est. Atque in hunc modum contumebat coram rege. Tunc rex ait. Hæc dicit filius meus vivit: & filius tuus mortuus est. & ista respondit: non: sed filius tuus mortuus est: & meus vivit. Dixit ergo rex. Afferte mihi gladium. Cumque attulissent gladium coram rege: ait. Dividite inquit infantem vivum in duas partes: & date dimidiam partem vni: & dimidiam partem alteri.

mus allegoria aliud prædicitur verbis: aliud signat in sensu. Duo testamenta. novum & veterum. In more sena: ubi data est lex veterumque Moysen. Cõfiteretur et in greco habet quæ vergit in Ierusalem alioqui sina longa a Ierusalem distat. Seruit. i. degit in servitute legis. Illa ierusalem. i. ecclesia quæ per Sarã designat: sicut per agar synagoga. Letare sterilis. Esaię. ca. liiij. & fuit sara sterilis: quia vnicuique senectute genuit. Agar autem plures: nam post sarę obitum illa Abrahã supraduxit uxorem mutato nomine in Cethurã: & ex ea coplures genuit. Multi filij desertæ. i. ecclesie quæ in initio paucos habuit: sed deinceps plures genuit in christo.

¶ Feria. ij. sequenti.

IN diebus illis. Venerunt duę mulieres. Ex iij. Reg. cap. iij. In quo habet quo pacto Salomon deo permittente ut optaret quicquid velit: post habitum omnibus alijs elegit sapietiam. Et in experimētum doni a deo accepti. ponit iudicium primi quod fecit de duabus mulierculis disceptantibus se iudice. Lectio expositioe non eger nocte intempesta & noctis silentium de media nocte quo tempore oia silent: & tempus non est quidpiam admistrandi. Commota sunt quippe viscera eius super filio suo. Hæc omnia per parthenesim dicta sunt.

¶ Feria. iij. sequenti.

Dicit autem mulier cuius filius erat viuus ad regem (commota sunt quippe viscera eius super filio suo) Obsecro domine: date illi infantem viuum & nolite interficere eum. E contrario illa dicebat. Nec mihi nec tibi sit; sed diuidaſ. Reſpōdit rex; & ait. Date huic infantē viuū; & nolite occidere eum. Hæc eſt enim mater eius. Audiuit itaq; omnis iſrael iudicium quod iudicaſſet rex; & timuerunt regem videntes ſapientiam dei eſſe in eo ad faciendum iudicium.

Feria tertia, Exodi, Cap. xxxij.

Locutus eſt dominus ad Moysen: dicens. Deſcende de monte. Ex exodo. capite xxij. vbi poſteaquam populus abſente Moysē conſtrauit vitulum: il lumq; colere inſtituiſſet hic oſtendit quid deus moſi faciendum præcipit: ſed tandem illius præcibus eſt platus. Populus tuus, quaſi dicitur per idolatriam non meſ. Conſtrailem. ex conſtratione fornacis fuſum. & formatum.

Dure ceruicis, id eſt ceruicofus & durus atq; in docilis: dimitte me, id eſt non interponas præces in hoc quod volo exequi. In gentem magnam: id eſt principem gentis magnæ. Ne dicant ægyptij. q̄a ſi quod miraris facis. Dicit ægyptij &c. quod locutus fuerat: ſci licet Moſi cum intermiſſabatur illi hebræorum perniciem.

¶ Feria quart. a ſequenti.

Indiebus illis. Locutus eſt dominus ad Moysen dicens. Deſcende de monte: quia peccauit populus tuus quem eduxiſti de terra ægypti. Receſſerunt cito de via qua oſtendiſti eis: feceruntq; ſibi vitulum conſtrailem & adorauerunt: atq; immolantes ei hoſtias: dixerunt. Iſti ſunt dii tui iſrael: quite eduxerunt de terra ægypti. Rurſumq; ait dominus ad Moysen. Cerno q; populus iſte dure ceruicis ſit. dimitte me: vt irascatur furor meus contra eum; & deleam eos: faciāq; te in gentem magnam. Moysen autem orabat dominum deum ſuum: dicens. Cur dñe irascitur furor tuus contra populum tuum quem eduxiſti de terra ægypti: in fortitudine magna & in manu robuſta. Ne queſo dicant ægyptij. callide eduxit eos vt interficeret in montibus: & deleret de terra. Quieſcat ira tua: & eſto placabilis ſuper nequitia populi tui. Recordare Abraam & Iſaac & Iſrael ſeruorum tuorum: quibus iuraſti per te metipſum: dicēs. Multiplicabo ſemen veſtrum. ſicut ſtellas cœli. & uniuerſā terrā hanc de qua locutus ſum: dabo ſemini veſtro & poſſidebitis eā ſemper. Placatusq; eſt dñs: ne faceret malum quod locutus fuerat aduersum populum ſuum: & miſertus eſt populo Dominus deus noſter.

Feria, iij. Ezechieſis, Cap. xxxvi.

HAcc dicit dominus deus. Sanctificabo nomen dñi. Et hoc dicit cap. xxv. In quo postea p̄mittitur. Et p̄p̄o ut iudicet. ad uel. In ueritate consolatorum p̄mittitur. Et p̄p̄o. Sanctificabo nomen dñi. id est sanctum ostendam liberando vos ex ierusalem. P̄mittitur. per idcirco iam mittendo vos r̄iub̄is gentiū inter quas ueritate estis. De ḡt̄ib̄ inter quas estis dicitur. Terra uestra. I. p̄p̄o. mundum. Mundum. ab effectu. quia iustrat peccati originale. Cor nouum & spiritum. quia lex euangelica. tota est spiritalis. quia Moyses alit̄ carnalis. Cetera satis patet. nec indiget exp̄litione.

HAcc dicit dñs deus. Sanctificabo nomen meum magnum. quod pollutum est inter gentes. quod pollutum est in medio terrarum. ut faciam gentes quia ego dñs. quia iustificatus fuero in uobis coram eis. Tollam quippe uos de uniuersis terris. & adducam uos in terram uestram. & effundam super uos aquam mundam. & mundabimini ab omnibus iniquitatibus mentis uestris. & ab uniuersis idolis uestris mundabo uos. & dabo uobis cor nouum. & spiritum nouum ponam in medio uestri. & auferam cor lapidum de carne uestra. & dabo uobis cor carneum. & spiritum meum ponam in medio uestri. & faciam ut in praeceptis meis ambulatis. & iudicia mea custodiat̄is & operamini. & habitabitis in terra quam dedi patrib̄ uestris. & eritis mihi in populum. & ego ero uobis in deum. Dixit dñs ops.

Lectio Esaiæ prophetæ. Cap. i.

HAcc dicit dominus deus. Lauamini mundi estote. auferite malum cogitationum uestrarum ab oculis meis. Quiescite agere peruerse. discite bene facere. Qui rite iudicium subuenite oppresso. iudicate p̄p̄o. descedite uidua. & uenite arguite me. Sicut dñs. Si fuerint peccata uira ut coccinum. quasi nix dealbabitur. & si fuerint rubra quasi vermiculus. uelut lana alba erunt. Si uolueritis. & audieritis me. bona terræ comeditis. Dicit dominus omnipotens.

Iueritis. scilicet praeceptis meis obtemperare. Bona terræ comeditis. id est spiritualibus bonis delectabimini.

HAcc dicit dñs. Lauamini mundi estote. Ex Esai. cap. i. In quo postea in terminatur. est peccatorum punitione. hic ponit remedium quo sit interitum ueterum. Lauamini. I. a peccatorum maculis. Er mundi estote. cauendo a futurorum recidatis i pristinos errores. Cogitationum. I. interiorum & occultorum criminum. Quiescite. I. cessate. sed quia non est satis abstinere a malo. sed bonum etiã facere subiungit bene facere. Venite & arguite me. I. scilicet arguero uos. p̄p̄o. pro uis bonis operibus. Sicut coccinum. id est rubra. ut est coccinus color. est aut̄ coccin. quod hispani uocat grana & colligitur ex quibus fructu nora. Vermiculus opinor interpres p̄p̄o. cuius ip̄m coccin. in uergetur in uermiculos. resoluatur tandem. si uis uis huc continueat. Si uos

Feria quinta sequenti.
In diebus illis. Venit
 mulier. Ex. iij. Reg. v.
 cap. iij. In quo postea
 q̄ mulier sunamitis con-
 cepit Heliseo predicante
 & peperit filium: quem
 adultū deinde amittit: hic
 ponit quo pacto ē ab eo-
 dem propheta restitutus
 vite. Mulier sunamitis
 ex Samā vrbe Palestinæ
 Iudæe. In mōtem carne-
 li, quem Heliseus frequē-
 tē ababat. Respondit recte:
 dissimulauit forte dolo-
 rem: ne prohiberetur ac-
 cedere. Amoueret. a pedi-
 bus prophetæ. Celauit a
 me. quia prophetæ nō vi-
 dēt: nisi quæ a spiritu san-
 cto reuelantur illis. Peti-
 uit filium (quasi dicat) tu
 sponte obtulisti: & impe-
 trasti: igitur & suscita-
 re potes amissum. Viuit
 dominus. modus iurādi
 frequens in scriptura. i.
 per vitam meam: & tuā.
 Super se & super puerū:
 id est post se & puerū. sic
 quoq; supra exposui. Reuer-
 sus in galgalam. lo-
 cus quoq; ab Heliseo fre-
 quētatus quemadmodū
 & carmelus: distatq; a Ie-
 rico duobus passū mil-
 lib; ceciditq; in sortem
 tribus iuda.

pueri: & oculos suos sup
 oculos ei⁹. & man⁹ suas sup
 manus eius: & incur-
 uauit se sup eū: & calefacta
 ē caro pueri. At ille reuer-
 sus deambulauit in domo
 semel huc & illuc. & ascen-
 dit: & incubuit se sup eū:
 & oscitauit puer septies:
 aperuitq; oculos. At ille
 vocauit Giezi & dixit
 ei. Vocā sunamitē hanc.
 Quæ vocata ingressa est
 ad deū. Qui ait. Tolle
 filiū tuū. Venit illa: &
 corruit ad pedes eius &
 adorauit sup terrā. Tu-
 litq; filiū suū. & egressa
 ē. Helise⁹ vero reuer-
 sus est in galgalā.

Feria v. Lectio libri, Reg. iij. Cap. iij.
In diebus illis. Venit mulier sunamitis ad
 Heliseum prophetam in mōtem carne-
 li. Cūq; vidisset eam vir dei de contra: ait ad
 Giezi puerū suū. ecce sunamitis illa. Va-
 de ergo in occursum eius & dic ei. Recte ne
 agitur circa te: & circa virum tuum: & circa
 filiū tuū? Quæ dixit. Recte. Cūq; venisset
 ad virum dei in mōtem: apprehendit pedes
 eius: & accessit Giezi: vt amoueret eam; &
 ait homo dei. Dimitte illam: aia eius in ama-
 ritudine est: & dñs celauit ad me: & non in-
 dicaui mihi. Quæ dixit illi. Nunquid peti-
 uit filium a domino meo: Nunquid non di-
 xisti tibi: ne illudas me? Et ille ait ad giezi. Ae-
 cinge lumbos tuos: & tolle baculum meum
 in manu tua: & vade. Si occurrerit tibi ho-
 mo non salutes eum. & si salutauerit te quis-
 piam: nō respondeas illi. & pones baculum
 meū super faciē pueri. Porro mater pueri
 ait. Viuit dñs: & viuit aia tua: nō dimittā te.
 Surrexit ergo: & secur⁹ est eā. Giezi autē pre-
 cesserat ante eos: & posuerat baculū sup fa-
 ciē pueri: & nō erat ei vox neq; sens⁹. Reuer-
 susq; ē giezi in occursum ei⁹: & nūciauit ei:
 dicens. Nō surrexit puer. Ingressus est ergo
 Helise⁹ domū: & ecce puer mortu⁹ iacebat
 in lectulo ei⁹. Ingressusq; clausit hostiū sup
 se: & sup puerū: & orauit ad dñm. & ascēdit
 & incubit sup puerū. Posuitq; os suū sup os

¶ Feria sexta sequenti.

In diebus illis. Aegrotauit filius. Ex tercio Regum cap. xvij. In quo postea q̄ posu. miraculum illud: de quo supra dictum est: quo pacto dixerat ad mulierem viduam Sareptanā: p̄uicq̄ illam filium eius. & ipse mirabiliter ab ea p̄tus est ex vno pugillo farina: nunc ponit quemadmo-

Feria. vi. Lectio libri Regum. iij. Cap. xvij.

In diebus illis. Aegrotauit filius mulieris matris familias: & erat langor fortissim⁹: ita vt non remaneret in eo halitus. Dixitq̄ ergo ad Heliam, quid mihi & tibi vir dei ingressus es ad me; vt remorare n̄tur iniquitates meq̄; & interficeres filiū meum; & ait ad eā Helias, Da mihi filium tuū. Tulitq̄ eum de sinu illius; & portauit in cœnaculū; vbi ipse manebat; & posuit super lectū; & clamauit ad dñm; & dixit, Domine deus meus: etiam ne viduā apud quam ego vt cūq̄ substētor asilixisti; vt interficeres filium eius; & expādit se atq̄ mensus est super puerum trib⁹ vicibus; clamauitq̄ ad dñm; & ait, Dñe deus meus; reuertatur obsecro anima pueri hui⁹ in viscera eius. & exaudiuit dñs vocē Helie; & reuersa est anima pueri intra eum; & reuixit. Tulitq̄ Helias puerū; & deposuit eum in cœnaculo in inferiorem domum & tradidit illū matri suæ. & ait illi, en viuū filius tu⁹. Dixitq̄ mulier ad Heliam, Nunc in isto cognoui; quoniā vir dei es tu; & verbum domini in ore tuo verum est.

Lectio Esaiæ prophete, Cap. xlix.

Hæc dicit dominus, In tempore placito exaudiui te; & in die salutis auxilium sum tui. & seruauit te; & dedi te in cœdus ppli; vt suscitares terrā; & possideres hereditates Iacob dissipatas: vt diceres his qui vincti sunt; exite; & his qui in tenebris sunt; reuelamini. Super vias pascetur; & in omnibus planis erunt pascua eorum.

dum mortuus puer est ab eadē propheta suscitatus. Mulieris, scilicet sareptanę. Halitus. i. spiritus: quo extincto sequat̄ mors necesse est. Quid mihi & tibi, id est quid negoti erat tibi i domo mea. Iniquitates meq̄; quasi ex ingressu illius in domum eius viderit mulieris p̄c̄a: quę alias nō vidisset. In cœnaculum. artem domus superiorum. Expandit se, id est explicauit se. Mensus est a metior. iris. sic Vergilius Hesperiam metire iacens. Inferiorem domum. quia (vt dixim⁹) cœnaculū pars est superior. Nūc cognoui, id est experimento didici.

Hæc dicit de misus. In tempore placito. Ex Esaiæ propheta cap. xlix. Quę etiam secundum hebręos de messia est exponendum; hoc est de christo vcturo. In tempore placito, id est legis gratia. Exaudiui te, vox patris est ad filium. In die salutis, id est passionis tuę que fit omnium salus. Auxiliatus sum, dando constantiam patienti.

E iij

EPISTOLAE

In fœdus populi. vt per te deo fœderaretur: reconciliareturq;. Terram. i. terrę habitatores. Qui vincti sunt. i. peccatis impleiti. Reuelamini in veritatis cognitione. Pascuntur. loca pascionis commemorat. Non esurient. in transfiguratione pascionis pascuntur. Montes meos. per euangelij predicationē nihil erit inuium. Semitę meę. hoc est p̄cepta. De longe venient. scilicet ad fidē per predicationē. Et mari. quod est occasum iudeę. Laudate cœli. gratiarum actio est pro tanto b̄nficio. Et dixit sion. id est illi qui fuerunt habitatores sion: ducti in captiuitatē. Illa mulier. quę peperit. Ego nō obliuiscar. scilicet pp̄f̄i mei.

Hæc dicit dominus
Omnes sitientes.
Ex Esaia propheta.
cap. lv. Quod ad christi
predicationem discipulorumq;
per mundum dispersionem gētiūq;
vocationem pertinet.

Venite ad aquas salientes.
scilicet in vitam æternam.
Non habetis argentum.
quia bona spiritalia non emuntur.
Vinū & lac. per quę intelligit
cibos spirituales. Nō in panibus.
sed in alijs quę magis famē augent.
Cōmedite bonū. i. cibum q̄ non perit.
sed in æternū saliat. Pactum sempiternum.
id est legem euangelicam.
quia lex Moysi temporalis fuit.
Fideles non fidelis. Paul⁹ actūū. xiiij.

Hoc citat ex septuaginta interpretatiōe sancta.
Dauid fidelis. Testē dei ei.
pater de filio dicit hoc.
Quam nesciebas. superius de filio loquebatur.
nunc ad filium. Querite dominum.
oēs hortatur nunc: vt in tempore gratię querāt deū.

Non esuriēt neq; sitient amplius: & nō perueniet eos æstus & sol: quia miserator eorū reget illos: & ad fontes aquarū potabit eos. & ponam oēs montes meos in viam: & semitę meę exaltabuntur. Ecce isti de longe venient: & ecce illi ab aquilone & mari. & isti de terra australi. Laudate cœli & exaltet terra: iubilate montes laudem: quia consolatus est domin⁹ populum suum: & pauperū suorum miserebitur. & dixit sion. Dereliquit me dominus: & dñs oblitus est mei. Nunquid obliuisci potest mulier infantem suum: vt nō misereatur filio vteri sui: & si illa oblita fuerit: ego tamen nō obliuiscar tuū. Dicit dominus omnipotens.

Lectio Esaie prophete. Cap. lv.

Hæc dicit dominus. Omnes sitientes
venite ad aquas: & qui non habetis
argentū: properate: emite & comedite: venite
emite absq; argento: & absq; vlla commutatione
vinū & lac: quare appenditis argentū non
in saturatione: Audite audientes me: & comedite
bonum: & delectabimur in crassitudine
anima vestra. Inclinate aurē vestram & venite
ad me: audite & viuet anima vestra. & feriam
vobiscum pactū sempiternū. mias Dauid fideles.
Ecce testem populis dediēt ducē ac p̄ceptorē
gentibus. ecce gentem quam nesciebas: vocabis.
& gentes quę nō cognouerunt: ad te current p̄pter dominū
deum tuum & sanctum israel: quia gloriā

caute. Quando dominus dum inueniri po-
test inuocare eum dum prope est. Derelin-
quat impius viam suam. & vir iniquus cogi-
tationes suas & reuertatur ad dominum &
miserebitur eius & ad deum nostrum quoniam
multus est ad ignoscendum. Non enim cogita-
tiones meae: cogitationes vestrae neque viae meae
viae vestrae: dicit dominus. Quia sicut ex alto
tantum coeli terra: sic ex altata sunt viae meae a
viris vestris: & cogitationes meae a cogitationibus
vestris. & quomodo descendit imber & nix de caelo:
& illuc vitra non reuertetur sed inebriat terram
& infundit eam: & germinare eam facit: &
dat sementi ferenti: & panem comedenti: sic
erit verbum meum: quod egredietur de ore
meo. Non reuertetur ad me vacuum: sed fa-
cit quae cuique voluit: & prosperabitur in his ad
quae misit illud. Dicit dominus omnipotens.

Dñica in passioe. Ad hebraeos. Cap. ix.

Fratres. Christus autem assistens Pontifex
futuro: bonorum: per amplius & per-
fectius tabernaculum non manufactum: id est
non huius creatiois: neque per sanguinem hircorum
aut vitulorum: sed per proprium san-
guinem introiit semel in sancta aeterna: re-
demptione inuenta. Si enim sanguis hircorum:
aut taurorum: & cinis vitulae aspersus inquina-
tos sanctificat ad emundationem carnis: quanto
magis sanguis christi qui per spiritum sanctum sementem
obtulit immaculatus deo emundabit conscien-
tiam nostram ab operibus mortuis: ad seruandum
deo viuenti: & ideo noui testamenti mediator
est: ut morte intercederet: in redemptionem eam
praeuocationum quae suberat sub priori testa-
mento re-promissionem accipiat: qui vocati
sunt aeternae hereditatis: in Christo Iesu do-
mino nostro.

Quoniam in istis & id est
popenus & dicitur. Cog-
itationes meae: quoniam
causa est eius: ut homo in
his se habet: & ponit eos
paratione manifesta: sed d
hac in superioribus iam
exposita sunt.

Dominica in passione.

Christus assistens. Ex
epistola Pauli ad
Hebraeos cap. ix. In
quo ministeria veteris tes-
tamenti comparat noui: & pos-
tea narrat quod in veteri
faciebatur: nunc quid in
noua sit: demonstrat: di-
cens. Christus assistens.
in graeco adueniens. Pon-
tifer futurorum: sicut Aa-
ron fuit praeteritorum. Ta-
bernaculum non manufactum:
cuius quale fuit Moysi: sed
per spiritum sanctum. Introi-
uit semel: id est in aeternum
in sancta: scilicet sancto-
rum aeterna redemptione
inuenta. in graeco inue-
tus est. nam refert ad christum
Si enim. locus est a immo-
ri ad maius. Cinis aspersus:
quia ut dicit numerus
cap. xix. Cinerea vitulae
combussae imponebatur
aque: quae immunda iustitia
batur. Emundauit. in gra-
eco per futurum emundat
bit. Mediator est. inter-
cedere morte: per quam
suis testamentum est con-
firmatum. Ut qui sunt
vocatione hereditatis.
id est ad hereditatem. Acci-
piunt re-promissionem. sicut
tabernaculum. in redemptionem
praeuocationum: quae in
veteri lege per sacrificia
non poterant tolli.

¶ Feria. ii. sequenti.

Factum est verbum dñi. ex Iona ppheta cap. iij. in quo continetur quo pacto Ionas excutus est sibi a deo impetratū (hoc est) ut iter niniue &c. Secūdo quia illud idem proceperat. quę loquor. i. antea sum locutus. Itinere trium dierū. ut vici omnes vrbis peragraretur. Adhuc quadraginta dies. subaudi restāt: qui sunt dati ad pñiam. Saccis. i. cilicio ex pilis caprarum. Sedit in cinere. humilians se videlicet coram dño & clamavit. Ex ore Regis. i. p. praconē. In fortitudine. i. fortiter Si cōvertatur: quia sicut ppter peccata nostra est iratus: ita & per poenitentiam placabitur. Miserus est super maliciam: quā locutus fuerat: id est poenam quam fuerat illis interminat. quę quia fuit comminatoria: illis misertatis & poena est mutata.

¶ Feria. iij. sequenti.

Congregati sūt Babylonij. Ex Daniele ppheta. ca. x. iij. in quo postea narravit quomodo Danielis industria idolum belis eversum est: nūc ostēdit quę admodum Babylonij perierunt a rege: ut Daniel dederetur morti: & quo pacto liberatus est ex lacu leonum: passus in poenuria alimentosę. Aversus regem: quia fecerunt in vrbe seditionem. In laconi contēdit: id est caueam vbi adseruabantur & cu

Feria. ii. Lectio Iona propheta. Cap. iij.

In diebus illis. Factū est verbū dñi ad Ionam ppheta secūdo dicens. Surge & vade ad Niniue ciuitatē magnā: & p̄dica in ea predicationē: quā ego loquor ad te. & surrexit Ionas & abiit in Niniue: iuxta verbum domini. & Niniue erat ciuitas magna itinere dierum trium: & coepit Ionas introire in ciuitatē itinere diei vnus. & clamauit: & dixit. Adhuc quadraginta dies: & Niniue subuertetur. & crediderūt viri Niniuitę in dño & p̄dicauerūt ieiuniū: & vestiti sunt sacco: a maiore vsq; ad minorē. & peruenit verbū ad regem Niniue: & surrexit de folio suo: & abiicit vestimētum suum a se: & indutus est sacco. Et sedit in cinere: & clamauit: & dixit: in Niniue ex ore regis & principum eius. dicens. Homines & iumenta & boues & pecora non gustent quicquā. nec pascatur: & aqua non bibat. & operiatur sacco: homines: & iumenta clamēt ad dñm in fortitudine. & conuertatur vir a via sua mala: & ab iniquitate: quę est manib; eorum. Quis scit si cōvertatur: & ignoscat deus: & reuertatur a furore irę suę: & nō peitibimus. Et vidit deus opera eorum: quia conuersi sunt a via sua mala & misertus est super maliciā quā locutus fuerat ut faceret eis: & nō fecit Dñs de; noster.

Feria. iij. Lectio Danielis ppheta. Ca. x. iij.

In diebus illis. Cōgregati sunt Babylonij ad regem: & dixerūt ei. Trade nobis Daniëlem qui bel destruxit & draconē interfecit. alioquin interficiemus te & domū tuam. Vidit ergo rex quod irruerēt in eum vehementer & necessitate compulsus tradidit eis Daniëlem. Qui miserunt eum in locum leonū & erat ibi sex diebus. Porro in lacu erant leo

nes septem; & dabantur eis cotidie duo corpora; & duæ oues. & tunc non data sunt eis vt deuorarent Danielem, erat autē Abacuc propheta in iudea; & ipse coxerat pulmentum; & intriuerat panes in alueolo; & ibat in campū; vt ferret messorib⁹. Dixit angel⁹ dñi ad Abacuc. Fer præditiū qđ habes in Babylo nē Danieli; qđ est in lacu leonū. & dixit Abacuc. Dñe babylonē nō vidi; & locū nescio; & apprehēdit eū angel⁹ dñi i verticē ei⁹; & portauit eū capillo capitis sui; posuitq; illū in Babylone sup lacū in impetū spūs sui; & clamauit Abacuc; dicēs Daniel serue dei; tolle præditiū. qđ misit tibi de⁹; & ait. Daniel. Recordatus em meies dñe de⁹ meus; & nō dereliquisti diligētes te. Surgēsc; daniel cōmēdit. Porro angel⁹ dñi restituit Abacuc cōfestum in loco suo. Venit ergo rex die septima vt lugeret. Danielē; & venit ad lacum & introspexit; & ecce Daniel sedēs in medio leonū. & exclamauit rex voce magna. dicēs. Magn⁹ es dñe de⁹ Daniel & extraxit eū de lacu leonū. Illos autē qui pditiōis ei⁹ causa fuerāt; intr omisit in lacum; & deuorati sunt in momēto corā eo. Tūc rex ait. Paueāt habitātes in vniuersa terra deū Danielis. qia ipse est liberator & saluator; faciēs signa & mirabilia in caelo & in terra. qui liberauit Danielē de lacu leonū.

Fer. iij. Lectio libri Leuitici, Cap. xix.

Indieb⁹ illis. Locut⁹ est dñs ad Mosem; dicens. Loqre ad oēm cōtū filiorū isrl; & dices ad eos. ego dñs de⁹ vī. Nō facietis furū; nō mētiemini; nec decipiet vnusq; p̄ximu suū. Nō p̄iurabis i noīe meo. nec; pollues nomē dñi dei tui. ego dñs. Non facies calūniā p̄xio tuo; nec vi oppmes eū. Nō in orabū op⁹ merenarij tui apđ te mane. Nō maledices furdo

rodiebatur leones. Duo corpora hominum. quia subdit de dñe oues. Erat Abacuc. quem modo in fame pastus est Daniel & ex leonib⁹ liberat⁹. Abacuc. vn⁹ ex duodecim prophetis minorib⁹. Pr̄mē sum; carnes sine ossib⁹. Intriuerat panes. i. ex intrita forma uerat. Est autē intrita massa formis cuius iungunt rei. In alueolo. alue⁹ est vas siue receptaculum rei fluxe. messoribus. quos in messes secandas conduxerat. In vertice eius. pro ex capitis vertice. Capillo. quia capillum capitis apprehendit & sic eū portauit sublimen. Impetu spūs; idest virtute sua spiritali. In loco suo. vnde illum rapuerat. Vt lugeret. quia putabat illum extinctū.

Feria. iij. sequenti.

Locutus est dominus. Ex Leui. cap. xix. vbi inter alia legis precepta; que sequuntur commemorat; quae pertinent ad proximum. Non periurabis. in damnatum proximi; quod etiam religionē laedit. Pollues. idest p̄sanabis. Calūniā. falsam accusationem intentans. Vi. violētis qui huiusmodi. Opus meretriciū; idest merces prope illius que cōduxisti. Sordo. atq; p̄inde absenti. Offendiculum. idest obicem in quem offensus ceipitet. Personam pauperis. quia in districta butua iusticia debet esse

EPISTOLAE

considerari non autem in
committatione. Crimina
tor. id est delator crimi
nam occultorum. Sufur
ro. i. murmurator. Con
tra sanguinem. Innocen
tis. Non oderis. cum ras
core. Publice. secundum
euangelium Marthae. - vin
si peccauerit in te frater
tuus &c. Vigilem. amo
re vindicte. Sicut teipm.
quia hoc amicitie lex exi
git. Est nihilominus in
amore ordo quidam vt
nos magis amemus qua
alios.

Feria. v. sequenti.

Orauit Daniel: dis
cens. ex Daniele p
pheta. cap. iii. quae
oratio non Danieli: sed
Azariae in ignis fornace
posito tribuit. Dilectum
tuum: quem dilexisti &
trastulisti in palestina
ex Hircaldegorum. Pol
licens. haec re promissio
Abraam primo: deinde
posteris facta est a deo.
Imminuti sumus. exules:
dispersi: & ab oib9 alijs hoi
b9 contempri. Non est prin
ceps. quia Sedechias cap
tius erat. Nec propheta
qui nobis denunciet quo
modo sis placatus. neq;
holocaustum. i. sacrificia
quia non habemus sacer
dotes in captiuitate pest
ti. In animi contrita. sic
Dauid. psall. cor contri
tum & humiliatum. Sac
rificium nostrum: scilicet
i. cordis contriti. Ne
confundas nos. qui non
impetrat quod perit: res
linguitur quasi confusus.
In mirabilib9 tuis. facie

nec coram caeco pones offendiculum: sed de
bimebis dnm deum tuum: quia ego sum do
minus. Non facies q; iniquum est: nec iniuste
iudicabis. Nec consideres personam paupes
ris: nec honores vultum poteris. Iuste iudica
ca proximo tuo. Non eris criminator: nec sis
furro in populis. Non strabis contra sangui
nem proximi tui. Ego dñs. Non oderis fra
trem tuum in corde tuo: sed publice argue
eum. ne habeas super illo peccatum. Non
queras vltionem. nec memoreris iniuriae ci
uium tuorum. Diliges amicum tuum sicut
teipsum. Ego dominus. Leges meas custodi
te. Ego enim sum dominus vester.

Feria. v. Lectio Danielis pphetae. Ca. iij.

In diebus illis orauit Daniel dicens Domi
ne deus ne despicias populum tuum neq;
auferas misericordiam tuam a nobis: ppter Abraam
dilectum tuum: & Isaac seruū tuū: & israel
sanctum tuum: quibus locutus es pollicensq;
multiplicares semē eorum sicut stellas coeli:
& sicut arenam quae est in littore maris: quia
domine imminuti sumus plusq; omnes gē
tes: sumusq; humiles in vniuersa terra hodie
propter peccata nostra. Et non est in tempo
re hoc princeps & propheta: & durx neq; ho
locaustum: neq; sacrificiū: neq; oblatio: neq;
incensum: neq; locus primitiarum coram te
vt possimus inuenire misericordiam tuam: sed in ani
mo contrito: & spiritu humilitatis suscipiamur.
Sicut in holocausto arietum & taurorum: &
sicut in millibus agnorum pinguium: sic fiat
sacrificium nostrum in conspectu tuo hodie
vt placeat tibi: quia non est confusio confidendi
bus in te. & nunc sequimur te in toto corde:
& timemus te: & querim9 faciem tuam. Non
confundas nos: sed fac nobiscum iuxta man

do in nostraliberatione mirabilia: sicut ante hac fecisti. Da gloriam tuam facien-
do hæc miracula. In omnipotentia in qua. s. confidunt. Et sciat. i. experiatur.

¶ FERIA sexta sequenti.

Dixit Ieremias. Domine oēs qui te derelinquunt. Ex Ieremia. cap. xvij.
Hæc lectio cōtinuatur superiori: quæ legebat

suæ in quadragesi-
ma. Qui te derelinquunt.
seruendo dñs alienis. In
terra: id est in inferiorib⁹
terre: hoc est apud infes-
ros. Venam aquarum. sa-
lūtium in vitam æternā.
Iōanis. iij. Sana me dñe.
Ieremię præcatio est. Et
sanabor a morbo quē tu
solus potes sanare. Ipsi.
quibus verba tuadenu-
ciaui. Verbum dñi: id est
pœna quam nobis minas-
baris. Veniat. s. verbum
illud: quasi dicat: non ve-
niet. Non sum turbatus.
ppter verba eorum. Ses-
quens te. i. mandata tua
exequēs. Diem hoīs. i. vi-
tam deliciosam quā ple-
riq; homines sequuntur.
Quod egressum est. ma-
los coarguendo. In cons-
pectu tuo. quia tu illud
mihi iussisti. Non sis for-
midini. i. pœna quā aliq-
es minatus nō ventat su-
per me. Confundatur p-
cōfundatur. Duplici cō-
tritione. hoc est mortis
& captiuitatis. Contere
eos. i. cōteres vt supra. i.
non optatus aut imper-
tine: sed enunciatus.

Feria sexta. Lectio Ieremię
prophetæ. Cap. xvij.

N diebus illis. Dixit Ieremias. Domine
omnes qui te derelinquunt confundent.
Recedentes a te in terra scribentur: quoniam
dereliquerunt venam aquarum vitæ tuam
dominum. Sana me domine. & sanabor: sal-
uum me fac & salu⁹ ero: quoniam laus mea tu es
ecce ipsi dicunt ad me: vbi est verbum dñi:
veniat: & ego non sum turbatus: te pastore
sequeris: & diem hominis non desideravi: tu
scis. Quod egressum est de labijs meis: re-
ctum in conspectu tuo fuit. Non sis tu mihi
formidini: spes mea tu in die afflictionis. Cō-
fundantur qui me persequerunt: & non cō-
fundar ego. Paveant illi: & nō paveam ego.
Induc super eos diem afflictionis: & duplici
contritione cōtere eos. Dñe deus noster.

Sabbato. Lectio Ieremię
prophetæ. Cap. xvij.

N diebus illis. Dixerunt impij iudei ad
inuicem. Venite cogitemus contra iustū
cogitationes. Non enim peribit lex a facer-
dote: nec consilium a sapiente: nec sermo a

¶ Sabbato sequenti.
Dixerunt impij. Ex
Ieremia propheta
cap. xvij. paucis
verbis immutatis. Nam
pro eo quod hic legitur:
dixerunt impij iudei ad
inuicem: in originali legi-
tur. Et dixerunt venite &

cogitem⁹ cōtra Ieremiā cogitatione: & est obstinatio iudaeorum in christum par illi quam habuerūt in Ieremiā. Cogitationes. i. vias quib⁹ illū occidamus tanq̄ prophetam falsā nobis denunciatem. Lex a sacerdote. q̄a nihilominus docebit eam. Consilium a sapiente. i. a septuaginta seniorib⁹ quos Moses instituit. Sermo a propheta. qui futura nobis denunciet. Percutiam⁹ lingua. testimonia falsa intēdētes. Attrēde dñe. de precatio est Ieremię. Audi. ad p̄niēdū eos. Pro bono multū. quā si dicat. certe reddidit mihi ab his. Foucā aīz mee. i. p̄nicie vite mee. In cōspectu tuo. i. qđ tibi sim obsecr⁹ faciēdo qđ illis erāt vtilitati. Clamor de domibus. s. fame & gladio pereuntū. Latronē. qui eos distrahāt atq; disturbet: & in captiuitatem ducat. Propitius. relinquēdo impunitā iniquitatē illorū. In tēpore furoris. i. vindictę tuę.

¶ Dñica i ramis palmarū.

Fratres. Hoc sentite in vobis. Ex ep̄ta ad Philip. cap. ij. Philip p̄ses ex ep̄lo xp̄i Paulus ad hūilitatē hortat. Hoc sentite in vobis. s. qđ xp̄s sentit in se. In forma dei. i. p̄ essentia de⁹. Nō rapinā. qđ si rē alienā sibi vsurpās. Exinaniuit se. i. abscit se. Formā serui. i. hois dei seruitio geniti. In similitudine. q̄a & si ver⁹ hō: non tñ in originali p̄cto genitus. Habitū. i. figurarē vt i greco habet. Vsq; ad mortē. & nō quācūq; mortē: sed mortem crucis. scilicet ignominiosā. Pr̄ qđ quod. id est propter quā hūilitatē. Exaltauit illum. in resurrectione & ascensione. Super omnē nomen.

propheta. Venite percutiam⁹ eum lingua: & nō attendamus ad vniuersos sermones eius. Attrēde dñe ad me & audi vocē aduersariorū meorū. Nūquid reddidit p̄ bono multū. q̄a foderūt foucā animæ meę. Recordare qđ steterim in cōspectu tuo; vt loquerer p̄ eis bonū; & auerterē indignationē tuā ab eis. Propterea da filios eorū in famē; & deduc eos in manus gladij. Fiant vxores eorū viduę absq; liberis; & vir earū interficiātur morte. Iuvenes eorū confodātur gladio in p̄lio. audiat clamor de domib⁹ eorū. Adduces em̄ super eos latronē repēte: quia foderunt foucā: vt caperēt me; & laqueos abscondunt pedib⁹ meis. Tu autē dñe scis omne cōsiliū eorū aduersum me in mortē. Ne pp̄tuleris iniquitatē eorū; & peccatū eorum a facie tua non deleat. Fiant corruētes in cōspectu tuo in tēpore furoris tui Dñe deus noster.

Dñica in ramis palmarū. Beati

Pauli ad Philippenses. Cap. ij.

Fratres. Hoc em̄ sentite in vobis: qđ & in christo Iesu. Qui cū in forma dei esset nō rapinā arbitratus est esse se equalē deo: sed semetipsum exinaniuit formā serui accipiens: in similitudinē hominū factus; & habitu inuentus vt hō. Humiliauit semetipsum factus obediēs vsq; ad mortē; mortē autē crucis. Propter quod & deus exaltauit illū; & donauit illi nomē: quod est sup̄ omne nomē: vt in noie Iesu oē genu flectat; cœlestiū terrestriū & infernorū. Et ois lingua cōfiteat; q̄a dñs Iesus xp̄s in gl̄ia est dei patris.

id est quod sit christus deus & homo. Coelestium. tres mundi partes con-
plectitur. celum: terras. inferos. ¶ Feria secunda sequenti.

Dixit Esaias. Dominus deus aperuit. Ex Esai. cap. l. quod sine cōtro-
uersia de christi passione intelligendū est: in cuius persona dicit pro-
pheta. Aperuit mihi aurē insinuādo futuram passionem. Non con-

Fra. ij. Lctō Esaiæ pphetæ. Cap. l.

In dieb⁹ illis. Dixit Esaias. Dñs deus ape-
ruit mihi aurē: ego autē nō cōtradico: re-
trorsum nō al. ij. Corpus meū dedi pcutiē-
tib⁹: & genas meas vellentib⁹. Faciē meam
non auerti ab increpātibus & cōspuentib⁹ in
me: dñs de⁹ auxiliator me⁹: & ideo nō sum
cōfusus. Ideo posui faciē meā vt petra dū-
rissimā: & scio qm̄ nō cōfundar. Iuxta est
qui iustificat me: quis cōtradiceret mihi? Ste-
mus simul. Quis est aduersari⁹ meus? Ac-
cedat ad me. Ecce dñs deus auxiliator me⁹.
Quis est qui condēnet me? Ecce cēs quasi
vestimentū conterent: vinea comeder eos.
Quis ex vobis timet: deū: audiēs vocem
serui sui? Quis abulabit in tenebris: & nō
est lumen ei? Speret in nomine dñi: & inni-
tatur super dominum deum suum.

Fra. iij. Lctō Ieremiæ pphetæ. Cap. xi.

In dieb⁹ illis. Dixit Ieremias. Dñe demō-
strasti mihi studia eorū: & ego quasi agnus māsue-
tus qui portat ad vicimā: & non cognouit
ga cogitauerūt sup me cōsilia: dicētes. Mit-
tamus lignū in panē eius: & erradam⁹ eū
de terra viuentiū. Et nomē ei⁹ nō memoret
amplius. Tu autē dñe deus sabaoth qui iudi-
casiuste: & probas renes & corda: videam
vltionē tuā ex eis. Tibi enim reuelauī cau-
sam meā Domine deus meus.

Feria quarta. Esaiæ prophete.

Capite. lxiij. & l. iij.

tradico. Dixi em̄ fiat vo-
luntas tua. Retrorsum
nō abij. sed me querētib⁹
obtulit. Corp⁹ & genas.
hoc & euāgelistę testant
sicut & quæ sequuntur.
Nō sum cōfus⁹. i. passus
a patre repulsam. Vt pes-
trā. ad perpetuē duriss
sima quęq. Qui iustifi-
cat me. i. pater qui est ius-
tus: qm̄ vtriusq. eadem
nata. Qui condēnet me.
scilicet iuste. alio qui ius-
tuste condēnatus est. Cō-
terētur. i. luēt penas scē-
leris in me cōmissi. Serui
sui. i. christi hominis. q
(vt ait Paulus) formam
serui accepit. In tēbris.
scilicet ignorantia. Non
est lumen ei (quasi dicit)
nullus. Speret in nomine
domini. s. omnis fidelis.
Et innitatur. quia in illo est
omne fundamentū & sta-
bilitas.

Feria. iij. sequenti.

Dixit Ieremias.
Dñe demonstrasti
mihi. Ex Ieremia
cap. xi. qā totum ad xp̄i
passione p̄inet. Et sunt
verba xp̄i sub p̄sona
phete. Studia eorū. q̄ oia
mihi reuelasti futura. Li-
gnū. subaudi venenatū
puta taxū: aut rhododa-
phen. Tu autē dñe. sub-
audi tēde s̄oni mea.
Vltionē tuā q̄ illorū scēle-
ra viciskaris. & hoc non
zelo vindictę. sed amore.
iusticie. ¶ Fra. iij. sequenti.

EPISTOLAE

Dicite filie sion. Ex *Esaia. cap. liij. & liiij.* Qui loci de christo expo-
nuntur partim de eius aduentu: partim de eiusdem passione. Dicite
filie sion. i. ecclesie. hoc est fidelium congregationi. Venite pro ventu-
rus est. Merces cui eo. cuius secundum opera sua. Vocabunt eos. i. angeli. Po-
pulus sanctus vocatus est. Tu autem. i. o ecclesia. Civitas quesita. qua de-
questioit. Et non derelicta. in potestate demonu

Quis est iste. verba sunt angelorum admirantiu
xpi ascensionem. De edon. id est idumia vbi regna-
uit Esau: qui cognomi-
natus est edom. hoc est ru-
ber. De bosra. ciuitate
Arabie. vbi vestes pur-
pure inficiebantur. In stola
sua. i. veste insigni-
ficatis. hoc est in huma-
nitate. Ego. christus res-
pondet. Propugnator. i.
defensor eorum: qui me
sequuntur. Quare. ver-
ba sunt iterum angelos:
quibus subditur christi
respondum. Torcular cal-
caui. id est vas torcula-
ris per quas intelligimur
passionis tormenta. Non
fuit vir mecum. quia est
ab omnibus derelictus.
Calcaui eos. hae verba
ad tempus aliud pertinent: pu-
ta ad antichristum. Dies
vltionis. cuius meminisse
necesse est. Retributionis.
in iudicio vniuersali. Cir-
cumspecti. hoc est ad superio-
ra pertinet. De antichristo
quidam hae omnia intel-
ligunt. sed in prophetis
seper ordo permittitur
earum rerum: quas futu-
ras aut factas predicauit.

Dixit Esaias. Domine quis
credidit au-
ditui nostro. Ex
Esa. cap. liij. quod totum
de christi passione expo-
nitur. Quis credidit. p

Haec dicit dominus deus. Dicite filie sion.
Ecce saluator tuus venit. Ecce merces
eius cum eo: & opus illius coram illo. Et vo-
cabunt eos populus sanctus; redempti a domino;
Tu autem vocaberis quesita ciuitas; & non de-
relicta. Quis est iste qui venit de edon tin-
ctis vestibus de bosra; iste formosus in stola
sua; gradiens in multitudine fortitudinis sue?
Ego qui loquor iustitiam; & propugnator
sum ad saluandum. Quare ergo rubrum est
indumentum tuum; & vestimenta tua sicut cal-
cantium in torculari? Torcular calcaui solus;
& de gentibus non est vir mecum. Calcaui
eos in furore meo; & conculcaui eos in ira
mea. Et aspersus est sanguis eorum super ves-
timenta mea; & omnia indumenta mea in
quinaui. Dies enim vltionis in corde meo;
annus retributionis mee venit. Circumspecti;
& non erat auxiliator: quasi & non fuit qui ad-
iuuaret. Et saluaui michi brachium meum; & in-
dignatio mea; ipsa auxiliata est michi. Et con-
culcaui populos in furore meo; & inebria-
ui eos in indignatione mea; & detraxi in ter-
ram virtutem eorum. Miserationum domini
recordabor. laudem domini super omnibus
quae reddidit nobis Dominus deus noster.

Lectio Esaias prophete. Cap. liij.

In diebus illis. Dixit Esaias. Domine quis
credidit auditui nostro; & brachium domini
cui reuelatum est. Et ascendit sicut virgulus
tum coram eo; & sicut radix de terra sirienu-
ti. Et non est species ei neque decor. Et vidimus

credet quod est frequens apud prophetas. Audiuimus nos pro sermone que
a spiritu sancto audiuimus. Brachium dñi. i. filius per quem pater operat.
quasi dicat: paucis. Et ascende. i. nascetur. Coram eo. scilicet patre. Quasi
virgultum. id est frutex. De terra sitienti. id est de virgine impolluta. Species
cui illudetur a iudæis. Et desiderauimus. hoc fecerunt patriarcha & pro

eum; & nō erat aspectus; & desiderauimus
eum despectum & nouissimum virorum;
virum dolorum & scientem infirmitatem.
Et quasi absconditus vultus eius & despe-
ctus. vnde nec reputauimus eum. Vere lā-
guiores nostros ipse tulit; & dolores nostros
ipse portauit. Et nos reputauimus eum qua-
si leprosum; & percussum a deo; & humilia-
tum. Ipse autem vulneratus est propter ini-
quitates nostras; attritus est propter scelera
nostra. Disciplina pacis nostre super eum;
& liuore eius sanati sumus. Omnes nos qua-
si oues errauimus; vniūquiscūq; in viam suā
declinauit; & dominus posuit in eo iniquita-
tem omnium nostrū. Oblatus est quia ipse
voluit; & nō aperuit os suum. Sicut ouis ad
occisionem ducetur; & quasi agnus coram
tondente se obmutescet; & non aperiet os
suum. De angustia & de iudicio sublat⁹ est.
Generationem illi⁹ quis enarrabit? Quia
abscisus est de terra viuentium. Propter sce-
lus populi mei percussit eū. Et dabit impios
pro sepultura; & diuites pro morte sua; eo
q̄ iniquitatem non fecerit; nec dolus fuerit
in ore eius; & dñs voluit cōterere eum in in-
firmitate. Si posuerit pro peccato animam
suam; videbit semen longeuum; & volun-
tas domini in manu eius dirigetur. pro eo
quod tradidit in mortem animam suam; &
cum sceleratis reputatus est. Et ipse pecca-
ta multorum tulit; & pro transgressoribus
rogauit vt nō perirent. Dicit dñs ops.

pheta. Quasi absconditus
tus. pro pudore. Nec res
putauimus. scilicet salua
to rem. sed erat reuera.
Quasi leprosum. cum
non esset. Pacis nra. res
conciliationis cum deo.
Cuius liuore. id est sang-
guine decolori. Iniquita-
tatem omnium. vt vnus
pro omnibus satisfice-
ret. Oblatus est. id est ad
passionem venit. De an-
gustia. scilicet mortis p
resurrectionem. Et de iu-
dicio. quo omnes descen-
debant id inferos. Gene-
rat. onem eius. scilicet dñi
uinā. Quia. si legeretur
quare. sensus esset mani-
festus. nam dixit ineffa-
bilem eius generatione:
sed ait mortuus⁹ respon-
dit propter scelus. &c.
Percussit eum. id est per-
cui permisi. Et dabit
impios. mortis autores:
quod factum est Hiero-
solyinis a Tito euersis.
Si posuerit animam. sed
ponet. igitur videbit.
Semen longeuum. id est
christianismum longe
lateq; patientem; & vsq;
in sæculi finem permanē-
tem. Voluntas domini
per illū fiet.

¶ Feria quinta
in corna domini.

EPISTOLAE

Frates conuenientibus vobis. Ex. i. Pauli epistola ad Corinthios. cap. xi. Corinthios paulus instituit circa corporis christi comunione vsu. Conuenientibus in vno. ad sacramenti eucharistice participatione. Non est. i. non contingit vobis. Dñicam cenā. q̄a ordinē perturbatis. Presumit. id est ante sumit. s. quā veniat ad comunione. Ebrius est. ex vino quē p̄sumit. p̄sit. Domos nō habetis. in gr̄eco nō particula: nō habet. quasi dicat: non licet vobis facere ante comunione. Contēntis. nō venietes. cū alijs. Confunditis. in eorū cōfusione nem hoc faciētes. Laudo vos. subaudi alijs. A domino. qui mihi hoc reue lauit. Tradebat. a fidei p̄ditore. Fregit. post verba cōsecrationis. Similit̄ calicē. i. vinum in calice. Nouū testamētū. quem admodū vetus in sanguine agnita & nouū sanguine christi. Annuntiat. ipsam recolēdo & memorando. Donec veniat. in fine seculi ad iudicandū. Ostēsa deinde ranti sacramenti institutio: demōstrat qualiter sit sumendū. Indigne. i. nō obseruatis: quæ sunt obseruāda. Reus erit. accusandus veniet. Probet sc̄i. conscientiam suam examinet. Nondjudicans. id est discernens hunc cibum spiritalem. Ideo. id est ex hac causa quod indigne accipiunt. Dormiunt. obeunt. Iudicamur. scilicet a deo per talem modū. Dum iudicamur. id est a domino sic castigamur. Danemur. scilicet eternaliter.

¶ Feria sexta
sequenti.

Feria. v. in cena dñi. Ad Corinth. i. Cap. xi. Fratres. Conuenientibus ergo vobis in vno: iā nō est dñicam cenā māducare. Vnusquisq̄ em̄ suā cenā p̄sumit ad māducandū. Et alius quidem esurit: alius autē ebrius est. Nūquid domos nō habetis ad māducandū & bibendū? Aut ecclesiā dei cōtēntis: & cōfunditis eos qui nō habēt? Quid dicam vobis? Laudo vos: in hoc nō laudo. Ego enim accepi a dño: quōd & tradidi vobis: quoniam dñs iesus in qua nocte tradebat: accepit panē: & gr̄as agēs fregit: & dixit. Accipite: & māducate. Hoc est corpus meū: quod p̄ vobis tradetur. hoc facite in meā cōmemorationē. Similiter & calicē: postq̄ cenauit: dicēs. Hic calix nouū testamētū est in meo sanguine. Hoc facite: quotiescūq̄ biberitis: in meā cōmemorationē. Quotiescūq̄ em̄ mā lubabitis panē hunc: & calicem biberitis: mortē dñi annūciabitis donec veniat. Itaq̄ quicūq̄ māducauerit panē hūc: & biberit calicē dñi indigne, reus erit corporis & sanguinis dñi. Probet autē seipsum hō: & sic de pane illo edat: & de calice bibat. Qui enim māducet & bibit indigne: iudiciū sibi māducet: & bibit: nō disijdicās corpus dñi. Ideo inter vos multi infirmi: & imbecilles: & dormiūt multi. Quōsi nosmetip̄os disijdicarem: non vtrūq̄ iudicaremur. Dum iudicamur autē: a dño corripimur: vt non cū hoc mūdo damnemur.

Feria. vi. i. pasche. Lectio Osee. Cap. vi.

In tribulatione sua. Ex Osee propheta cap. vi. in quo propheta demonstrat miserationē diuinam & imprimis quibus hęc misericordiā cōceditur. Dicit igitur in tribulatione sua. id est peccatorū penitentiā. Mane quod fuit sub Ioanne baptista qui p̄cessit christum: vt lucifer solem. Venit te. verba sunt propter tantum ad baptisma Ioannis. Cepit. in captiuitatem duxit. Percussit. idem dixit sed alijs verbis. Post duos dies. quibus fuit x̄p̄s in sepulchro. Suscitabit nos. q̄a illius resurrectio fuit causa nostrā: vt ait Paul⁹. Quasi diuinculū. quia est lux vera & sol iusticię. Imber tēporane⁹. id est opportunus ad terrę fertilitatē. Serotinus. idēq; magis desiderat⁹. Quid faciam. dicit quis h̄? misericordiā denegatur. Ephraim & iuda. duas tribus alloquitur. Nubes matutina. q̄ diu soluitur & dissipata soles sine vtilitate. Dolui in prophetis. i. per prophetas vos correxī. Et occidi eos. i. a vobis occidi permittitū predicatē v̄ba mea. Et iudicia tua. per quę punieris. Quasi lux. quia manifesta erūt. Misericordiā volui. subaudia te. Et sciētia dei. i. cognitionē. vos autē non cognouistis aut cognoscere voluistis.

Hęc dicit dñs. In tribulatione sua mane surgent ad me. Venite & reuertamur ad dñm; quia ipse cepit & sanabit nos: percutiet & curabit nos. Viuificabit nos post duos dies: & in die tertio suscitabit nos: & viuemus in cōspectu eius: & sciem⁹; sequemurq; vt cognoscamus dñm. Quasi diluculum pręparatus est egressus eius: & venit quasi imber nobis tēporaneus & serotin⁹ terrę. Quid faciam tibi ephraim? quid faciam tibi iuda? Misericordiā vestra quasi nubes matutina: & quasi ros mane pertransiens. Propter hoc dolui in p̄phetis: & occidi eos in v̄bis oris mei: & iudicia tua quasi lux egredient. Quia iniam volui: & nō sacrificiū; & sciētia dei plusq; holocaustum.

Exodi. Cap. xij.

In diebus illis. Dixit dñs ad Moysen & Aaron in terra egypti. Mensis iste vobis est principiu mensium: primus erit in mensibus anni. Loquimini ad vniuersum cōtutum filiorum israel: & dicite eis. Decima die mensis huius: tollat vnusquisq; agnum per familias & domos suas. Sin autem minor ē numer⁹ vt sufficere possit ad vescēdū agnū; assumat vicinum suum qui coniunctus est domui suę: iuxta numerum animarū q̄ sufficere possint ad esum agni. Erit autē agn⁹ absq; macula: mascul⁹ annicul⁹. Iuxta quę ritū tolletis & hēdū: & seruabitis eum vsq; ad quartā decimā diem mensis huius.

Dixit dñs ad Moysen & Aaron. Ex libro Exodi cap. xij. In quo agitur de celebratione agni paschalis qui p̄signabat x̄p̄i passionē. Mensis iste. i. luna proxima equinoctio venio: quę sepe conringit in in mense Martio. Prim⁹ erit. q̄ iudaica celebrat. seruabitis. i. iustitiam.

EPISTOLAE

Vnusquisq; scilicet paterfamilias. Tollat agnum; qui poterat esse quocumque hœdus, vt paulo post dicitur. Tollatis & hœdum, non quod vtrumque deberent sacrificare; sed alter utrum. Ad vesperam, post occalum solis eius diei. Vtrumque postem, id est vtrumque ostium siue ianuã. Azymos panes, id est sine fermento. Lactucis agrestibus. id est amaritudinibus: vt est in hebræo. Coctũ aqua, id est elixũ. Accingeris, quasi expediti ad fugam: hoc est præcincti & cum baculis: quod est viatorũ. Est enim phase, quod scilicet transitus domini ab interprete adiectum est. Et nota qd hic phase non ponitur proprie: sed per allusionẽ ad transitum angeli percutiẽtis primo genita egyptiorum.

¶ Sabbato sequenti.

IN principio creauit deus. Ex Gene. libro cap. i. In quo agitur de creatione mundi: quod pertinet ad primum articulum fidei: in qua potissimum instituebatur eo die cathedramini: cum presertim illis temporibus esset manicheorum secta frequens, qui dicebant hæc visibilia: non a deo: sed a dæmone fuisse creata: & quia lectio quæ ad contextum attinet est plana: nõ tangam nisi quosdam locos ambiguos. Inanis & vacua: id est nõ ornata: vt nunc est. Ferebatur super aquas, in hebræo volitabat: i chaldeo insulabat. Hieronymus in hebraicis questionibus incubabat aquis: siue fouebat aquas. Fiat lux, in hebræo sic lux. Dies vnus, id est primus omnium dierum. Aquas ab aquis, id est cœli cry-

Immolabiturq; eũ vniversa multitudo filiorum israel ad vesperam: & sument de sanguine eius; ac ponent super vtrumque postem: & in superliminaribus domorum; in quibus comedent illum. Et edent carnes nocte illa assas igni; & azymos panes cum lactucis agrestibus. Non comedetis ex eo crudum quid; nec coctũ aqua; sed assum tantũ igni. Caput cum pedibus eius & intestinis vorabitis; nec remanebit quicquid ex eo vsq; mane. Si quid residuum fuerit; igne comburentis. Sic autem comedetis illum. Renes vestros accingetis; & calciamenta in pedibus; tenentes baculos in manibus; & comedetis festinãter. Est enim phase, id est transitus domini.

Sabbato sancto paschæ. Genesis. Cap. i.

IN principio creauit deus cœlum & terrã. Terra autem erat inanis & vacua; & tenebrę erant super faciem abyssi; & spiritus domini ferebatur super aquas. Dixitq; deus. Fiat lux. Et facta est lux. Et vidit deus lucẽ quod esset bona; & diuisit lucem a tenebris. Appellauitq; lucem diem; & tenebras noctem. Factumq; est vespere; & mane dies vnus. Dixit quoq; deus. Fiat firmamentũ in medio aquarum; & diuidat aquas ab aquis. Et fecit deus firmamentũ. Diuisitq; aquas quę erant sub firmamento ab his quę erant super firmamentum. Et factum est vespere; & mane dies secundus. Dixit vero deus. Congregentur aquę quę sub cœlo sunt in locũ vnum; & appareat arida. Factumq; est ita.

Et vocauit deus aridam; terrā: congregatio
 nesq; aquarū appellauit maria. Et vidit de⁹
 q̄ esset bonum; & ait. Germinet terra her-
 bam virentem: & facientem semē: & lignū
 pomiferū faciēs fructū iuxta genus suum;
 cuius semen in semetipso sit super terram.
 Et factū est ita. Et prulit terra herbam virē-
 tem; & afferentē semen iuxta genus suum;
 lignumq; faciē fructum; & habens vnū
 quodq; sementē scdm speciē suam. Et vidit
 deus q̄ esset bonum; factūq; est vesperc: &
 mane dies tertius. Dixit autē deus. Fiant lumi-
 naria in firmamento cœli; & diuidāt diē ac
 noctē; & sint in signa, & tempora; & dies; &
 annos; vt luceant in firmamento cœli; & il-
 luminent terrā. Et factum est ita. Fecitq; de⁹
 duo magna luminaria: luminare maius; vt
 præflet diē; & luminare minus; vt præflet
 noctē; & stellas. Et posuit eas in firmamēto cœli; vt lucerent super ter-
 rā; & præflet diē ac noctē; & diuiderent lucem a tenebris. Et vidit
 deus q̄ esset bonum. Factūq; est vespere; & mane dies quart⁹. Dixit
 etiā deus. Producant aquæ reptile animę viuētis; & volatile super
 terram sub firmamento cœli. Creauitq; deus cete grandia; & om-
 nem animam viuētem atq; motabilem quam produxerant aquæ
 in species suas; & omne volatile secundum genus suum. Et vidit de⁹
 q̄ esset bonum. benedixitq; eis; decēs. Crescite & multiplicamini; &
 replete aquas maris; auesq; multiplicent super terram. Et factum est
 vespere; & mane dies quintus. Dixit quoq; deus. Producat terra ani-
 mam viuētem in genere suo iumenta & reptilia; & bestias terræ se-
 cundum species suas. Factumq; est ita. Et fecit deus bestias terræ; iux-
 ta species suas; & iumenta; vt omnereptile terrę in genere suo. Et vi-
 dit deus q̄ esset bonum; & ait. Faciamus hominem ad imaginem &
 similitudinem nostram; & præsit piscibus maris; & volatilibus cœli;
 & bestijs vnīterse terræ: omnīq; reptili quod mouetur in terra. Et
 creauit deus hominem ad imaginem & similitudinem suam; ad ima-
 ginē dei creauit illū; masculū & foeminā creauit eos. Ber edixitq; il-
 lis deus; & ait. Crescite & multiplicamini; & replete terram. & subijci

EPIS TOLAE

team: & dominamini piscibus maris & volatilibus caeli: & vniuersis animantibus quae mouentur super terram. Dixitq; deus. Ecce vobis dedi omnem herbam afferentem semen super terram: & vniuersa ligna quae habent in semetipsis seminem generis sui: vt sint vobis in escam: & cunctis animantibus terrae: omnique volucri caeli & vniuersis quae mouentur in terra: & in quibus est anima viuens: vt habeant ad vescendum. Et factum est ita. Vnditq; deus cuncta quae fecerat: & erat valde bona. Et factum est vespere: & mane dies sextus. Igitur perfecti sunt caeli & terra: & omnis ornatu eorum. Compleuitq; deus die septimo opus suum quod fecerat: & requieuit die septimo ab vniuerso opere quod pararat.

Lectio exodi. Cap. xiiij.

F Actum est in vigilia. Ex libro Exodi capite. xiiij. In quo postea dixit profectio nem hebreorum ex egypto: & maris rubridiusionem: & aegyptiorum insequeretur ardorem: nunc quid deus fecerit in hostibus perdendis. In vigilia matutina: quia nox in quattuor vigilas diuidebatur. Per columnam ignis & nubis. in quibus hebraeos precedebat. Exercitum. hoc est magna partem exercitus. Egypti. qui non erant occisi. Ad aegyptios. i. contra aegyptios. Quod vero quidam dicunt mare diuisum per duodecim meatus & vnamquamque tribum suum iter arripuisse: ego nescio vnde hoc acciperint.

I N diebus illis. Factum est in vigilia matutina: & ecce respiciens dominus super castra aegyptiorum per columnam ignis & nubis: interfecit exercitum eorum: & subuertit rotas curruum: ferebanturq; in profundum. Dixerunt ergo aegyptii. Fugiamus israel: dominus enim pugnat pro eis contra nos. Et ait dominus ad Moysen. Extende manum tuam super mare: & reuertantur aquae ad aegyptios super currus & equites eorum. Cumq; extendisset Moyses manum contra mare: reuersum est primo diluculo ad priorem locum. Fugientibusq; aegyptiis occurrunt aquae & inuoluit eos dominus in medijs fluctibus. Reuersa sunt aquae: & operuerunt currus: & ceteri cuncti exercitus Pharaonis: qui sequentes ingressi fuerant mare: nec vnus quidem superfluit ex eis. Filii autem israel perrexerunt per medium siccis maris: & aquae eis erant quasi promuro a dextris & a sinistris. Liberavitq; dominus in die illa israel de manu aegyptiorum: & viderunt aegyptios mortuos super littus maris: & ma-

Apprehendet septē mulieres. Ex Esaia propheta. cap. iij. In quo post
ca. propheta praedixit vastationē & mala perueniura: nūc quid
de sequatur ostendit: dicens: quod viris bello interemptis. Septem
mulieres. &c. confueuerunt hebraei numerum septenarium pro pluribus
ponere. Panem nostrum. id est, nostris manibus acquisitum, & sic de ves-

num magnā quā exercuerat dñs cōtra eos.
Timuit popul⁹ dominū: & crediderūt dño
& Mosi seruo eius. Tunc cecinit Moses &
filij israel carmen hoc dño: & dixerunt.

Lectio Esaia: propheta. Cap. iij.

In dieb⁹ illis apprehendent septē mulie
res virū vnū in die illa: dicētes. Panē no
strū comedemus: & vestimētus nr̄is operie
mur: t̄m modo inuocet nomen tuū sup nos;
aufer opprobriū nr̄m. In die illa erit germē
domini in magnificētia & gl̄ia: fructus terre
sublimis: & exultatio his q̄ saluati fuerint de
israel. Et erit oīs q̄ reliq̄⁹ fuerit in sion resi
du⁹ i ierusalē. sanct⁹ vocabit̄ oīs q̄ script⁹ est
in vita in ierusalē. Si abluerit dñs sor dē filia
rū sio: & sanguinē ierusalē lauerit de medio
eius: in spū iudicij & spū ardoris. Et creabit
dñs sup oēm locū montis sio: & vbi inuoca
tus est nubē p diē & fumū & splēdorē ignis
flāmāis in nocte. Sup oēm em̄ gloriā prote
ctio & tabernaculū erit i vmbra culū diei ab
estu: & in securitatē & absconsionem a tur
bine & a pluuia.

Lectio Esaia: propheta. Cap. lv.

Haec est haereditas seruoꝝ dñi: & iu
sticia eorum apud me: dicit dñs. Oēs
sitiētes venite ad aquas: & qui nō habetis
argentū properate: emite; & comedite. Ve
nite emite absq; argento: & absq; vlla com
mutatiōe vinū & lac. Quare appenditis ar
gentum nō in panib⁹: & laborem vestrum
non in saturitate. Audite audientes me: &

acq̄sitis. Nomē tuū. s. qđ
dicamur vxores tuæ.

Opprobrium nostrum.
sterilitatis (scilicet) aut
viduitatis. In die illa. s.
tēpore legis gratiæ. Ger
men dñi. christus dei fis
lius. Fructus terre. i. vir
ginis xp̄i matris. Qui
saluati sunt. i. crediderūt
ex iudeis. In sion. i. in ec
clesia. In vita. id est in li
bro vite: in quo facti cō
scripti sunt. Si abluerit.
immo q̄ abluet. sic em̄
in plurib⁹ locis si reperi
tur. Filia. s. i. ecclesie.
Iudicij & ardoris. i. iusti
ciæ & amoris: nā propē
hæc duo christus pro no
bis passus est. Et creauit
dominus. ad honorum
consolationem & prote
ctionē: procreabit. Nu
bem. scilicet: in vmbra
quæ protegat ab estu.
Per diem. quemadmo
dum filius israel præce
debat per diem in colū
na nubis & fumi: & per
noctem in flamma ignis
ad quæ hoc in loco allu
dit.

Haec est haereditas
tas. Ex eodē Esa
ia. capite. liij. In
calce capitis: quod iur
gitor cū principio capis
tis. lv. quod iam exposi
tum est supra feria sexta
dominicę quartę in qua
dragesima. Pete illic ex
positionē com lectione.

F iij

EPISTOLAE.

comedite bonum; & delectabitur in crassitudine anima vestra. Inclinate aurem vestram & venite ad me; audite & vivet anima vestra. Et facia vobiscum pactum sempiternum; misericordias David fideles. Ecce teste populis dedi eum; ducem ac praeceptorem gentibus. Ecce gentem quam nesciebas vocabis; & gentes quae non cognoverunt te ad te current propter dominum deum tuum; & sanctum israel: quia glorificavistis. Quae sit dominum dum inveniri potest; invocare eum dum prope est. Derelinquat impius viam suam; & vir iniquus cogitationes suas; & revertatur ad dominum & miserebitur eius; & ad deum nostrum; quoniam multus est ad ignoscendum. Non enim cogitationes meae cogitationes vestrae; neque viae vestrae viae meae; dicit dominus. Quia sicut exaltantur caeli a terra; sic exaltatae sunt viae meae a vijs vestris; & cogitationes meae a cogitationibus vestris. Et quomodo descendit imber; & nix de caelo; & illuc ultra non revertetur; sed inebriat terram, & infundit eam; & germinare eam facit; & dat semen ferenti; & panem comedenti; sic erit verbum meum quod egredietur de ore meo. Non revertetur ad me vacuum; sed faciet quae cumque volui; & prosperabitur in his ad quae misi illud. Dicit dominus opus.

Ad colossenses. Cap. iij.

FRATRES. Si conuersi existis cum christo. Ex epistola Pauli ad Colossenses. cap. iij. in quo postea quod illos in fidei veritate instituit: nunc hortatur illos ad bona spiritualia operanda. Conuersi existis. per fidem & charitatem. Quae sursum sunt. id est caelestia. Vbi scilicet in caelo. Mortui estis. id est in christo in baptismate consepulti. Abscondita. quia mortui mundo: vivit autem deo. Cum apparuerit in iudicio finali. Vita vestra. id est per quam vivitis. Apparetis cum ipso eiusdem gratiae participes.

Dominica in resurrectione.

FRATRES. Expurgate vetus fermentum. Ex epistola Pauli ad Corinthios. i. c. v. quia in fine praecedentis lectionis dixit apostolus cavendum esse

FRATRES. Si conuersi existis cum christo: quae sursum sunt quaerite: ubi christus est in dextera dei sedens. Quae sursum sunt sapite: non quae super terram. Mortui enim estis; & vita vestra abscondita est cum christo in deo. Cum autem christus apparuerit viva vestra: tunc & vos apparebitis cum ipso in gloria.

Dominica in resurrectione
Ad Corinthios. i. Cap. v.

FRATRES. Expurgate vetus fermentum: ut sitis nova conspersio: sicut estis azymi. Etenim pascha nostrum immolatus est christus. Itaque epulemur. Non in fermento veteri: neque in fermento maliciae & nequitiae; sed in azymis sinceritatis & veritatis.

Feria secunda. Actuum. Cap. x.

ab inani gloria: ga modicū fermentū totā massam corrūpit: sic parua scintilla magnū excitat ignē: nūc inferi igit fratres expurgate. &c. hoc est nō sē deat in vobis aliq̄s fomes veteris peccati. Noua cōspertio. i. massa stuemir. cura. Sicut estis azymi. i. p. bap̄tismū a peccō veteri mūdati. & alludit ad panes azymos quib⁹ in pascha vescebant. Pascha nostrū. q̄ signabatur per agnū: sicut per azymos panes, puritas nostrae cōsciētiae. Igitur ad has epulas apostolus Corinthios hortatur expulsi veteri bus peccatis.

Indiebus illis, Stās Petrus in medio plaebis: dixit, Viri fratres vos scitis q̄ factum est verbū p̄ vniuersam iudeā. Incipiēs em̄ a Galilēa post bap̄tismū q̄ p̄dicauit iōānes Iesum a nazareth: quomō vnxit eū de⁹ spiritu sancto & virtute: q̄ pertrāsijt benefaciēdo & sanando oēs oppressos a diabolo: qm̄ deus erat cū illo. Et nos testes sumus omniū quae fecit in regione iudaeorū & Ierusalem: quē occiderunt suspendētes in ligno. Hunc deus suscitauit tertia die & dedit eū manifestum fieri nō omni populo: sed testibus p̄ ordinatis a deo: nobis q̄ mādūcatum⁹ & bis cū illo: postq̄ resurrexit a mortuis. Et p̄cepit nobis p̄dicare populo: & testificari q̄ ipse est q̄ cōstitutus est a deo iudex viuorū & mortuorū. Huic oēs p̄phetā testimoniū perhibēt: remissionē peccatorū accipere per nomen eius: oēs qui credunt in eum.

Feria. iij. Actū ap̄log. Cap. xiiij.

Indiebus illis, Surgens Paulus & manu silentiū indicēs: ait, Viri fratres. ij̄ generis Abraā: & qui in vobis timēt deū, vobis verbū salutis huius missum est. Qui enim habitabāt Ierusalem & principes eius hunc ignorātes, & voces prophetarum quae per omne sabbatū leguntur: iudicātes impleuerunt. Et nullam causam mortis inuēientes

hi testes in ierusalē & iudaea. Iudex viuorū. quia p̄ oē iudiciū dedit filio. Iōā. ca. v. Oēs p̄phetē. i. nō solū nos sum⁹ testes.

Surgens Paulus & manu. Ex actib⁹ apostolorū. cap. xiiij. in quo narrat quomō Paul⁹ ap̄tus venit Antiochiā cognomine p̄sidiū: ad differtētiā Antiochię magis. vbi rogatus a principib⁹ synogogę: hunc habet ser

¶ Feria. ij. sequēti.

Indiebus illis. Scans Petrus in medio. Ex Actibus apostolorū. cap. x. in quo Petrus accersitus a Cornelio ceterone & rogatus ab illo & alijs compluribus: vt de christi religione illos doceret: inter cetera hæc dicit. Vos scitis. &c.

Verbum. s. p̄dicatio nis euangelicę. Incipiens enim. s. verbum. A galilæa vnde incepit p̄dicare posteaq̄ bap̄tizatus est christus. nā antea nō p̄dicauit. Iesum nazarenū. cōstructio inusitata idiomati latino. Quo mō. scilicet spiritu sc̄to vnxit eū. i. iesū. sic & ps. cuius participatio eius. Pertransijt. s. per omnē iudæam. Testes sumus. quia omnibus interfui mus. non omni populo. quia ea quae transcendūt naturam de⁹ reuelat primo superioribus ordinibus: & per illos inferioribus Nobis. s. testibus. quib⁹ dixit: & ceteris mi

¶ Feria. iij. sequenti.

EPISTOLAE

monē. Manu sic em fieri cōsuevit. vt Pers⁹. Fert anim⁹ calide fecisse silens.
 cia rixę maiestate man⁹. Vobis. s. qui estis ex genere Abraā xpō pdicante.
 qđ missus est ad oues q̄ perierūt dom⁹ israel. Verbū salutis. i. xps saluator.
 Q̄ ui habitabāt. i. plebs. Et principes. i. maiores. Ignorātes. q̄ si dñm glo-
 rię cognouissent. nunq̄ crucifixiissent illū. Voces prophetarū. s. ignorātes.
 Impleuerūt. s. oia q̄ sunt
 de illo sc̄pta. Cū cōsumas-
 sent. s. malit ex iudęis. De-
 ponētes. s. boni. Suscitas
 ut eū. i. xpm hoiem. Per
 dies multos. s. p̄ q̄c̄ rag in-
 ta. Ad plebē. i. ap̄d inliru
 dinē. Et nos. auctate scri-
 pturę p̄bar repromissio-
 nē abraę factāi filijs illo-
 rū esse cōpletā p̄ christū
 iesum. ¶ F̄ra. iij. sequēti.

A Periens Petr⁹ os
 suū. Ex actib⁹ apo-
 stolorū. cap. iij. Sed
 hęc v̄ba q̄ p̄ponūt. s. viri
 israelitę & q̄ timetis deū
 audite. aliūde sunpta sūt
 & cōcinnatore diuini of-
 ficij adiecta. Verba autē
 Petri hęc sūt. De⁹ abraā.
 &c. quib⁹ v̄bis Petrus
 v̄it ad pplm̄ stupēte ob-
 miraculū illđ qđ claudū
 ābulare fecit. dicitq̄ non
 in v̄tute ppria id fecisse:
 sed in noie iesu xpi illius
 quē crucifixērāt. Illo iuz
 dicāte dimitt. t. dimittēdū
 esse. id em̄ Pilat⁹ cōsebar.
 Virū hōicidā. i. barrab⁹
 hā sedicioſū illū atq̄ p̄n-
 de hōicidā. De⁹. p̄ oīni
 potentā suam suscitauit
 xpm̄ q̄ hō erat. Hūc quē
 v̄detis. s. claudū. Nomē
 ei⁹. s. xpi. Cōfirmavit. i.
 in pedes suos stabiluit.
 Sed nūc quid ali⁹ restat.
 nisi vt poenitentiā agatis.

¶ F̄ria. v. sequenti.

A Nge⁹ dñi. Ex acti-
 b⁹ Ap̄lorū. ca. viij.
 In quo postea q̄

in eo: petierūt Pilato vt interficerēt eū: Cūq̄
 cōsumassent oia q̄ de eo scripta sunt; depo-
 nētes eū de ligno: posuerūt in monumento.
 De⁹ vero suscitauit eū a mortuis tertia die:
 q̄ vi⁹ est p̄ dies mltos his q̄ simul ascēderāt
 cū eo de Galilęa in Ierusalē: q̄ vsq̄ nūc sunt
 testes ei⁹ ad plebē. & nos vobis annūciam⁹
 eam: q̄ ad patres n̄ros repromissio facta est:
 qm̄ hęc de⁹ adimpleuit filijs v̄ris resuscitās
 Iesum christum dominum nostrum.

Feria. iij. Actū ap̄lorū. Cap. iij.

IN dieb⁹ illis. Aperiēs Petr⁹ os suū: dixit.
 Viri israelitę: & q̄ timetis deū audite. De⁹
 abraā: & de⁹ Isaac: & deus Iacob: de⁹ patrū
 nostrorū glorificauit filiū suum iesum: quē
 vos quidē tradidistis & negastis ante faciē
 Pilati: iudicāte illo dimitti. Vos autē sc̄tū &
 iustū negastis: & petistis virū hōicidā do-
 nari vobis. autorē vero vitę interficistis: quē
 de⁹ suscitauit a mortuis: cui⁹ nos testes sum⁹.
 & nūc fratres scio q̄ p̄ ignoratiā fecistis: sicut
 & principes v̄ri. Deus autē q̄ p̄nūciauit p̄
 os omnium p̄phetarū pati christum suum:
 impleuit sic. Poenitemini igitur & cōverti-
 mini: vt deleant v̄ra p̄c̄ta.

Feria. v. Actū ap̄lorū. Cap. viij.

IN dieb⁹ illis. Angelus dñi locutus est ad
 Philippū: dicēs. Surge & vade cōtra me-
 ridianū ad viam: quę descēdit ab Ierusalem
 in Gazā: hęc est deserta. & surgens abiit: &
 ecce vir ethiops eunuch⁹ potēs Cādacis re-
 ginę æthiopū: q̄ erat sup̄ oēs gazas ei⁹: vene-
 rat adorare in Ierusalē. & reuertebat sedēs

posuit pdicationē Philippi apostoli in Samaria: nunc describit quomō eunuchū ethiopē baptizauit. Angelus dñi. missus a deo. Contra meridi sanum. quia Gaza meridionalis est ad Ierosolymā: vnde Philippus pfectus erat. Hæc est deserta. i. non Gaza quæ illo tēpore extrabat: & erat Palescing iudeg emporiū nobile. nā alia fuit Gaza vetus: de qua in Genesi & iudiciū libro:

super currū suū legēs Esaiā pphetā; Dixit autē spiritus Philippo. Accede & adiūge te ad currū istū. Accurrēs autē Philippus; audiuit illū legentē Esaiā prophetā; & dixit. Putasne intelligis quæ legis? Qui ait, & quomodo possum intelligere; nisi aliquis ostenderit mihi? Rogauitq; Philippū vt ascenderet; & sederet secū. Locus autē scripturæ quē legebat erat hic. Tanq; ouis ad occisionem ductus est; & sicut agnus coram tondēte se sine voce; sic nō aperuit os suū. In humilitate iudiciū eius sublatū est. Generationē eius quis enarrabit? Qm̄ tollet de terra vita ei⁹. Respondēs autē eunuchus Philippo; dixit. Obsecrote: de quo pphera dicit hoc: de se, aut de alio aliquo; Aperiens autē Philippus os suū; & incipiēs a scriptura ista; euāgelizabat illi iesum. & dum iret per viā; venerunt ad quādā aquā; & ait eunuch⁹. Ecce aqua. Quis prohibet me baptizari? Dixit autem Philipp⁹. Si credis ex toto corde; licet. & respondēs dixit. Credo filiū dei esse Iesum christū. & iussit stare currū. & descēderūt uterq; in aquā Philippus & eunuchus; & baptizauit eum. Cum autem ascēdissent de aqua; spiritus domini rapuit Philippum; & amplius non vidit eum eunuchus. Ibat autem per viā suam gaudens. Philippus autem in uētus est in Azato. & ptransēs euāgelizabat ciuitatib⁹ cūctis; donec veniret Cesareā.

sum christū; & eius doctrinā. Cesaream. ciuitatem quoq; Palescing iudeg in ora maritima quæ prius turris stratonis dicebatur. ¶ Feria, vi. sequēt

& in pphetis q̄ fuit euer sa, de qua hoc in loco. Cā dacia regis; hui⁹ mēmorat Strabo; vbi de ethiopia dicit q; habuisse filiū Iuscū. Legens Esaiā. ex quo videbatur hic iā didicisse litteras hebraicas; atq; inde cognouisse christum venturum. Ad currum. quo vehitur eunuchus. Tanq; ouis. quod est i Esaiā. cap. liiij. q̄ loc⁹ nimirum de christo intelligitur. Obmutescet. quia malū pro malo non reddit. In humilitate. quia p mortē abiectionis m̄a puenit ad hoc: vt daret sibi ius & potestas. quia pater omne iudiciū dedit filio. Generationē eius. aut de generatione ill⁹ eterna; qua processit ex patre loqr̄: aut qm̄ multos christicolas creabit. Tollitur de terra. quia nisi granū frumenti mortuum fuerit: ipsum solū manet. Ioānis. xij. De alio quo alio. puta de messia in lege promisso. & tunc Philippus arripies occasionem cepit illum docere. Rapuit Philippū. ex quo patuit eunuchus fuisse mi. Iam a deo; ideo subdit quod ibat gaudēs. in azoto ciuitate Palescing. i. nō obtenta a tribu iuda. cui fuerat sorte data. Euāgelizabat. i. Ies

EPISTOLAE

Christus semel pro peccatis. Ex prima Petri epistola cap. iij. In quo Petrus fideles instruit dicens: quod melius est benefacere quam malefacere: potest non exemplum de christo: qui mortuus est pro peccatis non suis, sed nostris. Mortificatos carne. i. insensibiles factos ad desideria carnis. Viuificatos spiritu. i. intelligentes spiritualia. In quo. predicatio Noe vocando ad poenitentiam peccatores fuit figura predicatiois christi: ideo dicitur in quibusdam ad significandum peccatorum mortificationem in carne: & viuificationem in spiritu. In carcere. ligati consuetudine peccati. Predicauit. scilicet per Noe seruum suum. Expectabat dei patientiam. per annos. scilicet centum viginti. ut scribitur Genesim cap. vi. Cum. i. quo tempore medio Noe fabricabat arcam. Baptisma per aquam. scilicet. Est autem in hoc similitudo quod noe & familia ex diluuii tualit in arca. nos autem ex peccatis per baptismum. Deposito carnis sordium. quia non tantum corpus quam animam abluimus. Interrogatio bone conscientie. quia baptizandus interrogatur: an credat in deum. Per resurrectionem. quia & nos similitur resurgemus. Degluties mortem. quia itea nos deglutiebat. De qua propheta. Ero mors tua o mors: & mors tua perferne ¶ Sabbatho sequetur.

Deponetes omnem malitiam. Ex prima Petri epistola cap. ij. In quibus postquam apostolus instruit fideles de regeneratione spirituali. nunc instruit eos de educatione consequenti ipsam regenerationem. & quia vitia sunt prius abicienda: quam virtutes inserantur. Deponetes. &c. Simulationes. quibus greci vocantur hypocritas. Detractiones. proximo detrahendo. Sicut modo geniti. i. innocentes & simplices: sed non ignorantes: sed ratione utentes. Lac. id est ceterina fidei facile. Ad quem. scilicet christum. Lapidem viuum in se & effectum. Reprobatus. de quo psalmista. Lapidem quem reprobauerunt edificantes. & ipsi. scilicet vos. Superedificationi domus. i. in domorum similitudinem: sicut templorum: in quibus estis sacerdotes. Scriptura. Esaias cap. xxviij. ex translatione septuaginta.

Fra. vi. Lctō. bti Petri apłi. Cap. iij.

Charissimi. Christus semel pro peccatis nostris mortuus est: iustus pro iniustus: ut nos offerret deo; mortificatos quidem carne; viuificatos autem spiritu. In quo & his qui in carcere erant: spiritu veniens predicauit: qui creduli fuerant aliquando; expectabant dei patientiam in diebus Noe: cum fabricaretur arca: in quibus pauci. i. octo anime saluę factę sunt super aquam. quod & nos nunc similis formę saluos facit baptismus: non carnis depositio sordium: sed conscientie bone interrogatio in deum. Per resurrectionem iesu christi domini nostri qui est in dextera dei patris.

Sabbato. Lctō bti Petri apłi. i. Cap. ij.

Charissimi. Deponetes omnem malitiam & omnem dolorem: & simulationes & inuidias: & omnes detractiones: sicut modo geniti infantes rationabile sine dolo lac concupiscite: ut in eo crescatis in salutem: si tamen gustatis quoniam dulcis est dominus. Ad quem accedentes lapidem viuum: ab hominibus quidem reprobatum: a deo autem electum & honorificatum: & ipsi tanquam lapides viuus super edificantur domos spirituales in sacerdotium sanctum: offerentes spirituales hostias acceptabiles deo: per iesum christum. Propter quod continet scriptura. Ecce pono in sicut lapidem innumum angulare; probatum. electum preciosum; & omnes qui crediderit in eum non confundetur.

Lapidem summum. i. christū, de quo in psal. Hic factus est in caput anguli. Vobis honor. scilicet erit hic lapis. Nō credentibus. scilicet erit lapis offensionis. In quo & positus sunt. id est fundati esse debent: nunc autem sunt in credulitate. Populus acquisitionis. id est quem sibi sanguine suo acquisiuit. Non populus. ante conuersionem.

Vobis igitur honor credentibus; non credentibus autem lapis quē reprobauerunt ædificantes: hic factus est in caput anguli, & lapis offensionis; & petra scādali: his g offendentur verbo nec credūt in quo & positus sum. Vos autem genus electum regale sacerdotium; gens sancta; & populus acquisitionis; ut virtutes annūciētis eius; qui de tenebris vos vocauit in admirabile lumen suū. Qui aliquādo non populus dei; nunc autem populus dei. Qui non consecuti misericordiā; nunc autem misericordiā consecuti,

Dominica in albis. Ioannis
apostoli. i. Cap. v.

Charissimi. Omne quod natum est ex deo vincit mundum. & hæc est victoria: quæ vincit mundum fides nostra. Quis est autem qui vincit mundum; nisi qui credit quoniam Iesus est filius dei? Hic est qui venit per aquam & sanguinē Iesus christus. Non in aqua solū; sed in aqua; & sanguine; & spiritus est qui testificatur: quoniam christus est veritas. Quoniam tres sunt qui testimonium dāt in cælo. Pater; verbū; & spiritus sanctus. & hi tres vnū sunt. Et tres sunt qui testimonium dāt in terra: spiritus; aqua; & sanguis. & hi tres vnū sunt. Si testimonium hominū accipim; testimonium dei maius est. quoniam hoc est testimonium dei: quod maius est: quia testificatus est de filio suo. Qui credit in filium dei; habet testimonium dei in se,

Dominica in albis.
Mne quod natum est ex deo. Ex prima Ioannis epistola cap. v. In quo agit de generatione diuini verbi: & quia dixit omne quod natum est. &c. subdit. Hæc est victoria. i. quod facit vincere. s. fides nostra: quæ de verbo habemus incarnato. Filius dei generatione æterna. Per aquam & sanguinem. nā utriusque ex apto latere exiit: ut significaret aqua baptismatis habere vim omnē ex christi passione. Et spiritus. s. sanctus datus huius rei testimonium: si missus est: docuitque sup discipulos. docuitque illos omnē veritatē. Quia tres sunt. hæc manifestatio est per apertā beatorū visionem. Vnū sunt. in substantia & natura, quæ designantur per genus neutrum. Et tres sunt. quæ manifestant veritatē verbi. Spiritus. i. anima christi descendens ad inferos. Aqua & sanguis. i. baptismus. vnū sunt: quia conueniunt in assertionem vnus veritatis. Testimonium quia ore duorum vel trium. &c. ergo multo magis dei testimonio credemus. De filio suo. quod sicut in baptismo te & transfiguratione dicitur. Hic est filius meus &c. Habet testimonium. i. effectū illius testimonii. Cetera manifesta sunt.

EPISTOLAE

¶ Feria quarta sequens.

SI autē christus predicatur. Ex prima Corinthiorum epistola cap. xv. In quo agitur de mortuorū resurrectione. quod probat ex christi ipsius resurrectione. Si christus predicatur: si a me & ab alijs apostolis. consequentia tener ex hoc: quod impossibile est predicationis opus tam diuinū esse inanē. Neq; christus resurrexit. sed resurrexit: igitur & mortui resurgent. & hæc apostoli argumenta procedūt de ducendo ad inconuenientia. si quod christus nō resurrexit. & quod fides, Corinthiorū est inanis: & apostolorū predicatio vana. Estis in peccatis: quia per fidē nō estis mūdati: quod etiā est inconueniens. sicut & qđ sequitur qđ mortui in xpō perierunt. In christo sperantes sumus. i. expectantes hic tantū ab eo remuneri. Miserabiliores: qui sustinemus mala: & non fruimur bonis. Nūc autē, hic pbat condicionalē. s. qđ si xp̄s resurrexit. ex consequenti etiā mortui resurgēt. In suo ordine: quia prim⁹ qđ resurrexit fuit xp̄s: & multa corpora sanctorū surrexerunt. sed in fine scilicet oēs simul resurgēt in momento & ic̄tu: vt ait ap̄tus.

¶ Feria. iij. ad Corinthios. i. Cap. xv.
FRatres. Si autē christus predicat qđ resurrexit a mortuis: quō quidā dicunt in vobis qđ resurrectio mortuorū non est: Si autē resurrectio mortuorū nō est: nec christus resurrexit. Si autē christus nō resurrexit: inanis est ergo predicatio nostra: inanis est & fides nostra. Inuenimur autē & falsi testes dei: qm̄ testimonium diximus aduersus deū: qđ suscitauerit christum: quē non suscitauit: si mortui non resurgunt: nā si mortui non resurgunt: neq; christus resurrexit. Quod si christus non resurrexit: vana est fides vestra. Adue enim estis in peccatis vestris. ergo & qui dormierunt in christo perierūt. Si in hac vita tantū in christo sperantes sumus: miserabiliores sumus omnib⁹ hominibus. Nunc autē christus resurrexit a mortuis primitiæ dormientiū. qm̄ quidē per hominē mors: & per hominē resurrectio mortuorum. & sicut in Adā omnes moriuntur: ita & in christo omnes viuificabūtur. vnusquisq; autē in suo ordine primitiæ christus.

¶ Feria. vi. sequens.

VM adhuc essem. Ex ep̄sta ad Romanos. cap. v. In quo postea qđ apostol⁹ ostendit virtutē fidei in iustificatione credētiū: in hac ponit iustificationis modū: qđ excludit a nobis dicēs. vt qđ xp̄s cum essem infirm⁹. s. pp̄ peccatū. Mortu⁹ est scđm tēp⁹. s. triū dierū spacio. Pro iusto. i. opus hois quātumcūq; iusti vix mereat: vt quis pro eo velit mori: igit multo minus peccator hoc pot̄ mereri. Cōmēdat autē. i. cōmendabilē ostendit

Feria. vi. ad Romanos. Cap. v.
FRatres. Cū adguc essem⁹ infirm⁹: christus secūdū tēpus p̄ imp̄is mortu⁹ est. Vixem⁹ p̄ iusto quis mori. Nā pro bono forsitā quis audeat mori. Cōmēdat autē suā charitatē deus in nobis: qm̄ si cū adhuc peccatores essemus secūdū tēpus: christ⁹ pro mus infirm⁹. s. pp̄ peccatū. Mortu⁹ est scđm tēp⁹. s. triū dierū spacio. Pro iusto. i. opus hois quātumcūq; iusti vix mereat: vt quis pro eo velit mori: igit multo minus peccator hoc pot̄ mereri. Cōmēdat autē. i. cōmendabilē ostendit

dit. Ab ira. i. ab inferno. quia maius est peccatore iustificare: q̄ ipsum a peccata liberare. Cū inimici essemus. per peccatū Adę. Reconciliati. per mortē. c̄ xpi. In vita. s. post gl̄iosam resurrectionē. Nō solū autē in greco nō solū it̄ autē. s. salui erimus in futuro. Sed & gloriamur. subaudi nūc in presenti.

¶ Dominica secunda post pascha.

nobis mortu⁹ est: multo igit̄ magis iustificati nūc in sanguine ipsi⁹ salui erimus ab ira p̄ ipsum. Si em̄ cū inimici essemus reconciliati sum⁹ deo p̄ mortē filij ei⁹: multo magis reconciliati salui erim⁹ i vita ipsi⁹. Nō solū autē. sed gl̄iamur in deo. Per Iesum xpm̄ dñm nrm̄.

Dñica. ij. post pascha bti. Petri. Cap. ij.

Charissimi. Christ⁹ passus est p̄ nobis: vobis relinq̄ens exēplū: vt sequamini vestigia ei⁹. Qui p̄ctm̄ nō fecit nec inuētus est dolus in ore ei⁹. Qui cū malediceret: nō maledicebat: cū pateret: non cōminabatur. Tradebat autē iudicantē se iniuste: qui p̄ctā nr̄a ipse pertulit in corpore suo sup̄ lignū: vt peccatis mortui iusticię viuamus: cuius liuore sanati estis. Eratis enī sicut oues errantes: sed conuersi estis nunc ad pastorē & episcopum animarum vestrarum.

Feria. iij. ad Hebræos. Cap. xij.

Frateres. Obedite p̄positis vris & subiacete eis. Ipsi em̄ puigilāt: quasi ratioē p̄ animab⁹ vris reddituri: vt cū gaudio hoc faciāt & nō gemētes. Hoc em̄ nō expedit vobis. Orate p̄ nobis. Cōfidimus em̄ quia bonā conscientiā habem⁹ in omnib⁹ bene volētes cōuersari. Ampli⁹ autē deprecor vos hoc facere: quo celeri⁹ restituar vobis. Deus autē pacis qui eduxit de mortuis pastorē magnū ouīū in sanguine testamētī aterni dñm nrm̄ Iesum xpm̄: aptet vos in omni bono: vt faciatis ei⁹ voluntatē: faciens in vobis qd̄ placeat coram se p̄ Iesum christum. Cui est gloria in secula seculorum. Amen.

Christ⁹ passus est p̄ nobis. Ex pria Pe. ep̄la. cap. ij. In quo ad patientiā xp̄ianos hortat. nā dixerat in hoc em̄ vocati estis. i. vt iniuriā patienter toleretis: & tunc inferat̄ p̄s passus est & c̄. Vestigia ei⁹. i. imitātes illū. Qui p̄ctm̄ nō fecit. in hoc imitari nō possum⁹. Tradebat se. offerēdo se querētib⁹ ad mortē iniustam. In corpore suo. p̄cā nā p̄ nobis sustinendo. P̄ctis mortui. i. nō peccādo. Iusticię. i. xp̄i nos iustificat̄i. Cui⁹ liuore. Ex Esaiā sumpt⁹ est. Ep̄isco p̄. i. speculator em̄.

¶ Feria. iij. sequēti.

Obedite p̄positis vris. Ex ep̄la Pauli ad hebręos. cap. xij. In q̄ ap̄ls docet quōd hebræi se debent habere circa platos. Ipsi em̄. reddunt rationē quare debeant obedire illis. Cū gaudio. cū viderint vos sibi obsequentes. Nō expedit vobis. s. qd̄ illi laborēt: & vos nō obediat̄is. Orate p̄ nobis. i. adiuuare nos p̄ cib⁹ vris apud deū. Bene volētes cōuersari. i. desiderātes bonā cōuersationē omnīū. Restituar vobis. aberat em̄ ab hierosolymis. De⁹ pacis. bñ p̄cācat̄ illis in clausula ep̄le. Eduxit pastorē. i. a morte suscitauit. testamētī aterni. quod sanguine christi cōfirmatum est.

¶ FERIA. VI. SEQUENTI.
Multitudinis autem credentium. Ex actibus apostolorum. cap. iij. in quo describitur credentium sancta communio & primo in genere. Cor vñ. quia inuicem connectebantur charitate. Virtute magna quia faciebant miracula virtute diuina. Gratia magna. i. amor qui facit omnia communia. vñ sequit. neq. quisq. erat egens: quia omnia erant omnium. quae sequuntur per se patent.

¶ DOMINICA TERTIA post pascha.

Obscuro vos tanq. aduenas. Ex prima Petri epistola. cap. ij. & continuatur epistolae precedentis: cuius initium est. Deponentes omnem malitiam. Itaq. inducit hoc in loco apostolus fideles ad diffusionem fidei per exemplum sanctae conversationis: dicens. Obscuro vos. Aduenas & peregrinos. scilicet a ciuitate caelesti. A carnalibus desiderijs. sicut peregrini qui non immorantur in voluptatibus quae occurrunt in via: sed properant in patriam. Conuersationem bonam. non ad propriam laudem: sed ad dei gloriam. ideo subdit ut glorificent deum. In die visitationis. i. cum diuina gratia illos conuerterent. Omni creaturae humanae. s. habitati a deo regiminis auctoritatem. ideo subdit siue regi. siue mis

FERIA. VI. Actuum Apostolorum. Cap. iij.
Indiebus illis. Multitudinis autem credentium erat cor vnum: & anima vna. Nec quisquam eorum quae possidebat aliquid suum esse dicebat: sed erant illis omnia communia. Et virtute magna reddebant apostolice testimonium resurrectionis Iesu christi domini nostri: & gratia magna erat in oibus illis. Neq. enim quisq. egens erat inter illos. Quot quot enim possessores domorum aut agrorum erant: vendentes afferbant precia eorum: quae vendebant: & ponebant ante pedes apostolorum. Diuidebant autem singulis prout cuiq. opus erat.

DOMINICA TERTIA. Beati Petri apostoli prima. Cap. ij.

Charissimi. Obscuro vos tanq. aduenas & peregrinos abstinere vos a carnalibus desiderijs quae militat aduersus animam. Conuersationem vestram inter gentes habentes bonam: ut in eo quod detractant de vobis tanq. de malefactoribus ex bonis operibus vos considerantes: glorificent deum in die visitationis. Subiecti estote omni humanae creaturae propter deum. Siue regi quasi praecellentem: siue ducibus tanq. ab eo missis: ad vindictam malefactorum: laudem vero bonorum. Quia sic est voluntas dei: ut beneficientes obmutescere faciat imprudentium hominum ignorantiam. Quasi liberi: & non quasi velamen habentes malitiae libertate: sed sicut serui dei. Omnes honorate: fraternitatem diligite. Deum timete: regem honorificate. Serui subditi estote in omni timore dominis. Non tantum bonis & modestis: sed etiam dyabolis. Haec enim gratia: in christo Iesu domino nostro.

fus a rege. Quasi liberi. scilicet libertate vera: quæ est a vitijs. & nõ sub pre-
 textu libertatis non obediendo superioribus. quæ sequuntur patet vsq; ad
 verbũ dyscholis. Sunt enim dyscholi homines morosi & difficiles: & qui
 bus mala est conuersatio: quod olys particula in compositione in malũ so-
 nat. semper. Gratia dei. i. res gratas deo.

Feria quarta. Ad hebræos. Cap. ix.

FRatres. Non enim in manu facta san-
 cta Iesus introiuit exēplaria verorũ:
 sed in ipsum cœlum: vt appareat nũc vul-
 tui dei p nobis. Neq; vt sæpe offerat semet
 ipsum; quemadmodum pontifex intrat in
 sancta per singulos annos in sanguine alie
 no. Alioquin oportebat eum pati frequen-
 ter ab origine mudi. Nunc autem semel in
 cõsummatione sæculorum ad destitutionẽ
 peccati per hostiam suam apparuit. Et quẽ
 admodum statutũ est hominib; semel mo-
 ri: post hoc autem iudiciũ: sic & christus
 semel oblatuſ est ad multorum exhaurien-
 da peccata. Secũdo sine peccato apparebit
 omnibus expectantibus se in salutem.

Feria. vi. Ad Romanos. Capite. xiiij.

FRatres. Nemo nostrum sibi viuit: & ne-
 mo sibi moritur. Siue enim viuim; do-
 mino viuimus. Siue morimur: domino mo-
 rimur. Siue ergo viuim;: siue morimur: do-
 mini sumus. in hoc enim christus mortuus
 est: & resurrexit: vt & mortuorum & viuo-
 rum dominetur. Tu autem quid iudicas fra-
 trem tuum in manducando: & quare sper-
 nis fratrem tuum in non edendo? Omnes
 enim stabimus ante tribunal dei. Scriptum
 est enim. Viuo ego dicit domin;: quoniam
 mihi flectetur omne genu: & omnis lingua
 confitebitur deo. Itaq; vnusquisq; nostrum
 pro se rationem reddet deo.

¶ Feria quarta sequenti.

Non enim in manu
 facta. Ex epistola
 Pauli ad hebræos.
 capite. ix. In quo post
 ea; multa de sacerdo-
 tio veteris legis dixit: cõ-
 parat illud christi sacer-
 dotio. Manu facta. quale
 fuit tabernaculum Mo-
 sis & Salomonis templũ
 Verorũ. quia cẽpla fiunt
 ad cœli similitudinem.
 Pro nobis. s. mediator.
 Vt sæpe offerat se. sed se-
 mel oblatuſ est: vt dicat
 ad multos; exhauriẽda:
 hoc est tollenda peccata
 multorum: quia nõ oẽs
 sunt digni. Post hoc ius-
 diciũ. s. extremũ erit.
 Sine peccato. nam in pri-
 mo aduẽtu venit in simi-
 litudinẽ peccati. nam qđ
 Faber dicit: qđ christus
 in primo aduẽtu sine pec-
 cato apparuit: aliud est
 apparere: & aliud esse. vn-
 de & Esaias dixit cũ sca-
 leratis reputatũ est: &
 quasi peccator iudicẽ in
 corpore mystico.

¶ Feria sexta sequenti.

Nemo nostrũ sibi
 viuit. Ex epistola
 Pauli ad Romanos
 nos. capite. xiiij. In quo
 ostẽdit quomõ maiores
 habere se debẽt ad mino-
 res. Et ponit rõ quæ ac-
 cipitur ex parte eius ad
 quẽ pertinet de seruo als-
 teris iudicare. hoc est de
 primo. is autẽ est xp̄s:

EPISTOLAR

eul omnia viuimus aut morimur. Nemo. quia nos non sumus domini vis
te aut mortis nostre. In hoc. idest hoc dominium est morte sua cōsecutus:
vt sit dominus noster per redemptionem. Tu autem. ponitur ratio quę ac
cipitur ex parte eius qui iudicat temere de alio. In manducando. s. ea. quę
sunt in lege Mosi prohibita. In nō edendo. reputando illum insanum: quia
non edit in lege prohibi
ta. Ante tribunal. vbi de
his iudicamur. Scriptū
est Esaia. xlv. Itaq. com
clusio est intenti.

¶ Dñica. iij. post pascha

OMne datum opti
mum. Ex epistola
Iacobi. capite. i.

In quo remouet errore
dicērium quod bonum
meriti non est a deo: sed
ab ipso homine. Datum
optimum. i. bonum me
riti. Et omne donū perfe
ctum. idest bonū glorię.
A patre luminū. cui oīa
sunt aperta sicut in lumi
ne diei claro. Immuta
tio & obūbratio. sicut
nobis qui semper immu
tamur & aliquādo dies:
aliquando nox. Genuit
nos. per modum ado
ptionis. In verbo. i. per
filium. Initium creaturę.
scilicet quantum ad gra
tiam. Scitis. pro scire de
betis. Sic autē. p̄cepta
moralia proponit quę sa
tis patent per se. Instū
verbum. i. quod mētib.
inserendum est.

¶ Feria quarta sequenti.

OMnes em̄ vos. Ex
ep̄sta prima Pauli
ad Thessalon. ca.
pite. v. In q̄ postea q̄ po
suit incertitudinem diei
iudicij: facit illos cautos
circa illius expectationē
& quia paulo ante dixit
fratres non estis in tene
bris: nunc dicit filij lucis

Dominica quarta Iaco
bi Apostoli. Capite. i.

FRatres. Omne datum optimum: &
omne donum perfectum de sursum est;
descendēs a patre luminum. Apud quē nō
est trāsmutatio: nec vicissitudis obūbratio.
Volūtarie em̄genuit nos verbo veritatis:
vt sim⁹ initium aliquod creaturę eius. Scitis
fratres mei dilectissimi. Sit autē omnis ho
mo velox ad audiendū: tardus autem ad lo
quendū: & tardus ad iram. Ira enim viri ius
sticiam dei nō operatur. Propter quod abij
ciētes oēs immunditiā & abundantia malici
ę: in mansuetudine suscipite instum vero
bum. Quod potest saluare animas vestras.

Feria quarta. Ad Thessaloni
censes prima. Capite. v.

FRatres. Omnes em̄ vos filij lucis estis:
& filij dei. Non sumus noctis: neq; te
nebrarum. Igitur non dormiamus sicut &
ceteri: sed vigilemus: & sobrij simus. Qui
enim dormiunt: nocte dormiūt: & qui ebrij
sunt: nocte ebrij sunt. Nos autem qui diei su
mus: sobrij sim⁹ induit lorica fidei & chari
tatis: & galeam spem salutis: quoniam non
posuit nos deus in iram: sed in acquisitionē
salutis per dominum nostrum Iesum Chris
tum: qui mortuus est pro nobis. Vt siue vi
gilemus: siue dormiamus: simul cum illo vi
uamus. Propter quod consolamini inuicē:
& edificate alterutrum In christo Iesu domi
no nostro sicut & facitis.

estis. i. christi qui est lux vera. Sicut ceteri. Infideles. Qui dormiunt. s. noctis & ignorantia filij. &c. Diei sumus. subaudi filij. Loricam fidei. i. arma curam quae corpus munit. per quam intelligimus fidem charitate in forma tam. Spem salutis. & sic tetigit tres virtutes quae sunt proprie christianorum. In iram. i. in dānationē aeternā. In acquisitionē salutis. i. saluationem.

Feria. vi. Ad Colossenses. Cap. i.

Fratres. Gratias agimus deo & patri qui dignos nos fecit in parte fortis sanctorum in lumine. Qui eripuit nos de potestate tenebrarū: & transfudit in regnum filij dilectionis suae: in quo habemus redemptionem & remissionem peccatorum. Qui est imago dei inuisibilis primogenitus ois creaturae. Quoniam in ipso condita sunt vniuersa in caelis & in terra visibilia. Siue throni: siue dominationes: siue principatus: siue potestates; omnia p̄ ipsum & in ipso creata sunt. Et ipse est ante omnes: & omnia in ipso constant. Et ipse est caput corporis ecclesiae: qui est principium primogenitus ex mortuis; ut sit in omnibus ipse primatū tenēs. Quia in ipso cōplacuit omnē plenitudinē diuinitatis inhabitare: & p̄ eū reconciliari omnia in ipsum pacificans per sanguinem crucis eius: siue quae in caelis sunt: siue quae in terra.

Dñica. v. Iacobi apostoli. Cap. i.

Charissimi. Estote factores verbi & nō auditores tantū: fallētes vosmetipsos. Quia si quis auditor ē verbi & nō factor; hic comparabitur viro consideranti vultum natiuitatis suae in speculo. Considerauit enim se & abiijt: & statim oblitus est qualis fuerit.

Estote factores verbi. Ex epistola Iacobi apostoli. capite. i. In quo apostolus inducit fideles ad acquiescendū veritati: & ipsam opere adimplēdo. Fallētes vos. quia illud i perniciē vram reducat. In speculo. quia tamē si videt se hō: tñ pfecte: sed vmbra: & sic sermo est vmbra & nō res vera.

Feria sexta sequenti.

Gratias agamus deo. Ex epistola Pauli ad Colossenses. capite. i. In quo apostolus inducit Colossenses ad tenendum firmiter euāgelium. Et primo capiat illorum beniuolentiam: cū dicit se orare pro ipsorum foelici cōsumatione. Nos fecit: scilicet tam iudaeos q̄ gentiles. Sortis sanctorum. & hoc per baptismi gratiam. De potestate tenebrarum. id est diaboli. Dilectionis. quia pater diligit filium: & per illū nos. In quo. id est p̄ quē. Primogenit⁹. i. ante oia alia creata. genit⁹ per naturā: cū sint alia per creationem. In ipso condita. id est p̄ ipsum. quia versū domini omnia creata sunt. Siue throni. quatuor angelorum ordines nominat: p̄ quos & alios quinq; intelligit. Caput ecclesiae. in corpore mystico. Principium. id est prim⁹ qui resurrexit ad vitam immortalem. Cōplacuit. scilicet deo. Inhabitare in ipso. i. in christo homine. Alia patēt.

Dominica quinta post pascha.

EPISTOLAE

Legem libertatis. i. euangelij. quia lex vetus seruitutis erat. & permanens operando. ea que inde didicisti religiosum. i. christianum verum. Non refrenans. iactando se quod facis et. illi si crediderit: & si non fuerit operatus. Sed ducens cor suum. id est seipsum fallens. Visitare pupillos. & que sequuntur. hæc autem sunt opera christiani.

¶ Feria. ij. rogationū

Confitemini alterutrum. Ex epistola Iacobi apostoli cap. v. In quo inducit fideles ad poenitentia sacramentum: per quod remittuntur peccata mortalia. Alterutrum. i. non tantum deo: sed etiam alteri homini. Pro inuicem. i. vicissim. i. alter pro altero. Deprecatio iusti. ergo iniusti. non est accepta. Helias. quod dixit probat Helie exemplo sumpto ex. iij. Regū. ca. xvij. Et non pluit. quod factum est pro peccato Achab: & Iezabel uxoris illius. Rursum orauit. Ex eodem libro. capite sequenti. A veritate. siue fidei: siue morū. Operis multitudinem peccatorū. s. ut dixerimus quod non videbuntur a deo.

¶ Feria. iij. sequenti.

Obscuro vos primū. Ex prima epistola Pauli ad Timotheum cap. ij. In quo Timotheū instituit quod orare debeat pro subditis: immo: & pro omnibus. Ut quietam. i. pro temporum quiete & tranquillitate. Pietate. i. religione. Castitate que cōiuncta est religioni. Vergitus. & casta maneat in religione nepotes. Hoc bonum. forare pro omnibus. Veritatis. s. euange

Qui autem perspexerit in lege perfecte libertatis: & permanerit in ea: non auditor obliuiosus factus: sed factor operis: hic beatus in facto suo erit. Si quis autem putat se religiosum esse non refrenans linguam suam: sed seducens cor suum: huius vana est religio. Religio munda & immaculata apud deum & patrem hæc est. Visitare pupillos & viduas in tribulatione eorum: & immaculatum se custodire ab hoc sæculo.

Feria secunda rogationum.

Iacobi apostoli. Capite. v.

Charissimi. Confitemini alterutrum peccata vestra: & orate pro inuicem: ut saluemini. Multum enim valet deprecatio iusti assidue. Helias homo erat similis nobis passibilis: & oratione orauit: ut non plueret super terram: & non pluit annos tres: & menses sex. Et rursum orauit in coelum: & dedit pluiam: & terra dedit fructum suum. Fratres mei si quis autem ex vobis errauerit a veritate: & conuerterit quis eum scire debet: quoniam qui conuerterit fecerit peccatorem ab errore vitæ suæ: saluabit animam eius a morte: & operiet multitudinem peccatorum.

Feria. iij. Ad Timotheū. i. Cap. ij.

Charissimi. Obscuro igitur primū omnium fieri obsecrationes: orationes: postulationes: gratiarum actiones pro omnibus hominibus: & pro regibus: & omnibus qui in sublimitate sunt constituti: ut tranquillam & quietam vitam agamus in omni pietate &

licet vult omnes venire. Vnus deus. scilicet est qui oēs creauit: & vult illos saluos esse. Vnus mediator. qui nos deo reconciliat. Testimonium confirmatum est per apostolorū prædicationem: & miraculorum operationem. In fide & veritate. id est quæ pertinet ad fidei veritatem.

castitate. Hoc enim bonum est & acceptū coram saluatore nostro deo: qui omnes homines vult saluos fieri: & ad agnitionē veritatis venire. Vnus est enim deus: & vnus mediator dei & hominum: homo christus Iesus: qui dedit redemptionem semetipsum pro omnibus. cuius testimonium temporibus suis confirmatum est: in quo positus sum ego prædicator apostolus. Veritatem dico: non mentior doctor gentium in fide & veritate.

In vigilia ascensionis. Ad Ephesios. Cap. iij.

FRATRES. Vnicuique nostrū data est gratia secundum mensuram donationis christi. Propter quod dicit. Ascendens in altum captiuam duxit captiuitatem; dedit dona hominibus. Quod autē ascendit: quid est nisi quia & descendit primum in inferiores partes terræ: Qui descendit ipse est. & qui ascendit super omnes cælos: vt adimpleret omnia. & ipse dedit quosdam quidem apostolos: quosdam autem prophetas; alios vero euāgelistas; alios autē pastores & doctores ad confirmationē sanctorum: in operibus ministerij in edificationem corporis christi: donec occurrerimus omnes in vnitatem fidei: & agnitionis filij dei: in virum perfectum in mensurā etatis plenitudinis christi domini nostri.

In die ascensionis. Lectio Actuum apostolorum. Capite primo.

Primū quidem sermonē feci de omnibus o Theophile quæ cepit Iesus facere & docere: vsque in diem qua præcipiens

In vigilia ascensionis.

Vnicuique nostrum data est gratia. Ex istola Pauli ad Ephesios cap. iij. In quo ostendit quod omnes fideles sunt vnum corpus mysticum: cuius caput est christus. Secundum mensurā. alijs scilicet plus & alijs minus. Dicit. subaudi scriptura. Ex Esaiā cap. lxxvj. Captiuitatē. id est illos qui in limbo inferorum erant detenti. Dedit dona. in die pentecostea dedit dona spiritus sancti. & quotidie dat quibus vult. Quid est. id est qualiter intelligendum. Descendit hominem alij sumptus. Implet oia. quæ de illo per prophetas scripta erant. Dedit. scilicet distribuendo diuisa dona. Consumationem sanctorum. id est perfectiōnem fidelium. Corporis christi. scilicet ecclesie cuius caput est christus. In vnitatem fidei. id est qui sumus in illius fide vnitati. In virum perfectum. quia omnes in gratia christi sumus suscitandi.

In die ascensionis.

Primū quidem sermonem feci. Ex initio apostolice historie: quam Lucas euangelista scripsit: quā Theophilus mittit quæ dicuntur fuisse episcopum Afiarum. Primum sermonē. euangelium dicit: quod

EPISTOLAE

scriptum incipiens a sacerdote Zacharia: & terminavit in ascensione domini. Vsq; in diem. scilicet ascensionis. Precipiens. quid essent facturi. Prebuit se viuum. post resurrectionem vsq; ad ascensionem: qui fuerunt dies quadraginta. Argumentis. id est figuris (vt modo hortolanus Magdalene: nunc peregrinus duobus discipulis) Conuolens. id est simul cum illis conuolens. Promissionem patris. demissione scilicet spiritus sancti. Ioannis capite. xiiij. Spiritu sancto que non conferebat Ioannis baptista. Qui conuenerant. scilicet cum illo manducantes & bibentes. Regnum israel. nam adhuc non seruebant spirituales. Virtutem spiritus sancti. ad predicandum euangelium meum. Intuerentur admirantes illius ascensionem. Viri angelici in specie virosum. Sic veniet. in fine seculi ad iudicandum homines. scilicet in forma humana: vt nunc vidistis ascendente.

Dominica post
ascensionem.

Estote prudentes & vigilate. Ex epistola Petri. i. cap. iij. In quo postea apostolus fideles ordinauit seipos & in proximos: nunc hortatur illos ad timorem instantis iudicij: & metis: puritatem in ordine ad seipos. & ad proximos. Operit. ne videant a deo: vt supra dicit in epistola Iacobi. Hospitales. hospicio excipientes hospites vestros. Sine murmuratione. scilicet expensarum. Accepit gratiam. scilicet a domino: hoc est gratis. Boni dispensatores. qui gratis dant: gratis

apostolis per spiritum sanctum quos elegit; assumptus est. Quibus & prebuit se ipsum viuum post passionem suam in multis argumentis: per dies quadraginta apprensus eis & loquens de regno dei: & conuolens praecepit eis ab hierosolymis ne discederent: sed expectarent promissionem patris: quam audistis (inquit) per os meum. Quia Ioannes quidem baptizauit aqua: vos autem baptizabimini spiritu sancto: non post multos hos dies. Igitur qui conuenerant interrogabant eum. dicentes. Domine: si in tempore hoc restitues regnum israel? Dixit autem eis. Non est vestrum nosse tempora vel momenta: quae pater posuit in sua potestate. Sed accipietis virtutem superuenientis spiritus sancti in vos: & eritis mihi testes in ierusalem: & in omni iudea & samaria. & vsq; ad vltimam terram: & cum hoc dixisset videntibus illis eleuatus est: & nubes suscepit eum ab oculis eorum. Cumque intuerentur in caelum eum illud: ecce duo viri: astiterunt iuxta illos in vestibus albis: qui & dixerunt. Viri galilaei quid statis aspicientes in caelum? Hic Iesus qui assumptus est a vobis in caelum: sic veniet quemadmodum vidistis eum euntem in caelum.

Dominica post ascensionem.
Beati Petri apostoli. Cap. iij.

Charissimi. Estote prudentes: & vigilate in orationibus. Ante omnia autem

dandū accipere. Si quis loquitur. scilicet verba exhortatoria. Sermones dei. Non sibi sed deo deferēdo. Si quis ministrat. scilicet quoc; non ad se sed ad deum referat: qui sibi talia dedit ad distribuendum pauperibus.

mutuam in vobis metipsis charitatem continuam habentes: quia charitas operit multitudinē peccatorū. Hospitales inuicē sine murmuratione. Vnusquisq; sicut accepit gramin alterutrum illam ministrantes: sicut boni dispensatores multiformis gratiæ dei. Si quis loquitur: quasi sermones dei. Si quis ministrat: tanq; ex virtute quam ministrat deus: vt in omnibus honorificetur deus: per Iesum christum dominū nr̄um.

Feria. vi. post octauas ascensionis.
Ad hebr̄eos, Capite. ij.

FRATRES. Vidimus Iesum propter passionem mortis gloria & honore coronatum: vt gratia dei pro omnibus gustaret mortem. Decebat eum propter quem oīa: & per quem omnia: qui multos filios in gloriam adduxerat: autorem salutis eorū per passionem consumari. Qui enim sanctificat: & qui sanctificatur ex vno omnes. Propter quā causam nō confundit̄ fr̄es eos vocare: dicēs. Narrabo nomen tuum fratrib; meis: in medio ecclesiæ laudabo te. & iter; Ego ero fidens in eū. & iterum. Ecce ego & pueri mei: quos dedit mihi deus. Quia ergo pueri cōmunicauerunt carni & sanguini: & ipse similiter participauit eisdē: vt per mortem destrueret: eum qui habebat mortis imperium: id est diabolū. & liberaret eos q; timore mortis p̄ totā vitā obnoxij erāt seruituti. Nulq; em̄ angelos apprehēdit: sed semē abraę apprehēdit. Vnde debuit p̄

¶ Feria sexta post octauas ascensionis.

Vidim; Iesum christum propter passionem. Ex epistola Pauli ad hebr̄eos capite. ij. vbi quia supra citauerat testimoniū ex propheta: minūisti eum pro hominibus ab angelis: nūc vero expōit v̄ba de christo dicens. Vidimus Iesum propter passionem. id est ex merito passiois. Vt gratia dei. hoc est nō ex nostris meritis. Decebat. Conueniens erat vt deus per passionem filij nos perduceret in gloriam. Propter quem. id est ad quem omnia referunt. Et per quem. qui est causa efficiens. Adduxerat. id est adducere volebat. Consumare. id est vsq; ad consumationem perducere. Autorem salutis. i. Iesum christū. & hoc per illi; passionem. Ex vno. id est ex eodem patre. sed christus per generationē: homines ali; per creationem. Non confunditur. id est non erubescit. Dicens psalmus. xxi. qui de christo etiam in sensu litterali debet intelligi. Et iterum. Esaię capite. octauo. Pueri mei d; qui bus Ioānis decimo octauo hominibus (inquit) quos dedisti mihi.

G iij

EPISTOLAE

Quia ergo peccati commu-
nicauerunt, et in natura
passibilitatis. Nusquam an-
gelos, id est naturam an-
gelicam assumpsit sicut
humanam. Ut reprop-
taret, faciendo deum pro-
piciam per sui corporis
oblationem. In eo, id est
in natura humana. Et tunc
tactus a demone in deser-
to. Apostolus, id est Chris-
tus a patre missus. Apo-
stolus, enim missus inter-
pretatur.

In vigilia
pentecostes.

Tentauit deus Abraam
Ex Genesi. cap. xxi.
In quo exponitur
quo pacto deus tentauit
Abraam: an sibi in filio
occidendo. obtempera-
ret. In morem visionis,
id est unde poterat vide-
ri tota adiacens regio qui
tunc erat iuxta Ierusalem:
sed postea fuit urbi adie-
ctus: mons autem ille vo-
cabatur Moria. Die ter-
tio tantum temporis suffi-
ciebat ad veniendum de
Bersabee ad montem mo-
ria: hoc est ad Ierusalem.
Deus prouidebit, hoc est
propheticè dictum est: quoniam
deus prouidit de hostia
cedenda pro filio. Vespere
hodie dicitur, id est in puer-
bium circumferretur per ora
hebræorum quotienscumque
sunt in aliqua angustia:
in monte dominus vide-
bit. Vocauit secundo

omnia fratribus assimilari: ut misericors fie-
ret: & fidelis pontifex ad deum: ut reprophi-
ciaret delicta populi. In eo enim in quo passus
est ipse & tenet: potens est: & eis qui tentant
auxiliari. Vnde fratres sancti vocatiōis coe-
lestis participes considerate apostoli & po-
tificem confessionis nostrae Iesum Christum
dominum nostrum.

Sabbato in vigilia penteco-
stes, Genesis Capite, xxij.

Tentauit deus Abraam: & dixit ad eum.
Abraam Abraam. At ille respondit, ad-
sum. Ait illi. Tolle filium tuum ut genueris
quem diligis Isaac: & vade in terram visio-
nis: arripis offeres eum in holocaustum; su-
per vnum montem quem monstrauero tibi.
Igitur Abram de nocte consurgens; strauit
asinum suum: ducens secum duos iuuenes;
& Isaac filium suum. Cumque concidisset ligna
in holocaustum: abiit ad locum; quem præ-
ceperat ei deus. Die autem tertio eleuatis ocu-
lis; vidit locum procul. Dixitque ad pueros
suos, expectate hic cum asino: ego & puer
illuc vespere properantes: postquam adoraueri-
mus reuertemur ad vos. Tulit quoque ligna
holocausti: & imposuit super Isaac filium
suum. Ipse vero portabat ignem & gladium
in manibus. Cumque duo pergerent simul: dixit
Isaac patri suo, Pater mi. At ille respon-
dit, Quid vis fili: ecce iquit ignis & ligna:
ubi est victimam holocausti? Dixit autem Abraam.
Deus prouidebit sibi victimam holocausti
fili mi. Pergebant ergo pariter; & vene-
runt ad locum quem ostenderat ei deus: in quo edificauit altare: &
de super ligna composuit. Cumque alligasset Isaac filium suum: posuit eum
in altare super struem lignorum, extenditque manum & arripuit gladium;

vt inuolaret filium suum. & ecce angelus domini clamavit de celo: dicens. Abraam Abraam. Qui respondit adsum. Dixit ei. Non extendas manum tuam super puerum; nec facias illi quicquid. Nunc cognoui quod timeas deum; & non pepercisti filio tuo unigenito propter me. Leuauit Abraham oculos suos; viditque post tergum arctem inter vespres haerentem cornibus; quem assumens obtulit holocaustum pro filio. Appellauitque nomen loci illius: dominus videt. Vnde vsque hodie dicitur. In motem dominus videbit. Vocauit autem angelus domini Abraham secundo de celo: dicens. Per memetipsum iurauit dicit dominus: quia fecisti hanc rem; & non pepercisti unigenito filio tuo; benedicam tibi & multiplicabo sementum sicut stellas coeli & velut arenam quae est in littore maris. possidebit semine tuum portas inimicorum tuorum; & benedicentur in semine tuo omnes gentes terrae: quia obedisti voci meae. Reuersusque est Abraham ad pueros suos; abieruntque Bersabee simul, & habitauit ibi.

Lectionis libri Deuteronomij. Cap. xxxi.

Scriptis Moyses canticum: & docuit filios Israel. Praecipitque dominus Iosue filio Nun: & ait. Confortare & esto robustus. Tu enim introduces filios israel in terram quam pollicitus sum eis: & ego ero tecum. Postquam ergo scripsit Moyses verba legis huius in volumine: atque compleuitque accepit leuitis qui portabant arcam foederis domini: dicens. Tollite librum istum: & ponite illum in latere arcæ foederis domini dei nostri: vt sit ibi contra te in testimonium. Ego enim scio contentionem tuam: & cervicem tuam durissimam. Adhuc viuentem me & ingrediente vobiscum: semper contentiose egistis contra dominum: quantomagis cum mortuo fuero. Congregate ad me omnes maiores natum per tribus vestras atque doctores, & loquar

quia facta fuerat promissio Abraham: quam nunc iterum iuramento confirmat. Per memetipsum. quia nihil est deo maius per quod iurare possit. Abierunt ad Bersabee. vnde fuerant profecti ad montem Moria.

Lectio altera.

Scriptis Moyses canticum. Ex Deuteronomio. capite. xxxi. In quo propheta populum israeliticum in legem iam traditam obseruandam hortatur: & quid facere debeat admonet. Scripsit canticum quod ponitur cap. sequenti: scilicet. Audite coeli quae loquor. Verba legis supra scriptae. Leuitis. qui erant de tribu leui ad quos id officium pertinebat. Arce foederis. non constat vtrum intra aut extra arcam poneretur. In testimonium. ne pretendas legis ignorantiam. Contentiose egistis. vt patet in Exodo. & in libro numerorum.

EPISTOLAE

sermões istos. scilicet cœ-
tici insequentis: hoc est
audiēt cœli. Noui enim.
per spiritum prophetis
cum. In extremo tempo-
re. cum vestrum messia:
hoc est christum vestrū
occidetis.

frateris cum per opera manū vestrarum. Locutus est ergo Moy-
ses audiente vniuerso coetu filiorum israel verba carminis huius: &
ad finem vsq; compleuit.

¶ Lectio tertia.

Apprehendant mu-
lieres septem. sed
iā exposita est in
parte superiori in vigi-
lia resurrectionis dñi.

gia & gl'ia: & fructus terræ sublimis: & exultatio his qui saluati fue-
rint de israel: & erit omnis qui relictus fuerit in sion: & residuus in Je-
rusalem. Sanctus vocabitur omnis qui scriptus est in vita in Ierusa-
lem. Si abluerit dominus sordem filiarum sion: & sanguinem Ierusa-
lem lauerit de medio eius: in spiritu iudicij & spiritu ardoris: & crea-
bit dominus super omnem locum montis sion: & vbi inuocatus est
nubem per diem & fumum & iplendorē ignis flammantis in nocte.
Super omnem enim gloriam protectio: & tabernaculū erit in vni-
braculū diei ab estur: in securitatē & absconsionē a turbine & a pluuia.

Lectio Baruch pro- phetæ. Capite. iij.

¶ Lectio quarta.

AVdi israel manda-
ta vtq;. Ex Baruch
Jeremix prophete
scriba. capite tertio.
in quo Baruch populū
Israel ad sapientie desir-
derium hortatur. Man-
data. id est ad vitam in-
ducentia. Prudentiam.
id est rerum diuinarum
sapientiam. Inimicorum.

audiētibuseis sermones istos: & inuocabo
contra eos cœlum & terram. Noui enim qd
post mortem meam inique ageis: & decli-
nabitis cito de via quā precepi vobis. & occi-
current vobis mala in extremo tēpore quā-
do feceritis malum in conspectu domini: vt

Lectio Esaiæ prophetæ. Cap. iij.
Apprehendent septem mulieres virū
vnum in die illa: dicentes. Panem no-
strū comedemus: & vestimentis nostris ope-
riemur: tantummodo inuocetur nomen
tuum super nos: aufer opprobriū nostrū.
In die illa erit germē domini in magnificē

AVdi israel mandata vitę: & auribus
percipe: vt habeas prudentiā. Quid
est Israel qd in terra inimicorum tuorū es?
Inueterasti in terra aliena: coinquinatus es
cum mortuis. Deputat' es cum ijs qui sunt
apud inferos: ga dereliquisti fontem sapiētiae.
si in via domini ambulasses: Nā habitasses
vtiq; in pace super terram. Disce vbi sit sa-
pientia: & vbi sit fortitudo: & vbi prudē:

tia; v' scias finul vbi sit longitudo vitæ & vi-
 ctus; vbi sit lumen oculorum & pax. Quis
 inuenit locum eius? & quis intravit in the-
 sauros eius? Vbi sunt principes gentium?
 & qui dominantur feris quæ sunt super ter-
 ram? Qui in aubus cœli ludunt; qui argē-
 tum thesaurizant & aurum; in quo confi-
 dunt homines; & non est finis acquisitionis
 eorum? Qui argentum fabricant, & solici-
 ti sunt; nec est inuentio operum illorum. ex
 terminati sunt; & ad inferos descenderunt;
 & alij in loco illorum surrexerūt. Iuvenes
 viderunt lumen; & habitauerunt super ter-
 ram. Viam autem disciplinæ nescierunt;
 neq; intellexerunt semitas eius; neq; susce-
 perunt eam filij eorum; a facie ipsorum lon-
 ge facta est. Nō est audita in terra chanaā;
 neq; visa est in Theman. Filij quoq; agar
 qui exquisierunt prudentiam; quæ de ter-
 ra est; negotiatores terræ & Theman, &
 fabulatores & exquisitores prudentiæ &
 intelligentiæ; viam autem sapientiæ nescie-
 runt; neq; inuenerunt semitas eius. O israel
 quam magna est domus dei; & ingens lo-
 cus possessionis eius. Magnus est & non
 habet finem; excelsus & immensus. Ibi fue-
 runt gigantes nominati; illi qui ab initio fue-
 runt statura magna cientes bellum. Non
 hos elegit dominus; neq; viam disciplinæ
 inuenerunt; propterea perierunt. Et quo-
 niam non habuerunt sapientiam; interie-
 runt propter suam insipientiam. Quis ascē-
 dit in cœlum & accepit eam; & eduxit eā de
 nubibus; Quis trāssit cœlum mare; & inue-
 nit illam; & attulit eam super aurū electū?
 Non est qui sciat viam eius; neq; qui exqui-
 rat semitas ei? Sed qui scit vniuersa; nouit il-

lū est in captiuitate. Cū
 mortuus. id est peccator
 ribus. In infernum. id est
 cum idolatriis. Descri-
 quisti. hæc est horum
 causa. & est responsio ad
 questionem. In pace. re-
 linquentes autem viam
 dei: bellis oppressi sunt.
 Et victus. id est verus ani-
 marum pastus.

Lumen oculorum. vidē-
 do apertā salutis viam.
 Et pax. id est q̄s. Quis.
 quasi dicat: nemo ex his
 delibus. Locum eius. sc̄a
 licet sapientiæ siue prus-
 dentia. Principes gen-
 tium. qui omnes erant
 idolatre & deum igno-
 rantes. Bestias per ves-
 nationē illarum. In aubis
 bus cœli. per aucupium.
 Thesuros. quia per hęc
 putant se posse domina-
 ri. Non est finis. quia ex
 Solonis sententiā diuitia-
 rum nullus est terminus.
 Fabricant in vasa & pes-
 cunias. Nec est inuentio;
 q̄a nō cōsequunt̄ q̄ volūt
 Viderūt lūmē. sc̄i illā alī
 quā veri bōi. Disciplinā
 ignorauerūt obgratiuo-
 luptatibus. Filij eorum.
 non bene a patribus ins-
 tituti. In terra Chanaā.
 vbi antequā ab hebræis
 possideretur erat dei cul-
 tus ignotus. Filij Agar.
 id est ismaelite. omnes in
 quam hū viam. vicia igno-
 rauesunt. O israel. sub au-
 di confidit. Quam ma-
 gna. id est quam late pas-
 tens. Magnus est. i. deus.
 Fuerunt gigantes. ad sua
 periora refertur. sc̄ilicet
 ad terrā Canaan & The

man. Non hos. sed te o is-
rael elegit. Accipit eam.
scilicet sapientiam. Sup-
aurum electum. quati di-
cat nullus: quia a deo rā-
tum reuelata est per filiū
suū. In aeterno tempore.
re. id est in aeternum dura-
tura. Lumen. scilicet so-
lis & lunæ per solem: &
altarum quoq; stellarū.
Dixerūt adsumus. rebus
inanimaris dat sermonē.
per prosopopoeiā. Luxe
sunt ei. id est eius impes-
rio. Aduersus eum. id est
qui ei aduersetur. In ter-
ris visus est. quia non est
loquens iam per prophe-
tas: sed per seipsum sulce-
pta carne humana prædi-
cās quæ ante dixerat per
prophetas.

¶ **Alia lectio.**

FActum est cū apol-
lo esset Corinthi.
Ex actibus aposto-
lorum cap. xix. In quo
Lucas describit Pauli præ-
dicationē Ephesi. Apol-
lo. pauli coauditor i euā-
gelii prædicationē. Ephes-
sum. ciuitatem minoris
Asie siue Ionie. Spiritū
sanctum. scilicet in signo
uisibili: quia tunc sic das-
hatur baptizatis. Aus-
diuimus. mirum est q; isti
dicunt cum in forma bap-
tismi nominetur: sed in
baptismo Ioannis nō ex-
primebant nomina triū
personarum. Duodecim
qui sic baptizati sunt.
Suadens. suasionib; ora-
tione ad euangelii fidem
inducens. Cetera patant.

lam: & adinuenit eam prudentia sua. Qui
præparauit terram in aeterno tempore: &
repleuit eā bipedibus & quadrupedibus.
Qui emittit lumen & vadit: & vocauit il-
lud: & obedit illi in tremore. Stellæ autē de-
derūt lumē in custod ijs suis; & lætatae sunt.
Vocatae sunt; & dixerunt. Adsumus. Et lu-
xerunt ei cum iucunditate; qui fecit illas.
Hic est deus noster: & nō æstimabitur ali-
quid aduersus eum. Hic adinuenit omnem viā
disciplinæ: & dedit illam Iacob puero suo:
& israel dilecto suo. Post hæc super terram
visus est: & cum hominibus conuersatus est.

**Lectio Actuum aposto-
lorum. Capite. xix.**

In diebus illis. Factū est cū Apol-
lo esset Corinthi; & Paulus per agratis supe-
rioribus partibus veniret Ephesum: & in-
ueniret quosdam discipulos: dixitq; ad eos.
Si spiritum sanctum accepistis credentes?
At illi dixerunt ad eum. Sed neq; si spiritus
sanctus est: audiuiimus: Ille vero ait. In quo
ergo baptizati estis? Qui dixerunt. In Ioan-
nis baptizate. Dixit autem Paulus. Ioan-
nes baptizauit baptismo poenitentiae popu-
lum: dicens. In eum qui venturus est post
ipsum: vt crederent: hoc est in Iesum. His
auditis. baptizati sunt in nomine domini
Iesu. Et cum imposuisset illis manus Pau-
lus: venit spiritus sanctus super eos: & loque-
bantur linguis & prophetabant. Erant au-
tem omnes viri fere duodecim. Introgres-
sus autem synagogā: cum fiducia loqueba-
tur per tres menses disputans & suadens
de regno dei.

¶ In festo spiritus sancti.

DVm completerentur dies pentecostes. Ex actibus apostolorum. cap. ij. In quo Lucas ponit spiritus sancti missionem: quem admodum Christus pron. serat. Pentecostes, id est quinquagesima a die videlicet resurrectionis. In eodem loco, id est in cenaculo ubi erant ille centum viginti animi: de quibus in capite superiori dixit. Venit spiritus sanctus, id est ventus violentus. Replevit subaudi splendore. Lingue quod donum linguarum illis dandum erat. Ex omni natione, quia conuenerant ratione festi. Confusa est, admiratio rei. Galilæi, quorum erat lingua distincta ab alijs. Parthi, enumerat regiones vnde iudei venerat. s. parthia, mediam, mesopotamiam, id est syriam inter duo flumina, hoc est tigrim & euphratem. Ptolem. cuius annexa est bythinia. Paphlagonia, contermina ciliicis, & hæc omnes erant in asia. Egyptus vero partim in asia, partim in africa. Cyrenaem, id est regionem cyrenaicam: quæ est inter egyptum & africanam proprie dictam. Proselyti, id est conuersi de gentilitate ad iudaismum. Cretes, ex insula creta. Arabes ex triplici arabia.

In die sancti spiritus. Lectio Actuum apostolorum, Capite secundo.

IN diebus illis. Dum complerentur dies pentecostes: erant omnes pariter in eodem loco. Et factus est repente de caelo sonus: tanquam aduenientis spiritus vehementis: & repleuit totam domum ubi erant sedentes. Et appaerunt illis dispersite lingue tanquam ignis: sedentes supra singulos eorum. Et repleti sunt omnes spiritu sancto: & coeperunt loqui varijs linguis: prout spiritus sanctus dabat eloqui illis. Erant autem in ierusalem habitantes iudei viri religiosi ex omni natione que sub caelo est. Facta autem hac voce conuenit multitudo & mente confusa est: quoniam audivat unusquisque lingua sua illos loquentes. Stupebant autem omnes & mirabantur dicentes. Nonne ecce omnes isti qui loquuntur galilæi sunt? Et quomodo nos audimus unusquisque linguam nostram in qua nati sumus: Parthi: & medi: & elamitæ: & qui habitant mesopotamiam: iudeam: & cappadociam: pontum: & asiam: phrygiam: pamphiliam: egyptum: & partes libyæ: quæ est circa cyrenem: & advenæ romani: iudei quoque & proselyti: cretes & arabes: audimus eos loquentes nostris linguis magnalia dei.

Feria. ij. Actuum apostolorum. Cap. x.

IN diebus illis. Aperiens Petrus os suum: dixit. Viri fratres & patres: nobis præcepit dominus prædicare populo & testificari: quia ipse est qui constitutus est a deo iudex

¶ Feria. ij. sequens.
Aperiens Petrus os suum. Ex actibus apostolorum. cap. x. In quo post Cornelii conversionem: ponit petri prædicationem. Prædicare & testificari, quando dixit: eritis mihi testes. Virorum & mortuorum, id est bonorum & malorum. Omnes prophetarum.

EPISTOLAE.

non solum nos qui illum audiuius. Cecidit spiritus sanctus in signo visibili. Ex circuncisione, id est iudæi ad fidem conuersi. In nationes, id est in gentes. Nunquid aquam, quasi dicat: ex quo spiritus sanctus præuenit baptismum quis prohibet eos baptizari? In nomine iesu christi, quia in primitiua ecclesia sic paptizabantur.

Feria. iij. sequenti.

Cum audisset ap^l.
Ex actib⁹ aposto^l
lorum. cap. viij. In
quo posuit p^odicatiōem
Philippin^o ponit prof^o
fectionem Petri & Ioan
nis in samariam que iam
crediderat. Spiritum san
ctum, qui baptizatis nō
dum venerat. quē tamen
illis superuenientibus ac
ceperunt per manum im
positionem.

Feria. iij. sequenti.

Diligite iusticiam.
Ex libro S. piērię.
cap. i. Sūt q^o dicāt
librum illum esse philo
sophis iudg^o. Ambrosius Sa
lomonis esse putat. cui
omnes fere refragantur.
Et est hoc libri initium.
in quo autor hortat au
ditores ad iusticiam, sa
pientiamq^{ue} amplectēdā.
Sentite de domino: id est
bene de illo sentite. Sim
plicitate, id est innocētia.
Nō tentant. i. quod poss
sunt assequi ratione hu
mana expectant a deo. Se
parant. que modum
& bono coniungunt. Pro
bata virt⁹. scilicet a deo.
Insipientes. id est pigno
rantiam peccātes. In ma
luolam. id est mala appe
tentem. Spiritus discipli
nę. id est autor sapientię
in discipulo. Effugiet fis
ctum. id est qui non quæ
rit rem: sed apparētiā
rei. Auferet se. ab effectū

uiuorum & mortuor^{um}. Huic omnes prophe
ta testimonium perhibent; remissionē pec
catorum accipere per nomen eius; omnes
qui credunt in eum. Adhuc loquēte Petro
verba hæc; cecidit spiritus sanct⁹ super oēs
qui audiebant verbum. Et obstupuerūt ex
circuncisione fideles; qui venerāt cū Petro;
quia & in nationes grā spiritus sancti effusa
est. Audiebant enim illos loquētes linguis
& magnificantes deur^o. Tunc respōdit Pe
trus. Nunquid aquam quis prohibere po
test: vt nō baptizentur hi qui spiritum san
ctum acceperunt: sicut & nos? Et iussit eos
baptizari in nomine dñi nr̄i iesu xp̄i.

Feria tertia. Lectio Actuum

Apostolorum. Capite. viij.

In diebus illis. Cum audissent apostoli
querant hierosolymis q^o recepit sarna
ria verbum dei: miserunt ad eos Petrum &
Ioannē. Qui cum venissent; orauerūt pro
ipsis vt acciperent spiritum sanctum. Non
dum em̄ in quēquam illor^{um} venerat; sed ba
ptizati tantū erāt in nomine dñi iesu. Tūc
imponebant manus super illos; & accipie
bant spiritum sanctum.

Feria. iij. Lectio libri Sapientię. Cap. i.

In diebus illis. Dixit Salomō filijs israel.
Diligite iusticiam; qui: dicatis terram.
Sentite de domino in benedictione; & in sim
plicitate cordis quærite illum: quoniam in
uenitur ab ijs qui non tentant illum; appa
ret aut̄ eis qui fidē habent in illū. Peruersæ
enim cogitationes separant a deo; probata

alioqui est vbiq; sine intellectu. id est sine ratione. Et corripientur. id est punietur ab iniquitate. quia peccatum sequens est poena precedentis. Spiritus sapientiae. subaudi dator. Maledictum. i. hominem obstinatum in peccatis. A labijs suis. id est blasphemis lingua perpetratis. Linguae auditor. ergo multo magis operum spectator. Repleuit: quia vbiq; est. Continet

autem virtus corripit insipientes. Quonia in malivolam animam non introibit sapientia: nec habitabit in corpe subdito peccatoris. Spūs em̄ sanct⁹ disciplinē effugiet fictū; & auferet se a cogitationibus quae sunt sine intellectu; & corripientur a superueniente iniquitate. Benignus est enim spiritus sapientiae. & nō liberabit maledictum a labijs suis: quoniam regnum illi⁹ testis est deus; & cordis eius scrutator est verus; & linguae illius auditor. Quoniam spiritus domini repleuit orbem terrarum; & hoc quod continet omnia. scientiam habet vocis.

Lectio Actuum apostolorum. Cap. v.

IN diebus illis. Per manus apostolorum fiebant signa & prodigia multa in plebe. Erant vnanimiter omnes in porticu Salomonis. Caeteros; autem nemo audebat se cōiungere illis: sed magnificabat eos populus. Magis autem augebatur credentiū in dño multitudo virorū ac mulierū: ita vt in plateis eijcerent infirmos & ponerent in lectulis & grabatis. vt viniēte Petro. saltem vmbra illius obumbraret quemcūq; illos; & liberaretur oēs ab omnibus infirmitatibus suis. Cōcurrebat autē & multitudo vicinarū ciuitatū Ierusalē: afferentes agros & vexatos ab spiritibus immūdis; q; curabant oēs.

Feria. v. Lectio actū aplos. Cap. viij.

IN diebus illis. Philippus descendens in ciuitatem Samariae; praedicabat illis christum.

omnia. habet per amore intra se cōnexa. Scientiā vocis. quae est inter illius dona.

¶ Lectio alia.

PER manus apostolorum. Ex actib⁹ apostolorum. cap. v. In quo Lucas posuit Petri praedicationem propriam; & mira quae faciebat nunc ponit omnium in comune tam praedicationem quam miracula. In plebe. quia principes & sacerdotes obstinatiores erant. In porticu salomonis. vbi erat maior hominum concursus. Cōiungere illis. scilicet cōfiteri timentes ananiam poenam. Magnificabat. propter mirabiles infirmorum curationes. Quae autem sequuntur ex dictis manifesta sunt.

¶ Feria quinta sequenti.

Philippus descēdēs. Ex actibus apostolorum. capite. viij. In quo Lucas postea q; descripsit gesta Stephani diaconi. hic profequitur facta Philippi apostoli. Ciuitatē Samariae. quae fuit metropolis decem tribuum israel: quia ibi erant septuaginta quotam partem legis acciperant: hoc est quinq; libros Moysi.

Intendebant. id est atten-
te audiebāt: maxime vis-
dentes miracula quæ ab
illo fiebant curando pa-
ralyticos. &c. &c.

¶ Feria sexta sequēti.

Aperiens Petrus os
suum. Ex actibus
apostolorum cap. ij.
Petrus. ex superioribus
sunt. Et pbat Petrus p
autoritates sacræ scrip-
turæ qd̄ iesus quē iudæi
crucifixerūt: est messias
in lege promissus. Israe-
litę. iudæos alloquitur fa-
ciens illos attētos. Pro-
batum in vobis. per mi-
racula quæ in præsencia
vestra fecit. Per illum. i.
per hominem christum.
Definito consilio. id est
certa quadam dei præde-
stinatione pro mundi sa-
lute. Doloribus inferni.
quia nec ipse necq; patres
senserunt dolores cū ad
illos descendit. Ab eo. i.
ab inferno. Dauid enim
dicit psal. xv. Ne cōmo-
uear. ne vlla ex parte per-
turber. Requiesceci spe.
scilicet resurgendi. Ani-
mā meam. in morte sepa-
ratam a corpore. Sanctū
tuum. i. corpus sine aia.

¶ Sabbato in vigi-
lia trinitatis.

Effundam spiritū.
Ex Ioele propheta
cap. ij. in quo post-
eaq; propheta p̄dixit.
populo bona tempora-
lia: hic p̄mittit bona spi-
ritualia: quod est comple-
tum in missione spiritus

sancti. Intendebant autem turbæ hīs quæ a
Philippo dicebantur vnanimīter audietes;
& videntes signa quæ faciebat. Multi em̄
eorum qui habebant spiritus immundos:
clamantes voce magna exibant. Multi au-
tem paralytici & claudicuriati sunt. Factum
est enim gaudium magnum in illa ciuitate.

Feria. vi. Lectio Actuum
apostolorum. Capite. ij.

Indibus illis. Aperiens Petrus os suū di-
xit. Viri israelitæ audite verba hæc. Ie-
sum nazarenum virum approbatū a deo
in vobis virtutibus; & pdigijs & signis: quæ
fecit per illum deus in medio vestri (sic: sci-
tis) hunc definito consilio & præscientia dei
traditum per manus iniquorum affigētes;
interemistis. Quem deus suscitauit solutis
dolorib⁹ inferni; iuxta qd̄ impossibile erat
teneri illū ab eo. Dauid em̄ dicit i eū. Provi-
debam dominum coram me semper: quor-
iam a dextris est mihi ne cōmouear. Pro-
pter hoc lætatum est cor meum; & exulta-
uit lingua mea: insuper & caro mea requie-
scet in spe. Quoniam non derelinques ani-
mam meam in inferno: nec dabis sanctum
tuum videre corruptionem. Notas mihi fe-
cisti vias vitæ; replebis me iucunditate cum
facie tua.

Sabbato in vigilia pentecostes.

Iohelis propheta. Cap. ij.

Hæc dicit dominus deus. Effundā spi-
ritum meum super omnem carnem;
& prophetabunt filij vestri & filia vestra.
Senes vestri somnia somniabūt; & iuuenes
vestri visiones videbūt. Sed & super seruos
& ancillas in diebus illis effundam de spiri-
ritu meo; & dabo pdigia in coelo & inter-

sancti. Super carnem. id est hominem. Filij. iuvenes & senes. omnem aetatem & sexum designat. Somnia. id est reuelationes in somnijs. Super feruos. modo sint baptizati. Et dabo. Hec signa precederit iudiciū vniuersale: & quod in sensu litterali sic debeat intelligi: testis est Petrus Actuum secundo. qui citat hæc verba propheta.

ra sanguinem & ignem & vaporem fumi.
Sol conuertetur in tenebras: & luna in sanguinem; anteq̄ veniat dies domini magn⁹
& horribilis. Et enim omnis quicūq̄ in uocauerit nomen domini: saluus erit.

Lectio libri Leuitici. Cap. xxiiij.

IN diebus illis. Loquutus est dominus ad Moſen: dicens. Loquere filijs israel: & dices ad eos. Cum ingressi fueritis terram: quam ego dabo vobis: & messueritis segetem: feretis manipulos spicarum primicias messis vestrae ad sacerdotem: qui eleuabit fasciculum coram domino: vt acceptabilis sit pro nobis altero die sabbati: & significabit illum. Numerabis ergo ab ipso die in quo obtulistis manipulos primiciarū septem hebdomadas plenas; vsq̄ ad alterū diem expletionis hebdomode septime: & sic offeretis sacrificiū nouum dño: ex omnibus habitaculis vestris. Panes primitiarum duos de duobus decimis similiae fermentatae: quos eleuabit sacerdos corā dño. Cūq̄ eleuauerit eos sacerdos cum panibus primiciarum coram domino: cedent in vsum eius. Et vocabitis hūc diem celeberrimum atq̄ sanctissimum. Omne opus seruile nō facietis in eo. Legitimum sempiternū erit in cētis habitaculis: & generationibus vestris. Dicit dominus omnipotens.

Lectio libri Deuteronomij. Cap. xvi.

IN diebus illis. Dixit moyses ad filios israel. Septē hebdomadas nūerabis tibi ab ea

Lectio. **Q**uod est domus ad Moſen: dicens. Ex Leuitico. cap. xxiiij. In quo agit de oblatione primiciarū: quod erat in die festi quinquagesimae. Manipulos spicarum. etiam si nondum fuerit metendi tempus. Libamenta offerentur. cum paucis quae sequuntur: praeremittunt vsq̄ locum illum numerabis: ergo ab altero die sabbati: in quo celebrabatur pascha vsq̄ ad septē hebdomadas integras: quibus conficiuntur quinquaginta dies. Sacrificium nouū. id est de frugibus. Decimis duabus. illae autem decimae erant partes Ephraim. sed amphibologia est an quislibet panis haberet duas decimas: an singuli singulas. In vsum eius. scilicet sacerdotis.

¶ Alia lectio.

Dixit Moſes ad filios israel. Septem hebdomadas. Ex Deutero. cap. xvi. & est materia eadem cum praecedenti lectione. Septem hebdomadas. quae (vt supra diximus) conficiunt dies quinquaginta: in quosum sine celebrabatur festum oblationis. In segete. quando messuisti manipulos primiciarū: sed mirum est quod dicit eū

EPISTOLAE

eo tempore nondum ser-
uata sint matura ad sus-
tendam. Epulaberis: &
addit octo hominum ge-
nera: cum quibus epula-
torus est. Quod fueris
seruus: atq; proinde gra-
tus: & memor libertatis
adeptus. Solemnitatem ta-
bernaculorum: quae cele-
bratur mense septembri.
& ita colligit qd haec tria
sunt festa illorū p̄cipua.

cordaberis quoniam seruus fueris in aegypto: cuiusmodi sc̄p ac facies q̄
tibi p̄cepta sunt. Solemnitatem quoq; tabernaculorū celebrabis p̄
septem dies quando collegeris de area & torculari fruges tuas: &
epulaberis in festiuitate tua: tu & filius tuus & filia: & seruus tuus: &
ancilla tua: leuites quoq; & aduena: & pupillus ac vidua: & qui intra
portas tuas sunt: septem diebus domino deo tuo festa celebrabis: in
loco quem elegerit dominus. Benedicetq; dñs deus tuus cūc̄tis fru-
gib⁹ tuis: & in om̄i opere manū tuarū: eritq; in letitia dicit dñs op̄s,

Lectio alia.

L Oquere filiis israel.
Si in p̄ceptis. Ex
Leuitico cap. xxvi
In quo p̄mittit bona he-
beris si p̄cepta sua serua-
uerint: & cōtra mala si ne-
glexerit. Tēporib⁹ suis.
ga int̄pestiue pot⁹ no-
cēt: quā proficit. Tritura
vindemia. ga messuū col-
lectio p̄g m̄titudine &
copia cōtinuabitur vin-
demig. Absq; pauore ab
hostibus vestris. Pactū
meū. quod pepigi cum
Abraā. Vetusissima ves-
terū. i. fruct⁹ anni p̄teriti
pertingēs fruct⁹ futuri:
itaq; noui excludēt vete-
res. Tabernaculū meū. i.
ero & habitabo vobiscū:
vt possitis me familiarit̄
conuolare.

Lectio libri Leuitici. Cap. xxvi.

I N diebus illis. Dixit dominus ad Moy-
sen. Loquere filiis israel. Si in p̄ceptis
meis ambulaueritis: & mandata mea custo-
dieritis: & feceritis ea: dabo vobis pluuias
temporibus suis: & terra gignet germen
suum: & pomis arbores replebuntur. Ap-
prehendet messium tritura vindemiam: &
vindemia occupabit semetem: & comedet
tis panē v̄strum in saturitate: & absq; pauore
habitabitis in terra v̄stra. Dabo pacem in fini-
bus vestris: dormietis: & non erit qui exter-
reat. Auferam malas bestias a vobis: & gla-
dius non transibit terminos vestros. Perse-
quemini inimicos vestros: & corruent corā
vobis. Persequentur quinq; de vestris cen-
tū alienos: & cētum ex vobis decem millia.
Cadent inimici vestri in conspectu v̄stro

gladit. Respiciam vos & crescere faciam; multiplicabimini & firma bo pacto meum vobiscum. Ercomedetis vetustissima veterum; & veterata nouis superuenientibus proficietis. Ponam tabernaculum in medio vestri; & non abiciet vos vltra anima mea. Ambulabo in ter vos; & ero vester deus; vosq; eritis populus meus. Dicit dñs ops.

Lectio Danielis prophete. Cap. iij.

Lectio alia.

IN diebus illis. Angelus domini descendit cum Azaria & socijs eius in fornacē; & excussit flā mā ignis de fornace; & fecit mediū fornacis quasi ventū roris flātē. Flāma autem diffusa est super fornacē cubitis quadraginta nouē; & incēdit quos reperiit iuxta fornacem de chaldæis ministros regis qui eū incendebant; & non tetigit eos omnino ignis nec cōstituit; nec quicq; molestiē intulit. Tūc hi tres q̄i ex vno ore laudabāt; & glorificabant; & benedicebant deum in fornace; dicētes. Benedictus es domine de⁹ patrum nostrorum; & laudabilis & gloriosus & super exaltatus in sæcula. & benedictum nomen gloriæ tuæ sanctum; & super exaltatum in omnibus sæculis. Bededictus es domine in templo sancto gloriæ tuæ; & sup laudabilis & sup gloriatus in sc̄p̄a. Bñdictus es i throno regni tui; & sup laudabilis & sup exaltatus in sæcula. Benedictus es qui intueris abyffos; & sedes super cherubin; & laudabilis & super exaltatus in sæcula. Benedictus es in firmamento cœli; & laudabilis & gloriosus in sæcula. Benedicite omnia opera domini domino; benedicite cœli domino. Benedicite angeli domini domino; hymnum dicite & super exaltate eum in sæcula. Benedicite aquæ omnes quæ super cœlos sunt domino; benedicite omnes virtutes domini domino. Benedicite sol & luna domino; hymnum dicite & super exaltate eum in sæcula. Benedicite stellæ cœli domino; bñdicite humber & ros domino. Bñdicite omnis spiritus dei domino; hymnum dicite & super exaltate eū in sæcula. Benedicite ignis & æstus dño; benedicite frigus & ætas dño.

Angel⁹ domini descendit. Ex Daniele propheta cap. iij. In quo ponitur liberatio trium puerorum ex fornace ignis & ipsorum hymnus ex liberatione. Et socijs eius. s. Anania & misael. Vno ore. spiritus sancto dicite illis verba & verborum modulationem. Nomē gloriæ. scilicet tetragramaton. i. quattuor litterarū. In tēplo. ad humanitatē christi referri potest; in qua deus habitat. In throno. & hoc ad virginē deiparā. Abyffos. i. spiritus dānatos & infides angelis. Firmamento. id est cœmpyreo. Cætera patens ad finem vsq;.

EPISTOLAE.

Benedicite rores & pruina dño: hymnū dicite & super exaltate eum in sæcula. Benedicite glacies & niues dño: benedicite noctes & dies domino. Benedicite tenebrae & lumen domino; hymnum dicite & super exaltate eum in sæcula. Benedicite frigus & estas domino: benedicite pruina & niues domino. Benedicite figura & nubes dño: hymnum dicite & super exaltate eum in sæcula. Benedicat terra dominum: benedicite montes & colles domino. Benedicite omnia nascentia terræ domino; hymnum dicite & super exaltate eum in sæcula. Benedicite maria & flumina domino: benedicite fontes domino. Benedicite cete & omnia quæ mouentur in aquis domino: hymnū dicite & super exaltate eum in sæcula. Benedicite omnes volucres cœli domino: benedicite bestiae & vniuersa pecora domino. Benedicite filij hominum domino: hymnum dicite & super exaltate eum in sæcula. Benedicite israel domino: bñdicite sacerdotes domini dño. Benedicite serui domini domino: hymnum dicite & super exaltate eum in sæcula. Benedicite spiritus & animæ iustorū domino. Benedicite sancti & humiles corde domino: hymnum dicite & super exaltate eum in sæcula. Benedicite Anania Azaria Misael dño: hymnū dicite & super exaltate eum in sæcula.

Lectio alia.
Conuenit vniuersa ciuitas. Ex actibus Apostolorum capite. xxi. In quo postea quæ posuit apostoli Pauli prædicationem factam in Antiochiam præsidij. Hoc in loco ponit cōtradictionem principum synagoge aduersantū paulo. Vniuersa ciuitas. Antiochensum. Repleti zelo. Inuidia. & non amoris. Blasphemantes. id est maledicentes & detrahētes. Vobis primum. quia christus principaliter venit propter oves israel. Conuertuntur ad gentes. quarum vocacione futura ē scriptura sacra. Præcepit dominus. cū dixit.

Lectio Actū Apostolorū. Cap. xii.
Indiebus illis. Conuenit vniuersa ciuitas laudire verbum domini. Videntes autē turbasiudæi repleti sunt zelo: & contradicebant his: quæ a Paulo dicebātur blasphemantes. Tunc constanter Paulus & Barnabas dixerunt. Vobis oportebat primum loqui verbum dei: sed quoniā repellistis illud: & indignos vos iudicatis vitæ eternæ: ecce conuertimur ad gentes. Sic enim præcepit nobis dominus. Posui te in lucem gentium vt sis in salutem vsq; ad extremū terræ. Audientes autem gentes gauisi sunt: & glorificabant verbum domini: & crediderunt quotquot erant præordinati ad vitam æternam. Disseminabatur autem verbum dñi per vniuersam iudeam. Iudei autem concitauerūt religiosas mulieres; & honestas; &

primos ciuitatis: & excitauerunt persecutio-
nem in Paulū & Barnabam: & eiecerūt eos
de sinibus suis. At illi excusso puluere pedū
in eos: venerunt iconiū. Discipuli autem re-
pleba: tur gaudio & spiritu sancto.

Dominica in trinitate,
Apocalyp. Cap. iij.

IN diebus illis. Vidi ostium apertū in cœ-
lo: & vox prima quā audiui tanq̄ tube lo-
quētis mecū dicēs. Ascēde huc: & ostēdā ti-
bi q̄ oportet fieri cito. Post hæc statim fui in
spū: & ecce sedes posita erat in cœlo: & su-
pra sedē sedēs: & q̄ sedebat similis erat aspe-
ctui lapidis iaspidis & sardinis. & iris erat in
circuitu sedis similis visioni smaragdine. &
in circuitu sedis sedilia viginti quattuor: &
supra thronos viginti quattuor seniores se-
dētes circūamīti vestimētis albis: & in capi-
tibus eorū coronas aureas. & de throno p̄ce-
debāt fulgura: & voces & tonitrua. & septē
lāpades ardētes ante thronū: q̄ sunt septem
spūs dei. & in cōspectū sedis tanq̄ mare vi-
treū simile crystallo. & in medio sedis & i cir-
cuitu sedis quattuor aīalia plena oculis ante
& retro. & animal primum simile leoni: &
scđm aīal simile vitulo: & tertū aīal habens
faciē quasi hoīs: & quartū aīal simile aquile
volātū. & quattuor animalia: & singla eorū
habebāt alas senas: & in circuitu & int̄ ple-
na sunt oculis. & requiē nō habebāt die ac
nocte: dicētia. Scđs. Scđs Scđs. Dñs deus
om̄ps: qui erat: & q̄ est: & q̄ venturus est. &
cū darent illa animalia gloriā: & honorē: &
benedictiōnē sedēti super thronū viuētī in
sæcula sęclorū: procidebāt viginti quattuor
seniores ante sedem in throno: & adorabāt
viuentem in sæcula sęculorum. Amen.

critis mihi testes in Ieru-
salem. In lucem gērium.
Esaie. xlix. Gauisi sunt.
scilicet de sua conuersio-
ne & salute. Præordina-
ti. id est a deo p̄destinati.
Excusso puluere. sicut di-
xerat saluator. Matth. x.
Venerunt iconium. quæ
est ciuitas.

¶ Dñica in trinitate.
Vidi ostium apertū
in cœlo. Ex apo-
calypsi. cap. iij.
In quo ponitur reuelatio
facta Ioannis: de re-
bus quæ pertinent ad fide-
m ecclesie vniuersalem.
& primo describitur dei
maiestas reuelatis. Vox
quæ audiui. hæc vox erat
angeli. Quæ oportet fie-
ri. ex dei ordinatiōe. Iaspis
& sardinis. lapilli
sunt preciosi. Iris. arcus
cœlestis. Smaragdine. q̄
est vnus ex coloribus iri-
dis. Viginti quattuor se-
niores. tale consortium
ad maiestatem præside-
tis pertinet. De throno.
scilicet dei. Septem lā-
pades. & quid per illas
intelligatur: ipse subdit
quod sunt septem spiri-
tus sancti dona. Mare vi-
treum. per quod signifi-
catur sacramentum bap-
tismi. Quattuor anima-
lia. per quæ intelliguntur
quattuor euangelistæ.
Alas senas. id est quod li-
ber animal alas sex. Qui
erat. per hoc designatur
dei æternitas. Procides
bant. scilicet adorantes
deum viuentem in sæcu-
la sęculorū. id est in vitā
æternam.

EPISTOLAE

¶ FERIA III. SEQUENTI.

Feria quarta Actuum Apo-
stolorum. Capite. v.

Respondens autem Petrus. Ex actibus apostolorum capite. v. In quo postea Lucas posuit increpationem apostolorum: qui dicebantur concitare plebem inducendo nouam doctrinam. hic ponit res posum Petri & apostolorum. Exaltauit. per resurrectionem. & ad celum ascensionem; Poenitentiam. id est tempus poenitendi. Sumus testes. quibus interfuimus. Disscebatur. id est fremebatur. Honorabilis. id est qui habebatur ab omnibus honori. Ad breue. scilicet tempus. ut in apostolorum absentia loqueretur. Theodas. cuius etiam Iosephus meminit. Esse aliquem. id est magnum Persius sese aliquem credens. Occisus est. a Fudo (scilicet) Syriae praeside. Iudas Galileus. alterum exemplum ad hoc inducit. In diebus professionis. quibus quiescebat in ciuitate suam: ut ibi presideretur non men suum & familiae. Et nunc applicat haec exempla ad negocium presens hoc. Consilium hoc. id est doctrina. Dissoluetur. sicut horum quos dixit. Consenserunt illi. scilicet Gamaliel. Cesis. id est verberatis apostolis: puta pugnis & alapis. Gaudentes. tametsi vulnerati.

In diebus illis. Respondens autem Petrus & apostoli: dixerunt ad plebem. Obedire oportet deo; magis quam hominibus. Deus patrum nostrorum suscitauit Iesum; quem vos interemistis; suspēdētes in ligno. Hūc principem; & saluatore deus exaltauit dextra sua ad dandam poenitentiam israel & remissionem peccatorum. & nos sumus testes horum verborum; & spiritus sanctus quem dedit deus omnibus obedientibus sibi. Haec cum audissent dissecabantur; & cogitabant interficere illos. Surgens autem quidam in concilio pharisaeus nomine Gamaliel legis doctor honorabilis uenerat se plebi: iussit foras ad breue homines fieri. Dixitque ad illos. Viri israelite attendite uobis super omnibus istis: quid acturi sitis. Ante hos enim dies extitit Theodas dicens se aliquem esse. Cui consensit numerus virorum circiter quadringentorum: qui occisus est; & omnes qui credebant ei: dissipati sunt; & reducti ad nihilum. Post haec extitit iudas galileus in diebus professionis: & auertit populum post se; & ipse periit; & omnes quotquot consenserunt ei: dispersi sunt; & nunc itaque dico uobis: discedite ab omnibus istis; & sinite illos. Quoniam si est ex hominibus consilium hoc; aut opus: dissoluetur. Si uero ex deo est: non poteritis dissoluere: ne forte & deo repugnare uideamini. Consenserunt autem illi: & conuocantes apostolos: cesis denunciauerunt ne omnino loquerentur in nomine Iesu; & dimiserunt eos. & illi quidem ibant gaudentes a conspectu concilij: quoniam digni habiti sunt pro nomine Iesu contumeliam pati.

Omnia autem die non cessabant in templo;
& circa domos docentes, & euangelizan-
tes iesum christum.

In festo corporis christi Ad
Corinthios, i. Capite, xi.

FRATRES. Ego enim accipi a domino
quod & tradidi vobis. Quoniam do-
minus iesus in qua nocte tradebatur, acce-
pit panem; & gratias agens; fregit, & dixit,
Accipite, & manducate. Hoc est corp⁹ meū;
quod p vobis tradetur. Hoc facite in meā
cōmemorationē, Similiter & calicē postq̄
cōtrauit; dicens. Hic calix nouum testamē-
tum est in meo sanguine. Hoc facite; quo-
tenscūq; biberitis in meam commemora-
tionem. Quotenscūq; enim manducabi-
tis panem hunc; & calicem biberitis; mortē
domini annuntiabitis; donec veniat. Itaq;
quicumq; manducauerit panem; & biberit
calicem domini indigne; reus erit corporis
& sanguinis domini. Probet autem seipsum
homo; & sic de pane illo edat; & de calice bi-
bat. Qui enim manducat; & bibit indigne;
iudicium sibi manducat & bibit; non diju-
dicans corpus domini.

Dominica prima post festum Trinita-
tis. Ioannis primo. Cap. iiii.

Charissimi. De⁹ charitas est. In hoc ap-
paruit charitas dei in nobis; qm̄ filiū suū
vni genitum misit deus in mundum; vt vi-
uamus per eum. In hoc est charitas; nō qua
si nos dilexerimus deum; sed quoniam ipse
prior dilexit nos; & misit filiū suū propicia-
torē pro peccatis nostris. Charissimi; si di-
lexit nos deus; & nos debemus alterutrum
diligere. Deum nemo vidit vnq̄. Si diligi-
mus inuicem; deus in nobis manet; & cha-

In festo corpo-
ris christi.

EGo em̄ accipi a do-
mino. Ex prima epi-
stola Pauli ad Cor-
inthios cap. xi. In quo
apostolus ostendit hui⁹
sacramenti dignitatem.
A domino. scilicet. domi-
no reuelante. Iesus. a quo
est sacramentorum insti-
tutio. Tradebatur a iu-
da proditore. Fregit. nō
ante consecrationē. Itaq;
per prolepsim hoc dicit.
Hoc est corpus meum.
verba sunt consecratio-
nis. nouum testamētū.
in quo promittūtur bo-
na spiritalia sicut in ve-
teri temporalia. Annun-
ciabitis. representando ip-
sam per hoc sacramētū.
Donec veniat. ad iudiciū
vltimū. Itaq; hortatur.
ad hoc sacramentum di-
gne accipiendum. Reus
erit. id est punietur; ac si
christum occiderit. Pro-
bet se. id est cōscientiam
suam examinet. Et sic. sci-
licet digne accipiendo.
Non dijudicans. id est di-
scernens ab alijs cibis;

Dominica prima
post Trinitatē.

Deus charitas est.
Ex epistola Ioan-
nis prima. capite
quarto. In quo aposto-
lus hortatur fideles ad
charitatem proximi; di-
cens; quia qui fratrem
diligit; est ex deo; & dei
filius; & qui non dili-
git; & cetera.

H iij

In hoc dei exemplo idē facit: qui nos dilexit. Viuamus per eum, vita gratia. Propiciationē, quia sic fecit nos deo amicos ex inimicis per peccatū. Nemo vidit, nihilominus tamē in nobis habitat. Vidimus, humanitatem christi, oculis corporalibus. Deus in eo manet, scilicet per gratiā. In die iudicij, quia hæc dilectio dat nobis securitatem. Sicut ille est benefaciens in cœlo iustis & iniustus: ita & nos debemus facere amicos & malos amicos & inimicos, alia parēt.

¶ Feria quarta sequenti.

Non regnet peccatu. Ex epla Pauli ad Romanos cap. vi. In quo inducuntur fideles ad dimittendum peccatum: hic ostēdit dimittendi modū. Vt obediat, quia q̄ est subditus peccato: trahitur ab appetitu irrationali. Membra vestra, quæ sunt instrumenta bene aut male uterandi. Arma iusticie sunt honorum, operum, instrumenta. Non dominabitur, id est fomes inclinans ad peccandum. Sub lege mosaica, quæ gratiam non conferrebat. Peccauimus, quasi dicat: non peccauimus. An nescitis, quasi dicat: scire debetis. Siue peccati, quia qui facit peccatū seruus est peccati. In forma doctrinæ, scilicet catholice per christum, & apostolis diuulgatæ.

ritas ei⁹ in nobis perfecta est. In hoc cognoscimus: quoniam in eo manemus & ipse in nobis: quoniam de spiritu sancto suo dedit nobis; & nos vidimus & testificamur; quoniam pater misit filium suum saluatorem mundi. Quisquis confessus fuerit: quoniam Iesus est filius dei; deus in eo manet; & ipse in deo. Et nos cognouimus & credimus charitati: quam habet deus in nobis. Deus charitas est; & qui manet in charitate; in deo manet; & deus in eo. In hoc enim perfecta est charitas dei nobiscum: ut fiduciam habeamus in die iudicij; quia sicut ille est; & nos sumus in hoc mundo. Timor nō est in charitate; sed perfecta charitas foras mittit timorem: quoniam timor poenam habet. Qui autem timet; nō est perfectus in charitate. Nos ergo diligamus deum: quoniam ipse prior dilexit nos. Si quis dixerit: quoniam diligo deum; & fratrem suum oderit; mendax est. Qui enim non diligit fratrem suū quem videt; deum quem nō videt quomodo potest diligere? Et hoc mandatum habemus a deo; ut qui diligit deum; diligit & fratrem suum.

Feria quinta beati Pauli ad Romanos. Cap. vi.

Fratres. Non regnet peccatū in vestro mortali corpore. Non obediatis concupiscentiis eius; sed neque membra vestra arma iniquitatis. Quæ non exhibete vos deo: tamen ex mortuis uiuētes; & membra vestra arma iusticie deo. Peccatū enim uobis nō dominabitur. Nō enim sub lege estis; sed sub gratia. Quid ergo? Peccauimus; quoniam non sumus sub lege; sed sub gratia. Absit. An nescitis; quoniam cui exhibe-

tis vos seruos ad obediendū; serui estis eius cui obedistis; siue peccati ad mortē: siue obedi-
tionis ad iusticiam. Gratias autem deo; quod
fuitis serui peccati: obedistis autem ex cor-
de in eam formam doctrinæ; inquam tradi-
ti estis. Liberati autem a peccato; serui autē
facti estis iusticię. Per iesum christum domi-
num nostrum.

Feria sexta Beati Pauli
Ephesios. Capite primo.

FRatres. Nō cesso gratias agens pro
vobis memoriā vestri faciēs in ora-
tionibus meis; vt deus pater domini nostri
Iesu christi pater glorię det vobis spiritum
sapientię & reuelationis in agnitiōe eius;
illuminatos habere oculos cordis vestri; vt
sciatis quæ sit spes vocationis eius; & quæ
diuitiæ glorię hæreditatis eius in sanctis; &
quæ sit supereminens magnitudo virtutis
eius in nos; qui credimus secundū operatio-
nem potentię virtutis eius; quam operatus
est in christo; suscitās illum a mortuis; & cō-
stituens eum ad dexteram suam in cœlesti-
bus supra omnem principatum; & potesta-
tem; & virtutem; & dominationem; & omne
nomen quod nominatur; non solum in
hoc sæculo; sed etiam in futuro; & omnia
subiecit sub pedibus eius; & ipsum dedit ca-
put supra omnem ecclesiam; quæ est cor-
pus eius; & plenitudo eius; qui omnia in
omnibus adimpletur.

Dominica secunda beati Ioannis
apostoli. i. Capite. iij.

Charissimi. Nolite mirari si odit vos
mundus. Nos scimus quoniam trans-

¶ Feria. vi. sequenti.

Non cesso gratias.
Ex epistola Pauli
ad Ephesios. capite
primo. vbi posteaquā
pemisit salutationē in
principio epistolarū dis-
ci solitā; agit deo grās de
illorum conuersione ad
fidem & mutua charita-
te. In agnitionem eius. i.
vt illum cognoscatis.
Quæ sit spes. id est cres-
dentes: quid sperare des-
beant. Quæ diuitiæ. vns
de nobis det præmia. In
nos. ad nobis beneficiū
dum. In christo. id est p-
christum. Omne nomen.
vtra quattuor ordines
spirituum; quos nomi-
nauit: vsq; ad vltimam
hierarchiam. Sub pedibus
eius. cum data est illi
omnis potestas in cœlo
& in terra. Mathei vlti-
mo. Super ecclesiam.
tam militantem q̄ triū-
phantem. Corpus ipsius.
scilicet mysticum. Qui
omnia. ordo est. Plenitudo
eius adimpletur. id est
perficitur per eum. quē
omnia in omnibus ope-
ratur. id est per christū.

¶ Dominica scda
post trinitatē.

Nolite mirari si odit vos mundus.
Ex epistola Ioan-
nis. i. capite. iij. In quo
posteaq; induxit fideles
ad charitatem: nunc des-
terret illos ab odio. Si
odit vos. quia opera mū-

mundi maligna sunt & sine charitate. De morte ad vitam. & hoc per charitatem. In morte. id est in peccato. Homicida est. sui & alterius quem odit. Vitam. quae confertur per gratiam. Cognouimus. per experientiam. Pro fratribus. s. corporalem pro spirituali illorum. Qui habuerit. duos ponit casus: in quaeleemosyna de necessitate facienda est: quod si non fecerit: non erit in eo charitas.

Feria. iij. sequenti.
Mortificate membra vestra. Ex epistola pauli ad Colossenses. cap. ij. In quo apostolus inducit colossenses ad conseruandam vitam sanctimoniam per fugam vitiorum. Super terram. id est quae sunt ad presentem vitam pertinentia. Idolorum seruitus. quia auarus magis colit pecuniam quam deum. Propter quae. scilicet vitia superiora. Ira dei. id est vindicta. Incredulitatis. i. qui non credunt credenda. Vos ambulastis. ante conuersionem. Nunc deponite. scilicet vitia spiritualia. Mentiri inuicem. decipientes vos. Veterem hominem. id est vitia illa gentilitatis vestrae ante conuersionem. Nouum hominem. qui est renouatus per baptismum & dei cognitionem. Imaginem eius. id est partem rationalem. quae est dei imago. nam irrationalis similis est bestis. Masculus & foemina. quae non est distinctio ex parte mentis: sed corporis. In omnibus christus. sine distinctione sexus & nationis.

lati sumus de morte ad vitam: quoniam diligimus fratres. Qui non diligit: manet in morte. Omnis qui odit fratrem suum: homicida est. Et scitis quoniam omnis homicida: non habet vitam aeternam in se manentem. In hoc cognouimus charitatem dei: quoniam ille pro nobis animam suam posuit: & nos debemus pro fratribus animas ponere. Qui habuerit substantiam huius mundi: & viderit fratrem suum necessitatem habere: & clauerit viscera sua ab eo: quomodo charitas dei manet in eo? Filii mei non diligamus verbo tantum nec lingua: sed opere & veritate.

Feria. iij. Beati Pauli ad Colossenses. Cap. iij.
Fratres. Mortificate membra vestra quae sunt super terram: fornicationem immunditiam: libidinem: concupiscentiam malam: & auaritiam: quae est simulachrum seruitus. Propter quae venit ira dei super filios incredulitatis: in quibus & vos ambulastis aliquando cum ueritis in illis. Nunc autem deponite & vos omnia: iram: indignationem: malitiam: blasphemiam: turpem sermonem de ore vestro. Nolite mentiri inuicem: expoliantes vos veterem hominem cum actibus suis: & induentes nouum eum: qui renouatur in agnitionem dei secundum imaginem eius qui creauit eum: ubi non est masculus & foemina: gentilis & iudaeus: circuncisio & praepunium: barbarus & scyta: seruus & liber. Sed omnia & in omnibus christus.

Feria sexta Beati Ioannis apostoli. i. Capite. i.

¶ Feria sexta sequenti.

HAcc est annūciatio. Ex epistola. i. Ioānis capite primo. In quo postea
to premio accedit ad institutionem fidelium, q̄s de rebus quæ ma
xime ad fidem pertinent. Annūciatio. idest euangeliū. Auditu
mus ab eo. scilicet a verbo incarnato. Lux est. Ioānis. ix. Ego sum lux mū
di. In tenebris, scilicet
culpe & ignorantia. Mē
timur. scilicet verbo. Ve
ritatem nō facimus. scilicet opere. nam veritas
etiam in operibus est.
Ethicorum. iij. In luce
ambulamus. iuste viuem
do. Societatem habem⁹.
scilicet in charitate viuem
tes. Emundat nos. per sa
cramēta. Seducim⁹ nos.
q̄a nō sumus in societate
cum deo. Confiteamur.
scilicet nos esse peccato
res. Peccauim⁹ in prete
rito. Mendacem eum les
cimus. quia sepe in scri
ptura dicit: quod nemo
immunis est a culpa.

Charissimi. Hec est annūciatio; quā au
diuimus ab eo; & annunciamus vo
bis; quoniam deus lux est; & tenebræ in eo
non sunt vllæ. si dixerimus quoniā societa
tem habemus cum eo; & in tenebris ambu
lamus; mentimur; & non facimus veritatē.
Si autem in luce ambulam⁹; sicut & ipse est
in luce; societatem habemus ad inuicem; &
sanguis Iesu filij eius emundat nos ab omni
peccato. Si dixerimus; quoniā peccatū non
habemus; ipsi nos seducimus; & veritas in
nobis nō est. Si cōfiteamur peccata nostra;
fidelis est & iustus; vt remittat nobis pecca
ta nra; & emundet nos ab omni iniquitate. Si
dixerimus; quoniam non peccauimus; mē
dagem facimus eum; & verbum eius in no
bis non est.

Dominica tertia Beati Petri
Apostoli. i. Capite. v

Charissimi. Humiliamini sub potenti
manu dei; vt vos exaltet in tempore
visitationis. Omnē sollicitudinē vestrā pro
ficiētes in eum; qm̄ ipsi cura est de vobis.
Sobrii estote & vigilate; quia aduersarius
vester diabolus tanq̄ leo rugiens circuit que
rens quē deuoret; cui resistite fortes in fide;
scientes eandē passionem ei que in mundo
est vestræ fraternitati. Deus autem omnis
gratię; qui vocauit nos in æternam suā glo
riam in christo Iesu modicū passos; ipse per
ficiet; confirmabit. solidabitq̄. Ipsi glorię &
imperium in sæcula sæculorum.

¶ Dominica tertia
post trinitatem.

Humiliamini sub
potēti manu dei.
Ex epistola Pe
tri. i. cap. v. In quo postea
eaquā instituit seniores;
hic instituit iuniores. s.
maxime ad humilitatem
& obedientiam. Omnē
sollicitudinē. nō quod
sint negligētes; sed quod
a deo sit omne bonū pu
tātes. Sobrii. in victu &
vestitu. Circuit. parans
vobis insidias in quas in
cidatis. In fide. charitate
informata. Et fraternita
ti. i. fratribus vestris qui
sunt p̄ oām mundū disp̄
si; q̄ eadē patiunt. Omnia
gr̄ę. largitor. In modis
cum passos. quia pena
temporalis breuis est.

EPISTOLAE

¶ Feria quarta sequenti.

OMne quodcūq; facitis. Ex epistola Pauli ad Colossenses. capite tertio. in quo loco apostolus induxit ad perfectionem operis. In nomine christi. omnia in eius gloriam referentes. Patri per ipsum. quia mediator est inter nos & deum in omnibus. In domino. idest illicitis & honestis (nam in turpibus non licet.) Amari esse. idest duri & difficiles. Obedite parentibus. quos debere honorari etiam in preceptis legalibus tradidit. Vt non pusillo animo fiant. siue fugam arripientes: siue non potentes vobis obtemperare propter sequitiam vestram. Ad oculum. idest in presentia: sed etiam in absentia. Placentes. idest ut illis placeant. Timentes dominum. idest placentes deo & non hominibus. Ex animo. idest voluntarie & non coacti.

¶ Feria. vi. sequenti.

Reportantes finem fidei. Ex epistola Petri. i. cap. i. Pendet autem lectio ex superioribus (nā dixerat in qua nunc quoque videtes creditis.) Credentes autem exultabitis læticia inenarrabili & glorificata. tunc sequitur reportantes finem fidei. scilicet salutem animarum. In quod vel quale. scilicet salutem illa per christum esset ventura. Passiones & glorias. ut Ezaix. capite. liij. Non sibi metipsis. scilicet prophetis. Vobis. prænunciando quæ vestris temporibus erant futura. Spiritus sancto. in die pentecostes.

Feria quarta. Beati Pauli
ad Colossenses. Capite. iij.

FRatres. Omne quodcūq; facitis in verbo aut in opere: omnia in nomine domini iesu christi facite: gratias agentes deo & patri per ipsum. Mulieres subdite estote viris: sicut oportet in domino. Viri diligite vxores vestras: & nolite amari esse ad illas. Filij obedite patribus per omnia; hoc enim placitum est in domino. Patres nolite ad indignationem prouocare filios vestros: ut non pusillo animo fiant. Serui obedite per omnia dominis carnalibus: non ad oculum seruientes: quasi omnibus placentes: sed in simplicitate cordis timentes dominum. Quodcūq; facitis: ex animo operamini: sicut domino & non hominibus: scientes quia domino accipietis retributionem hereditatis. Per iesum christum dominum nostrum.

Feria sexta. Beati Petri apostoli. prima. Capite. i.

Charissimi. Reportantes finem fidei vestrae salutem animarum. De qua salute exquieserunt: atque scrutati sunt prophetae: qui de futura in vobis gratia prophetauerunt: scrutantes in quod vel quale tempus significaret in eis spiritus christi: prænuncians eas: quæ in Christo sunt passionis & posteriores glorias: quibus reuelatum est: quia non sibi metipsis. Vobis autem ministrabant ea: quæ nunc nunciata sunt

In quem scilicet spiritum sanctum cum trinitate. Propter quod id est quia estis filij dei per adoptionem. Succincti lumbos id est casto corpore & mēte. In reuelationem id est per reuelationem. Configurati id est conformati. Secunda cum scilicet deum. Scriptum est. Leuitici xxi. Et si patrem inuocatis. i. quia inuocatis. Incolatus vestri id est vite & alludit ad illud psalms mittere. Incolatus meus pro longatus est.

vobis per eos qui euangelizauerunt vobis spiritu sancto misso de coelo in quem desiderat angeli prospicere. Propter quod succincti lumbos mentis vestrae sobrii perfecti sperate in eam quae offertur vobis gratia in reuelatione Iesu christi; quasi filij obedientiae non configurati prioribus ignorantiae vestrae desiderijs; sed secundum eum qui vocauit vos sanctum: vt & ipsi sancti in omni conuersatione sancti sitis. Quoniam scriptum est. Sancti eritis; quoniam ego sanctus sum. Et si patrem inuocatis eum qui sine acceptatione personarum iudicat secundum vniuersum cuiusque opus: in timore incolatus vestri tempore conuersamini.

Dominica. iij. Beati Pauli
ad Romanos. Cap. viij.

FRatres. Existimo enim quod non sint condigna passiones huius temporis ad futuram gloriam: quae reuelabitur in nobis. Nam expectatio creaturae reuelationem filiorum dei expectat. Vanitati enim creaturae subiecta est non volens; sed propter eam qui subiecit eam in spe. Quia & ipsa creatura liberabitur a seruitute corruptionis in libertatem gloriae filiorum dei. Scimus enim quod omnis creatura ingemiscit: & patitur usque adhuc non solum autem illa; sed & nos ipsi primitias spiritus habentes: & ipsi intra nos gemimus adoptionem filiorum dei; expectantes redemptionem corporis nostri in Iesu christo domino nostro.

pro longatus est.

¶ Dominica quarta post trinitatem.

EXistimo enim quod non sint. Ex epistola ad Romanos capite viij. dicitur superioribus: quod per adhesionem ad christum: consequimur vitam aeternam: nunc qualis illa sit vita ostenditur: & quantum hac praestat. Cōsignat. i. equales. Huius temporis. i. vite temporalis. Spectatio creaturae id est hominis. Reuelationem id est beatitudinem: & hoc per patientiam laborum. Vanitatis. i. mortis & passionibus. Non volens. quasi dicat. Velit nolit: & hoc pro peccatis Adā. Propter eum qui id est deum patientes. In spe scilicet resurrectionis. A seruitute. id est a mortalitate. Ingemiscit. est in continuo dolore. & patuit. illa hōre solus desiderat.

Vsq. adhuc id est in hac vita. Nos ipsi. s. apostoli qui primi spiritum sanctum acceptimus. Gemimus. scilicet in tribulationibus. Expectantes adoptionem id est praemissam adoptionem nostram in filios dei. Et redemptionem id est liberationem a corruptione.

¶ Feria. iij. sequenti.

Sicut per vnus delictum. Ex epistola Pauli ad Romanos. cap. v. In quo
 ap[osto]lus comparat peccatum ad donum christi. Et primo quantum
 ad peccatum Adam. deinde quantum ad peccatum in lege. Vnius deli-
 ctum. scilicet primae parentis. Per vnus iusticiam. i. christi. Inobedientiam
 vnus. qui non e[st] deditus deo: & pruaricatus est. Obeditionem vnus. id est
 christus qui factus est obe-
 diens patri vsq[ue] ad mortem. Subintravit. i. succ-
 cessit. vt abundaret deli-
 ctum. quia ante legem li-
 cebat hoc. vel alio modo
 agere. sed post legem no[n]
 licet sine peccato transgre-
 di. Superabundabit & gra-
 tia. per christum. Cetera
 parent.

¶ Feria. vi. sequenti.

Patientes estote. Ex
 epistola Iacobi apo-
 stoli. cap. v. In quo
 iustus consolatur: ne in
 tribulationib[us] deficiat.
 Ad aduentum domini.
 cum accipietis laborum
 vestrorum mercedem. Ecce
 agricola. ex[em]plo agris
 colere expectandum esse dis-
 cit. Temporaneum. i. suo
 tempore. Et serotinum. i.
 postea prouenientem.
 Appropinquare. id est
 prope est merces vestra.
 Ingemiscere in alterum.
 scilicet videntes alterius
 labores. Non iudicemi-
 ni. id est condemnemini
 impatientie. Iudex affi-
 stit. id est prope est chris-
 tus qui vos liberabit.
 Exemplum accipite. scilicet
 licet propheta. Exitus
 mali. id est mortis que
 non est malum culpae sed
 poenae. Longanimitatis. i.
 spei. Beatificamus eos.
 id est beatos dicimus. Fi-
 nis d[omi]ni. quia & ipse mor-
 tem subiit.

¶ Feria. iij. beati Pauli ad Rom. Cap. v.

Fratres. sicut per vnus delictum mors in-
 travit in condemnationem; sic &
 per vnus iusticiam in omnes homines in-
 iustificationem vitae. Sicut enim per inobedi-
 tiam vnus hominis peccatores constituti
 sunt multi; ita & per vnus obedi-
 tionem iusti constituentur multi. Lex autem subin-
 travit vt abundaret delictum. Vbi autem abun-
 dabit delictum; superabundabit & gratia.
 Vt sicut regnavit peccatum in mortem; ita
 & gratia regnet per iusticiam in vitam eter-
 nam Per Iesum christum dominum nostrum;

¶ Feria sexta beati Iacobi

apostoli. Capite. v.

Charissimi. Patientes estote vsq[ue] ad ad-
 ventum domini. Ecce agricola expe-
 ctat preciosum fructum terre; patienter fe-
 ret; donec accipiat temporaneum & seroti-
 num. Patientes igitur estote; & vos confirmate cor-
 da vestra; quia aduentus domini appropin-
 quabit. Nolite ingemiscere fratres in alteru-
 trum; vt non iudicemini. Ecce iudex ante
 te ianuam assistit. Exemplum accipite fra-
 tres exitus mali & longanimitatis; & labo-
 ris; & patientiae prophetas; qui locuti sunt
 in nomine domini. Ecce beatificamus eos
 qui sustinuerunt. Sufferentiam Iob audi-
 stis & finem d[omi]ni vidistis. Quoniam mis-
 ericors est deus & miserator.

¶ Dominica quinta beati Petri

apostoli. Capite. iij.

¶ Dominica quinta post Trinitatem.

Omnēs vnanimēs in oratione. Ex epistola Petri prima, capite. iij. In quo apostolus informat fideles ordinando eos ad proximum. Illud vero quod dicit in oratione in clausula superioris ita dicitur: non impediatur orationes vestre. Compātientes. scilicet impieciatē al

Charissimi. Omnes vnanimēs in ora-
tione estote cōpātētes; cōfraternitatis
amatores; misericordēs; modesti; humiles.
Non reddētes malum pro malo; nec male
dictum pro maledictio; sed e contrario bene
dicentes. Quia in hoc vocati estis; vt bene-
dictionem hereditate possideatis. Qui em̄
vult vitam diligere; & videre dies bonos:
ēderceat linguā suā a malo; & labia eius ne
loquantur dolū. Declinet autem a malo; & fa-
ciat bonum; inquirat pacē; & sequatur eā;
quia oculi domini super iustos; & aures eius
in preces eorum. Vultus autem domini su-
per faciētes mala; & q̄s est q̄ vobis noceat
si boni emulatores fueritis. Sed dēsi quid pa-
simini propter iusticiā; beati. Timorem au-
tem eorum ne timueritis; vt non conturbe-
mini. Dominum autem christum sanctissi-
mate in cordibus vestris.

Feria. iij. beati Pauli ad Ro-
manos. Capite. iij. &. iij.

Fratres. Arbitramur em̄ iustificari ho-
minem per fidē sine operib⁹ legis. An
iudeorū deus tantum? Nōne & gentium?
Immo & gentiū. Qm̄ quidē vnus est deus
qui iustificat circumcissionem ex fide; & pro-
prium per fidem. Legem ergo destrui-
m⁹ per fidē. Absit. Sed legē statui-
mus. Quid ergo dicimus inuenisse Abrahā patrē nrm̄
secundū carnem? Si enim Abrahā ex ope-
ribus legis iustificatus est; habet gloriā; sed
non apud deū. Quid enim scriptura dicit

terum. In hoc. i. ad hoc
vt benedicatis; certam ma-
ledictibus vobis. Qui
enim vult. Hoc sumptū
est ex psal. xxxij. Oculi
super iustos. respiciens
eos fauorabiliter. Aures
eius. sup. parate ad audie-
dum. Vult⁹ domini. scilicet
cer fratus ad illorū puni-
tionē. Aemulatores hos
nō id est virtutis & boni-
tatis. Beati. scilicet. Tis
morem eorum. id est ter-
rorem quo vos tentant
a bono depellere. Cōdeus
benigni. impatienter ad
uersa sustinendo. Sancti-
ficate dnm̄. i. firmate.

¶ Feria. iij. sequenti.

Arbitramur enim
iustificari. Ex epi-
stola Pauli ad Ro-
manos cap. iij. & . iij. In
quibus comparat legem
veterem legi euangelice.
Arbitramur. &c. quā
dicat: nōn: quia fides sine
operibus mortua est.
Deus tantū. quia est etiā
gentium. Deus est. scilicet
cer iudeorū & gentiū.
Circumcisionem. id est iu-
deos. Preputium. id est
gentes: & vtroq; per fi-
dem christi venturū. ut
qui s̄ venit. Legem stat-
tuimus. i. confirmamus
veterē per nouā. Patrem
nrm̄. a quo g carnē iudei
descendebat. Habet glo-
riā. s. apud hoies. q̄ obe-
diuit deo. Et q̄ opatur.
quia illud quod ēcedit

aliqui sicut merces operis traditur per modum debiti: vita autem eterna conceditur per viam gratiae. igitur non propter legis opera. Quia qui non operatur. id est legis opera non facit.

¶ Feria sexta sequenti.

Accedam ad vos in iudicio. Ex Malachia propheta capite. iii. In quo propheta ponit christi aduentum in iudicium finale. Testis velox.

quia breui tempore terminabit. Et de quibus sit prolatus sententia. Iudicabit quia deus qui sunt capitulum. r. Mitam Heliam. hoc ex capite sequenti sumptum est. qui ante domini aduentum ad hoc in vita referuatus predicabit contra antichristum. Corda patrum ad filios. id est incredulos reducent ad fidem parentum fidelium. Ne forte venimus. immo sine forte. quod est frequens in sacris litteris. aut dicit hoc propter temporis incertitudinem. Anachemate. id est eterna separatione. quia vitra non inhabitabitur.

¶ Dominica sexta post trinitatem.

Quicumque baptizatus sumus. Ex epistola Pauli ad Romanos. cap. vi. Quia dixit paulo ante: quod vbi abundauit delictum superabundauit et gratia. diceret quispiam ergo perstandum est in peccatis. hinc apostolus errorem remouet dicens. Quicumque baptizati. &c. In morte ipsius. ex qua baptizatus habet efficaciam. Cōsepulti sed ille surrexit ad vitam. & nobis surgendum est a peccatis ad vitam renouationem. Comparsati ex mala terra in bonam. Verus homo non

Credidit Abraham deo: & reputatum est illi ad iusticiam. Et autem qui operatur: non imputatur secundum gratiam; sed secundum debitum. Et autem qui non operatur; credenti autem in eum qui iustificat impium; reputatur fides eius ad iusticiam.

Feria sexta. Lectio Malachiae prophetae. Capite. iij.

Haec dicit dominus deus. Accedam ad vos in iudicio: & ero testis velox; maleficis & adulteris & periuris; & qui calūniantur mercedem mercenariorum; & humiliant viduas & pupillos; & colaphizant capita populorum; & opprimunt peregrinos; nec sumuerunt me; dicit dominus exercituum. Ecce ego mittam vobis Heliam prophetam antequam veniat dies domini magnus & horribilis; & conuertet corda patrum ad filios; & cor filiorum ad patres eorum; ne forte veniam; & percutiam terram anathemate.

Dominica. vi. beati Pauli ad Romanos. Capite. vi.

Fratres. Quicumque baptizati sumus in christo iesu; in morte ipsius baptizati sumus. Cōsepulti enim sumus cum illo per baptismum in mortem; ut quomodo christus resurrexit a mortuis per gloriam patris; ita & nos in nouitate vitae ambulemus. Si enim complantati facti sumus similitudine mortis eius; simul & resurrectionis erimus. Hoc sciētes; quia vetus homo noster simul crucifixus est; ut destruat corpus peccati;

ster. qui per baptismū surrexit in nouum hominem. Crucifixus est. idest mortuus vnde surgat nouus. Mortuus est. scilicet peccato. Iustificatus est. scilicet per baptismum. Mortuus est peccato. idest propter peccatum delendum. Semel. quia mors illa fuit sufficiens ad delenda omnium peccata. Ita & vos. similitudinem applicat.

vt vltra non seruiamus peccato. Qui enim mortuus est: iustificatus est a peccato. Si autē mortui sumus cum christo: credimus: quia etiam simul viuem⁹ cū illo. Scientes quod christus resurgens a mortuis iam non moritur: mors illi vltra nō dominabitur. Quod enī mortu⁹ est pctō: mortuus est semel. Quod autem viuūt: viuūt deo. Ita & vose existimate vos mortu. vs quidem esse peccato. viuētes autem deo In christo Iesu dño nostro.

Feria quarta Pauli ad Hebręos.

Capite. xij. & xij.

Fratres. Habemus gratiam per quam seruiamus placentes deo: cum metu & reuerentia. Et enim deus noster ignis consumens est. Caritas fraternitatis maneat in vobis: & hospitalitatem nolite obliuisci. Per hanc enim placuerunt quidam angelis: hospitio receptis. Mementote victorum tanq̄ simul victi: & laborantium tanq̄ & ipsi in corpore morantes. honorabile cōtubium omnibus: & torus immaculatus. Fornicatores enim & adulteros iudicabit deus. Sint mores sine auaricia: cōtenti p̄sentibus. Ipse enim dixit: non te deseram: nec derelinquam: ita vt cōfidenter dicamus. Dñs mihi adiutor est: non timebo quid faciat mihi homo. Mementote prepositorum vestrorum qui vobis locuti sunt verbum dei. Quorū intuentes exitum: conuersationis imitami ni fidem. Iesus christus heri & hodie ipse & in sæcula sæculorum. Amen.

¶ Feria. iij. sequenti.

Habemus gratiā. Ex epistola Pauli ad Hebręos cap. xij. & xij. & pendet lectio ex superioribus. itaq; regnum immobile suscipientes. subdit per quid possimus illud acquirere: dicens. Habemus gratiam. idest facile habere possumus. Metu & reuerentia. quæ sunt religionis instrumenta. Ignis cōsumens. s. malos. purgās vero bonos. Caritas fraternitatis. idest amor fraternus. & tangit tria in quibus debet ostendi caritas vera. quorū primum est. hospitalitas. Angelis hospitio receptis. vt Abraam & Loth. Genes. xvij. &. xix. Mementote victorū. idest eorum qui sunt in cæcis: nis victi. quod est secūdum. Et laborantium. scilicet in paupertate. quod est tertium. In corpore morantes: quia indigentia vestri corporis debet vos mouere de indigentia aliorum. Honorabile cōtubium. quoniam est libidinis repressiū. Torus immaculatus. i. legitimus. Ipse enim dixit Iosue primo. Domin⁹ mihi adiutor. ex psal. Prepositorū. idest prelatorum.

¶ Feria. vi. sequenti.

EPISTOLAE

Haec scribo vobis. Ex epistola. i. Ioannis cap. ij. In quo ex predictis in capite superiori inferitur incertum. Si quis peccauerit. ex humana fragilitate. Iustum. id est qui pro vere poenitentibus interpellat. Propiciatio. nam seipsum obtulit pro nostra expiatione. In hoc scimus. scilicet per experientiam. Se nosse deum. argumentum est a contrario. In hoc scimus. i. per experientiam cognoscimus. Et ipse ambulat. re. scilicet imitando illum. Mandatum novum. scilicet antiquum: tam ex lege naturali. quam ex lege divina in quibus iubemur proximos diligere sicut nosmetipsos. Mandatum novum. id est in lege evangelica renouatum. Quod est verum. id est verificatum. In ipso. id est in christo: qui passus est pro nobis. Et in vobis. quia dixit mandatum novum de vobis. &c.

¶ Dominica septima
post trinitatem.

Humanum dico propter infirmitatem. Ex epistola Pauli ad Romanos. Capite. v. In quo posteaque inducit Romanos ad peccata dimittenda: nunc inducit illos ad bene vivendum. & primo ex operis factitate: & quia paulo ante dixerat: liberati a peccato serui facti estis iusticie: nunc inferit dicens. Humanum dico. i. nihil difficile precipio: sed rationi consonum. & quod ab hominis fragilitate prestatari potest. quod probat ediverso. quia quemadmodum modum actiones vitiosae sunt in potestate nostra: & ille quoque per virtutem. Ita nunc. post conversionem

Feria sexta Beati Ioannis
apostoli. i. Capite. ij.

Charissimi. Haec scribo vobis: ut non peccetis. Sed si quis peccauerit: aduocatum habemus apud patrem Iesum christum iustum: & ipse est propiciatio pro peccatis nostris. Non pro nostris autem tantum: sed etiam pro totius mundi. & in hoc scimus quoniam cognouimus eum si mandata eius obseruamus. Qui dicit se nosse eum: & mandata eius non custodit: mendax est: & in eo veritas non est. Qui autem seruat verbum eius vere: in hoc charitas dei perfecta est. In hoc scimus: quoniam in ipso sumus. Qui dicit se in christo manere: debet sic. ille ambulauit & ipse ambulare. Charissimi: non mandatum novum scribo vobis: sed mandatum vetus quod habuistis ab initio: mandatum vetus est verbum quod audistis. Iterum mandatum novum scribo vobis: quod est verum: & in ipso: & in vobis. Quoniam tenebrae transierunt: & lumen verum iam lucet.

Dominica septima Beati Pauli
ad Romanos. Capite sexto.

Fratres. Humanum dico propter infirmitatem carnis vestrae: sicut enim exhibuistis membra vestra seruire immundicie: & iniquitati ad iniquitatem: ita nunc exhibete membra vestra seruire iusticie in sanctificationem. Cum enim serui essetis peccati: liberi fuistis iusticie. Quem ergo fructum habuistis tunc in illis: in quibus nunc erubescitis: Nam finis illorum mors est. Nunc vero:

nem vestram. In sanctificationem. id est vsq; ad sanctitatis consumationem.
¶ Feria quarta sequenti.

Nihil nunc damnationis. Ex epistola ad Romanos capite. viij. In quo posteaq; ostendit cessationem legis veteris factam per christum: nunc dicit adhaerendum esse christo legis gratiae auctori. Nihil damnatio-

liberati a peccato: serui autem facti deo. habetis fructum vestrum in sanctificationem; finem vero vitam aeternam. Suspendia enim peccati mors. Gratia autem dei vita aeterna. In christo Iesu domino nostro.

Feria quarta beati Pauli ad Romanos. Capite. viij.

Fratres. Nihil nunc damnationis est his qui sunt in christo Iesu: qui non secundum carnem ambulant. Lex enim spiritus vitae in christo Iesu liberauit me a lege peccati & mortis. Nam quod impossibile erat legi in quo infirmabatur per carnem: deus filium suum mittens in similitudinem carnis peccati: & de peccato dānauit peccatum in carne: ut iustificatio legis impleretur in nobis: qui non secundum carnem ambulamus: sed secundum spiritum. Qui enim secundum carnem sunt: quae carnis sunt: sapiunt. Qui vero secundum spiritum: quae sunt spiritus: sentiunt. Nam prudentia carnis mors est. Prudentia autem spiritus vita & pax. In christo Iesu domino nostro.

Feria. vi. beati Pauli ad Rom. Cap. viij.

Fratres. Sapientia carnis inimica est deo. Legem enim dei non est subiecta: necque potest. Qui autem in carne sunt: deo placere non possunt. Vos autem in carne non estis sed in spiritu. Si autem spiritus dei habitat in vobis. Si quis autem spiritum christi non habet: hic non est eius. Si autem christus in vobis est: corpus quidem mortuum est propter peccatum: spiritus vero vivit propter iustificationem.

nis. i. nulla damnationis causa. Lex spūalis quem admodum est euāgelica. A lege peccati. i. ab obligatione peccati actualis. Et mortis. q̄a tollit oēm poenam debitam pro peccato. Nam quod impossibile. declarat modū huius liberationis. Legi veteri. q̄a nō purgabat a peccatis aīe: sed carnis. Infirmabatur. id est erat imperfecta. Per carnē. quia non mundabat nisi corpus. Similitudinē carnis. quae fuit passibilis: tamen non peccatrix. De peccato. i. de seipso factō hostia pro peccato. Dānauit peccatum. id est deleuit. Prudentia carnis. i. quae carnalia quaerit. Mors est. i. ad mortem ducit. Prudentia spiritus: pax. i. reges.

¶ Feria. vi. sequenti.

Sapientia carnis inimica est deo. Ex eadē epistola. Et contungitur lectio epistolae superiori. Sapientia carnis. sapientia hic. & prudentia superiori improprie accipiunt. Inimica deo. quia repugnās illis p̄ceptis. Neque potest. quia nemo potest duobus dñis seruire. Nō est is. i. esse deberis. Si habitat in vobis. id est. cū baptismo spūm sanctum accepistis. & cū fide spiritū. Nō habet. q̄a perdidit gratiā. Nō est eius. i. mēbrū. Mortuū ē. i. mortis necessitati subiectū.

EPISTOLAE

Quod si spiritus eius, id est dei, habitat in vobis, perseverando in fide & gratia: qui suscitavit illum: etiam suscitabit corpora vestra. & hoc propter spiritum habitantem in vobis.

¶ Dominica octava post trinitatem.

Debitores sumus non carni. Hæc lectio superiori continuatur, & est conclusio pendens ex superioribus: & patet lectio. Spiritu dei agitur, quia nemo venit ad me (dicit saluator) nisi pater meus traxerit illum, iterum in timore, si euri veteri lege quæ fuit lex timoris. Adoptionis filiorum, scilicet per gratiam. In quo, scilicet spiritu. Clamamus, clamare possumus. Abba, quod interpretatur pater, scilicet quia sumus adoptionis filij. Spiritus, scilicet sanctus, tertia in diuina persona. Testimonium reddit, scilicet quod sumus dei filij per revelationem Apostolo factam: atque etiam alijs compluribus. Si filij, consequens est: quod si sumus filij: erimus hæredes: non quasi filius naturalis quem constituit hæredem vniuersorum: sed glorie: quia adoptiuus.

¶ Feria quarta sequenti. Non misit me christus baptizare. Ex prima epistola ad Corinthios cap. i. Apostolus in superiori parte dixit se paucos admodum baptizasse, cuius rationem nunc reddit: quod non tamen ad baptizandum: quam ad docendum missus est, quod est maioris officij, tamen et ad utrumque missi sunt apostoli. In sapientia verbi, id est mundana que verbis exquisitis peragitur. Euacuat crux christi.

Quod si spiritus eius qui suscitavit Iesum a mortuis habitat in vobis: qui suscitavit Iesum a mortuis: viuificabit & mortalia corpora vestra propter inhabitantem spiritum eius in vobis.

Dominica viij. Beati Pauli ad Romanos, Capite. viij.

Fratres. Debites sumus: non carni; ut secundum carnem viuamus. Si enim secundum carnem vixeritis: moriemini. Si autem spiritu facta carnis mortificaueritis: viuetis. Quicumque enim spiritu dei agitur: hi filij sunt dei. Non enim accepistis spiritum seruitutis iterum in timore: sed accepistis spiritum adoptionis filiorum dei: in quo clamamus abba pater. Ipse enim spiritus testimonium reddet spiritui nostro: quod sumus filij dei. Si autem filij: & hæredes, hæredes quidem dei: cohæredes autem christi.

Feria quarta Beati Pauli ad Corinthios, Capite. i.

Fratres. Non enim misit me christus baptizare: sed euangelizare. Non in sapientia verbi: ut non euacuetur crux christi. Verbum enim crucis pereuntibus quidem stulticia est: his autem qui salui fiunt, id est nobis virtus dei est. Scriptum est enim. Perdam sapientiam sapientum: & prudentiam prudentium reprobabo. Vbi sapiens: vbi scribar vbi inquisitor huius seculi: Nonne stultum fecit deus sapientiam huius mundi? Nam quia in dei sapientia non cognouit mundus?

id est fides passionis eius. quæ videtur gentibus stulticia: quia non argu-
mentis sed fide continetur. Verbum crucis. i. predicatio passionis. Peruen-
tibus. id est infidelibus. Virtus dei est. quia per crucem diabolus deusctus
est. Scriptum est. Esaię. xxix. Sapientiam. ingenio humano ad inuentam de
rebus diuinis. sicut prudentiam quæ est de agribilibus. Vbi sapiens. quasi
dicat: nusquam est in res

per sapientiam deum: placuit deo per stul-
ticiam prædicationis saluos facere creden-
tes. Quoniam & iudæi signa petunt: & gre-
ci sapientiam quærunt. Nos autem prædi-
camus christum crucifixum: iudæis quidẽ
scandalum: gentib⁹ autem stulticiam. Ipsi
autem vocatis iudæis atq; græcis christum
dei virtutem & dei sapientiam. Quia quod
stultum est dei: sapientius est hominib⁹. Et
quod infirmũ est dei: fortius est hominib⁹.

Feria sexta beati Pauli ad

Corinthios. i. Cap. i.

FRatres. Videte vocationem vestram:
quia non multi sapientes secundum
carnem: non multipotentes: non multi no-
biles: sed quæ stulta sunt mundi elegit deus:
vt confundat sapientes. Et infirma mundi
elegit deus: vt confundat fortia. & ignobi-
lia mundi: & contẽptibilia elegit deus: & ea
quæ non sunt: vt ea quæ sunt destrueret:
vt non gloriatur omnis caro in conspectu
eius. Ex ipso autem vos estis in christo iesu:
qui factus est nobis sapientia a deo: & iusti-
cia: & sanctificatio: & redemptio: vt quem
admodum scriptum est: qui gloriatur in do-
mino gloriatur.

dum vocationis. Sapientes. potentes. nobiles: sed illiterati. & pauperes &
rustici. Stulta mundi. id est quos mund⁹ stultos putat. Infirma mundi. i.
quæ mundus putat infirma. Fortia. i. qui putantur fortes. Ea quæ nõ sunt.
id est. quæ ab his putantur nullius esse momenti. Ea quæ sunt. i. existimantur
esse magna. Nõ omnis caro. id est nullus homo. ex modo loquendi apud he
bręos. Ex ipso. id est ex ips⁹ virtute. Sapientia. scilicet nostra. quod est chri-
stus. Scriptum est Ieremię capite nono. qui gloriatur. &c.

bus ab homine ad inuen-
tis. Vbi scribat id est les
gisperitus. Inquisitor se-
culi. id est rerum secular-
rium. Huius mundi. qua-
si dicat: immo fecit. In
dei sapientia. id est cog-
nitione creaturarum quæ
sunt dei speculum. Mun-
dus. id est mundi sapien-
tes. Per stulticiam præ-
dicationis. id est quæ isti
putabant stulticiam. Si-
gna petunt. qualia fuerunt
cum illis tradaretur lex.
Sapientiam. non diuinã:
sed qualem ipsi inuen-
runt. Iudæis scandalum.
id est offensiculum. Stul-
ticiam. opinione ipsorũ.
Vocatis. id est electis tã
ex iudæis quã ex gentilib⁹.
Dei virtutẽ. scilicet esse
christum.

¶ Feria. vi. sequenti.

Videte vocationẽ.
Ex prima episto-
la Pauli ad Corin-
thios cap. prime. Et con-
tinuatur principium hu-
ius lectionis cũ sic præ-
cedetis. vbi ostendit quod
modus docendi per sa-
pientiam verborum: nõ
conuenit fidei catholicę.

Vocationem. id est mo-

EPISTOLAE

¶ Dominica. ix. post trinitatem.

Non sumus concupiscentes. Ex epistola prima ad Corin. cap. x. & p̄ detlectio ex superiorib⁹; dixerat n̄q̄. Hęc autē in figura facta sunt nostri; & tunc inferit; vt non sumus concupiscentes malorū; sicut illi fuerunt. s. hebrei; post tot beneficia a deo accepta. Idolatrię. vt hebrei fuerunt circa lationem legis.

Scriptū ē. Exodi. xxxij. Surrexerūt ludere. i. vitiu licultu. Fornicari sunt. cum feminis ex Madiā. vt habetur numeri. xv. A serpētibus. vt scribit Numeri. xxi. Sicut quis dam eorum murmurauerunt. vt patet in plurib⁹ scripturę locis. Ab exterminatore. scilicet angelo antea q̄ ingrederent terrā promissiois. In quos fines deuenērūt. i. sumus in viciima mundi etate. Stare. s. in deo. Ne cadat. ex tētatione. Nisi humana. id est quę non potest oīno ab homine curari. Id quod potestis. subaudi vincere. Prouētum. i. meriti augmentū & fructum ex tētatione.

¶ Feria. iij. sequenti.

Non omnis caro. Ex prima ad Corin. thios epistola capite. xv. In quo Apostolus disputat de resurrectione mortuorum in propriam cuiuscūq; animam & corpus; & p̄det lectio ex fine superioris lectiois. dixit autē; deus dat unicuiq; secundū propriū corp⁹; & tūc inferit. Non omnis caro; eadem caro. q̄ sunt diuersarū specierū. sicut & ipsa animalia. Cœlestia. q̄ conueniūt & corporalitate substantiam. Cœlestium gloria. id est pulchritudo.

Dñica. ix. Pauli ad Corinthios. i. Cap. x.

FRatres. Nō sumus cōcupiscentes malorū; sicut & illi concupierūt. Neq; idolatrę efficiamini sicut quidā ex ipsis quę ad modū scriptū est. Sedit populus māducare & bibere; & surrexerunt ludere. Neq; fornicemur; sicut quidā ex ipsis fornicati sunt; & ceciderūt vna die viginti millia. Neq; tētemus christū; sicut quidā eorū tentauerūt; & a serpentib⁹ perierunt. Neq; murmuraueritis; sicut quidā eorū murmurauerūt & perierūt ab exterminatore. Hęc autē oīa in figura contingebāt illis. Scripta sunt autē ad correctionē nostrā; in quos fines sæculorū deuenērūt. Itaq; q̄ se existimat stare; videat ne cadat. Tētatio vos nō apprehendat nisi hūana. fidelis autē deus est; q̄ non patiet vos tētari sup id qd potestis. Sed faciet cū tētatione etiā prouētū; vt possitis sustinere.

Feria. iij. beati Pauli ad Corin. i. Cap. xv.

FRatres. Nō omnis caro; eadē caro. sed alia hominū; alia pecorū; alia volucrū; alia pisciū; & corpora cœlestia; & corpora terrestria. Sed alia quidē cœlestium gloria; alia autē terrestrium. Alia claritas solis; alia claritas lune; & alia claritas stellarū. Stella enim a stella differt in claritate; sic & resurrectio mortuorū. Seminatur in corruptione; surgit in incorruptione. Seminatur in ignobilitate; surgit in gloria. Seminatur in infirmitate; surgit in virtute. Seminatur corp⁹ animale; surgit spirituale. Si est corpus animæ;

Si resurrectio non est omnino simile. quia in resurrectione erit identitas numeratis. in his autē non est huiusmodi identitas. Seminatur. ponit d' esse rēctas inter corpora mortuorum & resurgentiū. Si est corpus animale. i. quia est. Scriptū est. Gen. ii. In animam uiuentem. id est vitam animalem. Spiritum uiuificantem. salios. Sed non prius. sicut patet de Cain & Abel. de Ismaele & Isaac. de Iacob & Esau.

ie: est & spirituale. sicut scriptum est. Factus est primus homo Adam in animam uiuentem; nouissimus adam. in spiritu uiuificantem. Sed non prius quod spirituale est. sed quod animale; deinde quod spirituale. In christo iesu domino nostro.

Fra. vi. beati Pauli ad Corin. i. Cap. xv. Fratres. Sicut in adam omnes moriuntur. ita & in christo omnes uiuificantur. Vnusquisq; autē in suo ordine primitiē christus. Deinde hi qui sunt christi: qui in aduentum eius crederunt. Deinde finis cum eradiderit regnū deo & patri; cum euacuauerit omnem principatum; & potestatem; & dominationem; & virtutē. Oportet autē illū regnare donec ponat omnes inimicos sub pedibus eius. Nouissime autē inimica destruetur mors. Omnia enim subiecit sub pedibus eius. Cum autē dicat omnia subiecta sunt ei: sine dubio prāter eum qui subiecit ei omnia. Cū autē subiecta illi fuerint omnia: tunc & ipse filius subiectus erit illi; qui sibi subiecit omnia: ut sit deus omnia in omnibus. In christo iesu domino nostro.

Dñica. x. beati Pauli ad Corin. i. Cap. xii. Fratres. Scitis quoniam cum gētes essetis ad simulachra muta; put ducebami ni euntes. Ideo notū vobis facio; q̄ nemo in spiritu dei loq̄ns: dicit anathema iesu. Et nemo potest dicere dñs iesus: nisi in spū sc̄to. Diuisiones vero gratiarum sunt: idem au-

gratijs: nolo vos ignorare. Gentes est. id est more gentilico uiueretis.

EPISTOLAE

Prout ducebamini in greco quo pacto ducebamini seducti. Anathema iesu. blasphemando illius nomen: quod gentiles faciebant. Dominus Iesus. confitendo illum dominum & saluatorem. Idem spiritus. quia in deo conuincte: in fidelibus diuise. Idem dominus. cui omnia ministrant. Ad vtilitatem. scilicet ecclesie: manifestando euangelium. & profequitur alia spiritus sancti dona. scilicet: manerunt sermonem scientie, fide: gratiam sanitatu. Et reliqua.

¶ Feria. iij. sequenti.

Sciamus quonia si terrestris. Ex secunda ad Corinthios epistola capite. v. In quo apostolus commendat ministerium noui testamenti ex premio fidei. Terrestris, domus. id est corpus terrenum moriarum habemus domum. perstat in translatione. Non manu tactam. scilicet corpus gloriositatu. quod est immortalis. Ingemiscimus cupientes. quod alibi dixit. cupio dissolui & esse cum christo. Vestiti. s. corpore hoc mortali. Et non nudati. s. spoliati eo: quia cupimus immortalitatem & nolumus perdere hanc mortalitatem. sed nisi gratum frumeti cadet. &c. Ingemiscimus de dissolutione corporis & animae. Mortalitas a vita. s. per gloriam superuenientem. In hoc ipsum. id est ut habemus vtrumque appetitu. Pignus spiritus. id est gratia: ut spiritus lem illam vitam asperamus. Audentes & scientes. id est quia hoc scimus & audemus. Per fidem. parenthesis est. Per speciem: videtes rem sicuti

tem spiritus: & diuisiones manifestationum sunt: idem autem dominus. & diuisiones operationum sunt: idem vero deus qui operatur omnia in omnibus. Vnicuique autem datur manifestatio spiritus ad vtilitatem. Alij quidem per spiritum datur sermo sapientiae: alij autem sermo scientiae secundum eundem spiritum. Alteri fides in eodem spiritu: alij gratia sanitatu in vno spiritu. Alij operatio virtutum. alij prophetia. Alij discretio spirituum: alij genera linguarum: alij interpretatio sermonum. Haec autem omnia operatur vnus atque idem spiritus: diuidens singulis prout vult.

Feria quarta Beati Pauli ad Corinthios. ij. Capite. v.

Fratres. Scimus quoniam si terrestris domus nostra huius habitationis dissoluetur. quod edificationem ex deo habemus domum non manufactam: sed aeternam in caelis. Nam & in hoc ingemiscimus habitationem nostram: quae de caelo superindui cupimus. Si tamen vestiti & non nudati inueniamur. Nam & qui sumus in hoc tabernaculo ingemiscimus grauati: eo quod nolumus expoliari: sed superuestiri ut absque beatum quod mortale est a vita. Quia autem efficit nos in hoc ipsum deus est: qui dedit nobis pignus spiritus. Audentes igitur semper & scientes. quoniam dum sumus in hoc corpore: peregrinamur a domino (per fidem enim ambulamus. & non per speciem.) Audemus autem: & bonam voluntatem habemus magis peregrinari a corpore

est. Audem? inquā. peregrinari a corpore. sub. quā a dño. Placere illi. quos modocūq; velimus nolimus. Omnes enim. necessitatem ponit resurrectionis. Timorem domini. i. timendum esse. Manifesti sumus. quia scrutās cor da. In conscientijs vestris. id est cuius vos conscī estis.

re & presentes esse ad dominū. & ideo contendimus siue absentes siue presentes placere illi. Omnes em̄ nos manifestari oportet ante tribunal xp̄i; vt referat vnusquisq; propria corporis. put gessit siue bonū siue malū. Scientes ergo timorē dñi; hominib⁹ suademus; deo autē manifesti sumus. Spero autē & in cōscientijs vestris manifestos nos esse. Per Iesum dominum nostrum.

Feria. vi. beati Pauli ad Rom. Cap. viij.

FRatres. Spe enim salui facti sum⁹. Spes autē que videt. nō est spes. Nā quod videt quis; quid sperat? Si autē quod nō videmus speramus; per patientiā expectamus. Similiter autē & fr̄ adiuuat infirmitatē nostrā. Nam quid cōspiciat sicut oportet; nescimus; sed ipse spiritus postulat pro nobis gemitibus inenarrabilibus. Qui autem scriptatur corda; scit quid desideret spiritus; quia secundū deum postulat pro sanctis.

Dominica. xi. beati Pauli ad Corinthios. i. Capite. xv.

FRatres. Notum vobis facio euangelium quod prædicaui vobis; quod & accipistis; in quo & statis; per quod & saluamini; quarōne prædicaui vobis; si tenetis; nisi frustra credidistis. Tradidi em̄ vobis in primis; quod & accēpi; quoniā xp̄s mortuus est pro peccatis nostris scdm̄ scripturas. Et quia sepultus est; & quia resurrexit tertia die secundū scripturas; & quia visus est cephe; & post hoc vndecim. Deinde visus est plusq; quingen-

¶ Feria sexta sequenti.
Spe enim salui facti sumus. Ex epistola ad Romanos cap. viij. vbi apostol⁹ incipit exhortari ad patientiam. tollentiam passionum; ad quam maxime cōfert spes. Ideo; subdit; spe salui facti sumus. Spes que videtur. quia non videmus deū clare; sed sumus in expectatione videntis; sed cum videmus iam nō est spes. Per patientiam. que est coniuncta spei. Spiritus adiuuat. dirigēdo nos ad christū. Sicut oportet. id est vt conueniens est ad salutem. Postulat pro nobis. id est postulat roscit. Quid desideret spiritus. de angelis cuius nostrum attributo quidā intelligunt.

¶ Dominica vndecima post trinitatem.

Notū vobis facio: Ex epistola ad Corinthios. i. cap. xv. In quo agitur de resurrectione mortuorū. & in primis cōmendat euangelij excellentiam. In quo statis. crepti & non iactantes. Qua ratio. quia nō humana; sed diuina. Frustra. i. sine effectu. Quod accēpi. a deo. Secundū scripturas. s. prophetarū de illo. Cephe. i. petro; galylæe dicitur esse cephas. grece yo & latine petrus.

EPISTOLAE

de quo visus Luce vii. Vt. decim. Ioā. xx. Quingentis. in galilæa. Mat. vii. Iacobo. de hoc non legitur apud euangelistas. Ap̄tis omnibus: in die ascensionis. Mihi tanq̄ aborruo. i. post ascensionem: vocato. de quo actuum. ix. Vocare apostolus. sed quicquid sum: gratia dei sum. quia ex me persecutor tantum. Vacua non fuit. id est sine operibus.

¶ Feria. iij. sequenti.

Nescitis quomodo corpus vestrum. Ex prima ad Corinthios epistola cap. vi. In quo agit de affinitate corporis humani ad corpus christi. & hoc per baptismum & fidem. Membra christi. s. subtrahendo me ab ipso. Meretricis. p. carnis libidine. Meretrici. non legitime uxori. Inquit sc̄ scriptura Genes. s. ij. In carne vna. proprie autē cum uxore: cum meretrice autem quodammodo. Vn̄ spiritus est. secundum amorem. Fugite fornicationem. de qua victoria in sola fuga est. Extra corpus est. quia maculat solam animam. In corpus suum. quia anima est coniuncta. Templum spiritus sancti. per fidem & baptismum. Non estis vi. i. proprii iuris: sicut membrum non est sui iuris, sed totum corpus est magis quam suum.

¶ Feria. vi. sequenti.

Scripsi vobis in epistola. Ex prima apostoli epistola ad Corinthios cap. partim quinto, partim sexto: & quia fortasse in alia quadam epistola scripserat ne committerent fornicationem. & illi putabant quod intelligeret Paulus de fornicatione spirituali, hoc est idolatria, nunc dicit illud intelligendum esse de omnibus criminosis. Fornicationem huius mundi. i. peccato

tis fratribus simul: ex quibus multi mar. et vsq; adhuc; quidam autē dormierunt. Deinde de visus est Iacobo: deinde ap̄tis omnibus. Nouissime autē omnium: tanq̄ abortiuo visus est. & mihi. Ego enim sum minimus apostolorum: qui non sum dignus vocari apostolus: quoniam persecutus sum ecclesiam dei. Gratia autem dei sum id: quod sum: & gratia eius in me vacua non fuit.

Feria quarta beati Pauli ad
Corinthios prima. Cap. vi.

Fratres. Nescitis quoniam corpora vestra membra christi sunt: Tollens ergo membra christi: faciam membra meretricis: Ablite. Aut nescitis: quoniam qui adheret meretrici: vnum corpus efficitur: Erunt (inquit) duo in carne vna. Qui autē adheret domino: vnus spiritus est. Fugite fornicationem. Omne enim peccatum; quod deus fecerit homo: extra corpus est: omne autē fornicatur; in corpus suum peccat. Aut nescitis quoniam membra vestra templum spiritus sancti: qui in vobis est; quem habetis a deo: & non estis vestri: Empti enim estis precio magno. glorificate & portate deum in corpore vestro.

Feria. vi. Beati Pauli ad
Corinthios. i. Cap. v. & vi.

Fratres. Scripsi vobis in epistola ne commisceamini fornicariis. Non vnicuique fornicariis huius mundi: aut avaris; aut rapacibus; aut idolis seruientibus: alioquin debueratis de hoc mundo exire. Nunc autē

ribus in rebus mudantis. Rapacibus. s. alieni inuafozibus: Mudo exisse. i. mori. potius q̄ talia fecisse. Non comiseri. aliquo modo: & numerat cum quibus non. Qui foris sunt. i. infidelibus: qui non sunt in foro ecclesie. Iudicare. debetis. Auferre malum. i. malos homines. Negocium. i. licet. quasi dicat: non bene facietis si illi conuentis apud iudices iniquos: & non potius apud iustos. Sancti ius

scripsi vobis non comiseri. Si is qui frater inter vos nominat: est fornicator: auarus: aut idolis seruiens: aut maledicus: aut ebriofus: aut rapax: cum huiusmodi nec cibum sumere. Quid enim mihi de his qui foris sunt iudicare: Nonne de his qui inter sunt vos iudicatis: Nam eos qui foris sunt: deus iudicabit. Auerte malum ex vobis ipsis. Audet aliquis vestrum habere negocium aduersus alterum iudicari apud iniquos: & non apud sanctos? An nescitis quoniam sancti de hoc mundo iudicabunt? Et si in vobis iudicabit mundus: indigni estis quod de minimis iudicetis: Nescitis quoniam angelos iudicabimus: quanto magis secularia? Secularia igitur iudicia si habueritis: contemptibiles quod sunt in ecclesia: illos constituite ad iudicandum. Ad veritatem vestram dico. Sic non est inter vos sapiens quisquam qui possit iudicare inter fratrem suum: sed frater cum fratre iudicio contendit: & hoc apud infideles. Iam quidem omnino delictum est in vobis: quod iudicia habetis inter vos. Quare non magis iniuriam accipitis: Quare non magis fraudem patimini? Sed vos iniuriam facitis & fraudatis: & hoc fratribus.

Dominica. xij. Beati Pauli
ad Corinthios. ij. Cap. iij.

Fratres. Fiduciam talem habemus per christum ad deum: non quod sufficere nos aliquid cogitare a nobis quasi ex nobis: sed sufficientia nostra ex deo est. Quia & idoneos nos fecit ministros noui testamenti: non littera: sed spiritu. Littera enim occidit: spiritus autem viuificat.

dicabunt. i. erunt venturo iudicio assessores: iuxta illud Matthei. xix. Sed debitis super sedes. xij. ius dicentes. In vobis. i. p. vos in die iudicii. De minimis. i. his paruis mundi rebus. Angelos. qui ceciderunt cum Lucifero. Contemptibiles. i. minoris estimatiōis: quia tales sunt prudentiores in agilibus: sapiētic res ad maiora seruari. Dico. s. hoc quod sequitur. s. quod sunt inter vos iudicantes. Iudicia in vos. non sequentes preceptum euangelicum. In iuriam. quod detur est iniuriam facere quasi pati: ut inquit Plato.

¶ Dominica. xij.
post trinitatem.

Fiduciam talem habemus. Ex epistola secunda ad Corinthios capite tertio. In quo posteaquam ostendit se non egerē hominum commendatione: nunc dicit: omnia deo accepta esse referenda. Cogitare. quod minus est quod dicere. A nobis. scilicet quasi ex nobis. Non littera. sicut hebraeis. Sed spiritu. scilicet in iusulo. quod lex euangelica constat. Ministratio mortis. cuiusmodi erat veteris legis. In lapidibus. id est tabulis lapideis.

EPISTOLAE.

Fuit in gloria. id est gloriosa. Faciē Moſi. quæ erat cornuta: vt legitur Exo di. xxxiij. Euacuatur. ſcilicet per euangelicam legem. Non magis qualiſi dicitur: multo magis erat in gloria. Damnationis: quæ inducebatur per legem Moſi. Miniſterium iuſtitiæ. quod eſt in lege euangelica.

¶ Feria quarta ſequenti.

Non prædicam⁹ nosmetipſos. Ex epiſtola Pauli. ij. ad Corinthios cap. iij. In quo quia ſuperius vocatur euangelium ſuum: & hic vocat euangelium chriſti: puraret aliq⁹ eſſe duo euāgelia: ideo dicit. Non prædicamus. ſ. tanquam autores euangelij. Seruos veſtros. ſ. adminiſtrando vobis doctrinā chriſti. Qui dixit. id eſt dicendo fecit. Genesis. i. Illuxit. i. lucem ſpiritus ſancti inſudit. Ad illuminationem ſcientiæ. i. ad manifeſtationem notiçiæ diuini. In faciē iēſu chriſti. meli⁹ in græco in perſona chriſti. Theſaurum iſtū. i. illuminationē dei. In vafiſ fictilib⁹. i. in hoc corpe mortali. Sublimitate. i. hoc magnū quod facimus. Non anguſtiāmur. id eſt deſatigamur. Aporiamur. i. indigem⁹ quia græce aporia eſt indigetia. Non derelinquimur. ſ. a dō. Deſicimur. ſ. in piculū. Mortificatio. nē iēſu. i. cōpaſſionē. Maniſeſtetur. ſ. in iudicio.

¶ Feria. vi. ſequenti.

Semp nos qui viuimus. Ex eadem epiſtola & capite: & continuat lectio cū ſine ſuperioris epiſt. & eſt eadē epiſt. ſententia. Ergo mors. i. xp̄i animando nos ad tolerādos labores.

Quod ſi miniſtratio mortis litteris deformata in lapidibus fuit in gloria: ita vt non poſſent intendere filij iſrael in faciē Moſi propter gloriam vultus eius quæ euacuatur: quomodo non magis miniſtratio ſpiritus erit in gloria: Nam ſi miniſtratio donationis eſt in gloria: multo magis abūdat miniſterium iuſtitiæ in gloria.

Feria quarta beati Pauli ad Corinthios. ij. Capite. iij.

Fratres. Non prædicamus nosmetipſos: ſed iēſum chriſtum dominū noſtrum: nos autem ſeruos veſtros per iēſum. Quoniā deus qui dixit de tenebris lucem ſplendescere: ipſe illuxit in cordibus noſtris ad illuminationem ſcientiæ claritatis dei in faciē chriſti iēſu. Habemus autem theſaurum iſtum in vafiſ fictilib⁹: vt ſublimitas ſit virtutis dei. & nō ex nobis. In oibus tribulationem patimur: ſed non anguſtiamur. Aporiamur: ſed non deſtituimur. Perſecutionē patimur: ſed non derelinquimur. Deſicimur: ſed non perimus. Semper mortificationem iēſu chriſti in corpore noſtro circumferentes: & vt vita iēſu in corporib⁹ noſtris maniſeſtetur.

Feria. vi. beati Pauli ad Corin. ij. Cap. iij.

Fratres. Semper nos qui viuimus propter iēſum in mortē tradimur: vt & vita iēſu maniſeſtetur in carne nra mortali. Ergo mors in nobis operatur: vita autē in vobis. Habētes autē eūdē ſp̄m fidei: ſicut ſcriptū ē.

Vita, scilicet christi conferendo spem resurrectionis. Habentes, ordo est nos credimus & loquimur habent. s. &c. Scriptum est. psal. cxv. Omnia propter vos. subaudi facimus & patimur. Vt gratia abundans, scilicet a nobis in vos. Per multos, qui ex nostro opere agant deo gratias. Non desicimus, scilicet in sustinendis laboribus. Qui foris est, id est homo carnalis. Qui

Credidi propter quod loquor sum; & nos credimus; propter quod & loquimur. Sciētes quoniam qui suscitavit Iesum; & nos cum Iesu suscitabit; & constituet nobiscum. Omnia enim propter vos; ut gratia abundans per multas in gratiarum actiones abundet in gloriam dei; Propter quod non desicimus. Sed licet is qui foris est noster homo corrumpatur; tamen is qui intus est; renouatur de die in diem. Id enim quod in presenti est momentaneum; & leue tribulationis nostrae; supra modum in sublimitate aeternae gloriae pondus operatur in nobis; non cōtemplantibus nobis quae videntur; sed quae non videntur. Quae videntur temporalia sunt; quae autē non videntur; aeterna sunt.

Dominica, xiiij. Beati Pauli ad Galatas. Capite, iij.

FRATRES, Abrae dictae sunt promissiones & semini eius. Non dicit ex feminibus quasi in multis; sed quasi in vno; & semini tuo; qui est christus. Hoc autem dico testamentum confirmatum a deo: quae post quadringentos & triginta annos facta est lex; non irritum facit ad euacuandam promissionem. Nam si lex haereditas iam non ex promissione. Abrae autem per reprobationem donauit deus. Quid igitur lex? Propter transgressionem posita est; donec veniret semen: cui promiserat ordinata per angelos in manu mediatoris. Mediator autem vnus est; deus autem vnus est. Lex ex

intus est. id est spiritus. **lis. Ii. p̄senti. scilicet corpore subiecto corruptioni. Pondus aeternū. id est rem magnā. hoc est gloriam aeternam.**

¶ Dominica, xiiij. post trinitatem.

Abrae dictae sunt promissiones. Ex epistola Pauli ad Galatas cap. iij. In quo declaratur: quod haereditas aeterna non datur per legem Moysi; sed per christi fidem. Semini eius, quae impleta sunt in christo. Ideo dicit semini & non feminibus. Hoc testatur etiam, id est promissiones per modum testamenti. Quae, si lex. Et est ordo quae lex facta est. &c. Non irritum facit, id est non tollit promissionem Abrae factam. Ex lege haereditas, subaudi datur. Non ex promissione. s. datur ex promissione; ergo non ex lege.

Quid igitur lex? subaudi aliquid diceret quid profuit. Propterea transgressionem, id est punitionem delictorum. Semen, id est christus de semine abrae, cui promiserat, id est in quo erat promissio completa. Per angelos, quia lex non fuit data a deo Moysi, nisi per angelum, ut habetur Actuum, vii. In manu mediatoris, id est in peccatore christi ad mutandum eam pro voluntate

EPISTOLAE

fua. Vnius. sed duorum. scilicet dei & hominum. Viuificare. id est vitā eter-
nam dare. Scriptura. id est lex Moſi.

¶ Feria quarta ſequenti.

Mortificati eſtis legi. Ex epiſtola ad Romanos cap. vii. In quo agitur de lege Moſaica ceſſatione per aduentum legis euāgelicæ. Mortificati legi. ſcilicet Moſaica. Sicut aliter. id eſt eiſdem chriſti. Fructificetis. opera non legiſ faciendō. Eſt mus in carne. ante cōuerſionem. Morti. id eſt opera morte digna. Nūc autem ſub lege euāgelicæ. Lex peccatum eſt. id eſt nunquid inferitur ex verbis noſtris: quia fuit peccādi occaſio. Peccatum non cognoui. ſcilicet eſſe malū. Nesciebam. ſubaudi peccatum eſſe. Non concupiſces. Exod. xx. Occaſione. itaq; nō fuit lex peccatum: ſed occaſio peccādi. Omnem cōcupiſcentiā. id eſt augmētavit in me inuentum peccādi. Nam peccatum. id eſt concupiſcentia. Occaſione accepta. per legē (vt dictū eſt.) Seduxit. trahendo me ad peccato conſentiendum. Occidit me. ſcilicet inducendo ad op⁹. Quod bonum eſt. ſcilicet in ſe. Factum eſt mors. i. mortis cauſa. ſed non idcirco malum: ideo dicit abſit. Peccatum. i. concupiſcentia. Vt appareat peccatum. id eſt malum. Per bonum. id eſt per legē que diſtinguit malum a bono. Operatum eſt mihi in mortē. id eſt induxit me ad peccatū.

S¶ Feria. vi. ſequenti.
Scimus quia lex. Ex
adem epiſtola & caſ-

go aduerſus pmiſſa dei. Abſit. Si enim data eſſet lex que poſſet viuificare: vere ex lege eſſet iuſticia. Sed cōcluſit ſcriptura omnia ſub peccato: vt pmiſſio ex fide Jeſu chriſti daretur credentibus.

Feria. iiii. Beati Pauli ad Rom. Cap. vii.

FRatres. Mortificati eſtis legi per corpus chriſti: vt ſitis alteri⁹ q ex mortuis reſurrexit: vt fructificetis deo. Cū em eſſemus in carne: paſſiones peccatorū que per legē erāt operabātur in mēbris nris: vt fructificarent morti. Nunc autē ſoluti ſumus a lege mortis in qua detinebamur: ita vt ſeruiam⁹ in nouitate ſpiritus: & nō in vetuſtate littere. Quid ergo dicitur? Lex peccatū eſt. Abſit. Sed peccatū nō cognoui niſi per legē. Nā cōcupiſcentiā nesciebam: niſi lex diceret. Nō cōcupiſces. Occaſione autē accepta: peccatū per mandātū operatū eſt in me oēm cōcupiſcentiā. Sine lege em peccatum mortuū erat. Ego autē viuebam ſine lege aliquando: ſed cū veniſſet mādatū: peccatū reuixit. Ego autē mortuus ſum. Et inuentū eſt mihi mandātū quod erat ad vitā: hoc eſſe ad mortē. Nā per ſim occaſione accepta per mādatū ſeduxit me: & per illud occidit. Itaq; lex quidē ſancta & mādatū ſanctū & iuſtū & bonū. Quid ergo bonū eſt: mihi factū eſt mors. Abſit. Sed peccatū vt appareat peccatū: per bonū operatum eſt mihi mortem.

Feria. vi. beati Pauli ad Rom. Cap. vii.

FRatres. Scimus quia lex ſpiritalis eſt. Ego autem carnalis ſum venundatus

pite ad Romanos. & continuatur lectioni precedentis epistolae. ubi apostolus probat quod dicit per testimonium legis naturalis. Lex spiritalis. id est ordinans ad rationis instinctum. Ego carnalis. id est sequens appetitum irrationalem. Venundatus. s. a primo parente. Quod operor. s. per appetitum non intelligo per rationem. quia ignorat omnis flagitiosus quod operat. Quod

sub peccato. Quod enim operor non intelligo. Non enim quod volo bonum; hoc ago; sed quod odio malum; illud facio. Si autem quod nolo illud facio; consentio legi quoniam bona est. Nunc autem iam non operor illud; sed quod habitat in me peccatum. Scio enim quia non habitat in me; hoc est in carne mea bonum. Nam velle adiacet mihi; perficere autem bonum; non inuenio. Non enim quod volo bonum; hoc facio; sed quod nolo malum; hoc ago. Si autem quod nolo illud facio; iam non ego operor illud; sed quod habitat in me peccatum. Inuenio igitur legem volenti mihi facere bonum; quoniam mihi malum adiacet. Condelector enim legi dei secundum interiorum hominem. Video autem aliam legem in membris meis repugnantem legi mentis meae; & captiuam me in lege peccati; quae est in membris meis. Infelix ergo homo; quis me liberabit de corpore mortis huius? Gratia dei; per Iesum Christum dominum nostrum.

Dominica. xiiij. Beati Pauli
ad Galatas. Capite. v.

FRatres. Spiritus ambulate; & desideria carnis non perficietis. Caro enim concupiscit aduersus spiritum; spiritus autem aduersus carnem. Haec enim sibi inuicem aduersantur; ut non quaecumque vultis; illa faciatis. Quod si spiritu ducimini; non estis sub lege. Manifesta autem sunt opera carnis; quae sunt fornicationes; immundities; impudicitiae; luxuriae; idolorum;

volo. per rationem. Hoc ago. appetitu obstante. Quod odio. s. per rationem. Consentio legi. i. in quantum nolo. repugno autem in quantum tu facio. Non operor. s. quod dicitur ratio. Peccatum. i. peccati concupiscencia. Habitat in homine. i. inclinatio ad bonum. Velle adiacet. i. volitio boni per rationem. Non inuenio. i. impediens appetitu. Inuenio legem mihi. s. volenti facere bonum rationi consenti. Malum. id est inclinatio ad peccatum. Condelector legi. i. consentio pronum. Alia legem. i. inclinationem ad malum. Legem meam. s. naturalem quae inducit ad bonum. Mortis huius. non dicit simpliciter de corpore; sed addit mortis alioqui corporis immortalitas appetibilis est. Gratia dei. liberabit.

¶ Dominica. xiiii. post trinitatem. ¶ In spiritu ambulate. Ex epistola pauli ad Galatas. cap. v. quia superior dixit non esse vituendum secundum carnem; sed secundum spiritum; nunc infert. Spiritus ambulate. &c. Caro aduersus spiritum. unde collatur bellum illud plusquam civile. Quaecumque vultis. per rationem. Faciatis. obstante appetitu. Sub lege. i. servitute legali subiecti. Manifesta. quia sunt sensibilia. Praedico vobis. atque veniae dei iudicium; quia tunc non erit poenitentiae locus.

EPISTOLAE.

Fructus autem enumeratis multis peccatorum generibus: enur erat opora spiritus. Aduersus huiusmodi immo hec omnia legi consentiunt. Qui sunt christi, scilicet imitatores Crucifixi: erunt carnem, id est in his concupiscentiis vitia mortua sunt cum carne.

¶ **Feria quarta sequenti.**

Nolite iugum ducere. Ex epistola ad Corinthios secunda. capite. vi. In quo apostolus hortatur Corinthios: vt deuitent in istum consuetudinem, a hōbus iugo subditis. Quae participatio. antitheton est. id est cōtra positum: opponuntur namq; iusticia iniquitati lux tenebris. christus helial. fidelis. infidelis. templum idolis. Templū dei id est in quibus deus inhabitat. Sicut dicit deus. Leuitici. xxvi. Ponam tabernaculum meum in medio vestri: pro quo apostolus dicit: hic inhabitabo in illis. Propter quod: id est quia ita est. Dicit dominus. Ezaie. li. Exite de medio. tria tangit in hac admonitione. Primum quod eorum peccata deseramus. secundum vt peccatorum occasionem susciamus. tertium ne diffimulem⁹ eorum mala: sed potius reprehendamus. Has promissiones. hoc ita ex capite septimo est. hortaturq; Corinthios ad mundationem peccatorum tam spiritualium q̄ corporalium.

**Feria sexta
sequenti.**

seruitus: venefica; inimicitiae; cōtentiones; emulationes; irae; rixae; dissensiones; sectae; inuidiae; homicidia; ebrietates; comestationes; & his similia. Quae praedico vobis sicut praedixi: quoniam qui talia agunt: regnum dei non consequuntur. Fructus autem spiritus est: charitas; gaudium; pax; patientia; longanimitas; bonitas; benignitas; mansuetudo; fides; modestia; continentia; castitas. Aduersus huiusmodi nō est lex. Qui autem sunt christi: carnem suam crucifixerunt cum vitijs & concupiscentijs.

**Feria quarta Beati Pauli ad
Corinthios. ij. Capite. vi.**

FRatres. Nolite iugum ducere cum infidelibus. Quae enim participatio iusticiae cum iniquitate? Aut quae societas luci ad tenebras? Quae autem cōuentio christi; ad helial? Aut quae pars fideli; cum infidelis? Qui autem consensus templo dei; cū idolis? Vos enim estis templum dei viuus: sicut dicit deus. Quoniam inhabitabo in illis: & inambulabo inter eos: & ero illorū deus: & ipsi erūt mihi popul⁹. Propter quod exite de medio eorum: & separamini dicit dominus. Et immundum ne tetigeritis: & ego recipiam vos. E ero vobis in patrē: & vos eritis mihi in filios & filias: dixit dominus omnipotens. Has igitur promissiones habentes charissimi; mundem⁹ nos ab omni inquinamento carnis & spiritus: persequētes sanctificationē in timore dei Per iesum christum dominum nostrum.

An nescitis quia iniqui. Ex epistola ad Corinthios. l. cap. vi. & conu-
nuatur epistola superioris: que legebatur feria sexta post dominicā
.xi. post trinitatem. vbi dixit quare non magis fraudem patimur
ni. & tūc inferit. An nescitis quia iniqui. quasi dicat videretur quod nesciatis.
Nolite errare. Duos errores remouet. prior est: quod credebant per fidem

Feria sexta Beati Pauli ad
Corinthios. i. Cap. vi.

FRatres. An nescitis quia iniqui regnū
dei non possidebunt. Nolite errare;
neq; fornicari; neq; idolis seruietes; neq;
adulteri; neq; molles; neq; masculorum co-
cubitores; neq; fures; neq; avari; neq; ebrio-
si; neq; maledici; neq; rapaces regnum dei
possidebunt. Et hæc aliquando quidam fui-
stis: sed abluti estis; sed sanctificati estis; sed iu-
stificati estis in nomine domini nostri Iesu
christi & in spiritu dei nostri. Omnia mihi
licent: sed non omnia expediūt. Omnia mi-
hi licent. Sed ego sub nullius redigat po-
testate. Esca ventris; & venter escis; deus au-
tem & hunc & hanc destruet. Corpus autē
non fornicationi; sed domino: & dominus
corpori. Deus vero & dominum suscitauit;
& nos suscitabit; per virtutem suam.

Dominica. xv. Beati Pauli ad
Galatas. Capite. vi.

FRatres. Si spū viuimus spiritu & am-
bulemus. Non efficiamur inanis glo-
ria: cupidit; inuicem prouocantes: inuicē in-
uidentes. Fratres; & si præoccupatus fuerit
homo in aliquo delicto: vos qui spirituales
estis; huiusmodi instruite in spū lenitatis.
Considerāste ipsum ne & in telleris; Alter
alterius onera portate: & sic adimplebitis le-
gē christi. Nam si quis existimat se aliquid
esse (cū nihil sit) ipse se seducit. Opus autē
suum probet vnusquisq; & sic in se metipso

& baptismum etiā sine
operibus peccata delect.
Molles. libidinis molli-
ciem exercentes. Martia-
lis. forsitan & possit vin-
cere molli orho. Fustia
hæc. i. his vitijs detenti.
Omnia licent. id est pos-
sum facere (modo nō sit
cōtra legem.) Non omnia
expediūt. i. sunt vtilia ad
finem consequēdum. vt
licet vxorem ducere: sed
alicui nō est vtile. vt phi-
losopho. Sub nullius po-
testate. vt tūc puta sub
imperio vxoris. exēplū
est a simili de ventre &
esca: quia licet comedere:
sed nō expedit aliquādo.
Destruet. post corporū
resurrectionem: quando
erit venter: sed non erit
illius vsus. Corpus do-
mino. s. ordinat dñs cors
pori. quia suscitabit ab
illo. Dñm suscitauit. i.
christum: atq; ex conse-
quēti nos q̄q; suscitabit.

¶ Dñica. xv. post trīn.
¶ Si spiritu viuim⁹. Ex
Septa Pauli ad Galat.
Cap. vi. Nisi qđ p̄mit-
titur clauſula ex fine cas-
pitis superioris. q̄ etiam
pendebat ex epistola q̄ le-
gebatur in dñica p̄ceden-
ti vnde inferebatur qđ
hic legimus. Si spū. &c.
Inuicē puocates. Cadit
xam & cōtentiones. P̄g
occupat⁹. ab aliq̄ua p̄sis-
sione carnali. Q. ut spū
tuales estis. i. liberi a tali

passione. Considerans ex plurali facit transitum ad singularem. Sed potius ita distinguitur ut haec verba iungenda sint inferioribus. Alter alterius. pro inuicē. Se esse aliquid. id est per se sufficientē sine alterius adiutorio. Se seducit. id est decipitur falsa de se opinione. In se metipso. id est non pendebit ex alterius iudicio, sed conscientia sua tēte viuet. Onus suum. i. ponā sui peccati. est quale illud Verū giliū q̄sq̄ suos patimur manes. Qui cathecizatur. id est instruitur ad fidē. In bonis. & nō imitemur illum in malis. Er̄re. s. circa hoc. Non irridetur. id est non decipit. Quē seminauerit. i. secundū opera sua mercedē recipiet. Cetera patēt.

Feria quarta sequenti.

Quicumq̄ sūt sub iugo. Ex epistola. i. ad Timotheum. capite. vi. In quo apostolus inducit Timotheum ad ea faciēda que ad pōtificem pertinent. Omnia minos suos: etiam infideles. ut Pat. nus episcopus Nolentis, qui seruunt inuideli domino pro filio cuiusdā vidue. Blasphemetur. a domino infidelis. Fratres sunt. in christo sub eadem fide. Beneficij. i. baptisani eiusdem. Si quis aliter. s. quā a me dictū. Sc̄d impietate. i. religione christiana. Superb9. subaudite talia. i. inobediētia. Nihil scies. i. ignarus. Et lāguēs. i. stupid9 & insensat9. Cōflictiōes. controuersie. A. eritate priuati. s. viue iusticie & doctrine. Pietatē. i. religiois p̄dicatiōē facien dam esse p̄p̄t lucrū. Quē sit9 magn9. i. satis magnē lucrū p̄dicatori. Pietas. i. pietatis exercitatio cum sufficientiā res; necessaria;

tantum gloriam habebit: & non in altero. Vnusquisq̄ enim onus suum portabit. Cōmunicet autē is qui cathecizatur verbo ei qui se cathecizat in omnibus bonis. Nolite errare; deus nō irridetur. Quæ enim seminauerit homo: hæc & metet. Quoniā qui seminat in carne sua; de carne & metet corruptionem. Qui autem seminat in spiritu; de spiritu & metet vitam æternam. Bonū autē facientes nō deficiamus: tempore et̄n suo metemus; nō deficientes. Ergo dum tēpus habem9; operemur bonū omes; maxime autem ad domesticos fidei.

Feria quarta beati Pauli ad Timotheum. Capite vi.

Charissime. Quicumq̄ sunt sub iugo serui: dominos suos omni honore dignos arbitrentur; ne nomen domini & doctrina blasphemetur. Qui autē fideles habent dominos: nō cōtemnant: quia fratres sunt; sed magis seruiant: quia fideles sunt & dilecti; qui beneficij particeps sunt; hæc docet & exhortare. Si q̄s aliter docet & nō acquiescit sanis sermonib9 dñi nostri Iesu christi; & ei qui secundum pietatem est doctrinae superbus: nihil sciens: sed languēs circa quæstiones & pugnas verborum: ex quib9 oriuntur inuidia; contētiōes; blasphemia; suspitiones; malæ conflictationes hominū mente corruptorū & qui a veritate priuati sunt. existimantū quæstū esse pietatē. Est autem quæstus magnus pietas cū sufficientiā.

Huius rei, scilicet ne deficiatis. Omnis patientia, quia est prima: qua pater per naturam genuit filium. Virtutem, scilicet patientie. Corroborari: id est ut corroboremini. Christum habitare, id est ut christus habitet. In charitate, quae est propria christianorum virtus. Comprehendere, id est cognoscere. Longitudo: altitudo: sublimitas: & profundum, omnes dimensio- nes numerat per quas in- teligit deum omnia con- tinentem: qui tamen nō comprehenditur. Scire etiam, id est vos sciatis. Supereminentem, id est quae vincit cognitionē. Hoc negaret Thomas quod cha- ritas dei vincit scientiā. Plenitudinem, id est do- nis quae datur cum chari- tate. Et autem, repetit ab inferioribus sit gloria. Superabundanter, id est abundantius.

Feria quarta sequenti.

Videte ne quis vos decipiat. Ex epistola ad Colossē. Capite. In quo apostolus huius hortatur illos ne decipiatur a pseudo- apostolis. Per philosophiam, quia ratione pugnant fidem in anem fallaciam. Philosophia argumēta ab hominibus inuenta ex principiis naturalibus & nō ex fide. Corporaliter quia verbum assumpsit natu- ram humanā, hoc est corpus & animam. In illo, id est per illum. Repleti: scilicet gratia. In expos- tione carnis, id est per- pum ablatione. In circū- cisione christi, id est baptisimum: quod successit circuncisioni. Surrexistis, ad vitam gratie. Ope- rationis dei, id est quam deus operatur. Et vos cum mortui, ordo est: &

flecto genua mea ad patrem dñi nostri Iesu christi, ex quo omnis paternitas in caeli & in terra nominat: ut det vobis scilicet in diu- ias gloriae suae: virtutē corroborari per suam ei⁹ in interiori hoīe: habitare christū per cordibus vestris. In charitate radicati: & funda- ti: ut possitis comprehendere cum omnibus sanctis: quae sit latitudo: longitudo: sublimitas: & profundum. Scire etiam supereminentē scientiae charitatem christi: ut impleamini in omnem plenitudinem dei. Et autem qui potens est omnia facere super abundanter quam petimus aut intelligimus: secundum virtutem quae operatur in nobis. Ipsi gloria in ecclesia: & in christo Iesu in omnes ge- nerationes saeculorum saeculorum. Amen.

Feria quarta beati Pauli
ad Colossē, Cap. ij.

FRatres. Videte ne quis decipiat per philosophiam: & inanem fallaciā secundum traditionem hominum: secundum elementa mundi: & non secundum christum: quia in ipso inhabitat omnis plenitudo diuinitatis corporali: & estis in illo repleti: qui est caput omnis principatus & potestatis. In quo & circumcisi estis, circumcisio- ne non manufacta in expoliatione corporis carnis: sed in circumcisioe Iesu christi: cōsepul- ti in baptismo: in quo & surrexistis per fidem operationis dei: qui suscitauit illum a mortuis. Et vos cum mortui effectis in delictis: & praepotio carnis vestrae: cuius figauit cū-

eō iustificauit vos cū illo. Ia peccatis vos erexit: & resurgēs quē ad modum
& ille resurrexit: quia resurrectio christi fuit nostre resurrectiōnis causa.
¶ Feria sexta sequenti.

Quidēq; iniuriā facit. Ex ep̄la ad Colossenses partim. iij. partim. iijj.
capitibus. nā in fine capituli tertij verba sunt. qui inturā facit. & c.
illo donans vobis omnia delicta. Per iesum
christum dominum nostrum.

Feria. vi. beati Pauli ad Colos-
senses. Capite. iij. & iijj.

Fratres. Quicumq; iniuriā facit; reci-
piet id quod inique gessit: & nō est per-
sonarum acceptio apud deum. Domini qd
iustum est & æquum seruis præstare: cien-
tes quoniam & vos dominū habetis in cor-
lo. Orationi instate vigilantes in ea in gra-
tiarum actione; orantes simul & pro nobis:
vt deus aperiat nobis ostiū sermonis ad lo-
quēdum mysterium christi. Propter quod
etiam vincētus sum; vt manifestem illud; ita
vt oportet me loqui. In sapientia ambulate
ad eos qui foris sunt; tempus redimentes.
Sermo vester semper in gratia sale sit con-
ditus: vt sciatis quomodo oporteat vos vni-
cuīq; respondere.

Dominica. xvij. Beati Pauli ad
Ephesios. Capite. iijj.

Fratres. Obsecro vos ego vnicūctus in
domino; vt digne ambuletis vocatiōe
qua vocati estis: cū omni humilitate & mā-
suetudine; cum patientia supportātes inui-
cem in charitate. Solliciti seruare vnitatē spi-
ritus in vinculo pacis. Vnū corpus & vnus
spiritus; sicut vocati estis in vna spe vocatiō-
nis vestræ. Vnus dominus; vna fides; vnū
baptisma; vnus deus; & pater omnium qui
sup omnes; & per omnia; & in omnibus no-
bis; qui est benedictus in sæcula sæculorū.

nā quia supra dixerat:
quomodo se inuicē debe-
rent habere diuersa ho-
minum conditiones: tūc
infert q; quisq; sui ope-
ris mercedē accipiet. Do-
mini qd iustū est. inicitū
est quarti capituli: & ga-
dixit in capite superiori
de seruis in dños: nūc de
dominis in seruos. In cel-
lo. cui daturi estis rōnē.
orationi. hoc ad oratio-
nes pertinet. Ostium ser-
monis. i. libertatem ad
predicādum euangeliū.
Vincētus sum. i. in carce-
re ne p̄dicem verbū dei.
quod factū est ephesi vn-
de scribit. Vt manifestē
illud. iūge ei quod dixit.
aperiat nobis ostiū. Qui
foris. i. extra ecclesiam.
Tempus redimentes. id est
oportunitatē hoc facien-
di captantes. Sale condit-
us. i. gratus audientib⁹.
non molestus: & est con-
ditus penultima longa a
cōditio. is. Vt sciatis. quia
cuiusq; personæ inspicie-
di est cōsuetio.

¶ Dominica. xvij. post trini.
Obsecro vos ego v-
nicūctus in dño. Ex ep̄la
Pauli ad Ephesios
cap. iij. In quo Ephesios
ap̄s instituit in morib⁹
christianis. Vincēt⁹. nam
quo tēpore hanc scripsit
epistolā in vinculis erat.
In dño. i. propter dñi ob-
sequiū. Vocati estis. quia
vocati estis. i. pie & iuste

EPISTOLA

vt fideles decet. Supportantes inuicem. id est mouituos defectus tollerantes. Vnitatem spiritus. id est ecclesie quam facit spiritus sanctus. Vnu corpus. scilicet mysticum sub. sitis. Vocationis vestre ad fidem christi. In vna spe. s. vt te eterne. Vnus dominus. sub. est cui omnes seruitis. Vnus deus & pater. s. per creationem. Sup oēs. p. excellētiā. Et p oia. p. gubernationē. Cetera patēs.

¶ Fra. iij. quatuor tēpos.

Ecce dies veniunt. Ex Amos propheta cap. ix. In quo ad litteram ponitur tēpli reedificatio: per quam intelligimus euangelij predicacionē. Dicit igitur ecce dies veniunt. i. euangelij diuulgatio. Arator messorē. & calcator vuz mittentē semē. per quod significatur acceleratio publicationis euangelij quæ ppagabitur in dies: Dulcedinē. s. euangelicę doctrinæ. & per montes intelligit apostolos. per colles doctores. Captiuitatem liberādo eos a potestate diaboli. Ciuitates desertas. cultu diuino destitutas. & ita expone q sequunt de xpi cultu.

¶ Alia lectio.

Congregatus est ois populus. Ex Neemia capite. viij. In quo posteaq in superioribus posuit ciuitatis ierusalē instauratiōem: hic describit populi congregatiōem: vt pcaretur dominum ne propter peccata populi iterum euertēretur. Quasi vir vnus. i. vnanimiter. Porta aquarū. quæ alio nomine vocat̄ porta fontis. Librū legis de quo Esdras. viij. Mensis septimi. in quo erat festum tubarum. vt habetur Leuitici. xxij. Et legit̄. obscuriora de

Feria. iij. quatuor tēporum. Lectio

Amos prophetæ. Capite. ix.

Hæc dicit dominus. Ecce dies veniunt: & comprehendet arator messorē: & calcator vuz mittentem semē. & stillabunt montes dulcedinē: & oēs colles culti erunt. Et conuertēt captiuitatē populi mei israel: & ædificabunt ciuitates desertas; & habitabunt in eis. Et plantabunt vineas: & bibēt vinum earum: & facient hortos: & comedent fructus eorum. Et plātabo eos super humū suā: & non euellā eos vltra de terra sua: quā dedi eis. Dicit dominus omnipotens.

Lectio libri Neemiæ. Cap. viij.

In diebus illis. Cōgregatus est omnis populus quasi vir vnus ad plateam quæ est ante portam aquarum. Et dixerunt Esdras scribæ: vt afferret librum legis Moysi quem pcepit dominus israeli. Attulit ergo Esdras sacerdos librum coram multitudine virorū ac mulierum: cunctiq; qui poterant intelligere in die prima mensis septimi. Et legit in eo in platea quæ erat ante portam aquarum: a mane vsq; ad mediū diem: in conspectu virorum & mulierum & sapientū. Et aures omnis populi erāt erectę ad librū. Stetit autem Esdras scriba super gradum ligneam quem fecerat ad loquēdum. Et aperuit Esdras librum coram omni populo: & benedixit Esdras domino deo magno. Et respondit omnis populus. Amen amē. Eleuantes autem manus suas incuruati sunt:

clarando. Erecte, vt attentius audirent. Gradum ligneum, quasi cathedram
sive sedem: sed hic non sedebat: sed stabat pedibus insistens: & interponun-
tur hic quidam assessores: quos pretermittit: quia non facit ad rem. In gra-
du suo, id est in cuneis inferioribus q̄ Esdras. Nolite lugere, lugēbat & fle-
bant cum audirent verba legis. Bibite mullum, id est vinum melle cōditū.

& adorauerunt deum proni in terra. Porro
leuitæ silentium faciebant in populo ad au-
diendam legem: populus autē stabat in gra-
du suo: &iegerūt in libro legis dei distincte;
& aperte ad intelligēdū. Dixit autem Nec
mias sacerdos & Esdras scriba: & leuite in-
terpretantes vniuerso populo: Dies san-
ctificat⁹ est domino deo nostro: nolite luge-
re: & nolite flere. Flebat em̄ ois ppl⁹ cū au-
diret verba legis. Et dicit eis, Ite & comedi-
te pinguia & bibite mullum: & mittite par-
tes eis qui non preparauerunt sibi, quia san-
ctus dies dñi est: & nolite cōtristari. Gaudii
etenim domini est fortitudo nostra.

Feria, vi. Lectio Osee pphete. Cap. xiiij.

HAec dicit dominus deus, Conuertere
israel ad dominum deum tuum: quon-
iam corruisti in iniquitate tua. Tollite vo-
bis eum verba: & conuertimini ad dominū;
& dicit ei, Omnem aufer iniquitatē: & ac-
cipe bonum: & reddemus vitulos labiorū
nostrorum. Assur non saluabit nos. Super
equos non ascendemus: nec dicemus vl-
tra dii nostri opera manū nostrarū: galet⁹
qui in te est misereberis pupilli. Sanabo cō-
tritiones eorum: diligam eos spontaneē:
quia aduersus est furor me⁹ ab eis. Ero qua-
si ros: israel germinabit quasi lilium: & erū-
per radix eius vt libani. Libunt rami eius: &
erit quasi oliua gloria eius: & odor eius vt li-
bani. Conuertentur sedentes in vmbra ei⁹:
viuent tritico: & germinabunt quasi vinea.

Feria, vi. sequenti.
CONuertere israel ad
dñm. Ex Osee pro-
pheta cap. xiiij.
In quo p̄missa decem tri-
butū punitione: subdit di-
uine misericordie p̄mul-
gationē. Q̄ m̄ corruisti,
id est a statu gratie cecidisti.
Verba, i. duplicia in
peccatarum confessione.
Accipe bonum, i. sacristi-
cium de bonis & faculta-
ribus nostris. Vitulus la-
biorum, i. sacrificia lau-
dis ex ore nostro. Assur,
id est rex assyriorū: qua-
si dicat: non cōfugimus
mus alio periculo salutē.
Super equū, quasi dicat:
non aliunde petemus aus-
xilium q̄ a te. Pupilli, i.
etui qui nō habet patrē:
cuius modi erat israel an-
te christi aduērum. Sana-
bo: hoc dicit propheta
in persona christi. Sponta-
neē, id est antequā ip̄si
diligant me. Quasi ros,
vnde Esaię. lv. Rorate cor-
li desuper & nubes pluāt
iustum. Radix eius, id est
ecclesie que est christus.
Vt libani, sive thuris sive
ue montis phoenices: nā
vtrūq; significat. In vmbra
eius, scilicet christi.
Viuent tritico, id est eu-
charistie sacramento.

EPISTOLAE

Quasi vinea, vnde saluator. Ioan. xv. Ego sum vitis. Vinum libani, quod generosum est prope montem illum. Exaudiam orationes eius. Dirigam, in viam salutis. Ego vt abietem, subaudi faciam eum. Fructus tuus. Ex terra ad secundam personam facit transitum. Quis sapiens, paucitatem credentium admiratur propheta. Quia recte, & vide raritatem credentium.

Loquutus est dominus ad Moſen. Ex leuitico capite. xxiiij. vbi agit de feſto expiationis: quo tempore deſcendit Moſes de monte portans ſecondas tabulas. Affligetis animas. ſcilicet ieiunjs & vigilijs. Offeretis holocauſtū, de quo in libro numerorū cap. xxix. Die nono menſis ſeptimi, hoc eſt pridie eiꝝ dicitur: que eſt expiationis, & hoc quia feſta hebreorum frequēter incipiebant a vespere diei precedentis. Cætera vſq; ad finē epiſtole per ſe manifeſta ſunt.

¶ Alia lectio.

Quintodecimo die menſis. Ex leuitico. capite. xxiiij vbi agit de feſto tabernaculorum: quod referebat tempꝰ illud quo filij iſrael vagabantur in deſerto: in deſertis habitantes. Celebrabitis feſtias, id eſt dies feſtos religioſe obſeruandos. Fructus arboris pulcherrimæ, non conſtat quæ ſit arbor hæc: ſunt qui dicunt eſſe citrum: ſed neq; adhuc quæ ſit citrus inter viros doctos conſtat ſatis cum in eo genere ſint complures ſpecies. Spathulas palmarū, hæc græci vocant ſpadices, & ſunt

Memoriale eiꝰ ſicut vinum libani. Effraim quid mihi vitra idola: Ego exaudiam & dirigam eum: ego vt abietē virentem ex me fructus tuus inuentus eſt. Quis sapiēs & intelliget iſta: inſigens & ſciet hæc: Quia rectæ viæ dñi: & iuſti ambulabunt in eis, Preuaricatores vero corruent in eis.

Sabbato. Lectio libri I leuitici. Cap. xxiiij.

In diebus illis. Loquutus eſt dominus ad Moſen: dicens. Decimo die menſis huius ſeptimi: dies expiationum erit celeberrimꝰ: & vocabitur ſanctus, affligetisq; animas veſtras in eo: & offeretis holocauſtū domino: Omne opus ſeruile non facietis in tempore diei huius; quia dies propitiatiōis eſt: vt propitietur vobis dominus deus noſter. Omnis anima quæ afflicta non fuerit die hac: peribit de populis ſuis: & quæ operis quicquam fecerit, delebo eam de populo ſuo. Nihil ergo operis facietis in eo. Legitimum ſempiternum erit vobis in cunctis generationibꝰ & habitaculis veſtris. Sabbatum requietionis eſt: affligetisq; animas vſas. Die nono menſis a vespere vſq; ad vespeream celebrabitis ſabbata veſtra. Dicit dñs omnipotēs.

Lectio libri Leuitici. Cap. xxiiij.

In diebus illis. Loquutus eſt dominus ad Moſen: dicens. Quintodecimo die menſis ſeptimi: quando congregaueritis omnes fructus terræ veſtræ celebrabitis feſtas domini ſeptem diebus. Die primo & die octauo erit ſabbatū, id eſt requies: ſumetisq; vos

filii quæ ille in quibus nascuntur palmulae sine dactylis. Ligni densarum frondium. nec arbor hæc quæ sit: manifestum est: nisi ad quæcumque referatur quæ modo sit frondosa: vmbra culis. id est: scgnis. vnde & scgnopogia dicitur. id est: tabernaculorum fixationes.

bis die primo fructus arboris pulcherrima: spatulæque palmarum: & ramos ligni densa frondium: & salices de torrente: & lætabimini coram domino deo vestro. Celebrabiturque solemnitas eius septem diebus per annum. Legitimum sempiternum erit in generationibus vestris. Mense septimo festa celebrabitur: & habitabitur in vmbra culis septem diebus. Omnis qui de genere est israel manebit in tabernaculis: vt discant posteri vestri: in tabernaculis habitare fecerimus: lios israel: cum educerem eos de terra ægypti: ego dominus deus vester.

Lectio Micheæ propheta: Cap. vij.

Domine deus noster. Pasce populum tuum in virga tua: gregem hereditatis tuæ habitantes solos in saltu iuxta dies antiquos. Videbunt gentes & confundentur super omnifortitudine sua. Quoniam quis deus similis tui qui auferis iniquitatem: & transferis peccatum reliquiarum hereditatis tuæ? Non immitet vltra furorem suum: quoniam volens misericordiam est. & reuertetur & miserabitur nostri. Deponet iniquitates nostras: & proiciet in profundum maris omnia peccata nostra. Dabis veritatem iacob: misericordiam abraam: quæ iurasti patribus nostris a diebus antiquis: Domine deus noster.

Lectio Zacharie propheta: Cap. viij.

In diebus illis. Factum est verbum domini ad me: dicens. Hæc dicit dominus exercituum. Sicut cogitavi: vt affligerem vos cum ad iracundiam me prouocassent patres vestri: & non

¶ Alia lectio.

Domine deus noster. Ex Michea propheta cap. vij. Vbi denunciat populo consolationem post reditum captiuitatis ex babilonia. In virga. sicut pastores virga siue baculo vtuntur. Solos in saltu. id est in solitudine saltuosa. Iuxta dies antiquos. id est: sicut fecisti in exitu israel de egypto. Videbunt gentes. id est finitimi perturbabuntur de nostra prole peritate. Surde erunt. id est: audire nolent. Similis tuus. quasi dicat: nemo. Auferis iniquitatem per poenam medicinam. Non immittet. ex secunda persona transit ad tertiam. Proiciet in profundum. id est: faciet eas non apparere ad punitionem. Dabis veritatem. iterum reuertitur ad secundam personam. Veritatem iacob. id est: promissiones factas patribus nostris.

¶ Alia lectio.

Factum est verbum domini. Ex Zacharia propheta. in quo agitur de promissione reedificationis ierusalem. & quod deus miserabitur israel. Sicut cogitavi. quia tunc erat illis iratus: nunc vero placatur. & respicit ad tempus messie: potius quam ad ierusalem restitutionem.

Verba, idest opera ex verbis meis. Iudicat. sine personarum acceptione. In portis vestris. quia in portis ciuitatum reddebatur ius. Vnusquisq; ne cogiteris. sollicitus est in sermone latino. Ieiunium quarti. scilicet mensis in quo capta fuit Ierusalem. Ieiunium quinti. in quo templum & ciuitas combusta sunt. Ieiunium septimi. in die expiationis. Ieiunium decimi quod rumor captiuitatis iudgoru peruenit ad eos qui erant in babilone. erit in gaudium. idest conuerteret in prosperitate.

Alia lectio.

Angel⁹ domini descendit cum Azaria. Ex Daniele capite. iij. sed tam exposita est supra in sabbaro post dominicam in quadragesima: & meminit iterum in vigilia trinitatis:

¶ Ex epistola pauli.

Alia lectio.

Tabernaculum factum est. Ex epistola ad hebreos capite. ix. In quo tabernaculum & sacerdotiu veteris legis comparat christo: in cuius figura fiebat illa. Tabernaculum primum erat illa pars vnde ingrediebantur in templum. Candelabrum. imo vnum erat candelabrum habes septem lucernas ex oleo ardentibus. Et mensa & propositio. idest semper panes in mensa propositi. Dicitur sancta. quoniam interior dicebatur sancta sanctorum. Post velamentum: idest cortinam intermediam. Aureum thuribulum. &c. Exodi. xv. habes munera. Exodi. xvi. Virgam Aaron. Numeri. xvij. Super quod supra predicta. Cherubin gloriosus. s. dei cui angeli seruiunt. Obstantia. scilicet

sum misertus: sic conuersus cogitavi in diebus istis: vt benefaciam Ierusalem & domui Iuda. Nolite timere. Haec ergo sum verba quae facietis. Loquimini veritatem vnusquisq; cum proximo suo. Veritatem & iudicium pacis iudicate in portis vestris. Et vnusquisq; malum contra amicum suum ne cogitetis in cordibus vestris: & iuramentum mendax ne diligatis. Omnia enim haec sunt quod dicit dominus. Et factum est verbum domini exercituum ad me dicens. Haec dicit dominus exercituum: ieiunium quarti: & ieiunium quinti: & ieiunium septimi: & ieiunium decimi erit domui Iuda in gaudium & latitiam: & in solennitates praeclaras. Veritatem timetis & pacem diligite. Haec dicit dominus exercituum.

Lectio Danielis prophetae. Cap. iij.

In diebus illis. Angelus domini descendit cum Azaria & socijs eius in fornacem: & excussit flammam ignis de fornace: & fecit mediu fornacis quasi ventu roris flantem. Flamma autem diffusa est super fornacem cubitis quadraginta noue: & incidit quos reperit iuxta fornacem de caldaeis ministros regis qui eam incendebant. Et non tetigit eam omnino ignis: nec contristauit: nec quicquam molestiae intulit. &c. vt supra in vigilia natalis domini.

Ex epistola beati Pauli ad Hebraeos. Cap. ix.

Fratres. Tabernaculum factum est primum in quo erant candelabra: & mensa: & propositio panum: quae dicitur sancta. Post velamentum autem: secundum tabernaculum quod dicitur sancta sanctorum: aureum habens thur-

bulū; & arcā testamenti circumtectam; ex omni parte auro; in qua erat vna aurea habens māna; & virga Aarō; quę fronderat; & tabule testamenti. Super quę erant che rubin glorię obumbrantia propiciatoriū; de quibus nō est modo dicendū per singula. His vero ita cōpositis; in priori quidē tabernaculo semper introibant sacerdotes sacrificiorū officia consummātes. In secundo vero semel in anno solus pontifex; nō sine sanguine; quę offerret p̄ s̄ra; & populi ignorantia. Hoc significante sp̄. itū sancto nondum propalatā esse sanctorum viā; adhuc priori tabernaculo habente stasū. Quę parabola est tēporis instantis. Iuxta quā munera & hostiæ offeruntur; quę nō possunt iuxta consciētiam perfectam facere seruitutem solūmodo in cibis; & in potib⁹; & in varijs baptisimatibus; & iusticijs carnis; vsq; ad tempus correctionis impositis. Christus autem assistēs pōtifex futurorum honorum per amplius; & perfectus tabernaculū non manufactū; id est non huius creationis; neq; per sanguinem hircorum aut vitulorū; sed per propriū sanguinē introiuit semel in sancta; æterna redemptione inuenta.

Dominica. xviii. Beati Pauli ad
Corinthios. i. Capite. i.

FRat̄s. Gratias ago deo meo semper pro vobis in gratia dei quę data est vobis; in christo Iesu. Quia in omnibus diuites facti estis in illo in omni v̄bo & in omni sciētia. Sicut testimoniū xp̄i cōfirmatū ē in vobis; ita vt nihil desit vobis i v̄la gr̄a expectatibus reuelationē dñi nostri Iesu christi.

alijs suis. In priori tabernaculo. quę pars dicebat̄ sancta. Sēper introibant id est quotidie cōsummātes. s. per incendiū. In secundo. id est intra sancta sanctorum. Non sine sanguine. scilicet in anno semel. alias aut̄ sine sanguine intrabat. Significante sp̄. itū sancto. s. quę via perueniendi ad cœlestiam v̄dum erat patefacta. Priori tabernaculo. id est veteri legi manente. Quę parabola. i. figura. Tēporis instantis. i. presentis hoc est nouę legis. Iuxta quam. s. parabola. Perfectum. facere. s. a peccatis mundando. Seruitutem in cibis & potibus. in lege iussis; & baptisimatibus. id est oblationib⁹ a lepra. Christus autē. hęc clausula iam fuit enunciatā dōminica in passione.

¶ Dominica. xviii.
post trinitatem.

GRatias ago Deo meo semper. Ex ep̄st̄a. i. ad corin. cap. i. In quo posita salutatio; agredit̄ ep̄st̄a materiā. dicitq; in primis se agere gr̄as. &c. In gr̄as dei. i. ppter gratiā. Diuites facti. i. abundātes. In illo. i. p̄ illū. In omni v̄bo; & sciētia. quia baptizati accēpto sp̄. itū sancto hęc accēpiebāt. Testimoniū cōfirmatū. i. firmē iudicatū. alioqui nō esset recta sciētia s̄ xp̄i testimoniō discorderet. Expectantib⁹. s. in diem iudicij. Sine crimine. i. p̄ctō mortali. ¶ Feria. iiii. sequenti.

EPISTOLAE

Nescitis quia templum dei estis. Ex prima ad Corinthios epistola capite. iij. Nam posteaq; dixit quod decipies fideles per falsam doctrinam nam in maius crimen incurrit quod si templum materiale incendere: tunc inferit. Templum dei. idest in quo deus spiritaliter habitat. Templum violauerit. corrumpendo & violando per falsam doctrinam. Disperdet illum. in aeternum. Se seducat. arrogando sibi sapientiam. Sapiens in hoc saeculo. idest sapientia huius mundi? ad inuicta. Vt sit sapiens. scilicet sapientia diuina. Scriptum est. Iob capite. v. In astutia. idest in sophismate argute ex cogitaris. E iterum psal. xcij. Nemo gloriatur. conclusio est principaliter intenta. Sed in omnibus Iesus christus: hoc a concinnatore officij adiectum est.

Feria sexta sequenti.
Non enim in sermone. Ex. i. ad Corinthios. epistola capite. iij. & v. Nam in fine prioris capituli apostolus pollicitus est se venturum ad illos ad dignoscedum inter illos: qui nitebantur inflari sermone & non in veritate doctri-
 ng. deinde subiungit. Non enim in sermone. idest in verbis inanibus: sed in veritate. In virga. idest vt castigem vos acriter in crepando. An in charitate. idest elucemiter admonedo: & de quo sit increpaturus ostendit. Inter gentes. idest gentiles qui viuunt sola naturae lege. Inflari estis. idest superbi & indignantes huiusmodi scelera castigare. Congregatis vobis. idest simul vobiscum.

Qui & confirmabit vos vsq; in fine sine crimine. In die aduentus dñi nri Iesu christi.

Feria. iij. beati Pauli Corin. i. Cap. iij.

Fratres. Nescitis quia templum dei estis: & spiritus dei habitat in vobis: Si quis autem templum dei violauerit: disperdet illum deus. Templum enim dei sanctum est: quod estis vos: Nemo se seducat. Si quis videtur inter vos sapiens esse in hoc saeculo: stultus fiat: vt sit sapiens. Sapientia enim huius mundi: stultitia est apud deum. Scriptum est enim. Comprehendam sapientes in astutia eorum. Et iterum. Dñs nouit cogitationes sapientium: quoniam vanae sunt. Itaque nemo gloriatur in hominibus: sed in omnibus Iesus christus.

Feria sexta Beati Pauli ad Corinthios. Capite. iij. & v.

Fratres. Non enim in sermone est regnum dei: sed in virtute. Quid vultis? In virga veniam ad vos: an in charitate & spiritu mansuetudinis: Omnino auditur fornicatio inter vos: & talis fornicatio: qualis nec inter gentes: ita vt uxorem patris sui alius quis habeat. Et vos inflati estis: & non magis luctum habuistis: vt tollatur de medio vestrum qui hoc opus fecit. Ego quidem absens corpore: praesens autem spiritu iam iudicauit: vt praesens eu; qui sic operatus est: in nomine dñi nostri Iesu christi: congregatis vobis: & meo spiritu cum virtute domini Iesu: tradere huiusmodi hominem

Tradere sathana, idest extra fidelium communionem efferere. In interitum carnis. idest vt faciat penitentiam in carne, sicut in carne peccauit. In die domini. idest in die mortis.

¶ Dominica. xx. post trinitatem.

Renouamini spiritu. Ex epistol. ad Ephesios cap. iij. In q̄ qua dixerat de porandam esse veterem conuersationem: & veterem hominē:

sathanae in interitum carnis: vt spiritus saluus sit in die domini nostri Iesu christi.

Dominica. xix. beati Pauli ad Ephesios. Capite. iij.

Fratres. Renouamini spiritu mētis vestre: & induite nouum hominem: qui secundum deum creatus est in iusticia & sanctitate veritatis. Propter quod deponētes mendacium: loquimini veritatē vnusquisque cum proximo suo: quoniā sumus in vno mēbra. Irascimini & nolite peccare. Sol non occidat super iracundiam vestrā. Nolite locum dare diabolo. Qui furabatur iam non furetur. Magis autem laboret operando manib⁹ suis: quod bonum est: vt habeat vnde tribuat necessitatem patienti.

Feria. iij. Pauli ad Thessalonicenses. ij. Capite. ij. & iij.

Fratres. State & tenete traditiones quod didicistis: siue per sermonem; siue per epistolam nostram. Ipse autē dominus noster Iesus christus & deus & pater noster qui dilexit nos: & dedit consolationem aeternam & spem bonā in gratia: ex hōte corda vestra: & cōfirmet in omni opere & ierone bono. De cetero fratres orate pro nobis: vt sermo dei curet & clarificetur: sicut & apud vos: & vt liberemur ab importunis & malis hominib⁹. Non enim omnium est fides. Fidelis autē deus est qui cōfirmabit vos: & custodiat a malo. Cōfidimus autem fratres: quod vobis in dño: quā quacunc⁹ precipim⁹

hoc est veteris hominis peccata. nunc dicit renouandos esse: & induentū nouum hominem. idest christū per imitationē.

Scdm̄ deū quantū ad humanam naturā. In veritate. quia non fuit in illo dolo. Mendacium: quod veritati opponitur. In uicem mēbra. ex quo alē alterū defraudare nō debet. Irascimini. ex ps. iij.

Nolite peccare. igit irā potest esse citra peccatū: modo sic a ratione modificata. Sol non occidat. quia vt Oratius ait. Irā furor breuis est: quā sedurat veritatur in oditū.

Qui furabatur: ante cōuersionē. Magis laboret. vnde habeat necessaria. non modo sibi sed etiam vnde alijs largiri possit.

¶ Feria. iij. sequēti.

State & tenete traditiones. Ex epistola ad Thessalonicenses: capite secundo & tertio. cōstat enim ex fine prioris & principio sequentis capitis. Itaq; inducit illos ad perseverandum in bonis operib⁹. State. idest perseuerate. Traditiones. p̄cepta. Per sermonē. in p̄sencia. Per epistolam. in absentia. Ipse autem deus. bene precatur illis. Orate pro nobis. & quā debeant orare pro eo subdit. Vt sermo dei. idest euangeliū. quod

EPISTOLAE.

prædicamus. Currat & clarificatur. s. per omnes gentes. quæadmodum & apud vos currebat; & clarificatus est. Liberemur ab importunis. s. pseudo apostolicis: & perturbantibus verbum dei. Non omnium. quia nondum adhuc omnes gentes per me crediderunt. Fidelis deus. in suis promissis adimplendis. Custodiet a malo. s. a persecutione ob acceptam fidem. De vobis. i. de vestra obedientia nobis exhibita. Dominus autem dirigat ad implendum sua mandata. In charitate dei. scilicet erga proximos. Et in patientia christi. erga persecutores vestros.

Feria. vi. sequenti.

Omnis anima potestatis. Ex epistola ad Romanos capite. xiiij. In qua apostolus eos instituit: & primo quomodo se debeant habere minores erga maiores. Potestatibus. id est placis: quoniam præiatio illa est a deo: Boni operis. sed mali: quia sicut pro illo rum officia repræsentantur mali: ita etiam promouentur boni. Potestas. i. iusticie præsidium. Time. s. iudicium illud. Gladium portat. quo puniat criminosos. In terra. i. punitione & vindicta: ex eo quod malum agit.

Dominica. xx. post trinitatem.

Videte quoniam caute ambuletis. Ex epistola ad Ephesios. capite. v. In quo inducit illos ad imitationem christi sapientiam. Caute ambuletis. malorum commercia fugientes. Redimite tempus. i. habitam oportunitate bonis operibus insistendo. Mali sunt. i. bene agendi facultatem impeditores. Fieri imprudentes. i. de futuris improuidentii. Voluntas dei: qui vult omnes homines saluos fieri

& facitis; & facietis. Dominus autem dirigat corda & corpora vestra in charitate dei & patientia christi.

Feria. vi. ad Romanos. Cap. xiiij.

Fratres. Omnis anima potestatis sublimioribus subdita sit. Non est enim potestas nisi a deo. Quæ autem sunt: a deo ordinata sunt. Itaque qui resistit potestati: dei ordinationi resistit. Qui autem resistunt: ipsi sibi damnationem acquirunt. Nam principes non sunt timori boni operis: sed mali. Vis autem non timere potestatem: bonum fac: & habebis laudem ex illa. Dei enim minister est tibi in bonum. Si autem male feceris: time. Non enim sine causa gladium portat. Dei enim minister est: vindicæ in iram eius: qui malum agit.

Dominica. xx. Beati Pauli ad Ephesios. Capite. v.

Fratres. Videte quomodo caute ambuletis: non quasi insipientes: sed ut sapientes: redimite tempus: quoniam dies mali sunt. Propterea nolite fieri imprudentes: sed intelligentes: quæ sit voluntas dei. Et nolite inebriari vino in quo est luxuria: sed implemini spiritu sancto: loquentes vobismet ipsis in psalmis, hymnis: & canticis spiritualibus: cantantes & psallentes in cordibus vestris domino. Gratias agentes semper pro omnibus in nomine domini nostri Iesu christi deo & patri: subiecti inuicem in timore christi.

ex illorū bonis operibus. Inebriari vino. qđ rationem exccgat. Spiritu ſan-
cto. qui nō habitat niſi in ſobrjs. Loquētes vobismetiſſis. i. inuicē. & qđ
loqui debeant exprimit. ſ. pſalmos. hymnos & cantica ſpiritalia. In timore
chriſti. qui timor eſt charitati annexus.

Feria quarta Beati Pauli ad
Theſſaloni. ij. Capite. ij.

FRatres. Denunciamus vobis in nomi-
ne domini noſtri Jeſu chriſti; vt ſubtra-
hatis vos ab omni fratre ambulante inordi-
nate; & non ſecundum traditionem quam
acceperūt a nobis. Ipſi enim ſciſtis quemad-
modum oporteat imitari nos. Quoniam
non inquieti fuimus inter vos; neq; gratis
panem manducauimus ab aliquo; ſed in la-
bore & fatigatione nocte ac die operantes;
ne quem veſtrum grauaremus. Non qua-
ſi non habuerimus poteſtatem; ſed vt noſ-
metipſos in ſeruiam daremus vobis ad imitā-
dum nos. Nam & cum eſſemus apud vos:
hęc denunciamus vobis; quoniā ſi quis
non vult operari; nec manducet. Audiui-
mus enim inter vos quosdam ambulantes
inquiete; nihil operantes; ſed curioſe agen-
tes. His autem qui huiusmodi ſunt; denū-
ciamus; & obſecramus in domino Jeſu chri-
ſto; vt cum ſilentio operantes ſuum panem
manducet. Vos autem fratres nolite de-
ficere beneficientes In chriſto Jeſu domi-
no noſtro.

Feria ſexta Beati Pauli ad
Timotheū. i. Cap. vi.

Chariffime. Pręcipe diuitibus huius ſę-
culi non ſublime ſapere; neq; ſperare
in incerto diuitiarū; ſed in deo viuo qui prę-
ſtat nobis omnia ab ſcđe ad fruēdū; bene age-
re diuites fieri in omnib; operibus bonis.

Feria quarta ſequenti.
Enūctam; vobis.
D Ex epiftola Pauli
ſecūda ad Theſſa-
lonicē. capite. ij. Et con-
tinuatus lectio epiftolę
ſuperiori quę legebatur
feria. iij. poſt dñicā. xix.
itac; nūc inſtituit Ephe-
ſios ad mali euitationē.
Subtrahatis vos. euitan-
do illius cōſortū. iuxta
illud pſalmographi. cum
peruerſo peruerteris.
Quā acceperūt. verbe. ſ.
& opere. imitari nos. &
in quo debeant imitari
oſtēdit. Inquieti. i. ocioſi.
ſi. ſ. laborantes. Laboran-
tes. vt ex labore noſtro
victū queramus. Habue-
rim; poteſtatē. ſ. accipē-
di a vobis neceſſaria. For-
mam darem;. i. exēplum
quod vos imitaretmini.
Ingre. i. negotioſe; ſed
in rebus q̄ non ad rē; ſed
ad curioſitatē pertinent.
Cū ſilentio operantes. i.
quieti & paſifici. Panē
ſuum. i. ſuo labore acqui-
ſitū. Deficere. i. deficere
re: nam actiuum eſt.

Feria. vi. ſequenti.
Ręcipe diuitib; hu-
ius ſęculi. Ex epiftola
Pauli ad Timotheū.
cap. vi. Et eſt clauſula to-
rius epiftolę in qua Ti-
motheum docet quoniā
inſtituere debeat diuites.
Sublime ſape. i. in ſupbia
erigi. In incerto. q̄ ſuū rē-
picio fortunę ſubiecti. Prę-
ſtat ab ſcđe. t̄a in pręſenti tē-
poralia q̄ in futuro gēna.

Benè agere. repetere a superioribus præcipe. In bonis operibus quæ sunt ves
re diuitiæ. Tribuere & communicare. bona sua temporalia. Thefaurizare,
quod in euangelio saluator præcipit.

¶ Dominica. xxi. post trinitatem.

Confortamini in dño. Ex epistola ad Ephesios. cap. vi. In quo aposto
lus instituit Ephe

sios in moribus:
exhortando illos ex spe
& confidentia: quam ha
bere debent post fidem
acceptã. Armaturã dei.
ga arma militiæ nræ nõ
sunt carnalia: ideo spñs
lia: hoc est virtutibus.
Aduersus carnem & san
guinem. i. homines mor
tales. Principes. potesta
tes. rectores. i. demones
nobis insidiantes. Spñs
ualia nequitie. id est ma
los spiritus. In cœlestis
bus. id est in hoc aëre cas
siginoso. In die malo.
id est in pñ. uti vita. vbi
est tentationis pugna.
In omnibus. scilicet pro
feris & aduersis. sicut in
cti lumbos. scilicet in
gulo castitatis. In verita
te. id est non hypocrisi.
Loricã iusticiæ. i. omni
virtute, quæ est propria
armatura. In preparatio
ne euangelij. id est ad præ
dicandum christi euang
gelium.

¶ Feria quarta sequenti.
Finis præcepti est cha
ritas ex prima ep̃la
Pauli ad Thimoth.
capite. i. In quo aposto
lus præcepit non esse inre
dendum legalibus obser
uantijs & genealogijs in
determinatis: quæ nihil
conferunt ad diuine les
gis complementum: sed
magis impediunt: dicit
igitur quod finis præcep

Facile tribuere: communicare: thesauriza
re sibi fundamentum bonum in futurum:
vt apprehendant vitam æternam.

Dominica. xxi. Beau Pauli ad
Ephesios. Capite. vi.

FRatres. Confortamini in domino: &
in potentia virtutis eius. Induite vos
armaturam dei: vt possitis stare aduersus in
sidias diaboli: quia nõ est nobis colluctatio
aduersus carnem & sanguinem: sed aduer
sus principes & potestates: aduersus mundi
rectores tenebrarum harum: contra spñs
ualia nequitie in cœlestibus. Propterea ac
cipite armaturam dei: vt possitis resistere in
die malo: & in omnibus perfecti stare. Sta
te ergo succincti lumbos vestros in verita
te: & indui lorica iusticiæ: & calciati pedes
in preparatione euangelij pacis. In omnib⁹
sumetes scutum fidei: in quo possitis omnia
tela nequissimi ignea extinguere. Et galeã
salutis assumite. & gladium spirit⁹ quod est
verbum dei.

Feria. iij. ad Thimothẽũ. i. Cap. i.

Charissime. Finis præcepti est charitas
de corde puro: & conscientia bona: &
fide nõ ficta. A quibus quidam aberrãtes:
cõuersi sunt in vaniloquiũ: volentes esse le
gis doctores nõ intelligẽtes: neq; q loquun
tur: neq; de quib⁹ affirmãt Scim⁹ aut ga bo
na est lex: si quis ea legitime vtatur. Scietes
hoc quia iusto lex non est posita: sed iniustus
& non subditus: impijs & peccatoribus: sce

pti est charitas. De corde puro. quantum ad appetitum. Conscientia. quantum ad intellectum. Fide non ficta. id est vera & non simulata. quia oris confessio fit ad salutem. Conuersi sunt in vaniloquium. asserendo quod necesse est te galta obsequari. Legis doctores. cum non fuerint discipuli. Legitime utatur. puta moribus semper testimonialibus usque ad christum. Lex non est posita iusto. quia iustus non

leratis & cōtaminatis patriciis: matricidis: homicidis: & fornicarijs: masculorum concubitoribus: plagiarijs: mendacibus: periuuris. Et si quid aliud sanę doctrine aduersat: que est secundum euangelium glorię beati dei (quod creditur mihi.) Gratijs ago ei me confortauit In christo iesu dño nostro.

Feria sexta Beati Pauli ad
Timotheum. i. Capite. ij.

Charissime. Veritatem dico: non mentor: Doctor gentium in fide & veritate. Volo ergo viros orare in omni loco: leuantes puras manus sine ira & disceptatione. Similiter & mulieres in habitu ornato cum ueracundia & sobrietate: ornantes se non in tortis crinibus: aut auro: aut margaritis: uel ueste preciosa. sed quod decet mulieres promittentes pietatem per opera bona. Mulier in silentio discat cum omni subiectione. Docere autem mulierem non permitto: ne prædominari in uirum: sed esse in silentio. Adam enim primus ornat⁹ est: deinde Eua: & Adam non est seductus: mulier autem seducta in preuaricatione fuit. Saluabitur autem per generationem filiorum: si permanserit in fide: & dilectione: & sanctificatione cum sobrietate.

Dominica. xxij. Beati Pauli ad
Philippenses. Capite. i.

pletatis opera in sumptibus pauperum huiusmodi uestium precia distribuendo. Discat. id est non doceat. Esse silentio. uiro non contradicendo. Adam primus. atque proinde mulieri præferendus. Saluabitur autem. non do cendo. sed per proles educandę industriam.

Feria sexta sequenti.
Veritatem dico. Feri
prima ad Timotheum.
theum epistolam. cap. ij.

In quo dicit se prædicatorem. & apostolum. hoc est a deo missum: quod sibi non arrogasse nunc dicit. sed. reuera de eo gloriaratur. In fide & ueritate. in quibus pertinet ad fidem & mores: in quibus consistit ueritas. In omni loco. id est non solum in ecclesia. Leuantes. per quod significatur mentis eleuatio. Disceptatione. cum proximis controuersia. Similiter mulieres. subaudi orare uolo. Cum ueracundia. quæ proprie est femininarum uirtus & puerorum. In tortis crinibus. id est lanuistratis. Pietatem. id est

EPISTOLAE

¶ Dominica. xxii. post trinitatem.

Confidimus in domino iesu. Ex epistola ad philippenses. capite. i. pau-
cis verbis immutatis: in originali sic est confidens hoc ipsum: quia q-
cepit. &c. In quo loco apostolus philippenses facit benivolos & dicit
cit se de illis bene sperare. Vtq; in diem christi. iudicium finale intelligit.

Sentire. s. de bono p'act
p'io bonum finem speras
re: cum p'ferim vos dilige-
gam. Socios. quia gaude-
tis de victoria meae eius-
geli p'dicatione. In omni
scientia. nam crescete cha-
ritate crescet scientia. Ve-
probetis. i. eligatis & ap-
probetis meliora. Synce-
ri. idest mundi in vobis.
Sine offensa. in p'ximis.
Fructu iusticie. idest bo-
nis operibus.

¶ Feria quarta sequenti.

Manifeste est magnū pietatis
gnū pietatis
ep'la ad Timotheum
theum prima. partim ex
calce cap' i. ceteri. par-
tim ex ca. in vbi agi-
tur de Ti. i. in iustu-
tione ad ecclesiam perti-
nere. Pietatis sacramen-
tum: scilicet de verbi in-
carnatione. Iustificatum
in spiritu. scilicet sancti
iusticiam christi testi-
cante. Apparuit angelis.
quod antea per experien-
tiam non cognouerunt.
Assumptū in gloria. cū
resurxit a mortuis. Spi-
ritus. s. sanctus. Nouiss-
mis temporibus. s. An-
tichristi. Spiritus erro-
ris. idest ducētib; in er-
rorē. In hypocrisis. i. san-
ctitate simulata. Caute-
riatam conscientia. idest
diaboli cauterio inusta.
Prohibentium nubere.
q' si hoc sit ma'ū. Abstine-
re a cibis. c' n' si illicitia.

Fratres. Confidimus in domino iesu:
quia qui cepit in vobis opus bonum;
p'ficet v'q; in diē christi iesu. Sicut est mihi
iustum hoc senite pro omnib; vobis; eo q-
habeam vos in cord. & in vin culis meis;
& in defensione & confirmatione euange-
lij; locos gaudij mei omnes vos esse. Testis
enim mihi est deus quomodo cupiam oēs
vos esse in v'ceribus christi iesu. Et hoc oro;
vt charitas vestra magis ac magis abundet
in omni scientia & in omni sensu. vt probe-
tis potiora; & sitis synceres & sine offensa
in diem christi; repleti fructu iusticie per Ie-
su christum in gloriam & laudem dei.

Feria. iij. Beati Pauli ad Timotheum. i. Capite. iij. &. iij.

Charissime. Manifeste est magnū pie-
tatis sacramētum; quod manifestum
est in spiritu; appa-
ratum est gentibus. credi-
tando; assumptum est in gloria.
autē manifeste dicit; quia in nouissi-
mis temporibus discedent quidam a fide:
attendētes spiritibus erroris & doctrinis de-
moniorum in hypocrisis; loquentium men-
daciū & cauteriatam habentium suam cō-
scientiam; prohibentū nubere; abstinere a
cibis quos deus creauit ad percipiēdum cū
gratiarū actione fidelibus; & ijs qui cognou-
uerunt veritatem. Quia omnis creatura
dei bona est; & nihil rei sciendum; quod cū
gratiarum actione percipitur. Sāctificatur

Sanctificat enim ratio cur est bona. Hæc proponens, quod nuptiæ nō sunt male nec cibi illiciti. De uita, quæ rationalia non faciunt ad mortem, sed ad pietatem, id est ad religionem. Exercitatio corporis, per ieiunium & vigiliam. Ad modicum, scilicet ad subiiciendum uenti carnem.

em̄ per verbū dei & orationē. Hæc proponens fratribus bonus est minister christi. Iesu: nutrit⁹ verbis fidei, & bonæ doctrinæ quā assecutus es. Ineptas aut̄ aut inanest⁹ butas deuita. Exerce aut̄ te ipsum ad pietatē. Nam corporalis exercitatio ad modicū utilis est; pietas autē ad omnia utilis est; promissionē habēs vitæ, q̄ nunc est & futuræ.

Feria sexta beati Pauli ad Timotheum. l. Cap. iij. & v.

Charissime. Fidelis sermo & omni acceptione dignus. In hoc em̄ laboramus: maledicimur & diiudicamur: quia speramus in deū uiuū q̄ est saluator omnium hominū, maxime fidelium. Præcipe hæc & doce. Nemo adolescentiā tuā contēnat: sed exemplum esto fidelium: in verbo, in cōuersatione, in charitate, in fide, in castitate. Dū venio attende lectioni: exhortatōi: & doctrinæ, noli negligere gratiā q̄ est in te: quæ data est tibi p̄ prophetiā cū impositione manuum p̄sbyteri. Hæc meditare: in his esto: vt p̄fectus tu⁹ manifest⁹ sit omnib⁹. Attēde em̄ tibi & doctrinæ: in ista in illis. Hoc em̄ faciēs & te ipsum saluū faciēs: & eo q̄ te audiēt. Seniorē ne increpaueris: sed olescra: vt patrem. Iuuenes vt fratres. Anus vt matres. Iuueniculas vt sorores in oī castitate. Viduas honora q̄ verę viduę sūt. Si qua autē vidua filios aut nepotes habet: discat primū domū suā regere. & mutūā vicem reddere parib⁹. Hoc em̄ acceptū est coram deo.

Dñica, xxij. bti Pauli ad Philip. Cap. iij.

¶ Feria. vi. sequenti.

Fidelis sermo. Ex. l. epistola ad Timotheum, partim capit. iij. partim. v. & continetur epistola superiorī. vbi inducens Timotheū ad virtutis exercitium dicit. Fidelis sermo, id est verus & dign⁹ acceptior: quia utilis capitientibus. Speramus in deum, qui retribuet nobis laborum mercedem. Adolescentiam contemnat. erat enim in egestate: sed hortatur illi vt opera semis faciat. In verbo, id est doctrina. In cōuersatione, i. vite sanctimoniam. Attende lectioni, scilicet scilicet scripturæ: vt possis alios exhortari & docere. Data est per prophetiam. nam Paulo res uelatum est hunc vtilem futurū ecclesiæ: atq; ideo ordinandum. Præbyteri. id est episcopi. Hæc meditare, id est doctrinā. In his esto, scilicet opere exequendo. Seniorē, posuit modum dicendi generalium: nunc personas diuersarum condicionū in specie. Vera vidua, quā qua fornicatur non est in hoc ordine. Filios aut nepotes, qui indigēt illius educatione. Parentibus, si parentes habet.

¶ Dominica, xxij. post trinitatem.

EPISTOLAE

Imitatores mei estote. Ex epistola ad philippenses cap. iii. In quo postea quā apostolus posuit se in exemplum Philippensibus: nunc inducit illos ad se imitandum. Formam nostram, id est præcepta quæ illis tradidit. Multi ambulat. Sciam petueram. Fides dico. subaudiente. Interitus. i. mors æterna. Et gloria. quoniam in eo gloriatur. In cordis est. per spem & fidem. Expectamus venturum. s. ad iudicium. Res formabit. scilicet in resurrectione. Humilitas nostræ. i. corruptionis. Corpori caritatis suæ. i. sicut & ipse cum glorioso corpore resurrexit. Secundum operationem. i. virtutem operati. Subiicite sibi. etiam ad nihilum redigendo.

Feria quarta sequenti.

Fidelis sermo. nā si cōmortui. Ex epistola ad Timotheū secundā cap. ii. in quo locū veritatis predicatores gloriā promittit. fidelis sermo: id est verus est quem dico. Cōmortui propter euangelij predicatōnem. Cōiuimus. s. cum eo. Si sustinebimus. scilicet labores. Si negaueritis. scilicet illum. Si non credimus. scilicet ab illo puniendos. Nos esse. fidei his in veritate iusticie. Scilicet ipsum. id est iusticiā suā: & est idem. Testificans. id est ref. em. illum in uocans. Cōtendere verbis. scilicet cum falsis predicatores ad subuersionem audientium. qui loquacioribus magis credunt. Exhibere deo. subdi & non hominibus: v. faciunt hypocrite. In cōfusibilem. s. faciens quæ in confusionem tuam redūdet. Profana. prociat religioe. Profacit. imo

Fratres. Imitatores mei estote; & obseruate eos qui ita ambulant; sicut habetis formam nostram. Multi enim ambulat quos sæpe dicebam vobis. Nunc autem & fides dico inimicos crucis christi; quorum finis interitus; quorum deus venter est; & gloria in confusione ipsorum; qui terrena laiciunt. Nostra autem cōuersatio in cœlis est. Vnde etiam saluatorem expectam⁹ dominum nostrum iesum christum; qui reformabit corpus humilitatis nostræ; cōfiguratum corpori claritatis suæ; secundū operationem virtutis suæ; qua possit etiam subijcere sibi omnia. In christo iesu dño nro.

Feria quarta ad Timotheum. ij. Capite. ij.

Charissime. Fidelis sermo. Nam si cōmortui sumus. & conuitemus. Si sustinebimus; & conregnabimus. Si negauerimus; & ille negabit nos. Si non credimus; ille fidelis permanet; negare se ipsum nō potest. Hæc commune testificans coram deo. Noli verbis contendere. Ad nihil enim utile est; nisi ad subuersionem audientium. Sollicite autem cura te ipsum probabile exhibere deo; operarium inconfusibilem; recte tractantem verbum veritatis. Profana autem & vaniloquia deuota. Multum enim proficiunt ad impietatem; & sermo eorum in cœcer serpit. Ex quib⁹ est Hymeneus & Philetus; qui a veritate exciderunt dicentes; resurrectionem iam factam; & subuerterūt quo

officiunt & nocent. Serpens. idest tendat ad corruptionem veritatis. Refur-
rectionem factam. deceptico quod saluator dicit. Ioannis quinto. qui cre-
dit ei qui misit me: vitam eternam habet. & in iudicium non veniet. Stat.
scilicet in resurrectione spes. Signaculum hoc. quod iudicatur. Qui sunt ei?
subaudi serui. Ab iniquitate. qua negatur moruorum resurrectio. In ma-
gna domo. comparat va-
sa vtriuslibet hominibus
bonis & malis.

quendam fide. Sed firmum fundamentum dei stat.
habens signaculum hoc. Cognouit dominus
qui sunt eius. & discedit ab iniquitate omnium
qui inuocat nomen domini. In magna autem
tem domo non solum sunt vasa aurea &
argentea: sed etiam lignea & fictilia: & que-
dam quidem in honorem: quaedam in con-
tumeliam. Si quis ergo emundauerit se ab
istis: erit vas in honorem sanctificatum: &
vtile domino ad omne opus bonum paratum.

Feria sexta beati Pauli ad
Philippenses. Cap. iij.

Fratres. Imitatores mei stote: & obser-
uate eos qui ita ambulant. &c. vt sup.

Dominica. xxiiij. Beati Pauli ad
Colossenses. Capite. i.

Fratres. Non cessamus pro vobis oran-
tes & postulantes: vt impleamini agni-
tione voluntatis dei in omni sapientia & in
tellectu spiritali: vt ambuletis digne deo
per omnia placentes. In omni opere bono
fructificantes & crescentes in scientia dei.
In omni virtute confortati secundum potestatem
charitatis eius: in omni patientia &
longanimitate cum gaudio In christo Iesu
domino nostro.

Feria quarta beati Pauli ad He-
braeos. Capite. iij. & iij.

Fratres. Videte itaque ne forte sit in ali-
quo vestrum cor malum incredulitatis

¶ Feria. vi. sequenti.

Imitatores mei estote.
Ex epistola ad Philip-
penses cap. iij. sed iam
exposita est in domica
superiori.

Dominica. xxiiij.
post trinitatem.

Non cessamus pro vo-
bis. Ex epistola ad
Colossenses. cap. ij.
In quo apostolus ostendit
se beneuolus Colos-
sensis: dum orat pro
illorum foelici consumma-
tione. Agnitione volun-
tatis eius. idest diuinam
voluntatem cognoscatis.
Ambuletis digne. tendentes
in patriam. In scientia
dei. per contemplationem.
In omni virtute. scilicet
moralis. quantum ad appetitum.
Confortati. scilicet per gratiam.
Longanimitate. idest
tolerantes mala ex spe certa.

¶ Feria sexta sequenti.

Videte itaque. Ex epistola
ad Hebraeos partim. in partim
iij. capitibus. & quia ex
psalmo Paulus adduxerat
illud. quadraginta annis
proximus fui genera-

EPISTOLAE

tioni huius. *Scilicet* nunc subdit. Videte fratres ne sit in vobis cor malum. id est voluntas mala. Adhortamini vosmetipsos: conscientias vestras examinando. Donec hodie cognominetur. in græco pro donec est dum. & hodie dicitur totum tempus ab aduentu christi primo ad secundum. Vt non obduretis. alludit ad illud quod in eodem psalmo dicitur. Nolite obdurate corda vestra. Initium sub

stantiæ. id est fidei quæ est substantia rerum sperandarum. infra caput vni decimum. ideo subdit. Hodie (vt supra expositum est) id est tempore gratiæ. In illa exacerbatione. de qua in eodem psalmo. Quidam non tamē oēs. sed illi qui volebant res verti in Aegyptum. Quibus infensus est: quæ si dicit: illis tantum qui audientes verba expiatorum volebant retrocedere. Prostrata sunt. id est in poenam sui rebellionis. quoniam non introierunt in terram a deo promissam. Increduli. id est qui deo per Moysen non crediderunt. Relicta pollicitatione. id est prædicta dei promissionis. Nobis nunciatum est. scilicet de requie æterna: sicut illis de temporalis. Non admixti fidei. quia non crediderunt: quemadmodum dixit. scilicet eorum ratio si introibunt.

Dominica. xxv.
Post trinitatem:

Ecce dies veniunt dicit dominus. Et suscitabo David. &c. Ex Jeremia propheta capite. xxiiij. In quo describitur coniunctio dei veri & hominis: cuius vera humanitas ostenditur cum dicit. David germen iustum. id est propagatum ex illius semine. Regnabit rex. non de hoc mune.

dicedendi a deo vivo: sed adhortamini vosmetipsos per singulos dies: donec hodie cognominetur: vt non obduretur quis ex vobis fallacia peccati. Participes enim christi facti sumus. si tamen initium substantiæ eius vsq; ad finem firmum retineamus: dicitur. Hodie si vocem eius audieritis: nolite obdurare corda vestra: quemadmodum in illa exacerbatione. Quidam enim audientes exacerbauerunt: sed non vniversi qui profecti sunt ab egypto per Moysen. Quibus autem infensus est quadraginta annis: nonne illis qui peccauerunt: quorum cadauera prostrata sunt in deserto? Quibus autem iuravit non introire in requiem ipsius: nisi illis qui incredulifuerunt: & videmus quia non potuerunt introire propter incredulitatem. Timeamus ergo ne forte relicta pollicitatione introeundi in requiem eius: existimetur aliquis ex nobis deesse. Etenim & nobis nunciatum est quemadmodum & illis: sed non profuit illis sermo auditus non admixtus fidei ex his quæ audierunt. Ingrediemur enim in requiem qui credidimus in dominum Iesum christum.

Dominica vigesima quinta. Le
ctio Ieremiæ prophetæ.
Capite. xxiiij.

Ecce dies veniunt dicit dominus: & suscitabo David germen iustum; & non

do: sed de quo Matthei ultimo. Data est mihi potestas in celo & in terra. Saluabitur iuda. idest omnis qui deum confitetur (nam iuda confessio interpretatur.) Israel quod interpretatur visio dei: quod potius ad ecclesiam triumphatam pertinet. Iustus noster. idest iustificans noster. quia dei proprium est iustificare. Qui eduxit filios israel. quasi dicat: beneficium illud antiquum de liberatione

ex egypto oblitterabitur: & frequentabitur memoria recentioris beneficii: hoc est de restitutione regni israel. de quo dicitur in psalmo dispersiones israelis congregabis. De terra aquilonis. idest a sepe terrone & ab omnibus alijs mundi partibus: quia gentium vocatio ad omnes pertinet. In terra sua. idest in ecclesia militante primum. & postea in triumphante.

¶ Feria quarta sequenti.

Feria quarta beati Pauli ad
Thessalim. ij. Capite. i.

Fratres. Gratias agere debemus deo semper pro vobis (ita vt dignum est.) Quoniam super crescit fides vestra: & abundat charitas vniuscuiusque vestrum in inuicem. ita vt & nos ipsi in vobis gloriamur in ecclesijs dei pro patientia vestra & fide; in omnibus persecutionibus & tribulationibus vestris: quas sustinetis in exemplum iusti iudicii dei; vt digni habeamini in regno dei: pro quo & patimini. Si tamen iustum est apud deum retribuere retributionem his qui vos tribulant: & vobis qui tribulamini requiem nobiscum: in reuelatione domini nostri Iesu Christi: de coelo cum angelis virtutis eius in flamma ignis dantis vindictam his qui non

Gratias agere debemus deo semper.
Ex epistola ad Thessalonicenses secunda capitulo. i. in quo loco reddit illos beniuolos: cum dicit se deo gratias agere quod illorum fides crescat. Ita vt dignum est subaudi fieri. In vos gloriamur. id est de vobis. In ecclesijs dei: proponendo vos alijs in exemplum. In exemplum iusti iudicii dei. id est hoc sensibile apparebit iudicium dei est iustum: patientiam vestram premiando. Retribuere. idest repedere malum pro malo. In reuelatione. idest quando veniet ad iudicium. in quo omnia reuelabuntur hominum opera. Cum angelis. executio

BIBLIOTHECA MUSEI HISTORICO-NATURALIS

EPISTOLAE

Dantis vindictam. id est facientis ultionem. A facie domini. id est ex sententia & redierit ex eius ore.

¶ FERIA sexta sequenti.

NON lateat vos quia vnus dies. Ex Petri apostoli secunda epistola capite tertio. quia in superioribus mentionem fecit de die iudicij nunc de tempore tollit dubitationem.

Sicut mille anni. scilicet apud nos. Et est sumptum ex psalmo. lxxxix. Mille inquit anni ante oculos tuos quasi dies externa. Non tardat promissum. id est promissi retributionem. Quidam existimant. negantes futurum iudicium. Patienter agit. iudicium differendo.

Propter vos. vt iusti merendo proficiant & mali per poenitentiam redant. Dies domini. id est iudicij ultimi. Vt fur. id est repente. Coeli transient. per ignis conflagrationem. Calore. id est eodem igni. Cum igitur. ex dictis inferat quod solliciti esse debemus de illa die tremenda.

Quales. quasi dicat: sollicitos & paratos. Nouos coelos. non alios: sed hos renouatos. Elata sexagesimo quinto. Ecce ego creo coelos nouos: & terram nouam. Iusticia habitat. id est habitabit. Haec expectantes. scilicet iustam retributionem. In pace scilicet conscientia. Longanimitatem. id est dilationem. Arbitramini salutem. i. augmentum & meritum vestri reputare.

nouerunt deum: & qui non obediunt euangelio domini nostri Iesu christi. Qui poenas dabunt in interitu aeternas: a facie domini & gloria virtutis eius: cum venerit glorificari in sanctis suis: & admirabilis fieri in omnibus qui crediderunt Iesum christum dominum nostrum.

FERIA sexta beati Petri Ap[osto]li
secunda. Capite in.

CHARISSIMI. Non lateat vos quia vnus dies apud dominum sicut mille anni: & mille anni sicut dies vnus: non tardat dominus promissa: sicut quidam existimant: sed patienter agit propter vos. Nolens alios quos perire: sed omnes ad poenitentiam reuertit. Adueniet autem dies domini vt fur: in quo coeli magno impetu transient. Elementa vero calore soluentur: terra autem & ea quae in ipsa sunt opera exurentur. Cum haec igitur omnia dissoluenda sint:uales oportet vos esse in sanctis conuersationibus & pietatibus: expectantes & properantes in aduentum diei domini. Per quem coeli ardentis soluentur: & elementa ignis ardore tabescent. Nouos vero coelos: & nouam terram: & promissa ipsius expectamus: in quibus iusticia habitat. Propter quod charissimi haec expectantes satagite immaculati & inuiolati apud eum inueniri in pace. Et domini nostri Iesu christi longanimitate salutem arbitramini.

In dedicatione
ecclesiae

Vidi ciuitatē sanctam Ierusalem. Ex Apocalypsi Ioannis capite. xxi. Et notādum est q̄ dedicatio ecclesie celebratur in die qua quolibet dioeceseos ecclesia consecrata est: celebratur quoq; metropolitana ecclesie consecrationis dies: & quibusdam quoq; sancti Petri in urbe Romana dedicatio: & comparatur ecclesia hæc militans illi Ierusalem coelesi. ideo dicit Ioannes.

In dedicatione ecclesie. Lectio
libri Apocal. Cap. xxi.

In diebus illis. Vidi ciuitatem sanctam Ierusalem nouam descendentem de caelo a deo paratā sicut sponsā ornata viro suo: & audiui vocē magnam de throno dicentem. Ecce tabernaculum dei cum hominib; & habitabit cum eis: & ipsi populus eius erunt: & ipse deus cū eis erit eorū deus. Et abstergit omnē lachrymā ab oculis eorū: & mors ultra nō erit neq; luctus: neq; clamor: neq; dolor erit ultra: quia prima abierunt. Et dixit qui sedebat in throno. Ecce noua facio oia.

Vidi Ierusalem nouam. id est societatem sanctorum gloriosam. Sponsam ornata dotibus. quæ comitantur corpora glorificata. Dei cum hominibus. per nuptias spirituales. Quæ prima abierunt. quia omnia quæ sunt perperiti in ecclesia militante: cessabunt in triumphanti. Quæ ui sedebat. scilicet deus trinus & vnus. Noua facio omnia. scilicet ceteros, terrā, cum alijs elementis: atq; proinde electos meos.

FINIS.

ÆPISTOLAE
SANCTORVM
PROPRIAE IN
CIPIVN
TVR.

EPISTOLAE

¶ In vigilia sancti Andree.

Benedictio dñi super caput. Ex ecclesiastico partim. xliij. partim. xlv. capitibus sed paucis verbis immutatis: nam in originali est. Benedictionem omnium gentium dedit illi dominus: & testamentum suum confirmabit super caput iacob. & sic auctor de iacobo loquitur. cui Isaac pater bñdixit pratermisso

Esau alicero filio. Dedit illi hereditatē abdicato Esau. In tribus duobus decim. hoc facit ad Andream: cui cū ceteris apostolis saluator dicit. sede bñs & vos duodecim iudicātes duodecim tribus israel. Omnis carnis. id est omnium hominum. Magnificauit eū. hoc de Moise dicitur: qui corā Pharaone mirabilia fecit illa de quib⁹ in Exodo. Monstrat. i. egypti plagas. In cōspectu regum. scilicet Pharaōis i egypto: alio tū deinde in deserto: & terra canaā. Gloria suā. id est visionem per essentia. Exodi. xx. In fide & lenitate. quia fuit fideiis erga deum: & mitis erga homines. Elegit eum. vt illo duce populū ex egypto liberaret: & deinde per eum legem traderet. Excedū fecit. hoc de Aaron Moisi frater dicitur. sed omnia que dicta sunt de patriarchis & Moise, Aaron: ad Andream referri possunt.

In festo sancti Andree. Orde creditur ad iusticiā. Ex epistola ad Romanos capite. x. Et quia paulo ante dixit. si cōfitearis ore tuo, & corde credideris: saluus eris: nunc infer.

Corde creditur ad iusticiā. &c. Scriptura. Esaia. xxviij. Nō est distinctio. quantum ad iusticiam: ad quam omnes tenentur. Diues in omnes: vt omnes

Epistolæ propriæ Sanctorum incipiuntur.

In vigilia sancti Andree. Lectio libri sapientie. Ecclesiast.

Cap. xliij. & xlv.



Benedictio domini super caput iusti. Ideo dedit illi hereditatem: & dimisit illi partē in tribus duodecim: & inuenit gratiam in conspectu omnis carnis. Magnificauit eum in timore inimicorū: & in verbis suis monstra placauit. Glorificauit illum in conspectu regum: & ostēdit illi gloriam suam: In fide & lenitate ipsius sanctum fecit illum: & elegit eū ex omni carne. Et dedit illi cor ad precepta: & legem vitæ & disciplinæ. & excelsum fecit illum. Statuit ei testamentū æternum: & circūcinxit eū zona iusticiæ: & induit eum dominus stola gloriæ.

In die sancti Andree. Beati Pauli ad Romanos. Capite. x.

FRates. Corde enim creditur ad iusticiam: ore autem confessio fit ad salutē. Dicit enim scriptura. Omnis qui credit in illum non cōfundetur. Non enim est distinctio iudei & greci: nam idem dñs omnium: diues in omnibus qui inuocant illū. Omnis enim quicūq; inuocauerit nomen domini

saluos esse veliz. Omnis qui. Ex Ioele. cap. ij. Et tunc procedit gratiam p
colorem qui dicitur grecis clima: latinis gradatio. Non crediderunt. quia
fides supponenda est christiano. Non audierunt. quia fides supponit auditi
um. Sine predicante. quia auditus qui disciplina: sensus est (vt ait Aristo
teles) doctore indiget. Nisi mittantur. ab eo. s. qui habet autoritate & pote

saluus erit. Quomodo ergo inuocabunt: in
que non crediderunt? Aut quomodo cre
dentes; que non audierunt? Quomodo au
te audient sine predicante? Quomodo ve
ro predicabunt. nisi mittantur? Sicut scriptum
est. Quam speciosi pedes euangelizantium pa
cem: euangelizantium bona. Sed non oēs obe
diunt euangelio. Esaias autem dicit. Dñe quis
credidit auditui nostro? ergo fides ex auditi
u: auditus autem per verbum christi. Sed dico.
Nunquid non audierunt? Et quidem in oem
terram exiit sonus eorum: & in fines or
bis terrae verba eorum.

In festo. s. Barbarae virg. Ezechia. Cap. lii.

Confitebor tibi dñe rex; & collaudabo
te deum saluatorem meum. Confitebor
nomini tuo: quia adiutor & protector factus
es mihi: & liberaisti corpus meum a perditio
ne: a laqueo lingue iniquae; & a labijs operan
tium mendacium. Et in conspectu astantium factus
es mihi adiutor. Et liberaisti me secundum mul
titudinem misericordiae nominis tui; a rugie
tibus paratis ad escam de manibus querentium
animam meam: & de portis tribulationum
quae circumdederunt me; a pessura flammae quae circum
dedit me: & in medio ignis non sum aestua
ta. De altitudine ventris inferi: & a lingua co
inquinata: & a verbo mendacium: a rege iniquo:
& a lingua iniusta. Laudabit usque ad mortem
anima mea dominum: & vita mea appropinquans
erat in inferno deorsum. Circumdederunt me
vindictae: & non erat qui adiunaret. Respicies
eram in adiutorium hominum: & non erat.

statem & potest tam gran
de mysterium reuelare.
Sicut scriptum est. Esaias.
liij. Euangelizantium. i.
predicatorum. Esaias di
cit in eodem capite. Ergo
fides. ex superioribus col
ligitur. Per verbum christi
scilicet. qui hoc mortalibus re
uelauit. Non audierunt.
quasi dicat: non possunt
excusare se. In omnem terram.
ex psal. xvij. quae de
Andrea dici possunt.

In festo. s. Barbarae virg.

Confitebor tibi domine. Ex ezechia.
cap. li. In quo au
tor opis deum laudat: agie
& illigratas pro benefi
cijs ab illo acceptis: quae
omnia possunt accomo
dari huic virgini in mar
tyrio posita. Confitebor
tibi. pro laudabo te. Pro
tector. i. malis. Adiutor.
in bonis. A perditione.
quam eram subitura si
ne tua gratia. Linguae in
ique. qui me criminaban
tur falso. Astantium. cum
plecteret propter tua fide.
A rugientibus. i. tremen
tibus in me paratis. Ad
escam. i. carnes meas ad des
uorandum. A pessura flammae.
quam mihi parabat vt exu
reret. Aest uata. ab aestuo
as. ex absoluto fecit par
ticipium: quasi ab aetuo
as. Ventris inferi. eorum quae de
scendunt ad inferos. A lin
gua iniusta. repetit a supe
rioribus liberaasti me.

EPISTOLAE

Vsq; ad mortem. id est per omnem vitam meam Appropinquans erat. nisse me liberasses. Qui adiuuaret. scilicet ex hominibus: Non erat. subaudi qui adiuuaret. Memorata sum. ex actiuo secus deponens verbum pro memini tu. & misericordiae. De manu angustiae. pro eo quod est argentium me. in originali est de manibus gentium.

¶ In festo sancti Nicolai.

Plures facti sunt sacerdotes. Ex epistola ad Hebræos capitulo vii. In quo sacerdotiū Aarō sacerdotio christi cōparauit: sed illius fuit sacerdotiū temporariū: christi autem æternum. Ex quo fertur quod post Aaron successore alii sacerdotes fuerūt. Morte per mære. quia mortales erāt. Hic autem. id est christus post resurrectionē. Sēpieternum. ad illud quod dicitur psalmi cix. Tu es sacerdos in æternū. Accedens per semetipsum. ex eo quod hō cōiunctus est naturæ diuine. Interpellādū pro nobis. nostrā humanitatē patri representās. Pontifex sanctus. ab instāti conceptionis sine peccato. Segregat⁹ a peccatoribus. quātum ad cōtagionē. alioq; c. pētōrib⁹ verfabat. Excelsior cœlis. quātū ad naturā diuinā. Pro suis delictis. quia sine pētō quod faciebat Aaron & illius successores. Pro populi. scilicet delictis: & quia Nicolaus fuit sacerdos secundū hūc ordinē: iuste de illo legitur: quod de christo dictum est.

¶ In cōceptione virginis Marię.

Dominus possedit me. Ex libro Prouerb. Salomonis cap. vii. In quo Salomō inducit loquēte sapiētia increatā: hoc est verbū diuinū. in quo & p̄ quod oīa fecit: quę oīa possunt de virgine deipara dicit: & illi accōmōari. Viarū suarum. id est operum suorum: quia vt diximus per eam cuncta operatus est.

Memorata sum misericordię tuę domine: & cooperationis tuę quę a seculo sunt: quoniam erūis sustinentes te domine: & liberas eos de manu angustię dñe deus noster.

Sancti Nicolai episcopi.
Ad Hebræos. Cap. vii.

Fratres. Plures facti sunt sacerdotes secundum legem. Idcirco quod morte prohiberentur permanere; hic autem eo quod maneat in æternum: sempiternum habet sacerdotiū. Vnde & saluare in perpetuū potest: accedens per semetipsum ad deum semper viuens ad interpellandum pro nobis. Talis enim decebat vt nobis esset pontifex: sanctus; innocens: & impollutus: segregatus a peccatoribus: & excelsior cœlis factus. Qui nō habet necessitatem quotidie (quemadmodum sacerdotes) pri⁹ pro suis delictis hostias offerre: deinde pro populi. Hoc enim fecit semel: se offerendo Dominus noster iesus christus.

In conceptione beatę Marię.
Prouerbiorum. Capite. vii.

Dominus possedit me in initio viarū suarum anteq̄ quicq̄ faceret a principio. Ab æterno ordinata sum: & ex antiquis anteq̄ terra fieret. Nōdū erāt abyssi: & ego iā cōcepta erā. Necdū fontes aquarū eruerant: necdū mōtes graui molle cōsiterāt.

Quicquid faceret id est produceret. Concepta id est intra genita in mente diuina. Eruperant. scilicet de caernis terrae scaturientes. Constitierant mole sua suspendentes. Parturiebar. translatio est a foeminis sub tempus parientis di progignebar. Cardines orbis. id est polos circa quos mundus voluitur. Aderam: quia omnibus his creandis. interfui. Vallabat abyssos. profundi

Ante omnes colles ego parturiebar. Adhuc terram non fecerat & flumina: & cardines orbis terrae. Quando praeparabat caelos ad terram: quando certa lege & gyro vallabat abyssos: quando aethera firmabat sursum: & librabat fontes aquarum. Quando circumdabat mari terminum suum: & legem ponebataquis: ne transiret fines suos. Quando appendebat fundamenta terrae: cum eo erant cuncta componens. Et delectabar per singulos dies. Ludens coram eo omni tempore: ludens in orbe terrarum: & deliciae meae est cum filiis hominum. Nunc ergo filij audite me. Beati qui custodiunt vias meas. Audite disciplinam & estote sapientes: & nolite abijcere eam. Beatus homo qui audit me: & qui vigilat ad fores meas quotidie: & obseruat ad postes ostij mei. Qui me inuenerit: inueniet vitam: & hauriet salutem a domino.

Leocadiae virginis, Beati Pauli
ad Corinthios. ij. Capite. x.

FRATRES. Qui gloriatur: in domino gloriatur. Non enim qui seipsum commendat ille probatus est: sed quem deus commendat. Utinam sustineretis modicum: quid insipientiae meae: sed & supportate me. Aemulor enim vos dei emulatione. Despondi enim vos vni viro: virginem castam exhibere christo.

Eulaliae virginis, Lectio libri
Sapientiae, Capite. viij.

tates aquarum vallo cin gebat: ne egredierentur fines suos. Aethera firmabat: vnde pars illa caeli firmamentum dicitur. Librabat. id est ad libellam dirigebat. i. al niuel. Terminum suum. id est litora praetendebat. Fundamenta terrae. id est centrum: cui omnia inuectum. Per singulos dies. eternaliter. Ludens. id est quasi per ludum & otium fabricans. orantia. Cum filiis hominum. per participationem (nam in deo est per essetiam.) Audite me. homines ad se capessendam hortatur. Ad postes ostij. na postes sunt valuae quae clauduntur & aperuntur. ostium vestro quod ingredimur & egredimur quasi domus os. Alia patent:

In festo sanctae Leocadiae virginis.

Qui gloriatur in domino. Ex. ij. ad Corinthios epistola. cap. x. & xi. atque omnia in deum esse referenda ostendit: neque aliunde gloriam esse petendam. Comedat. id est laudat gratulato de bonis. Comendat. commendabilem facit per miracula. Sustineretis. id est dissimularetis si in aliquo vobis videor inspiens. Aemulor vos. quia est ambiguum ad bonum & malum: ideo subdit dei gemus

latione. Despondi vos. s. quo tempore nuptias vestras cum christo per fidē & baptismum conciliaui. Exhibere. i. exhibendum christo. Virginem castam. i. vos quasi virginem integram & virtutibus ornata: & hoc facit ad festum huius virginis.

In festo sancte Eulalie virginis.

Sapientia vincit malitiam. Ex libro sapientie. cap. viij. sed premittitur
 Sex sine capitis septis
 mi clasa paucis ver
 bis immutatis. nam p eo
 quod est in originali sap
 ientiam non vincit ma
 licia: concinnator inuer
 tit verba dicens: sapientia
 vincit malitiam. A trins
 git foliē. acrimonia sua
 omnia penetrando. Suas
 uiter. idest cū modestia:
 & moderatiōe. Hāc ama
 ti. verba sunt auctoris;
 siue is sit Salomon: siue
 Philō. & possunt esse hu
 ius virginis verba mira
 eis mirandis. Generosita
 tatem. ordo est & senten
 tiarū habens contu
 bernū dei. idest familia
 ritatem. Glorificat. idest
 laudat. Generositatem. Di
 lexit illam. quia facit deo
 amabiles.

In festo Damasi papae.
Ecce sacerdos magnus. Ex libro eccles
 iastic. cap. xliij. &
 xiv. sed clausula pria aliū
 de siue a cōcinnatore ad
 icēta: quontā sub his ver
 bis nō est in tota scriptu
 ra sacra. Sacerdos mag
 gnus. idest pontifex: siue
 papa: ve fuit Damasus.
 Reconciliatio. quia deū
 eratam nobis cōciliauit:

aut fuit irenarcha. idest pacificator inter fratros. Iurciurando. ad illum vi
 detur alludere: quod est in psal. lix. Iurauit dominus: tu es sacerdos. &c.
 Benedictionem omnium gentium. hoc de Isaac legitur in sensu litterali.
 Omnium gentium. qa oēs benedicent illū. Super caput eius. in originali sup ca
 put Iacob. Testamentū. i. pactū qd pepigit cū Abraā Magnificauit illū. hoc
 sū de Moise loquitur autor Ecclastic: sed hec oia in superiorib⁹ exposita sunt.

Sapientia vincit malitiam. Attingit ero
 Sgo a fine vsq ad finem fortiter: & dispo
 nit omnia suauiter. Hanc amauit & exquisi
 uia iuuentute mea. Et quasi in sponsam.
 mihi eā assumere. & amator factus sum for
 mae illius. Generositate illius glorificat: con
 tubernium habens dei: sed & dñs omnium
 dilexit illā. Doctrix enim est discipline dei.

Damasi papae. Ecclesiast.

Capite. xliij. & xlv.

Ecce sacerdos magnus; qui in diebus suis
 placuit deo; & inuentus est iustus; & in
 tempore iracundie factus est reconciliatio.
 Non est inuentus similis illi qui conseruaret
 legem excelsi. Ideo iurciurando fecit illum
 dominus crescere in plebem suam. Benedi
 ctionem omnium gentium dedit illi; & testa
 mentū suum confirmabit super caput eius.
 Cognouit eum in benedictionibus suis; cō
 seruauit illi misericordiam suam; & inuenit
 gratiam coram oculis domini. Magnifica
 uit illum in cōspectu regum; & dedit illi cor
 ronam gloriæ. Statuit illi testamentū sempi
 ternum; & dedit illi sacerdotium magnū;
 & beatificauit illum in gloria. Fungit sacer
 dotio. & habere laudē in noie ipsi⁹. & offer
 re illi incēsum dignū in odorē suauitatis.

¶ In festo sancte lucie virginis.

Confitebor tibi domine rex. & collaudabo te. &c. In festo Sabaræ virginis iam exposita est hæc epistola.

¶ In annunciatione beate Mariæ virginis.

Lucie virginis. Ecclesiast.

Capite. ii

Confitebor tibi dñe rex. & collaudabo te saluatorem meum. &c. vt supra.

Cōmemoratio annunciationis

beate Mariæ virginis. Esaiæ

propheta. Cap. vij.

In diebus illis. Loquutus est dominus ad Achaz; dicens. Pete tibi signum a domino. &c. vt supra.

Dominici abbatis & confessoris. Lectio libri sapiētie.

Eccle. Cap. xxxix.

Iustus cor suum tradidit ad vigilandum in diluculo ad dominum qui fecit illum; & in conspectu altissimi deprecabitur. Aperiet os suū in oratione; & pro delictis suis deprecabitur. Si enim dominus magnus voluerit; spiritu intelligentie replebit illum; & ipse tanquam imber mittet eloquia sapientie sue; & in oratione confitebitur domino. & ipse diliget consilium eius & disciplinam; & in absconditis suis consiliabitur. Et ipse palam faciet disciplinam doctrinae sue; & in lege testamēti domini gloriabitur. Collaudabunt multi sapientia eius; & vsq; in seculum non delebitur. Non recedet memoria eius; & nomen eius requirietur a generatione in generationem.

Thomæ apostoli. Lectio beati

Pauli ad Ephesios. Cap. ij.

Fratres. Iam non estis hospites & aduenæ; sed estis ciues sanctorum;

Loquutus est dominus ad Achaz. In feria quarta post dominicam tertiam aduentus: hæc prophetia exposita est.

¶ In festo Dñi abbatis.

Iustus cor suum tradidit. Ex ecclesiastici capite. xxxix. vbi legitur non iustus; sed sapiens. Diluculo. i. in inde ab adolescentia. Deprecabitur: pro sapientie acquisitio ne. Pro delictis. i. delictorum venia. Si voluerit. immo volet. quia petitio est iusta. Et ipse recipies. spiritum sapientie. Mirretur eloquia: docens ignorantes.

Confitebitur dño. ad ipsum quicquid boni est referens deo. Et ipse. scilicet. Consiliabit. scilicet. obsecra claris sibi reuelando. Ipse. scilicet. sapiens a deo illuminatus. Doctrinæ sue. i. sibi a dño reuelatæ. Multi. non dicit omnes: quia sapientia plurimorum est odiosa. Non delebit. quia veritas in eternum manet. Non recedet. inter homines in hoc seculo durabit; & apud deum in altero seculo premissis acceptis.

¶ In festo Thomæ ap. Pi.

Iam non estis hospites. Ex epistola Pauli ad Ephesios. capite. ij. in superiore parte apostolus egit de vocatione gentium nunc ex eo infert. Ergo non estis hospites. id est extranei: sed in numerum sanctorum recepti.

Domestici dei. i. familiares. Superedificati. i. est fundamento ecclesie impositi. Angulari lapide. de illo intelligit qui in edificando templi Salomonici cum non conueniret in alijs locis: tandem ad duos parietes connectendos murum in modum cōgruit. per quod significabatur christus qui fecit vtriusq; vnum. id est iudeos & gentiles. de hoc lapide legitur in psalmo. cxvij. Lapidem quē reprobauerunt edificantes: hic factus est in caput anguli. *Constructa scilicet ex iudæis. Coedificamini. cum alijs fidelibus.*

In festo sancti Isidori.

Optaui & datus est mihi sensus.

Ex libro sapientie capite. vij. In quo postea quā autor ostēdit quod habuit per naturam: nūc infert quid habuit ex sapientia sibi diuinitus infusa. dicit igitur. Propter quod optaui. s. donum sapientie. Sensus. i. v. beate de omni re sententiam. Regnis & sedibus. scilicet regalibus. Diuitias. lapidem præciosum aurum. argētū: q̄ omnia fortunæ bona sunt: neq; animi bonis comparanda. Super salutem & speciem. id est pulchritudinem: quæ sunt nature bona: neq; comparanda sapientie. Pro luce. quæ sic dirigit in spiritualibus sicut lux in corporalibus. Inextinguibile. i. æterna & incorruptibile est sapientia: quæ est de rebus diuinis. Innumerabilis honestas. id est nūm̄ honor: qui est virtus præmium quod sequitur illam: quasi vmbra corpus sequitur. Letatus sum. Ordo est. quoniam ista sapientia antecedebat me: ideo letatus sum. Ignorabam. scilicet antequam ipsa. n. haberem. Sine fictioe. id est via recta quia deo optimo doctore.

& domestici dei. Superedificati supra fundamentū apostolorum: & prophetarum. ipso summo angulari lapide christo Iesu: in quo omnis ædificatio constructa creuit in templum sanctum in domino. In quo & vos coedificamini in habitaculum dei in spiritu sancto.

Sancti Isidori. Lectio libri

Sapientie. Capite. vij.

Optaui & datus est mihi sensus. & inuocaui: & venit in me spiritus sapientie: & præposui illam regnis & sedibus: & diuitias nihil esse dixi: in comparatione illius. Non comparauī illi omnem lapidem præciosum: quoniam omne aurum in comparatione illius arena est exigua. & tanq̄ lutū æstimabitur argentum in conspectu illius. Super salutē & speciem dilexi illā. & p̄posui p̄ luce habere illā: quoniam inextinguibile est lumen illius. Venerunt autem mihi omnia bona pariter cum illa. & innumerabilis honestas per manus illius. & letatus sum in omnibus: quoniam antecedebat me ista sapientia: & ignorabam: quoniam omnium bonorum mater est. Quam sine fictione didici: & sine inuidia communico. & honestatem illius non abscondo.

In festo Stephani prothomartyris.

Stephanus plenus gratia. Ex actibus apostolorum capite. vi. & vñ. ubi Lucas proficitur historia de beato primo christo teste. Prodigia. id est miracula contra naturam. Libertinorum. glossa dicit a regione. hos fuisse dictos. quod si ita est ab Eleutheropoli urbe iudea dictos esse oportet. quae interpretatur ciuitas liberorum. Cyrenensium. a cyrenis urbe Africae nobili.

Stephani pthomartyris. Lectio

Actuum apostolorum. Cap. vi.

In diebus illis. Stephanus plenus gratia & fortitudine faciebat prodigia & signa magna in populo. Surrexerunt autem quidam de synagoga quae appellabatur Libertinorum & Cyrenensium & Alexandrinorum: & eorum qui erant a Cytalia & Asia disputantes cum stephano: & non poterant resistere sapientiae & spiritui qui loquebatur. Audientes autem haec: dissecabantur cordibus suis: & stridebant dentibus in eum. Cum autem esset Stephanus plenus spiritu sancto: intendens in caelum: vidit gloriae dei: & Iesum stantem a dextris: & ait. Ecce video caelos apertos: & filium hominis stantem a dextris virtutis dei. Exclamantes voce magna continuerunt aures suas: & impetum fecerunt vnanimiter in eum. & enunciantes eum extra ciuitatem: lapidabant. Et testes deposuerunt vestimenta sua secus pedes adolescentis qui vocabatur Saulus: & lapidabant Stephanum invocantem: & dicentem. Domine iesu accipe spiritum meum. Postquam autem genibus clamauit voce magna: dicens. Domine ne statuas illis hoc peccatum. & cum hoc dixisset: obdormiuit in domino.

In natali sancti Iohannis euangelista.

Lectio epistolae beati Pauli apostoli ad Ephesios. Capite. i.

Fratres. Benedictus deus & Pater domini nostri Iesu christi: qui benedixit nos in omni benedictione spirituali in caelestibus in christo: sicut elegit nos in ipso ante mundi constitutionem.

Asia: scilicet praedicta. Qui loquebatur: subaudi in eo. Audientes haec: Excepit. id est. quod postea quam audierunt Stephanum longa oratione petorantem. Dissecabantur. id est. rubeabantur nimia ira. Vosce magna. ne verba stephani audirentur. Continerunt aures. ne talia audirent. Testes. qui lapidabant illum. Qui vocabatur Saulus. qui postea cognominatus est Paulus. & persecutore factus est apostolus. In festo Iohannis euang.

Benedictus deus & pater. Ex epistola ad Ephesios cap. i. In quo deus ad gratiarum actionem inducit ex beneficium quae a deo accipiunt. Deus & pater. duas exprimit personas. & terram cum dicit. qui benedixit nos: nam benedictio spiritus sancti donum est. In christo. id est per christum: quia per illum quae si per mediatorem proueniunt nobis dona. Elegit nos in ipso. id est in filio qui est patris sapientia: per quam nos elegit. Ante mundi constitutionem. id est ab aeterno: cuius effectus facta est hoc tempore. In conspectu eius. nam in conspectu hominum possunt videri tales & non esse: cuius modi sunt hypocritae.

EPISTOLAE

In charitate. sine qua nullum est meritum. Per Iesum Christum. cuius fratres nos sumus per adoptionem in ipsum patrem relati. Voluntatis suae qua dependet electio & p̄destinatio. Gratificauit nos. idest gratos sibi fecit. In filio. idest per filium suum. Redemptionem & remissionem peccatorum. & hoc per eius passionem. ¶ Ad missam maiorem.

Qui timet deum faciet bona. Ex ecclesiastico capite. xv. In quo ponitur accipite sapientie fructus: & primo quibus conceditur: hoc est deum timere. Cōtinētia iusticiā. idest iusticiā tenēs. Apprehendet illam. scilicet sapientiam. Obuiabit. idest inueniet illam sibi se offerentem. Honorificata: & ipsa honesta & honestos faciens. A vitiginitate. idest tanquā ipōsa sponsum. Pane vite. de quo saluator: non in solo pane uiuit homo. In illo. scilicet deo firmiter inherendo. Continebit illū. scilicet ne cadat. Os eius. ad docendū populū. Stola gloriā. uelut sacerdotali. apud Romanos stola uelutis erat matronarum. in signū castitatis. Cetera patēt.

¶ In festo sanctorū Innocentiu. a.

Vidi supra montē sion. Ex apocalypsi Ioannis capite. xiiii. In quo describitur. quo pacto Ioannes uidit agnum: idest Christum stipatum multis. in sanctorum. Montē sion per quem intelligitur ecclesia triumphās. Centū quadraginta tribu. hoc est ex qualibet tribu duodecim millia. Nomē eius. scilicet agni.

tionem; ut essem? sancti & immaculati in conspectu eius in charitate. Qui p̄destinauit nos in adoptionem filiorum per Iesum Christum in ipsum secundum propositū uoluntatis suae in laudē gloriā & gratiā suae; in qua gratificauit nos in dilectio filio suo: in quo habemus redemptionem; per sanguinē eius remissionē peccatorū secundū diuitias gratiā eius; quae superabundat in nobis Per Iesum Christum dominum nostrum.

Ad missam maiore. Eccle. Cap. xv.

Qui timet deū faciet bona: & qui continens est iusticiā apprehendet illā; obuiabit illi quasi mater honorificata. Cibauit illum pane uite & intellectus: & aqua sapientiae salutaris potabit illum. & firmabitur in illo: & non flectetur; & continebit illū; & non confundetur: & exaltabit illum apud proximos suos. Et in medio ecclesie aperuit os eius; & implebit eum dominus spiritu sapientiae & intellectus; & stolam glorię induit eius. Et nomine aeterno hereditabit illum dominus deus noster.

Sanctorū innocentiu. Lectio Apoc.
Ipsius beati Ioannis ap. li. Cap. xiiii.

¶ In diebus illis. Vidi supra montem sion agnum stantem; & cum eo centum quadraginta quattuor millia habentes nomen eius; & nomen patris eius scriptum in frontibus suis. & audiui uocem de coelo tanquā:

Et Patris eius. scilicet dei patris. & ex consequenti spiritus sancti. Cytharodorum. id est vocum non confusarum: sed certa harmonia consonantium. Canticum novum. quasi ex nouo testamento concinnatum. Ante sedem. scilicet maiestatis dei. Quattuor animalia & seniores. de quibus supra dictum est. Empti sunt de terra. s. de sanguine christi & suo. Virgines. non so-

voce aquarum multarum; & tanquam vocem tonitruum magni. & vocem quam audiui sicut cytharodorum cytharizantium in cytharis suis. & cantabant quasi canticum novum ante sedem; & ante quattuor animalia. & seniores. & nemo poterat dicere canticum: nisi illa centum quadraginta quattuor milia: qui empti sunt de terra. Hi sunt qui cum mulieribus non sunt coinquinati: virgines enim sunt. Hi sequuntur agnum quocumque perierit. Hi empti sunt ex omnibus primis deo & agno. & in ore ipsorum non est inuentum mendacium. Sine macula enim sunt ante thronum dei.

Thomae archiepiscopi, Lectio
libri Sapientiae. Cap. iij.

Vitus si morte preoccupatus fuerit: in refrigerio erit. Senectus enim venerabilis est non diuturna; neque numero annorum computata. Cani sunt autem sensus hominis; & aetas senectutis vita immaculata. Placens deo. factus dilectus; & viuens inter peccatores translatus est. Raptus est ne malicia mutaret intellectum illius; aut fictio diceret animam illius. Consummatus in breui; expleuit tempora multa. Placita enim deo erat anima illius. Propter hoc properauit educere illum de medio iniquitatum; quoniam gratia dei & misericordia est in sanctos illius; & respectus in electos illius.

Translatio sancti Iacobi, Ecclesiastici, Capite. xliij. xlv.

lum integrare corporis: sed etiam continentes & coniuges hoc nomine censeantur. Primitiis deo. i. primi qui pro nomine dei & christi sanguine foderunt: atque ideo gratiores.

In festo Thomae archiepiscopi Cantuariensis.

Vitus si morte preoccupatus. Ex libro sapientiae cap. iij. In quo ponitur praeminentia iustorum qui morte immatura sunt rapti. Praeoccupatus. antequam ad senectutem perueniat. In refrigerio. id est in quiete a presentibus malis. Senectus. quasi dicat: satis diu vixit: qui pie sanctus vixit. Sensus hominis. id est sapientia illius. Vita immaculata. siue illa sit breuis siue longa. Placens deo. unde subdit placita erat deo anima illius. Translatus est. de miseris mundi ad requiem: ut dixit Malicia. i. corrupta & aduersitates que cogunt homines aliquando degenerare. Fictio. i. simulatio putans esse bonum: quod est malum. In breui. subaudi tempore. Tempora multa. i. opera multorum temporum. De medio iniquitatum. in quas viuendo poterat incidere. Gratia dei in presenti vita & futura.

In translatione beati Iacobi apostoli.

EPISTOLAE

Benedictio dñi sup caput iusti. Exposita est supra in vigilia beati Andreae apłi.

¶ In festo Siluestri. papæ.

Plures facti sunt sacerdotes. Exposita est supra in festo beati Nicolai episcopi.

¶ In festo sancti Hilarii episcopi.

Optauit & datus est mihi sensus. Exposita est supra in festo sancti Isidori episcopi.

¶ In festo Mauri abbatis.

Beatus vir qui in sapientia. Ex ecclesiastico. cap. xiiii. & xv. In quo agitur de virtutũ exercitacione in ordine ad deum. In sapientia. quæ est rerum diuinarũ contemplatio. Meditabitur. id est exercebit se. In sensu. id est sentire. Circa cõspectionem dei. id est quod deus omnia circũspicit. Cibauit illũ. hoc interpositis multis verbis infertur cap. xv. sed iam expositum est in festo sancti Ioanis apostoli ad illam maiorem.

¶ In festo Marcelli papæ & martyris.

Ecce sacerdos magnus. Quæ exposita est supra in festo Damasi papæ.

¶ In festo antonij, abba.

Dilectus deo & hominibus. Ex ecclesiastico. cap. xlv. & loquitur de laudibus Mosi: quæ possunt accõ-

Benedictio dominis sup caput iusti. Ideo dedit illi hæreditatem: & dimisit ei partem in tribubus duodecim: & inuenit gratiam. &c. vt supra.

Siluestri papæ. Beati Pauli ad Hebræos. Capite. xij.

Fratres. Plures facti sunt sacerdotes secundũ legẽ. Idcirco quod morte prohibet permanere. Iesus autẽ eo quod maneat. &c. vt supra.

Hilarij episcopi & doctoris. Lectio libris sapientia. Capite. vij.

Optauit & datus est mihi sensus. & inuocauit: & venit in me spũs sapientia. &c. vt supra.

Mauri abbatis. Ecclesiastici.

Capite. xiiii. & xv.

Beatus vir qui in sapientia moralitur. & qui in iusticia meditabitur: & in sensu cogitabit circũspectionem dei. Cibauit illũ pane vitæ: & intellectus: & aqua sapientia salutaris potauit illum: & firmabitur in illo: & non flectetur: & continebit illum & non confundetur: & exaltabit illum apud proximos suos. & nomine eterno hæreditabit illum dominus deus noster.

Marcelli papæ & martyris.

Ecclesiastici. Capite. xliij.

Ecce sacerdos magnus qui in diebus suis placuit deo: & inuentus est iustus. &c. vt supra.

Antonij abbatis. Eccle. Cap. .lv.

Dilectus deo & hominibus: cuius memoria in benedictione est: Similem fecit illum in gloria sanctorũ: & magnificauit eum in timore inimicorũ: & in verbis suis monstra placuit. Glorificauit eum in conspectu regum: & iussit illi stare coram po-

modari diuino Antonio. In benedictione. id est in omni bono. In gloria san-
 & eorum. scilicet videndo diuinam essentiam glorificauit illum. hac iam expo-
 sita sunt in vigilia sancti Andree. ¶ In festo Priscæ virginis & martyris. s.
 Sapientia vincit maliciam. Hac iam exposita est supra in vigilia Beatae
 virginis & martyris. ¶ Fabiani & Sebastiani martyrum.

pulo suo; & ostendit illi gloriam suam. In fi-
 de & lenitate ipsius sanctum fecit illum; &
 elegit eum ex omni carne. Audiuit enim vo-
 cem ipsius; & induxit illum in nubem; & dedit
 illi cor ad precepta; & legem vite & disciplinæ.

Priscæ virginis & martyris. Lectio
 libri Sapientie. Capite. viij.

Sapientia vincit maliciam; attingit ergo
 Sagine usque ad finem fortiter. & c. vt supra.
 Fabiani & Sebastiani martyrum.

Lectio epistolæ beati Pauli
 ad Hebræos. Cap. xi.

FRatres. Sancti per fidem vicerunt re-
 gna; operati sunt iusticiam; adepti sunt
 repromissiones. Opturauerunt ora leonum;
 extinxerunt impetum ignis; effugauerunt
 aciem gladii. Conuauerunt de infirmi-
 tate; fortes facti sunt in bello; castra verte-
 runt exterorum; acceperunt mulieres de re-
 surrectione mortuos suos. Alij autem diste-
 ti sunt; non suscipientes redemptionem; vt me-
 liorem inuenirent resurrectionem. Alij ve-
 ro ludibria & verbera experti; insuper &
 vincula & carceres. Lapidati sunt; secti sunt;
 tentati sunt; in occisione gladii mortui sunt;
 circumierunt in mellotis; & in pellibus capri-
 nis. Egentes; angustiati; afflicti; quibus di-
 gnus non erat mundus. In solitudinibus er-
 rantes; & in montibus; & in speluncis; & in
 cauernis terræ. Et hi omnes testimonio fi-
 dei probati inuenti sunt. In christo iesu do-
 mino nostro.

Sancti per fidem in vi-
 scerunt regna. Ex ec-
 clia. capite. xi. in
 superiori parte enunera-
 uit & plures viros ex iu-
 dicibus, regibus, & pro-
 phetis. nunc infert. Qui
 per fidem. quod est opus
 fortitudinis. Iusticiam.
 cui reliquæ omnes virtu-
 tes conexas sunt. Repro-
 missiones. scilicet factas
 patriarchis. Ora leonum.
 quod de danieli scribitur.
 Danielis. vi. Impetum
 ignis. vt in tribus pueris
 Danielis. iij. Aciem gladii.
 quod saepe fecerunt du-
 ces iudices. & reges israel
 & iuda. De infirmitate.
 vt Ezechia rege. Esaiæ.
 xxxviiij. Castra exterorum.
 id est alienigenarum. vt
 Iosue & David. Mortu-
 os suos. vt mulier Sare-
 ptana per orationem Helie.
 & Sunamitis per Helis
 filii. Distenti sunt. in tor-
 mentis posit. Redemptio-
 nem. in futura gloria. La-
 pidati sunt. vt naboth. iij.
 Regum. xxi. Secti sunt.
 vt Esaias propheta serra
 lignea. Tentati sunt. ad
 idolatriam. In mellotis. i.
 vestibus ex pelle ouium.
 aut forte melium. Non
 erat mundus. quem odio
 habebant & fugiebant.
 Cetera patent.

¶ In festo Agnetis vir-
 ginis & martyris.

M iij

EPISTOLAE

Quigloriatur indomino. Ex. ij. ad Corinthios epistola cap. x. & xi. atq; omnia in deum esse referenda ostendit: neq; aliunde gloria esse petendam. Commendat. id est laudat gloriando de bonis. Commendat. commendabilem facit per miracula. Sustineretis. id est dissimularetis in aliquo vobis videor insipiens. Aemulor vos. quia est ambiguum ad bonum & malum. ideo subdit dei emulationem. De spodi vos. scilicet quotempore ad nuptias vestras cum christo per fidem & baptismum conciliatis. Exhibere. id est exhibendum christo. Vigilem castam. id est vos quasi virginem integram & virtutibus ornatam. & hoc facite ad festum. huius virginis.

In festo Vincentij mar.

Memor esto domini nostri. Ex epistola secunda ad Timotheum capite partim. ij. partim. iij. Imprimis itaq; gloria celestis praedicatoribus promittitur per christum resurgentem: quae est causa nostrae resurrectionis. Euangelium meum. id est quod ego praedicaui vobis. Ad vincula. id est carcerem in quo nunc sum. Male operans. id est nocens & criminosus. Non est alligatum. quia etiam in carcere docebat. Propter electos. id est electorum salutem. Fidelis servus. id est verus est. Tu autem. Timotheum hortat: ut firmiter praesert in euangelij veritate. Meam doctrinam. scilicet intelligendo. Institutionem. id est mores quos instituit. Propositum. de fidei praedicatione. Fidem. scilicet articuloꝝ. Longanimitatem. id est praemij spem. Dilectionem. scilicet dei & proximi. Patientiam. in adversis & persecutionibus tollerandis. Anthiochia. quae est Pisiadicitas. nam alia est ad orientem quae magna:

Agnētis virginis & martyris. Beati Pauli ab Corinthios. ij. Cap. x.

Fratres. Qui gloriatur in domino gloriatur. Non enim qui seipsum commendat; ille probatus est; sed quem deus commendat. Unam sustineretis modicum quid insipientiae meae; sed & supportate me. Aemulor enim vos dei emulatione. Despondi enim vos uni viro; virginem castam exhibere christo.

Vincentij martyris. Pauli ad Timotheum. ij. Cap. ij. & iij.

Charissime. Memor esto dominum nostrum Iesum christum resurrexisse a mortuis ex semine David secundum euangelium meum; in quo laboro usque ad vincula quasi male operans. Sed verbum dei non est alligatum. Ideo omnia sustineo propter electos; ut & ipsi salutem consequantur: quae est in christo Iesu cum gloria caelesti. Tu autem assecutus es meam doctrinam; institutionem; propositum; fidem; longanimitatem; dilectionem; patientiam; persecutiones. Illiones quasi mihi facta sunt Antiochie. Id est iij. Liris. Quales persecutiones sustinui; & ex omnibus eripuit me dominus. & omnes qui volunt pie vivere in christo Iesu persecutionem patientur.

Illesonsi episcopi. Lectio libri Sapientiae. Capite vij.

cognominat. Iconio & Laris. de quib⁹ in actib⁹ ap̄toꝝ capite. xiiij.

O Pravi: & datus est mihi sensus. Tam exposita est supra in festo sancti Isidori episcopi. ¶ In festo Balbige & trium puerorum.

O Pravi & datus est mihi sensus. Et in uocauit: & venit in me spūs sapiētię. &c. vt supra.

Balbige & trium puerorū. L. 10. libri Sapientię. Capite. iij.

Iustorū aīę in manu deī sunt: & non tūge. Illos tormētū malicię. Vili sunt oculis insipientiū mori: & exāmata est afflictio exitus illorū. Et ab itinere iusto abierunt in ex terminiū. & q̄da nobis i. et extermini: illi autē sunt in pace. Et si corā hominib⁹ tormēta passi sunt: spes illorū in immortalitate plena est. In paucis vexati: in multis bene disponēt. Quā deus tentauit eos: & inuenit illos dignos se. Tanq̄ aurū i fornace pbauit illos: quasi holocausti hostiā accepit eos: & in tēpore erit respectus illorū. Fulgebūt iusti: & tanq̄ scintille in arūdineto discurrēt. Iudicabunt nationes: & dñabuntur populis: & regnabit dominus illorum in perpetuum.

In cōuersione sancti Pauli: Actū apostolorum. Capite. ix.

In dieb⁹ illis. Saulus adhuc spirās minarū & cędis in discipulos dñi: accessit ad principē sacerdotū: & petiit ab eo ep̄las in Damascū ad synagogas: vt si quos inuenisset hui⁹ vię viros ac nauieres uinctos pduceret in Ierusalē. Cū iter faceret: contigit vt ap̄proquināret. i. Damasco. & subito circūfussit eū lux de celo: & cędis i terrā audiuit vocē dicētē sibi. Saule saule q̄ me psequeris: Qui

Iustorū animę in manu deī sunt. Ex libro Sapientię. cap. iij. In quo ostendit qd mors iustorū: & si vulgo putatur ignominiosa: apud deū est glōsa. In manu deī. in cuius manū cōmēdam⁹ spm nostrū. Tormētū malicię. in originali tormētū est mortis. hoc ponē quā mali parietur. apud inferos. Mori. i. animā cū corpore illorū ex tinguui. Exiit⁹ illorū. id est mortē esse miserā. Ab itinere iusto. i. a viā rectā nō hī illis p̄ficiēte abierūt in interitū opinione illorū. Illi autē qui sic putant exterminati. In pace. i. in requie & gloria. In paucis. q̄ nō sunt multa huius vię mala illorū bonorū q̄ expectantur cōparatiōe. Tentauit eos. i. experiri voluit an essent ipso digni. Aurū i fornace. qd ita purius euadit. Holocausti. cui⁹ odor ad deū erigit. In tēp. qm̄ resurgēt & fulgebūt nationes cū ap̄tis vt saluator dicit

¶ In cōuersione. i. Pauli. Saul⁹ adhuc spirans. **S** Ex actib⁹ ap̄toꝝ cap. i. In q̄ agē de cōuersione Pauli ex p̄secutore in xp̄i ap̄m. Spirās minarū. i. minas. Ecce dis. i. cędis: & cōstrūctio gręca in huiusmodi verbis cū genitiuo. Accessit. nō p̄

uocat⁹: sed vltro. Ep̄las. ex quarū autoritate possit q̄stionē exercere. In Damascū. S. i. ciuitatē nobilē. Hui⁹ vix. i. doctrinę xp̄iane. Saule sau. i. gręco.

EPISTOLAE

Saul saul. quo nomine fuit hebrorum rex primus. sed postea formatione latina factus est saulus: deinde Paulus: quem psequeris. scilicet in mebris meis. Contra stimulum. Ex puerbio dictum est etiam apud Terentium celebratum contra stimumulum calces. Comitabantur cum eo. Ego dicerem comitabantur eum. Trahentes. scilicet qui eum comitabantur. Nomine Ananias. qui ex iudaeis factus erat christianus. de quo Actuum. xxij. In visu. in somno. Rectus. quia sunt & vici in vrbibus obliqui. Iude. ad quem Paulus diuerterat. Tharsensem. ex tharsyrbre Siciliae. Et vidit Paulus. in visione non solum virum: sed nomen quoque illius didicit. Vas electionis. quia quemadmodum sunt vasa quae fiunt in usus fortidos puta scalphium: trulla: matella. ita alia eliguntur in usus honestos puta qui sunt altaris ministerio comparata. Portet nomen meum. predicant Christianum: christianamque religionem. Ostendam illi. per experientiam. Quanta. quam multos labores & pericula. Implearis spiritu sancto. per baptismum. Tanquam squamae. scilicet piscium. hoc est pustulae siue scabrae. Huc. i. Antiochia.

¶ In festo Brigidae virginis.

dixit. Quis es domine? & ille. Ego sum iesus quem tu psequeris. Ductum est tibi contra stimulum calcitrare. Et tremens ac stupens: dixit. Domine quid me vis facere? Et dominus ad eum. Surge & ingredere civitatem: & ibi dicei tibi quid te oporteat facere. Viri autem illi qui comitabantur cum eo stabant stupefacti: audientes quidem vocem: neminem autem videntes. Surrexit autem Saulus de terra: aperti sunt oculis nihil videbant. Ad manus autem illi trahentes: introduxerunt Damascum. Et erat ibi tribus diebus non vident: & non manducavit: neque bibit. Erat autem quidam discipulus Damasci nomine Ananias. & dixit ad illum in visu dominus. Anania. Ad ille ait. Ecce ego domine. & dominus ad illum. Surge & vade in vicum qui vocatur rectus: & quere in domum iude Sauli nomine Tharsensem. Ecce enim orat. & vidit virum Ananiam nomine introeuntem: & imponentem sibi manus: ut visum recipiat. Respondit autem Ananias. Domine audivi a multis de viro hoc: quanta mala sanctis tuis fecerit in Ierusalem. & hic habet potestatem a principibus sacerdotum alligandi omnes qui inuocant nomen tuum. Dixit autem ad eum dominus. Vade: quoniam vas electionis est mihi iste: ut portet nomen meum coram gentibus & regibus & filiis israel. Ego enim ostendam illi quanta oporteat eum pro nomine meo pati. & abiit Ananias: & introiit in domum: & imponentes ei manus dixit. Saul frater: dominus misit me Iesus: qui apparuit tibi in via qua veniebas: ut videas & implearis spiritu sancto. Et confestim ceciderunt ab oculis eius tanquam squamae: & visum recepit. Et surgens baptizatus est. & cum acceo

Domine deus meus exaltasti. Ex ecclesiastico capite li. In quo laus & gloria cum gratiarum actione deo datur: confitendo omnia vitæ prosperitatem. Deffluenti. in quam deffluimus: aut illa in nos. Deprecatum. ut habeam finem bonum. Patrem domini mei. id est Mellitæ. Veniunt. Tribulationis. id est mortis. Superborum. demones intelligit eo tempore

passet cibum: confortatus est. Fuit autem et discipulis qui erant Damasci p dies aliquot. & continuo ingressus in synagogas: prædicabat Iesum: quoniam hic est filius dei: stupabant autem omnes qui eum audiebant: & dicebāt. Nonne hic est qui expugnabat in Ierusalem eos qui inuocabant nomen istud: & huc ad hoc venit: ut vincos illos duceret ad principes sacerdotum: Saulus autem multo magis conualescebat & confundebat iudeos qui habitabāt Damasci: affirmans quoniam hic est christus.

Brigidæ virginis. Ecclesiastici. Cap. li.

Domine deus meus: exaltasti super terram habitationem meam: & promonte defluenti deprecatus sum. Inuocaui dominum patrem domini mei: ut non derelinquat me in die tribulationis meæ: & in tempore superborum sine adiutorio. Lauda bo nomen tuum assidue: & collaudabo illud in confessione: & exaudita est oratio mea. Libera stime de perditione: & eripuisti me de tempore iniquo. Propterea confitebor: & laudem dicam nomini tuo. dñe de⁹ noster.

Ignacij episcopi & martyris.

Ecclesiastici. Capite. xxxi.

Beatus vir qui inuentus est sine macula: & qui post aurum non abiit: nec sperauit in pecuniæ thesauris. Quis est hic & laudabimus eum: Fecit enim mirabilia in vita sua. Qui probatus est in illo: & perfectus. inuentus est: & erit illi gloria æterna.

superbientes: & criminata. Assidue. id est oris congruentibus. Exaudita est. id est sic facietur exaudietur. De perditione. scilicet gehenna. De tempore iniquo. de hac vita inquitatibus obnoxia.

In festo beati Ignacij episcopi & martyris.

Beatus vir qui inuentus est. Ex ecclesiastico capite. xxxi. vbi legitur beatus dicitur. vbi autor diuitem immaculatum commendat: quod rarum est & difficile vnde in euangelio saluator facili⁹ (inquit) est camelum per foramen acus intrare: quam diuitem in regnum colorum. Post aurum. per auariciam. Sperauit. confirmando in ea. finem suum. Quis est hic quasi dicat: rarus est inuentus. Mirabilia. quia nihil aliud est mirabile nisi quod raro contingit. Probatus in illo. scilicet auro. Pernit transgredi. quia diuites sunt in strumenta ad male agendum. Bona illius. nam pro temporalibus accipit æterna. Ecclesia sanctorum. quia misericordia filius. ab omnibus laudabitur.

In festo purificationis beate Mariæ virginis.

EPISTOLAE.

Ecce ego mitto angelum meum. Ex malachia propheta capite. iij. In quo precipue agitur de christi aduentu atq; eius præcurfore Ioãne baptista & de p̄sentatione in templo quod festum dicitur purificationis. Mitto angelum meum. id est Ioannem nuncium sive præcurforem. Ante faciem tuam. ad christum dirigitur sermo. Sive meam. quia eadem est diuinitas patris & filij. Veniet ad templum. hoc facit ad testum. Testis auti. falsi cernunt. Et venit. provent. ead. iudicium finas. Stabit. id est stare poterit præfulgore. Herba fullonum. quæ in Hierosolyma dicitur Borith. Hinc panis xabonera. Emundās argentum. a. animas quasi argentum. Filios leui. i. sacerdotes. Colabit eos. a. mundabit quasi per colum. Dies seculi. id est sacrificiū antiquū Abeliusti. Cetera patet.

¶ In cathedra. s. Petri.

Petrus apostolus Iesu christi. Ex prima Petri ep̄la capite. i. nam duas scripsit ep̄las: quarum hanc primā scribit ad eos qui de gentilitate fuerant cōuersi: ideo dicit aduentis. potest fieri ut fuerint hebrei camē peregrini: quia dicit dispersionis. Ponti galatię. omnes hæ regienes sunt Asiae maioris: ad q̄s nūc siluanus proficiscēb̄. Secundum præficiētiā. hoc refertur ad illud q̄ dixit electis. Spiritus. scilicet sancti: cui attribuitur sanctificatio. In obedientia. quia fuit obediēs patri usq; ad mortem: Et asperisionem. unde omnia sacramēta efficaciam habent. Gratia vobis. ver

Qui potuit transgredi. & non est transgressus: & facere mala: & non fecit. Ideo stabilita sunt bona ipsius in domino: & eleemosynas illius enarravit omnis ecclia sanctorū.

Purificatio beatæ Mariæ virginis. Lectio Malachia propheta. Cap. iij.

Hæc dicit dominus deus. Ecce ego mitto angelum meum: & præparabit viam ante faciem tuam. Et statim veniet ad templum sanctum tuum dominator quem vos queritis: & angelus testamenti quem vos vultis. Ecce venit. dicit dñs exercitū. Et quis poterit cogitare diem aduentus eius: Et quis stabit ad videndū eū: ipse em̄ quasi ignis cōflans: & quasi herba fullonū. Et sedebit cōflans: & emundās argentū: & purgabit filios leui. & colabit eos quasi aurū: & quasi argentū: & erūt dño offerentes sacrificia iusticia. Et placebit domino sacrificiū iuda & Ierusalem: sicut dies sæculi: & sicut annū antiquū. Dicit dominus omnipotens.

Cathedra sancti Petri. Lectio beati Petri apostoli. prima. Cap. i.

Petrus apostolus Iesu christi electis adueniens dispersionis Ponti. Galatię: Capadocię: Asiae: & Bithinię secundū præficiētiā dei patris in sanctificationem sp̄s: in obedientiā & asperisionē sanguinis Iesu christi. gr̄a vobis & pax multiplici. Benedictus deus: & pater dñi nostri Iesu christi. q̄ secum dū magnā misericordiam suam regenerauit nos in

ha sunt salutis. Ionis in epistolarum principijs. Benedictus deus. prosequitur epistolam. Regenerauit nos. per baptismum. In spem vitam. id est certam & solidam. Per resurrectionem. unde habemus spem resurgendi. In hereditatem incorrupti. id est quæ nunquam terminatur. In vobis. id est pro vobis. Custodimini per fidem. perseverantes in bono. In tempore nouissimo. id est in finali iudicio. in quo omnia occultare reuelabuntur. In quo exultabitis. æternaliter. Modicum nunc. id est temporaliter. Probatio fidei dei. In tribulationibus. Quod per ignem probatur. sicut vos probamini per tentationes. Inuentur. id est cedit vobis in laudem. &c. In reuelatione Iesu christi. id est iudicij. diximus.

spē vitę æternę p resurrectionē iesu xp̄i ex mortuis in hæreditatē incorruptibilē & incontaminatā; & imarcessibilē; cōseruatā in cœlis; in vobis q̄ in virtute dei custodimini p fidē; in salutē paratā reuelari in tēpore nouissimo. In quo exultabitis modicū nunc; si oportet cōtristari in varijs tērationibus; vt p̄batio vitę fidei multo preciosior q̄d p̄ ignē p̄bat. vt inueniat̄ in laudē & gloriā; & honorē & reuelationē Iesu christi dñi nostri.

In festo. s. Helene. Proverb. Cap. xxxi.

Mulier forte quis inueniet? p̄cul & de vltimis finibus precij ei⁹. Cōfidit in ea cor viri sui; & spolijs non indigebit. Reddet ei bonū & nō matū; omnib⁹ dieb⁹ vitę suę. Quasi sicut lana & linū; & operata est cōsilio manū suarū. Facta est quasi nauis inuictoris d̄ kōge portās panē suū. De nocte surrexit; de die p̄redā domesticis suis; & cibaria ancillis suis. Cōsiderauit agrū & emit eū; de fructu manū suarū plantauit vineā. Accinxit fortitudine lumbos suos; & roborauit brachiū suū. Gustauit & vidit qm̄ bona est negociatio eius; non extinguetur in nocte lucerna eius. Manū suam misit ad fortia; & digiti eius apprehēderunt fulsum. Manū suā aperuit inopi; & palmas suas extendit ad pauperem. Non timebit domui suę a frigoribus hiuis; omnes enim domestici eius vestiti sunt duplicibus.

rexit. i. summo mane: vt cōparet cibos familiae. P̄redam. in hebreo habeturannonā. Agrū. ap̄tū plantationi. Manū suarum: quem aliūde lucrata: est. Lumbos suos. i. libidinem repressit. Brachium suū. ad fortiter agendū.

uissimo. id est in finali iudicio. in quo omnia occultare reuelabuntur. In quo exultabitis. æternaliter. Modicum nunc. id est temporaliter. Probatio fidei dei. In tribulationibus. Quod per ignem probatur. sicut vos probamini per tentationes. Inuentur. id est cedit vobis in laudem. &c. In reuelatione Iesu christi. id est iudicij. diximus.

In festo sanctę Helene.

Mulierem fortem quis inueniet?

Ex libro proverborum Salomonis. capit. xxxi. quæ sit hæc mulier fortis inter expositorum non satis constat: sed prima fronte videtur Salomon intelligere probam matronam atque scilicet familiaris prouidam gubernatricem. Quis inueniet. quasi dicat tantū bonum: raro potest inueniri. Precium eius. quæ huiusmodi mers p̄ciola est. Non indigebit. quæ donū habebit supellectili cuncta ornata. Ei bonum. i. sp̄so suo. Lana & linū. i. materiam unde faciat vestes & supellectilia. Cōsilio. i. arte tenendi & texedi. Nauis inuictoris. id est mercatoris alioque portatis merces suas. Surrexit. i. summo mane: vt cōparet cibos familiae. P̄redam. in hebreo habeturannonā. Agrū. ap̄tū plantationi. Manū suarum: quem aliūde lucrata: est. Lumbos suos. i. libidinem repressit. Brachium suū. ad fortiter agendū.

EPISTOLAE

Negotiatio. in q̄s qua supra memorauit. In nocte. per qua potest intelligi mors. Ad fortia. in hebreo est ad vertribulum. hoc est circuli qui fuso aper-
penditur. A frigidibus n̄is. idest ab hyem̄. Duplicibus. indumentis du-
plicatis. Stragulatam vestem. idest qua sterni possint in lecto. aut in solo.
aut mensa. Byssus. genasini. Purpura. qua byssus inficitur. Nobilis. quia
ex vxore honor illi acce-
der. Canango. hic p̄mer-
catore ponitur: alioqui
nomen est patris. In die
nouissimo. idest iudicij.
Gratia & p̄chritudo. q̄
dotes in muliere cum gra-
te fluūt. Laudabitur. scilicet
sine fine. In portis.
vb̄ est hominum cōcur-
sus frequens.

In festo Gregorij p̄p̄e.
Confessionem san-
cto suo & excello.
Ex ecclesiastico ca-
pite. xlvij. In quo loco
autor laudes David res-
gis p̄sequitur. qua post-
iunt accomodari pon-
tifici Gregorio: dicens.
In omni opere dedit con-
fessionē sc̄to. i. deo q̄ san-
ctus sanctorū est. In ver-
bo glorie. idest gloria de
omnibus attribuendo.
Dedit potētiam. scilicet
deus ipsi David: aut q̄
David ipsum deū dixit
potentē & sibi adiutorē.
Cantores. quos David in-
stituit cum holocaustū.
& res diuina peragebat.
Modos. i. modulationes
psalmodum. dedit deus.
idest honores. Orauit tē-
pora. idest festa per annū
digesta. Christus. i. deus
& homo. Peccata ipsius.
scilicet David ad uleeria
& homicidia. Cornu ipsi-
us. idest regni potētia &
dignitatem. Quae sequū-
tur ab̄iude sunt & pacē.

Stragulatam vestem fecit sibi: byssus & pur-
pura indumentū eius. Nobilis in portis vir
eius: quando sederit cum senatoribus terre.
Sindonem fecit & vēdidit: & cingulum tra-
didit: canango. Fortitudo & decor indumē-
tum ei⁹. & videbit in die nouissimo. Os suū
aperuit sapientiae: & lex clementiae in lin-
gua eius. Cōsiderauit semitas domus suae:
& panem ociosa non comedit: Surrexerūt
filij eius: & beatissimam praedicauerunt: &
vir eius laudauit eam. Multe filiae congre-
gauerunt diuitias: tu supergressa es vniuer-
sas. Fallax gratia: & vana est pulchritudo:
mulier timens deum ipsa laudabitur. Date
ei de fructu manuum suarum: & laudent
eam in portis opera eius.

Gregorij pappae. Ecclesiast. Cap. xlvij.
Dedit dominus cōfessionē sancto suo:
& excello in verbo glorie. De omni
corde suo laudauit dominū: & dilexit deū
qui fecit illum: & dedit illi contra inimicos
potentiam. Et stare fecit cantores contra al-
tare: & in sono eorum dulces fecit modos.
Et dedit in celebrationib⁹ decus: & ornauit
tempora vsq̄ ad cōsumationē vitae. Chris-
tus purgauit peccata ipsius: & exaltauit in
aeternum cornu eius. Sapientia laudabit
animam suam: & in domino honorificabitur.
& in medio populisui gloriabitur: & in
plenitudine sancta admirabitur: & in mul-
titudine electorum habebit laudē: & inter
benedictos benedicetur.

¶ In festo Gabrielis archangeli:

Ecce vir Gabriel. Ex daniele propheta capite. ix. In quo post orationem Danielis ponitur reuelatio illi facta per gabrielem. Vir gabriel. idest angelus in specie viri. A principio, scilicet in capite precedens. Tetigit me. idest excitauit. Sacrificij vesperini. nam per totam die orauerat vsq; ad vesperam.

Gabrielis archangeli. Lectio

Danielis prophete. Cap. ix.

Ecce vir Gabriel: quem videram in visione a principio: cito volas tetigit me: in tempore sacrificij vesperini & docuit me: & loquutus est mihi: dixitq;: Daniel nunc egressus sum: vt docerete: & intelligeres. Ab exordio precum tuarum egressus est sermo. Ego autem veni vt iudicarem tibi: quia vis desideriorum es. Tu vero animaduerte sermonem: & intellige visionem. Septuaginta hebdomadae abbreviate sunt super populum tuum: & super urbem sanctam tuam: vt consumeretur preuaricatio: & finem accipiat peccatum: & deleatur iniquitas: & adducatur iusticia sempiterna: & impleat visio & prophetia: & vngat sancti scilicet.

Georgij martyris. Lectio libri

Sapientiae Proverbiorum.

Capite. x. & xi.

Expectatio iustorum in laetitia: spes autem impiorum peribit. Fortitudo simplicis via domini: & pauor his qui operant malum. Iustus in aeternum non commouebit: impij autem non habitabunt in terra. O iusti parurit sapientia: & lingua prauorum peribit. Labia iustorum considerant placitum: os autem impiorum peruersa. Simplicitas iustorum diriget eos: & supplantatio peruerorum vastabit illos. Iusticia rectorum liberabit illos: & in insidijs suis capiuntur iniqui. Iustus de angustia liberatus est: & tra-

Egressus sum. s. a deo & veni ad te. Egressus est sermo. idest dei sententia de futuris. Vir desideriorum. idest desiderans scire futura. Animaduerte. illud facit beniuolum & certum. Septuaginta hebdomadae. est hebdomada septem dierum: septem mensium: septem annorum. lxx. annorum: sicut hoc in loco. vbi per septuaginta hebdomadas intelligunt quadragesimam nonaginta annis vsq; ad christi aduentum. Abbreviate sunt. idest registratae in dei presentia. Finem accipiat peccatum. per christi passionem. Prophetia. scilicet de christo predicta. Vngatur sanctus. vnde messias interpretatur vnctus.

¶ Georgij martyris.

Expectatio iustorum in laetitia. Ex libro proverbiorum. cap. x.

In quo Salomon filium instituens continet praecipua & admonitiones suas. Laetitia. quonia beatitudinem sequitur voluptas. (vt Aristoteles libro. x. Ethicorum scribit.) Via domini. u. eius. iusticia simplicitas primario. Non commouebitur a stabilitate virtutis. O iusti alios docendo. Placita deo. & visus bonis. Diriget eos. s. in beatitudinem. Supplantatio. qua

EPISTOLAE.

decipiunt simplices. Iusticia rectorum. subaudi iudicium. Iustus de angustia. sicut David & alij sancti. Impius. sicut Absalō propt̄ impietate in patre. Simulator ore. idest hypocrita adulator. Scientia. per quam sciunt desinguerē inter amicum & adulatorem. In bonis iustorum. idest qui procurat̄ reipublice utilitate. Erit iudatio. quia laudabitur qui perdidit impios. Benedictio iustorum. idest oratione.

In festo Marci euang.

Similitudo vultus quatuor animalium. Ex

Ezechiele propheta cap. i. In quo ponitur visio sidentis & quatuor animalium: per quos intelligimus quatuor euangelistas. quorum vnus est Marcus qui vitulo assimilatur. A dextris. a parte dextra respectu prophetae visionem videns. Facies aquilae. q̄ erat desuper in parte superiori. Extensae desuper. quia videbantur respicere in periora. Iungebantur in extremitatibus. Duæ. q̄ non erant extensae ad volandum. Ambulabant. non circumagendo corpus. Quasi carbonum ignis. idest fulgētia quasi ignis ex carbonibus. Lampadarum. idest fascium ardentium. Hæc erat visio. scilicet ignis & fulgur erumpens ex medio:

In festo sancti Petri martyris.

Nemo militans deo. Ex epistola. ij. ad Timotheum capite. ij. In quo apostolus hortatur illum vt sit sollicitus in officio prædicandi. Militans deo. in officio alios docendi. Cui se probauit. idest approbati voluit: cuius seruis

detur: impius pro eo. Simulator ore decipit animum suum: iusti liberabitur scientia. In bonis iustorum: exaltabitur ciuitas: & in p̄dione impiorum erit iudatio. In benedictione iustorum exultabitur ciuitas.

Marci euangelistae. Lectio

Ezechie prophetae. Cap. i.

Similitudo vultus quatuor animalium: Facies hominis & facies leonis a dextris ipsorum quatuor. Facies autem bouis a sinistris ipsorum quatuor. Et facies aquilae: desuper ipsorum quatuor. Et facies eorum & pennae eorum extensae desuper. Duæ p̄ne singulorum iungebantur; & duæ tegebant corpora eorum. Et vnusquodq; eorum coram facie sua ambulabat. Vbi erat impetus spiritus: illuc gradiebantur: neq; reuertebantur cū ambularent. Et similitudo animalium; & aspectus eorum: quasi carbonum ignis ardentium: & quasi aspectus lampadarum. Hæc erat visio discurrens in medio animalium. Splendor ignis: & de igne fulgur egrediens. Et animalia ibant: & reuertebantur in similitudinem fulguris coruscantis.

Petri martyris. Beati Pauli ad

Timotheum. ij. Capite. ij.

Nemo militans deo: implicat se negocijs secularibus? vt ei placeat cui se probauit. Nam & qui certat in agone: non coronabitur: nisi legitime certauerit. Laborantem agricolam oportet primū de fructibus accipere. (Intellige quæ dico.) Dabit enim ei

elo se sequunt: In agone, in ludis olympicis vbi victores coronantur: & ita in nostra religione. Laborantem agricolam, exemplo agricolę dicitur predicatorem: vbi laborat: in dē debere victum accipere. Intelligit quia dico, quia loquor tibi in figuris & exemplis. Memor esto, premium laborantibus proponit. Secundum euangelium meum, quod accepti a christo predicandum.

bi deus in omnibus intellectum. Memor esto dominū Iesum christum resurrexisse a mortuis ex semine Dauid secundum euāgelium meū in quo laboro vsq; ad vincula: quasi male operās. Verbum deī non est alligatum. Ideo omnia subitincō propter electos: vt & ipsi salutem consequantur: quæ est in christo Iesu cum gloria cœlesti.

Philippi & Iaco. Lctō libri Sapiē. Cap. v.

Tabunt iusti in magna cōstantia aduersus eos qui se angustiauerunt: & qui abstule, ut labores eorū. Vidētes turbabunt in timore horribili: & mirabantur in subitane in spata salutis: gemētes p̄ angustia spūs dicētes intra se. p̄ceniētā agētes: & p̄ angustia spūs gementes. Hi sunt quos aliquādo habuimus in derisum: & in similitudinē improprietatis: Nos in sensati vitam illorum aestimabimus insaniam: & finē illorum sine honore. Ecce quomodo computati sunt inter filios dei: & inter sanctos fors illorum est.

Inuentio sanctæ Crucis. Beati

Pauli ad Galatas. Cap. v. & vi.

FRatres. Cōfido de vobis in domino: quod nihil aliud sapietis. Qui autem cōturbat vos: portabit iudicium: quicūq; est ille. Ego autem si circumcisionem adhuc prædico: qui adhuc persecutionem patior:

Cōfido de vobis in dño. Ex epistola Pauli ad Galatas. cap. v. & vi. In quibus dicit ap̄s se bene de galatis sperare: & quod monitiones suas seruabant. Nihil aliud, quā qđ a me vobis p̄dicatum est. Cōturbat vos, dicens qđ sine circumcisione salui esse non potestis. Iudicium, id est p̄ceniētā. Quid p̄secutionē patior, quā nō ob aliā rē persequuntur me iudai.

Vsq; ad vincula. videtur Paulus esse in carcere quod tempore hanc epistolam scripsit. Quasi male operans, id est facinorosus.

Alia exposita sunt.

In festo Philippi & Iacobi

Tabunt iusti in magna constantia. Ex libro Sapientie cap. v. in fine capitis superioris dixit i die iudicii quales erunt mali: nunc vero quales iusti. In magna constantia, cum christo iudicantes. Qui se angustia nocēdo illis. Labores eorū, id est bona quę laborauerunt. Videntes, scilicet cet mali. Mirabantur, scilicet illos quos leserant in gloria positos. In subitane, id est nō speratā salutem subito peruenisse.

Dicētes intra se, non exprobrant tamen qui dicāt. Pœnitentiam, quæ tamē nihil p̄ficiat illis: sed nocet. In derisum, id est quos deridebam. Improprietatis, id est opprobrii. In insaniam, id est futurorum improvidentiam. In similitudinē, quia contēnebant bona temporalia. Sine honore, quia moriebantur quæstionum inuicem. Inter filios dei, quos libere heredes instituit.

In festo inuē. h. crucis.

EPISTOLAE

Scandalum crucis, quia hoc erat quod iudei scđali zabantur: quod praedi-
cabat christum crucifixum: atq; legem Moisaicam auferebat: inducēs chris-
sti nouam. Abscindantur, idest a nobis separentur. Concurbant vos, dicēs
ees circumcisionem necessariam ad salutem. Quicūq; volunt placere, quz
sequuntur sunt ex capite, vi. multis verbis interpositis. In carne, predican-
do legalia simul comenā
gelio. Tantum, idest hoc
faciunt ne iudeos offen-
dant timentes illorū per-
secutionē propter chris-
tum. Legem custodiūt,
quia in plerisq; preuaris-
cāt. In carne uestra, idest
quod fecerint vos p circ-
cūcisionē suę opiniois.
Alia patent.

¶ In Festo Gordiani
& Epimachi.

R Eddet deus merce-
dem laborum. Ex
libro sapientia. ca-
pite. x. In originali ē red-
didit iustis. I. iudeis exēu-
tib9 ex aegypto: quibus
præcepit: vt spoliarent
Aegyptios: quasi iuste
ad facerent pro mercede
suorum laborum. In via
mirabili, idest per siccū
in medio mari. In vela-
mento dei, per nubem.
In luce stellarum, per
ignem. Inferorum, idest
a profunditate maris.

Tulerunt spolia, scilicet
aegyptiorum in mari ex-
tinctorū Decatauerunt,
scilicet cātem illum qđ
scriptum est. Exod. xv.
hoc est cātem9 dño. Sed
offici9 huius cōcinnator
mārauit tempora ex pte
rito in futurum.

¶ In festo sancti Ioānis.

Iustum deduxit dñs.
Ex libro Sapientia. ca-
pite. x. vbi loquitur
de iacob profugo. Nam
in originali habetur, hic

Ergo euacuatum est scandalum crucis. Vd
nam abscondantur qui vos concurbant.
Quicūq; enim volunt placere in carne:
hi cogunt vos circumcidi: tantum vt crucis
christi persecutionem non patiant: neq; em
qui circumciduntur: legē custodiunt, sed vo-
lunt vos circumcidi: vt in carne uestra gloriē-
tur. Mihi autem absit gloriari: nisi in cruce
domini nostri Iesu christi. Per quē mihi mū-
dus crucifixus est: & ego mundo.

Gordiani & Epimachi. Lectio
libri Sapientia. Capite. x.

R Eddet deus mercedem laborum san-
ctorum suorum: & deducet illos in via
mirabili: & fuit illis in velamento diei: & in
luce stellarum per noctem. Transtulit illos
per mare rubrum: & transiit eos p aquā
nimiam. Inimicos autem illorum demersit
in mare: & ab altitudine inferorū deduxit
illos. Ideo iusti tulerunt spolia impiorum: &
decantauerunt domine nomen sanctū tuū.
Et victricem manum tuam laudauerūt pa-
riter domine deus noster.

Sancti Ioannis. Lectio libri
Sapientia. Capite. x.

Iustum deduxit domin9 per vias rectas:
& ostendit illi regnū dei: & dedit illi scien-
tiam sanctorum. Honestauit illum in labo-
ribus: & compleuit labores illius. In frau-
de circumuenientium illum affuit illi: & ho-
nestum fecit illum. Custodiuit eum ab ini-
micis: & a seductoribus tutauit eum: & cers-

autem profugū ire fratris iustum deduxit. scilicet Iacob: & nunc Ixonē. Regnum dei. quando vidit scalam cuius summitas tangebatur cœlium. Sanctorum. scilicet angelorum ascendentium & descendentium. In laboribus seruiēte Laban socero suo. Labores illius. accipiētis loco mercedis vxorū res duas. ab inimicis. a Laban & filijs illius. ex Gen. cxxxi. Certamē forte.

ramē forte dedit illi; vt vinceret; & sciret qm̄ omnium potentior est sapientia. Hæc venditum iustum non dereliquit; sed a peccatoribus liberavit eum. Descenditq; cum illo in foueam; & in vinculis non dereliquit eum; donec afferret illi regni sceptrum & potentiam aduersus eos qui eum deprimebant; & mendaces ostendit qui maculauerunt illū; & dedit illi claritatē æternā dñs deus n̄r.

Nicomedis & Reueriani. Lectio
ad Corinthios. i. Capite. iij.

FRatres. Spectaculū facti sumus mūdo & angelis & hominib⁹. Nos stulti propter christum; vos autē prudētes in christo. Nos infirmi; vos autem fortes. Vos nobiles; nos autem ignobiles. Vsq; in hāc horam; & esurimus & sitimus; & nudi sumus; & colaphis cœdimur; & instabiles sum⁹; & laboramus operantes manib⁹ nostris. Male dicimur & benedicim⁹. Persecutionē patimur; & sustinemus. Blasphemamur; & obsecramus. Tandē Purgamēta huius mūdi facti sumus oīum peripsima vsq; adhuc. Non vt confundam vos; hæc scribo; sed vt filios meos charissimos moneo in christo iesu domino nostro.

Marcellini & Petri martyrum
Apocalypsis. Capite. vij.

oramus pro blasphemantibus. Purgamenta. i. immunditię. Omnium peripsima. i. putamen siue ramentum a peripso: quod est e radio radis.

¶ In festo sanctorum Marcellini & Petri.

quia luctat⁹ est cū angelo. Genesis. xxxij. Vt vinceret. scilicet Esau fratrem suum. Veditum iustum. id est Ioseph. id est Ioseph fratres vendiderunt Ismaelitis. A peccatoribus. i. a fratribus in eum peccantibus. Descendit in foueam. id est carcerē in quē missus est ob simulatū stuprū. Sceptrum & potētiā. quæ illi Pharaon cōmunicauit. Deprimebant. criminantes illum apud regem.

¶ In festo Nicomedis & Reueriani.

SPectaculum facti sumus. Ex prima ad Corinthios epistola capite. iij. In quo apostol⁹ assignat causam quæ conturbabat ut omnibus. Spectaculum. id est monstrum ad quod videndū omnes concurrēbant admirantes illorum patientiam. Angelis. quia angelicā etiam stupebant. Stulti. opinione male de nobis sentientes. Vsq; in hāc horam; scilicet a tempore quo fidem recepistis. Instabiles sumus. id est non habemus domiciliū stabile. Manib⁹ nostris. quæ Apulus faciebat ne alios grauaret. Male dicimur. quod iubet christiana religio. Blasphemamur. &

EPISTOLAE

Respondens vnus de senioribus. Ex libro apocalypsis. capite. vii. In quo Ioannes instruitur de predictis martyrum nomine. Qui sunt senior ille Ioannē interrogat. Sed Ioannes dicit se nescire: atq; a se-
niore doceri peti. Tu scis. scilicet qui cum illis agis. De tribulatione. scilicet
cet martyrum. In sanguine agni. quem & ipsi pro eius nomine fuderunt. An-
te thronum dei. videtes
eum facie ad faciem. Has-
bitabat. q̄a non possunt
ab eo euelli. Nō esuriēt.
id est nullam calamitatē
patient. Ad fontes aqua-
rū. quia dixit de sole &
est: in quibus homines
ficire cōsueuerūt. Omnē
lachrymam. quia nō ha-
bebunt materiam vnde
possint illachrymare.

¶ In festo sanctorum

Quirici & Iulitæ

IVsti autem in perpetuū uiuent. Ex libro Sapien. cap. v. In quo ponit auro stabilitatē iustorum. Viuent. scilicet
et vitā gloriosam. Merces eorum. non in hac vi-
ta: sed in futura. Ad al-
tissimū. ad quem omnia
referūtur. Regnū & dia-
dema. quia regnabūt cū
eo coronati. Reget eos.
reponendo in beatitudi-
dine. Brachio suo. quia
preget ne possint amit-
tere felicitatē semel ade-
ptam. Zeli illius. ad vs-
cōcedos. s. iniquos. Cre-
aturam. i. hominis in vl-
tionē: & que sint arma il-
la subdit. Pro thorace &
galea. q̄a nō poterit desse-
cti a relicitudine vlla vi.
Scutum inexpugnabile.
id est ex alia armaturā dis-
cit. Emisiones. s. fugis-
rum: q̄ in illos mittētur.
In certū locum. quia in-
interitum indubitātū.

IN diebus illis. Respondens vnus de senioribus dixit mihi. Beati qui amicti sunt stolis albis. Qui sunt & vnde venerunt? Et dixit illi. Domine mihi tu scis. Et dixit mihi. Hi sunt qui venerunt de magna tribulatione: & lauerunt stolas suas: & dealbauerunt eas in sanguine agni. Ideo sunt ante thronū dei: & seruiunt ei die ac nocte in templo eius. Et qui sedet in throno: habitabit super eos. Non esurient: neq; sitient amplius: neq; ca-
det super eos sol: neq; vllus aestus. Quoniā
agnus. qui in medio throni est: reget eos: &
deducet eos ad vitę fontes aquarū. Et abster-
get deus oēm lachrymam ab oculis eorum.

Quirici & Iulitæ. Lectiō li-
bri Sapientię. Capite. v.

IVsti autem in perpetuū uiuent: & apud dominum est merces eorum: & cogitatio illorum apud altissimum. Ideo accipient regnū decoris: & diadema speciei de manu domini: quoniam dextera sua reget eos: & brachio sancto suo defendet illos. Accipient armaturam zeli illius: & armabit creaturam ad vltionem inimicorum. Induent prothorace iusticiam: & accipiet pro galea iudiciū certum. Stant autem scutum inexpugnabile aequitatem: ibunt directę promissiones. Et ad certum locum deducet illos dominus deus noster.

Geruasij & Protasij. Lectiō
ad Romanos. Capite. viij.

¶ In festo Geruasij & Prothasij.

Sciamus quoniam diligenter deum. Ex epistola ad Romanos cap. viij. In quo ostendit quod premium consequantur. & deo adherentes: illum diligenter: quod bonum consequantur. Secundum propositum. id est predestinationem. Quos preceperit. i. futuros sanctos. hos predestinauit: & non alios. Imagini filij eius: quia in hoc sumus similes: quoniam heredes dissimiles: quia ad opus: ut ille autem per naturam. Ipse primo generatus. nos autem post illum adoptiuus. Quos predestinauit. ex quo inferit quod nemo venit ad illum nisi a deo tractus. Quod uidemus ad hoc quasi dicantur heremus & nescimus quid dicemus. Si deus pro nobis. subaudi stat sue pignat. Quis contra nos subaudi erit. quasi dicat nullus. Proprio filio. i. naturali. Tradidit illum. scilicet morti. Cum illo. nam non solum filium nobis donauit: sed etiam cum illo omnia alia. Quis accusabit: scilicet in die iudicij. quasi dicat: nemo. Qui iustificat. & feret pro electis sententiam. Quis est qui condemnet: nemo quos: quoniam habemus in iudicem fauorabilem. Interpellat pro nobis. & ita tollitur omnis causa condemnationis.

FRatres. Scimus quoniam diligenter deum; omnia cooperantur in bonum his; qui secundum propositum uocati sunt sancti. Nam quos preceperit & predestinauit conformes fieri imagini filij sui: ut sit ipse primogenitus in multis fratribus. Quos autem predestinauit: hos & uocauit. Et quos uocauit: hos & iustificauit: quos autem iustificauit: illos & magnificauit. Quid ergo dicemus ad hæc: Si deus pro nobis; quis contra nos? Qui etiam proprio filio suo non peperit; sed pro nobis omnibus tradidit illum. Quomodo non etiam cum illo omnia nobis donauit? Quis accusabit aduersus electos dei: Deus qui iustificat. Quis est qui condemnet? Christus Iesus; qui mortuus est. immo & qui resurrexit; qui est ad dexteram dei; qui etiam interpellat pro nobis. Quis ergo nos separauit a charitate christi; tribulatio; an angustia; an persecutio; an famines; an nuditas; an periculum; an gladius? Sicut scriptum est. Quia propter te mortificamur tota die; aestimati sumus sicut oues occisionis. Sed in his omnibus superamus propter eum; qui dilexit nos. Certus sum enim; quia neque mors; neque uita; neque angeli; neque principatus; neque potestates; neque uirtutes; neque insipientia; neque futura; neque fortitudo; neque altitudo; neque profundum; neque creatura alia poterit nos separare a charitate dei; quæ est in christo Iesu domino nostro.

Quis ergo concludit ex superioribus adhaerendum esse christo. Sicut scriptum est. psalmo quadragesimo tertio. Mortificamur. i. ad mortem per tormenta ducimur. Propter eum qui dilexit nos. scilicet propter christum. Quæ res quæ claræ sunt.

EPISTOLAE

¶ In vigilia sancti Iohannis.

Factum est verbum domini ad me. Ex Hieremia ppheta capite. i. quod de Hieremia hoc in libro dicitur: accommodantur iohanni baptista. Priusq; te formarem. verba sunt dei ad Hieremiam. Noui te. & noticia predestinationis. Sanctificauit te. purgando ab originali peccato. Prophetam. id est officium prophetandi dedi. *A. a. a.* verba sunt Hieremia: excusantis se ab eo munere: & est interiectio recusantis. apud hebreos duaru syllabarū. Puer sum. infans. non potens loqui. Misit manum suam. hoc visum est pphete visione imaginaria. Super gentes. nō solum super hebreos. sed etiā super gentiles. Euellas. disperdas. & c. i. denūcias euellāda & disperdēda: & eodem modo quæ sequuntur.

¶ In die festo sancti Iohannis.

Primus. ad siō dicit. Ex. Esaiā propheta partim. xli. & partim. xlii. & ad litterā exponitur. in liberatione populi israelitici. de captiuitate Babylonis. Primus. id est deus qui est primus & nouissimus. Ad siō. ad habitatores Ierusalem. Adsum. vt voluissent. Euangelistam. i. bonum annunciantem. hoc est propheciā. Ecce seruus meus. hoc ex capite. xli. de christo commo- dius intelligitur. quæ seruum vocat: quia homo est. Spiritum meum. plenitudinem gratiæ spiritus sancti. Non clama- bit. contentiose. Vox foris. quia non prædicat. uit nisi iudeis: quia missus est ad oues quæ perire

In vigilia sancti Iohannis baptiste.

Hieremia pphete. Cap. i.

In diebus illis. Factum est verbum domini ad me: dicens. Priusq; te formarem in vtero noui te: & antequam exires de vulua sanctificauit te: & prophetam in gentibus dedi te: & dixi a/a/a/ domine deus. Ecce nescio loqui: quia puer ego sum. Et dixit dominus ad me. Noli dicere quia puer ego sum: quoniam ad omnia quæ mittam te ibis. & vniuersa quæ mādauero tibi loqueris. Ne timeas a facie eorum: quia ego tecum sum: & eruam te: dicit dominus. Et misit dominus manū suam: & tetigit os meum. Et dixit dominus ad me. Ecce dedi verba mea in ore tuo. Ecce constitui te hodie super gentes: & super regna: vt euellas: & destruas: & disperdas: & dissipes: & ædifices: & plantes. Dicit dominus omnipotens.

In die sancti Iohannis baptiste.

Esaiā pphete. Cap. xli. & xlii.

Hæc dicit dominus deus. Primus ad siō dicit: ecce adsum: & Ierusalē euāgelistam dabo. Ecce seruus meus suscipiā eum: electus meus complacuit sibi in eo ani- ma mea. Dedi spiritum meum super eum: iudicium gentibus proferet. Non clamabit: nec accipiet personam: nec audietur foris vox eius. Calamum quassatum non conteret: & lignum fumigans non extinguet. In veritate educet iudicium. Non erit tristis nec turbulentus: donec ponat in terra iudicium

rum de israel. Calamum quassatum. id est populum gentilem. Lignum fumigans. id est populum iudaicum. Educet iudicium. id est iudicabit. In insule habitatores insularum. ut Cyprus, Sicilia, Rhodus. Creans coelos. quia sic cut coelum creauit: ita & hominem saluabit. Flatum. id est spiritum in vitale. Vocauit te in iusticia. quia christus factus est pro peccato Adam: quod fuit

opus iusticiae. In foedus populi. quia eius sanguine firmatum est testamentum: & pactum hominis cum deo. Lucem gentium. de qua Lucas. Lumē ad reuelationem gentium. Contabuerunt. hoc ex. xvi. capite sumptum est. Conterita sunt. id est idola. Anima eorum. id est sacerdotum: qui in captiuitate sunt ducti. Qui portamina a meo utero. id est qui vobis afficior: vobis qui filii quos genui. Vtq; ad canos. id est vltq; ad senectutem. Assimilastis me. fabricandis idola. Redemptor noster. hoc altunde sumptum est.

opus iusticiae. In foedus populi. quia eius sanguine firmatum est testamentum: & pactum hominis cum deo. Lucem gentium. de qua Lucas. Lumē ad reuelationem gentium. Contabuerunt. hoc ex. xvi. capite sumptum est. Conterita sunt. id est idola. Anima eorum. id est sacerdotum: qui in captiuitate sunt ducti. Qui portamina a meo utero. id est qui vobis afficior: vobis qui filii quos genui. Vtq; ad canos. id est vltq; ad senectutem. Assimilastis me. fabricandis idola. Redemptor noster. hoc altunde sumptum est.

Ad missam maiorem. Esaiæ prophetae. Capite. xlix.

HAEC dicit dñs. Audite in insule: & attendite populi de longe. Dñs ab utero vocauit me: de vtre matris meae recordatus est nominis mei. Et posuit os meum quasi gladium acutum: in vmbra manus suae protexit me. Et posuit me sicut sagittam electam. In pharetra sua abscondit me: & dixit mihi. Seruus meus es tu israel: quia in te gloriabor. Et nunc haec dicit dñs. Formans me ex utero seruus tui sibi. Dedit te in lucem gentium: ut sis salus mea

¶ In eodem festo ad missam maiorem.

Audite in insule & attendite. Ex Beata prophetæ cap. xlix. Haec prophetia de christo etiam in sensu litterali exponitur. possunt tamen haec verba quodammodo de Ioanne dici. Audite in insule attentionem auctorum petita rei magnitudine. Ab utero vocatus me. hoc i persona christi dicitur: de quo existenti in utero dixit angelus: vobis nomen eius iesum.

Quasi gladium. vehementiam christi sermonis exprimit. In vmbra manus suae. id est sub potestate. Sicut sagittam. ad transfundendum eos qui reprehendebat. In pharetra sua. id est maiestatis suae prouidentia. Seruus meus. ratione humanitatis. Tu israel. sic appellatur christus. quia ex semine israel: aut a nominis aetymologia. quasi videns deum. In te gloriabor. per miracula.

EPISTOLAE

Formas ex utero. quia
 ah instanti conceptione
 corpus Christi fuit for-
 matum & animatū. Ut
 reducam iacob. s. popu-
 lum israel per doctrinam
 meā. Non congregabis.
 quia ex iudeis pauci cred-
 dent. In lucem gentium.
 qua succedent in heredi-
 tatem iacob. Salus mea.
 scilicet quam ego mitto.
 Reges videbūt. s. xpi mi-
 racula. Qui te elegit. sub
 audi o christe.

In festo sanctorum
 Ioannis & Pauli.

Quis nos separas-
 bit a charitate.
 Iam exposita est
 supra in festo Geruasij &
 Prothasij martyrum.

In vigilia Petri &
 Pauli apostolorū.

Petrus & Ioannes alce-
 debāt. Ex actib⁹ apo-
 stolorū. capite. iij. In
 quo ponitur miraculum
 de claudo sanitate Pe-
 tro restituto. Orationis
 nonā. hoc est terciā post
 meridiem. Raiulabatur.
 quia non poterat pedib⁹
 insistere. Eleemosynā. i.
 misericordiā. & scribit⁹
 duplex. e. Ut eleemosynā
 acciperet. s. ab illis erogā-
 ribus. Respice in nos. i.
 attende ad ea q̄ dicimus
 tibi. At ille intelligebat. i.
 attēte aspiciebat. Quod
 habeo. a deo. mihi tradit⁹
 tū. s. curandi potestate.
 Surge & ambula: q̄ a nō-
 ra neutriū poterat face-
 re. Bases contolidaat⁹. i.
 crura q̄ sunt tūctimēta sus-
 tinendi corporis molē.
 Stetit. pedibus insistens.

vsq; ad extremum terrar. Reges videbunt
 & consurgent principes: & adorabunt do-
 minum deum tuum: quia fidelis est & san-
 ctum israel qui te elegit.

Ioannis & Pauli. Lectio beati
 Pauli. Ad Roman. Cap. viij.

Fratres. Quis nos separabit a charita-
 te dei. Tribulatio: an angustia: an pers-
 secutio: &c. vsq; supra.

In vigilia Petri & Pauli.

Lectio Actuum. Cap. iij.

In diebus illis. Petrus & Ioannes ascende-
 bant in templū ad horā orationis nonā.
 Et quidā vir qui erat claudus ex utero ma-
 tris suae baiulabatur: quem ponebant coti-
 die ad portam templi: quae dicitur speciosa:
 ut peteret eleemosynā ab introeuntibus in
 templum. Is cum vidisset Petrum & Ioan-
 nem incipientes introire in templum: roga-
 bat ut eleemosinā acciperet. Intuens autē in
 eū Petrus cū Ioāne dixit. Respice in nos. At
 ille intēdebat in eos: sperās se aliqd acceptu-
 rum ab eis. Petrus autem dixit. Argentum
 & aurū nō est mihi: quod autē habeo: hoc
 tibi do. In nomine Iesu xpi nazareni surge
 & ambula. & apprehensā manu eius dex-
 tera alienauit eum: & p̄tinus consolidatae
 sunt bases eius & plātae: & exiliens stetit: &
 ambulabat. & intrauit cū illis in tēplum am-
 bulās & exiliens: & laudans deum: & vidit
 omnis populus eū ambulantē & laudantē
 deū. Cognoscebant autē illū: qm̄ ipse erat q̄
 ad eleemosynā se dabat ad speciosam portā
 tēpli. Et impleti sunt omnes stupore & ecclā-
 si in eo quod contigerat illi.

In die Petri & pauli. Actuum
 Apostolorū. Capite. xij.

Seupore stupobat, de tā p̄senti miraculo. Et cōstati. p̄p̄tum est. scrib̄i q̄ non per. x. & c. sed per. c. sed si quispiam dixerit tantum valere. x. quātm̄ est. ergo potest ponit alterum pro altero. Ad hoc respondetur quod verum est. si. c. pertineant ad eandem syllabam. tamen in exta. x. pertinet ad vocalem p̄cedentem tota. in exta. vero. c. pertinet ad. e. p̄cedentē. & est ad. a. sequentem. nam cōponitur ab. ec. particula greca & stas. ut sit. ec. ex stasio stasio. latine. x. cessus.

In festo Petri & Pauli apostolorum.

IN diebus illis. Misit Herodes rex magnus: ut aligeret quosdam de ecclesia. Occidit autem Iacobum fratrem Ioannis gladio: videns autem quia placeret iudeis apposuit ut apprehenderet & petrum. Erant autem dies azymorum. Quē cū apprehēdisset misit in carcerem: tradēsque quattuor quaternionibus militum ad custodiendum eum: volens post pascha p̄ducere eum populo. Et petrus quidem servabatur in carcere. Oros autem fiebat sine intermissione ab ecclesia ad deum pro eo. Cū autem p̄ductorus esset eum Herodes: in ipsa nocte erat Petrus dormiens inter duos milites vincus catenis duabus. Et custodes ante ostium custodiebant carcerem. Et ecce angelus domini astitit: & lumē refulsit in habitaculo carceris. Percussitque latere Petri: excitavit eum dicens. Surge velociter. Et continuo ceciderunt catenae de manibus eius. Dixit autem angelus ad eum. Præcinge re & calceas tuas. Et fecit sic. & dixit illi. Circunda tibi vestimentum tuum & sequere me. & exiens sequebatur eum. & nesciebat quia verum esset quod fiebat per angelum. Existimabat autem se visum videre. Transientes autem primam & secundam custodiam venerunt ad portam ferream quae ducit ad civitatem: quae vltro aperta est eis. & exeuntes processerunt vicum unum: & continuo discessit angelus ab eo. Et petrus ad se reuersus dixit. Nunc scio vere: quia misit dominus angelum suum: & eripuit me de manu Herodis & de omni expectatione plebis iudeorum.

Misit herodes rex magnus. Ex actibus apostolorum capite. xij. In quo ponit Iacobus zebedei cedes & Petri incarcerationis. Herodes qui agrippa cognominatus est. Frater Ioannis. scilicet evangelistae. Dies azymorum. in quibus non licebat quemquam occidere. in quo Petri cedes est dilata. Producere. id est morti tradere. Produci sturus. scilicet die inferenti post festum azymorum. In ipsa nocte: scilicet quae precedebat diem productionis. Calceas tuas. genus calcearum. Pecit sic. ut angelus dixit. Visum videre. id est in somnium in somno. Custodiam. scilicet militum custodiarum carcerem. Portam ferream. quae erat vltima exeuntes vicum carcerem. Vicum unum. post exitum carceris. Ad se reuersus. id est vigilans: quia antea putabat se esse in somnis. De omni expectatione. quia expectabant illius eadem.

In festo Pauli
Apostoli.
N in

EPISTOLAE

Notum vobis facio euangelium. Ex epistola Pauli ad Galatas cap. i. In quo apostolus ostendit doctrinam quam predicat esse ab auctoritate dei profectam. Secundum hominem, id est ab humana inuentione. Ab homine, id est ab aliquo ex discipulis domini. Audistis, narrat quomodo ad apostolorum venerit. Expugnabam illam, pro oppugnabam & persequabar. Aemulator, zelator: quia zelo quodam legis meae omnia illa faciebam. Placuit ei, scilicet deo, ex utero matris, isyriam, quae me nutrebat. Filium suum in me, id est per me. In gentibus, unde gentium doctor est cognominatus. Carni & sanguini, id est iudeis, ex quorum eram sanguine: sed totum me tradidi christo. Neque ueni Hierosolymam, ut audire christi doctrinam ab apostolis & discipulis christi. In Arabiam, nondicit quam cum sint arabiae tres, Damascus, scilicet urbem Syriae. Post annos tres, & ista non predicabat antea: quae dicitur ab apostolis: sed quae per reuelationem est doctus. Diebus quinquedecim, in quibus quaedam de sacris litteris cum coegit, non de nouo didicit. Iacobum fratrem domini, ad differentiam alterius Ioannis fratris. Quae scribo vobis, subaudi vera sunt: hoc est: quod non didicit euangelium ab aliquo apostolorum: id est iureiurando confirmat, Syriae & Ciliciae, ut predicarem gentibus euangelium. Ignoratus facie, quia illos non uidebam neque illi me: nisi per samam tantum. In me glorificabant dominum, id est per me.

Pauli apostoli. Lectio Pauli, ad Galatas. Capite i.

Fratres. Notum vobis facio euangelium quod euangelizatum est a me: quia non est secundum hominem, neque enim ego ab homine accepi illud: neque didici: sed per reuelationem Iesu christi. Audistis enim conuersationem meam aliquando in iudaeis: quoniam supra modum persequabar ecclesiam dei: & expugnabam illam: & persequabar in iudaeis supra multos coetanos meos in genere meo: abundantius aemulator existens patrum meorum traditionum. Cum autem placuit ei quae me segregauit ex utero matris meae: & uocauit per gratiam suam: ut reuelaret filium suum in me: ut euangelizarem illum in gentibus. Continuo non acquieui, carni & sanguini: neque ueni Hierosolymam ad antecessores meos apostolos: sed abi in Arabiam: & iterum reuersus sum Damascum. Deinde post annos tres ueni hierosolymam uidere Petrum: & mansi apud eum diebus quinquedecim. Alium autem apostolorum uidi neminem nisi Iacobum fratrem domini. Quae autem scribo vobis: ecce coram deo: quia non mentior. Deinde ueni in partes Syriae & Ciliciae. Eram autem ignotus facie ecclesijs iudeae quae erant in christo. Tantum autem auditum habebant: quoniam qui persequabatur nos: aliquando nunc euangelizat fidem: quam aliquando expugnabat. Et in me clarificabant dominum Iesum christum.

¶ In octaua sacri Ioannis.

VNicuique nostrum data est gratia. Iam exposita est supra in vigilia ascensionis domini nostri Iesu christi.

¶ In festo visitationis beate Marie virginis.

Benedixerunt illam omnes. Ex Libro Iudith vidua capite. xv. que verba de Iudith sunt dicta: & possunt virgini deipare accomodari.

In octavo die sancti Iohannis. Pauli ad Ephesios. Capite iij.

FRatres. Vnicuique nostrum data est gratia secundum mensuram donationis christi. & c. vt supra.

In die visitationis beate Marie virginis. Lectio libri Iudith. Capite. xv.

Benedixerunt illam omnes vna voce dicentes: tu gloria Ierusalem: tu letitia israel: tu honorificetia populi nostri: quia fecisti viriliter: & confortatum est cor tuum: eo quod castitatem amaueris. Ideoque manus domini confortauit te: & eris benedicta in eternum.

In octavo die Petri & Pauli. Ecclesiast. Cap. xliij.

Hisunt viri misericordie: quorum iusticie obliuionem non acceperunt. Cum semine eorum permanent bona: hereditas sancti nepotes eorum: & in testamentis stetit semine eorum: & filij eorum propter eos vsque in eternum manent. Generatio eorum & gloria eorum non derelinquetur. Corpora eorum in pace sepulta sunt: & nomina eorum viuunt in secula. Sapientiam eorum narrent populi: & laudem eorum pronunciet omnis ecclesia sanctorum.

Apollinaris martyris. Ad Theophrastum secunda. Cap. ij. & iij.

Charissime. Memor esto domini nostri Iesum christum resurrexisse. & c. vt supra.

Omnes qui exierant in occursum Iudith redeuntis ex victoria de Holoferne. Gloria: ornatum & decus. Viriliter. hostem nostrum occidendo. Confortauit te. id est. dedit tibi fortitudinem & robur. Benedicta in eternum. per famam & gloriam.

¶ In octaua Petri apostoli.

Hisunt viri misericordie. Ex libro Ecclesiastici capite. xl. iij. quibusdam tamen immutatis. Viri misericordie subaudi digni: aut quod in alios misericordes fuerunt. Per seuerat bonum. id est hereditas. In terra promissionis. hoc est gloria sempiterna. Propter illos. id est propter merita patrum. Non derelinquetur. quia manebit apud posteros illorum memoria. In pace sepulta sunt. cum spe resurrectionis. Viuent in secula. per illorum memoriam in hac vita & in futuro seculo.

¶ In festo Apollinaris martyris.

Memor esto domini nostri. Ex epistola ad Theophrastum secunda cap. ij. & iij. que iam exposita est supra in epistola Petri martyris.

EPISTOLAE

¶ In festo Germani episcopi.

Testificor coram deo. Ex epistola. ij. ad Timotheum cap. ij. In quo hortat apostolus Timotheum: vt doceat populum sub commissum instans do illorum doctrinam. & primo adiurat illum deum testem inuocando. Verbum. scilicet euangelicum. Opportune. audire cupientibus. Importune abnegantes audire. Argue. peccantes ex ignorantia. Obsecra. peccantes ex infirmitate. Increpa. verbis duris peccantes ex malicia. Erit tempus. ideo instandum esse dicit: antea quam veniat tempus quo non libenter audiet verbum domini. Prurientes auribus. idest audire cupientes. Iam delibor. idest paulatim consumor. Resolutionis. scilicet animae a corpore. Certamen certavi. predicacionis officium exercendo. In reliquo. In futuro. Corona iusticiae: quam nemo auferet a me.

¶ In festo Stephani prothomartyris.

Doctrinis varijs & peregrinis. Ex epistola ad hebreos cap. xiiij. In quo ostendit: quomodo hebrei habere se debent erga prelatos non bene de fide sentientes. Doctrinis varijs. scilicet suspectis & hereticis. Abduci. idest a recta fide duci. Gratia. idest lege gratiae: hoc est euangelio. Non escis. idest cibis quae praecipuntur in lege veteri. manducari siue non manducari. Habemus altare. idest crucem in qua oblatus est christus. Qui tabernaculo deseruiunt. idest veteris legis ministri. Quorum animalium. scilicet vituli & hirci: qui immolabantur in die expiationis. Cremantur. quia pro peccatis immolatio illa fiebat. Propter quod. idest quia extra castra cremabantur. Extra portam. s.

Germani episcopi. ad Timotheum. Capite. ij. &. iij.

Charissime. Testificor coram deo: & christo iesu qui iudicaturus est viuos & mortuos: & per aduentum ipsius: & regnum eius. Praedica verbum: instat oportune: importune argue: obsecra: increpa in omni patientia & doctrina. Erit enim tempus cum sana doctrina non sustinebunt: sed ad sua desideria coaceruabunt sibi magistros prurientes auribus: & a veritate quidem auditum auertent: ad fabulas autem conuertentur. Tu vero vigila: in omnibus labora: opus fac euangelista: ministerium tuum imple: sobrius esto. Ego enim iam delibor: & tempus meae resolutionis instat. Bonum certamen certavi: cursum consummaui: fidem seruauit. In reliquo reposita est mihi corona iusticiae: quam reddet mihi dominus in illa die iustus iudex. Non solum autem mihi: sed & his qui diligunt aduentum eius.

Stephani prothomartyris. Lectio ad Hebreos. Cap. xiiij.

Frateres. Doctrinis varijs & peregrinis nolite abduci. Optimum est enim gratia stabilire cor: non escis quae non profuerunt ambulanti in eis. Habemus altare de quo edere non habent potestatem: qui tabernaculo deseruiunt. Quorum enim animalium.

In loco caluarie extra urbem Ierusalem. Exeamus extra castra. id est extra legis obseruationes. Improperium (nam christo exprobatum est quod non obseruabat legem) Ciuitatem manentem. id est in qua manere semper debemus: vt in lege veteri. Futuram inquirimus. quæ per nouam legem acquiritur. Per ipsam. scilicet christum. Hostiam laudis. id est sacrificium subaui

malium infertur sanguis pro peccato in sancta per pontificem; horum corpora cremantur extra castra; ppter quod & iesus vt sanctificaret per suum sanguinem populum; extra portam passus est. Exeamus igitur ad eum extra castra: improperiū eius portantes. Non enim habemus hic manentem ciuitatem; sed futuram inquirim⁹. Per ipsam ergo offeram⁹ hostiam laudis semper deo. id est fructum labiorum confitentium nominis eius. Beneficentiæ autem & communionis nolite obliuisci. Talibus enim hostijs promeretur deus.

Sanctæ Mariæ de niubus.
Ecclesiast. Capite. xxiiij.

A B initio & ante sæcula creata sum; & vsq; ad futurum sæculum non desinam; & in habitatione sancta cor a ipso ministravi. Et sic in sion firmata sum; & in ciuitate sanctificata similiter requieui; & in ierusalē potestas mea. & radicaui in populo honorificato; & in partes dei mei hæreditas illi⁹. & in plenitudine sanctorum: detentio mea.

Transfiguratio domini. Lectio
Beati Petri apostoli
li. ij. Capite. i.

Fratres. Dabo autem operam & frequenter habere vos post obitum meum; vt horum omnium memoriam faciatis.

di deū. Beneficentiæ & communionis. id est beneficendi; & bonæ vestræ communioni. Promeretur. id est illum nobis uerere merere vt nobis benefaciat.

¶ In festo virginis Mariæ de niubus.

A B initio & ante sæcula creata sum. Ex libro ecclesiast. capite. xxiiij. In qua auctor loquitur de sapientia increata: hoc est de christo qui patri sapientia dicitur. Ab initio. non dicit temporis principium: quia pater filio cōtern⁹ est. Creata. id est preuisa quantum ad humanitatem. Non desinam. quia æterna est. Coram ipso ministravi. quia filio patris voluntatem semper fecit. In habitatione sancta. in congregatione iustorum. In sion & Ierusalem. id est in ecclesia vniuersali. scilicet militante & triumphante. Radicaui in. hoc est hereditatem meam fundavi. In populo honorificato. scilicet israelitico. hoc est christiano. Detentio mea. i. habitatio.

¶ In transfiguratione dñi.
Dabo autem operam & frequenter. Ex epistola Petri. ij. cap. i. Dabo operam. quæ sentio in stare obitu meum. Dabo operam. i. frequenter vos admonendo.

EPISTOLAE

Habere vos. Subaudi memoriam monitionum mearū. In doctas fabulas. sicut poetae & doctores falsi. Virtutem. scilicet faciendi miracula in doctri-
 nae confirmacionem. Et praescientiam. quam habuit christus homo ex diuini-
 tate. Speculatores. i. conspectores & testes illius magnitudinis scilicet in
 transfiguratione. Accipiens honorem. i. testamentum honoris & gloriae.
 Voce delapsa. descendens

te. A magnifica gloria. id est a deo patre. Huius-
 cemodi. i. qui sequitur. hic est filius. &c.

In monte sancto. qui co-
 gnominatur Thabor.

Matthaei. xvi. Propheta
 cum sermonem. Ex psal-
 mo. ij. scilicet dominus di-
 xit ad me filius meus tu.

Attendentes. id est con-
 sentientes prophetia. In
 caliginoso loco. id est in
 hoc mundo in quo vide-
 mus omnia per speculū
 in enigmate. Et lucifer.
 id est christus qui est lus-
 cifer & sol & lux.

In festo Cyrici Lar-
 gi & Smaragdi.

Rememoramini pri-
 stinos. Ex epistola
 Pauli ad Hebraeos
 capite. x. In quo ostendit
 apostolus ad haerendum
 esse deo per rationes des-
 mulcentes & mitigans
 res medicorum more: q
 post sectionem carnis in-
 quere leuia fomenta.
 Pristinos dies. qb9 estis
 ad finem conuersi & illu-
 minati. Sustinuistis &
 hoc dupliciter. vno mo-
 do facti speculum op-
 probrijs in propria per-
 sona. Altero modo. i. quā
 tum amici vestri talia su-
 stinent. Vinctis. id est in
 carcere positus. & in hoc
 amicia. Honorum vestre-
 rum. & hoc in vestra per-
 sona & familia.

Non enim in doctas fabulas secuti: notam
 fecimus vobis domini nostri Iesu christi
 virtutem & praescientiam: sed speculatores
 facti sumus illius magnitudinis. Accipiens
 enim a deo patre honorem & gloriam: vo-
 ce delapsa ad eum huiuscemodi a magnifi-
 ca gloria. Hic est filius meus dilectus: in quo
 mihi complacui: ipsum audite: & hanc vocē
 nos audiuius de coelo allatam: cum esse-
 mus cum ipso in monte sancto. Et habem9
 firmiorē propheticū sermonem: cui benefa-
 citis attendentes: quasi lucernae lucenti in ca-
 liginoso loco donec dies illucescat: & lucifer
 oriatur in cordibus vestris.

Cyrici Largi Smaragdi. Pauli
 Ad hebraeos. Capite. x.

Fratres. Rememoramini pristinos
 dies: in quib9 illuminati magnum cer-
 tamen sustinuistis passionum. Et in altero
 quidem opprobrijs & tribulationibus spe-
 ctaculum facti: in altero autem socij taliter
 conuersantium effecti. nam & vinctis cō-
 passi estis: & rapinam bonorum vestrorū
 cū gaudio suscepistis: cognoscētes vos ha-
 bere meliorem & manentē substantiā. No-
 lite itaq; amittere cōfidentia vestra: quae ma-
 gnā habet remunerationē. Patientia em̄
 vobis necessaria est: vt voluntatem dei faciē-
 tes: reportetis promissionem. Adhuc enim
 modicum aliquantulumq; qui ventur9 est
 veniet: non tardabit. Iustus autem meus
 ex fide viuūt.

Meliorē substantiā. id est diuitias cœlestes. Confidentiam vestram. id est firmam persecrantiā. Patientia. id est aduersitatum tolerantia. Voluntatem dei. obediētes illius voluntati. Modicum aliquātulumq; id est breue tempus restat. Qui venturus est. scilicet ad iudiciū. Sed iusti in iudicio finali uiuent. id est saluabunt. & sumptū est ex propheta. Agge cap. ij.

¶ In festo. s. Laurentij.

Sancti Laurentij, Ad Corinthios. ij. Capite. ix.

FRatres. Qui parce seminat. parce & metet; & qui seminat in benedictionibus; de benedictionibus & metet. Vnusquisq; prout destinauit in corde suo; non ex tristitia; aut ex necessitate. Hisarem autem datorem; diligit deus. Potens est enim deus omnem gratiam abundare facere in uobis; ut in omnibus semper omnem sufficientiam habētes abundetis in omne opus bonum; sicut scriptum est. Dispersit dedit pauperibus; iusticia eius manet in sæculum sæculi. Qui autem administrat semen seminanti; & panem ad manducandum præstabit; & multiplicabit semen vestrum; & auget in crementa frugum iusticiae vestre.

In vigilia assumptionis beatæ

Mariæ uirginis. Ecclesiastici. Capite. xxiiij.

EGo quasi uitis fructificauit suauitatem odoris; & flores mei fructus honoris & honestatis. Ego mater pulchre dilectionis & timoris; & magnitudinis; & sanctæ spei. In me omnis gratia uitæ & ueritatis; in me omnis spes uitæ & uirtutis. Transite ad me omnes qui concupiscitis me; & a generationibus meis adimplemini. Spiritus enim meus super mel dulcis; & hæreditas mea super mel & fauū. Memoria mea in generatione sæculorum. Qui edunt me; adhuc esuriunt; & qui bibunt me; adhuc sitient. Qui

Qui parce seminat. parce & metet. Ex. ij. epistola ad Corinthios. capite. ix. In quo apostolus ad beneficium Corinthios hortatur. Qui parce seminat. atq; ita qui parum dat; parum premium consequatur; & cōtratio. Vnusquisq; subaudi det. Prout destinauit. id est decreuit dare. Nō ex tristitia. scilicet dolens; gaudeat; aut ex necessitate; q̄a coactus. Omnē creaturam. id est uoluntatem faciendæ elemosynæ. Abundare facere. ut condoleatis de beneficiis; sicut scriptum est. Psal. cx. i. Iusticia eius; scilicet qui sic largitur.

Qui administrat semen. id est deus quidam uoluntatē beneficiendæ. Et panem præstabit. quia danti dabitur a deo. Multiplicabit. adhuc in similitudine seminandi & metendæ perstat.

¶ In vigilia assumptionis beatæ Mariæ uirginis.

EGo quasi uitis fructificauit. Ex libro Ecclesiastici. cap. xxiiij. Sapientia loquitur hoc in loco. sed uerba hæc posunt accommodari nostræ uirgini. Quasi uitis. q̄ iō alatum parilema; & hispanis parra dicit; q̄a parit fructus suos. Fructus. i. pulchritudinis.

EPISTOLAE

nam reciproca translatio est pulchri pro honesto: & honesti pro pulchro. Mater dilectionis & timoris. quae videtur contraria: neque se inuicem pati. sed semper miscendus amor timori & timor amori: quia alter alterum moderatur. Et magnitudinis in originali est agnitionis: quae habetur per contemplationem. Sanctae spei. scilicet beatitudinis futurae. In me. verba sunt sapientiae. Transite ad me.

pro cognitione & amore. A generationibus meis. id est illuminationibus ad intelligendum. Spiritus meus. id est degustatio mea bonitatis & sapientiae. Hereditas mea. quae est vita aeterna. Memoria mea. quia nunc debitor de meritis sanctorum. Qui dedit me. id est genuit me in hac vita. Esurient. id est in caelo saturari. Non confundet. id est in summi iudicis conspectu.

Qui operantur in me. id est secundum regulam doctrinae meae. Qui elucidat me. scilicet scripturam alius exponendo.

In die assumptionis. In omnibus requiem quaesivi. Ex libro ecclesiastici. cap. xxiii. ubi legitur. In his omnibus requiem quaesivi. scilicet hominibus. quia dixit tibi: deliciae meae esse cum filiis hominum. Requiem quaesivi. habetis ratio cum hominibus per gratiam. In hereditate domini. id est in quibus habebas dominus. & quos possidebat. Dixit mihi. id est quod sequitur. Qui creauit me. filius qui est pateris sapientia dicit de patre generante. nam hic creatus per genitum positus est. Tabernaculo meo. quia pater requiescit & complacuit sibi in filio. Et dixit mihi. pater dicit filio.

In iacob inhabitata. id est in populo christiano. Hereditare. id est hereditatem suam sige. Mitte radices. id est sere & plara. Ab initio & ante saecula. hoc est summe expositum est in festo Mariae de niuibus. usque ad locum illud quasi cedrus. ubi

audit me: non confundetur: qui operantur in me non peccabunt. Qui elucidant me: vitam aeternam habebunt.

In die assumptionis. Eccl. Cap. xxiii.

In omnibus requiem quaesivi: & in hereditate domini morabor. Tunc praecipit & dixit mihi creator omnium: & qui creauit me: requieuit in tabernaculo meo. & dixit mihi. In iacob inhabitata: & in israel haereditare: & in electis meis mitte radices. Ab initio & ante saecula creata sum: & usque ad futurum saeculum non desinam: & in habitatione sancta coram ipso ministravi. & sic in sion firmata sum: & in ciuitate sanctificata similiter requieui: & in ierusalem potestas mea: & radicaui in populo honorificato: & in partes dei mei haereditas illius: & in plenitudine sanctorum detentio mea. Quasi cedrus exaltata sum in libano: & quasi cypressus in monte sion. Quasi palma exaltata sum in Cadès: & quasi plantatio rosae in hierico. Quasi oliua speciosa in capis: & quasi platanus exaltata sum iuxta aquas. In plantis sicut cynamomum & balsamum aromatizans odorem dedi. Quasi myrrha electa dedi suauitatem odoris.

Decollatio sancti iohannis ad
Hebraeos. Capite. xi.

sapientia comparat se rebus pulcherrimis. Cedrus arbor cuius materiae & odorifera Libano, qui est mos in terra Palaestina & Phoenice. Cypressus in sion monte quoque Hierosolymae coniunctus. Cadea non illa quae est in deserto cognominata Barug; sed alia quae cecidit in forte tribus iuda. In Hierico urbe non longe ab hierosolymis. Quasi platanus, arbor dicta a foliorum

Fratres. Sancti ludibria & verbera experti: insuper & vincula: & carceres. &c. ut supra.

Natiuitas Mariae. Proverb. Cap. viij.

Dominus possedit me in initio viarum suarum antequam quicquam faceret. &c. ut supra.

Exaltatio sanctae crucis. Beati Pauli ad Philipenses. Capite. ij.

Christus factus est pro nobis obediens usque ad mortem; mortem autem crucis. &c. ut supra.

Sancti Matthei, Ezechielis prophetae. Capite. j.

Similitudo vultus quattuor animalium, facies hominis & facies leonis a dextris. &c. ut supra.

Michaelis archangelus. Lectio libri Apocalypsi. Ioannis apostoli. Cap. i.

In diebus illis. Significauit deus quae oportet fieri cito: loquens per angelum suum seruo suo Ioanni, qui testimonium perhibuit verbis dei; & testimonium iesu christi: quae cuncti viderunt. Beatus qui legit & audit verba prophetiae huius: & seruat ea quae scripta sunt. Tempus prope est. Ioannes septem ecclesias quae sunt in Asia. Gratia vobis & pax semper & quiescat

latitudine nobis tamen ignota. In plateis, ubi huiusmodi odoramentis puta balsamum & myrrha venduntur.

In festo decollationis Ioannis baptiste.

Sancti ludibria & verbera. Ex epistola ad Hebreos. cap. xi. iam exposita est in festo Fabiani & Sebastiani.

In natiuitate beate Mariae virginis.

Dominus possedit me. iam exposita est in festo conceptionis eiusdem deiparae virginis.

In festo exaltationis sanctae crucis.

Christus factus est pro nobis obediens. Ex epistola ad philipenses. cap. ij. sed iam exposita est super in dnica quae inscribitur in ramis palmarum.

In festo sancti Matthei.

Similitudo vultus quattuor animalium. iam exposita est in festo Marci euangeliste.

In festo sancti Michaelis archangelus.

Significauit deus quae oportet. Ex apocalypsi Ioannis cap. i. nam sic incipit liber ille. Apocal. Iesu christi: quae

dedit illi deus palam facere seruis suis: quae oportet fieri cito: & significauit michi angelus suus seruo suo Ioanni. Sed eorum notandum sicut eorum mutauit ordinem: & pauca verba dicens. Significauit deus, id est quod signa ostendit. Quae oportet fieri cito: quae ad statum ecclesiae futurum pertinet. Per angelum suum. Michaelis. ut scribitur officium eius eorum notator. Testimonium perhibuit in principio sui euangelii.

EPISTOLAE

Quicumq; vidit, nam pro familiaritate omnibus interfuit. Prope est, vt omnia compleantur, quae hic sunt scripta. Gratia & pax saluationis epistolaris verba sunt. Ab eo quia, quo mittitur salus. Qui erat & venturus est, p hoc dei aeternitas designatur. A septem spiritibus, id est ab vniuersitate angelorum, Paternae gloriae, vt patet in toto euangelij discursu. Primogenit⁹ mortuorum, qui ab apostolo Paulo dicitur primicie dormientiu. Princeps regum terrae, quia illi est data omnis potestas in caelo & in terra. Matthei ultimo.

In vigilia omnium sc^or^u.

Ecce ego Ioannes vidi. Ex apocalypsi Ioannis, capite. v. In originali habetur: & vidi: & ecce in medio throni. Agnum, id est christum in medio ecclesiaru. Tanquam occisum, quia cori die in ecclesia immolati. Cornua septem, id est septem potestates, quas etiam spiritus septem dixit propter septem dona. Missi in omnem terram, id est in omnes homines. Et venit, id est agnus. Cum aperisset librum, ad reuelandum futurum ecclesiae statum. Ceciderunt, adorantes agnum. Citharas & phialas, p quas (vt ipse exponit) significatur orationes sanctorum. Canticum nouum, id est testamentum nouum pertinens. Deo nro regni, id est regni participes. Sacerdotes, id est hostias laudis deo offerentes. Super terram, id est in caelo. Milia millium, id est decies centum millia, sic in Daniele, milia millium ministrabant ei. Virtutes & diuinitate, &c. oia ista xps habuit ante passionem pter corporis glorificationem.

& qui venturus est; & a septem spiritibus qui in conspectu throni eius sunt; & a Iesu christo q est testis fidelis primogenit⁹ mortuorum; & princeps regum terrarum dilexit nos; & lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo,

In vigilia omnium sanctorum. Apocalypsis Ioannis ap^li. Cap. v.

Ecce ego Ioannes vidi in medio throni & quatuor animalium: & in medio seniorum agnum stantem tanquam occisum habentem cornua septem: & oculos septem; qui sunt septem spiritus dei, missi in omnem terram. Et venit & accepit de dextera sedentis in throno librum; & cum aperisset librum; quatuor animalia & viginti quatuor seniores ceciderunt coram agno habentes singulas citharas & phialas aureas plenas odorem torum, quae sunt orationes sanctorum; & cantabant canticum nouum, dicentes. Dignus es domine accipere librum; & aperire signacula eius; quoniam occisus es; & redemisti nos deo in sanguine tuo ex omni tribu; & lingua; & populo; & natione; & fecisti nos deo nostro regnum & sacerdotes; & regnabimus super terram. Et vidi & audiui vocem angelorum multorum in circuitu throni; & animalium & seniorum; & erat numerus eorum milia millium dicentium voce magna. Dignus est agnus qui occisus est accipere virtutem; & diuinitatem; & sapientiam; & fortitudinem; & honorem; & gloriam; & benedictionem in saecula seculorum, Amen.

In die. Lectio apocalyp. Ioannis
Apostoli. Capite. vij.

ECce ego Ioannes vidi alterum ange-
lum ascendentem ab ortu solis. habē-
rem signum dei viui; & clamauit voce ma-
gna quatuor angelis: quibus datum est nō
cerere terrā & mari: dicēs Nolite nocere ter-
rā & mari: neq; arborib⁹; quoad usq; signe-
mus seruos dei nostri in frō^{re} useorum. &
& audiuit: numerum signatorum centū qua-
draginta quatuor millia signati: ex omni tri-
bu filiorum israel. Ex tribu iuda; duodecim
millia signati. Ex tribu rubē: duodecim mil-
lia signati. Ex tribu gad: duodecim millia si-
gnati. Ex tribu asser: duodecim millia signati.
Ex tribu neptalim. duodecim millia signati.
Ex tribu manasse: duodecim millia signati.
Ex tribu simeon: duodecim millia signati.
Ex tribu leui: duodecim millia signati. Ex
tribu isachar: duodecim millia signati. Ex tri-
bu zabulon: duodecim millia signati. Ex tri-
bu ioseph: duodecim millia signati. Ex tribu
beniamin: duodecim millia signati. Post hęc
vidi turbam magnā: quam diu numerare ne-
mo poterat ex omnibus gentibus; & tribu-
bus & populis & linguis: stantes ante thro-
num & in cōspectu agni amicti stolis albis:
& palmæ in manibus eorū. & clamabāt vo-
ce magna; dicentes. Salus deo nostro qui se-
det super thronum & agno. & omnes ange-
li stabant in circuitu throni & seniorum &
quatuor animalū. & ceciderunt in conspe-
ctu throni in facies suas: & adorauerunt do-
minum: dicentes amen. Benedictio & claritas & sapientia & gratia
& rñactio: honor: virt⁹: & fortitudo deo nro in secula seculorū. Amē.
Facundi & Primitiui. Lectio ad Corin. ij. Capite.

In die omnium sanctorū.
Ecce ego Ioannes vi-
di alterum angelū.
Ex apocalyp. p. Ioa-
nis cap. vij. per hunc An-
gelum intelligitur Con-
stantin⁹ imperator. Signū
dei viui. id est crucem, in
qua Maxentium impe-
ratorū multum superauit. nā
anteq; cum hoste consi-
geret. vidit in celo cruce
atq; angelum dicentē
sibi. Constatine in hoc
signo vinctes. Nocere ter-
rā & mari. id est christia-
nis habitantibus orbem
terræ: & in suis adiacētē
b⁹. Et audiuit numerum
signatorū. Ex vna quacq;
tribu (hoc est filiorū Is-
rahel) erant duodecim mil-
lia signatorum: & quia
duodecim erāt filij: ex ore
scit summa centum qua-
draginta quatuor mil-
liū. nam duodecies duo-
decim mille eādem sum-
mam reddat. Ex tribu iu-
da. Qui & si quare fuit
in ordine nascēdi: prim⁹
ponitur hoc loco. quia
ex hoc pendet christi ge-
nealogia. Cetera patent
vsq; ad locum illum. Vi-
di turbam magnam. scit
cet martirum. Amicti
stolis albis. propter anti-
mā gloriā. Palmæ in
manibus. q̄ sunt insignia
victoriæ. Alia patēt.

¶ In festo Facundi
& Primitiui.

EPISTOLAE

Benedictus deus & pater domini. Ex epistola secunda ad Corinthios cap. i. & est initium epistolae post salutationem positam. Benedictus deus. modus est agendi gratias deo. Pater misericordiarum. i. auctus a nobis omnem miseriam. Possimus ipsi consolari. scilicet verbo & exemplo. Per exhortationem, proponendo eis premium aeternum. Exhortatur. ex deponenti verbo.

fecit comune. Passiones christi. id est tribulationes quae in xpi capite inciperunt. In nobis. i. apostolis ad quos quasi a capite sunt derivatae. Pro vestra exhortatione & salute: totum hoc accedit ad utilitatem vestram. Siue consolamur. & a deo; & hoc quasi per accedit ad consolationem vestram.

In festo plurimarum virginum.

De virginibus praecipit non habere. Ex prima ad Corinthios epistola cap. vij. ubi postea quasi agit de matrimonio: dat consilium de virginibus. dicens quod non habet a deo praecipitum quod de necessitate salutis sit virginicas. Consilium deo. quia virginitas praeponeitur nuptijs: & semper meliora sunt appetenda. misericordiam consecutus. unde habeo consilium dandi auctoritatem. Hoc bonum esse. scilicet virginitatem. & posuit bonum propeius. Propter necessitatem. quae manet ducentibus uxorem. Noli querere. i. uxorem (si modo potes continere te) quod est melius quam matrimonium: sicut virginitas: quam continentiam. Tribulationem carnis. quae sunt in anxietate matrimonio constituti. Vobis pro. i. promitto vobis: vt possitis ducere uxores.

Fratres. Benedictus deus & pater domini nostri iesu christi: pater misericordiarum & deus totus consolationis: qui consolatur nos in omni tribulatione nostra: vt possim? & ipsi consolari eos qui in omni pressura sunt per exhortationem qua exhortamur: & ipsi a deo. Quonia sicut abundant passiones christi in nobis: ita & per christum abundat consolatio nostra. Siue autem tribulamur pro vestra exhortatione & salute: siue consolamur pro vestra consolatione: siue exhortamur pro vestra exhortatione & salute: quae operatur tolerantiam earundem passionum: quas & nos patimur: vt spes nostra firma sit pro vobis. Scientes quoniam sicut socij passionum estis: sic eritis & consolatiois in xpo iesu domino nostro.

In natali plurimarum virginum.
Ad Corinthios. i. Cap. vij.

Fratres. De virginibus praecipit dominus non habere: consilium autem deo: tantquam misericordiam consecutus a domino: vt sim fidelis. Existimo enim hoc bonum esse propter instantem necessitatem: quoniam bonum est homini sic esse. Alligatus es uxori: noli querere uxorem. Si autem iaceperis uxorem: non peccasti. Et si nupierit virgo: non peccavit. Tribulationem tantem carnis habebunt huiusmodi. Ego autem vobis parco. Haec itaque dico fratres: tempus breue est. Reliquum est: vt & qui habent uxores: tanquam non habentes sint: & qui stent: tanquam non stentes. & qui gaudent: tanquam non gaudentes. Et qui

Tanquam non habentes. id est non insensit sint rebus mundi: sed spiritualiter viuunt. Qui sicut in opere matrimonij. Non sicut. id est parentes reserendo: & sic de alijs. Diuisus est. seruans mundo & deo. Inupta. id est continens vidua. Virgo que non nupsit.

emunt; tanquam non possidentes. Et qui vti sunt hoc mundo; tanquam non vtantur. Præterit enim figura huius mundi. Volo autem vos sine sollicitudine esse. Qui sine vxore est; sollicitus est que domini sunt; quomodo placeat deo. Qui autem cum vxore est; sollicitus est que sunt mundi; quomodo placeat vxori; & diuisus est. Et mulier innupta & virgo; cogitat que domini sunt; vt sit sancta corpore & spiritu.

De Trinitate. Ad Corinthios. ij. Capite. xij.

FRATRES. In domino gaudete; perfecti estote; exhortamini; idem sapite; pacem habete; & deus pacis & dilectionis erit vobiscum. Salutate inuicem in osculo sancto. Salutant vos omnes sancti. Gratia domini nostri iesu christi; & charitas dei; & communicatio sancti spiritus sit cum omnibus vobis amen. In christo iesu domino nostro.

De angelis. Lectio libri Apocalyp.
Ioannis apostoli. Capite. xix.

IN diebus illis. Dixit mihi angelus. Scribe. Beati qui ad cenam nuptiarum agni vocati sunt. Et dixit mihi. Hæc verba dei vera sunt. Et cecidi ad pedes eius; vt adorarem eum. Et dixit mihi. Vide ne feceris. Conseruus enim tuus sum; & fratrum tuorum habentium testimonium iesu. Deum adora.

Sancti spiritus. Actuum apostolorum. Capite. viij.

IN domino gaudete.
Ex epistola ad Corinthios. ij. capite. xij. In originali habetur. de cetero fratres gaudete. & est clausula eiusdem epistolæ. in qua consolatur persistentes in doctrina fidei. Gaudete. quod est proprium illorum qui bene agunt. Exhortamini inuicem vos ad benedendum excitare. Idem sapite. id est de domino sentite. Pacem habete. quam dominus nos habere precipit. Osculo sancto. quod est signum vniõis siue vnanimitatis. Omnes sancti. scilicet qui sunt mecum. Gratia domini. de qua Ioannis primo. Plenus gratia & veritate. Charitas dei. scilicet patris; qui est principium amoris. Communicatio sancti spiritus. quia per ipsum fit omnium bonorum communicatio.

De angelis.

Dixit mihi angelus. Scribe. Ex apostoli Ioannis Apocalypsi. capite. xix. Scribe. subaudi ad futuram rei memoriam nota. Vocati sunt. per fidem charitate informatam. Vera sunt. quia nihil falsum a deo procedit. Vide ne feceris. non proicete angelum se adorari ab homine cuius naturam verbum diuinum assumpsit. Deum adora. non angelum; scilicet.

EPISTOLAE

In festo sancti spiritus.

Cum audissent apostoli qui erant hierosolymis. Iam supra exposita est feria tertia post festum pentecostae.

In festo sancte crucis.

Christus factus est pro nobis obediens. Iam exposita est supra in dominica i ramis palmarum.

Pro postulanda pace.

Nolite esse prudentes apud vosmet ipsos. Ex epistola

ad Romanos cap. xij. In quo romanos monet ne sint imprudentes arrogando sibi virtutes quas non habent. Apud vosmet ipsos. id est non revera: sed opinione vestra. Non malum pro malo. hoc tubet christiana religio. Defendentes. id est resistentes volentibus vos offendere. Scriptum est Deut. xxxij. Mihi vindictam subaudi retribuite. Ego retribuam: id est viciscam quod in vos fuerit commissum. Carbores ignis. quonia ex inimico facies illum tribuam. Vinci a malo. id est incidere in illius odium. Sed vince in bono malo. i. in tentationes impellentes ad iram quae est vindictae appetitus.

Pro congregatione.

Succincti lumbos metis vestrae. Ex prima Petri epistola. cap. i. In quo apostolus regeneratos inducit ad castitatem & mundiciam. Succincti lumbos. id est casti corpore & mente. Sobrii. victu & vestitu. Perfecti in omni virtute. Gratia. per quam speratis gloria. In revelatione. id est per revelationem. Obediens

In diebus illis. Cum audissent apostoli qui erant in hierosolymis: garece. &c. ut supra.

Sanctae crucis. Lectio Pauli ad Philipenses. Cap. ij.

Fratres. Christus factus est pro nobis obediens usque ad mortem; mortem autem crucis. &c. ut supra.

Pro postulanda pace. Lectio ad Romanos. Capite. xij.

Fratres. Nolite esse prudentes apud vosmet ipsos. Nulli malum pro malo reddentes; providentes bona non tantum coram deo; sed etiam coram omnibus hominibus. Si fieri potest quod ex vobis est: cum omnibus hominibus pacem habentes. Non vosmet ipsos defendentes charissimi; sed date locum irae. Scriptum est enim. Mihi vindictam & ego retribuam: dicit dominus. Sed si esurierit inimicus tuus; ciba illum: si sitit potum daili. Hoc enim faciens: carbones ignis congreges super caput eius. Noli vinci a malo; sed vince in bono malum.

Pro congregatione. Lectio beati Petri. apostoli. i. Capite i.

Charissimi. Succincti lumbos metis vestrae: sobrii; perfecti: sperate in ea quae offertur vobis gratiam in revelatione Iesu Christi quasi filii obedientiae: non configurati prioribus ignorantia vitae desiderijs. sed secundum eum quod vocavit vos sanctum. ut & ipsi sancti in omni conversatione sitis. Quia scriptum est. Sancti eritis: quoniam ego sanctus sum; dominus deus vester.

tie. in'obseruatione legis. Non configurati. idest conformati. Sanctum. i. deū. Sancti situs. idest sanctitatis illi? imitatores. Scriptū est. Leuitici. xix.

¶ Pro familiaribus.

Si prœoccupatus fuerit homo. Ex epistola ad Galatas cap. vi. In quo inducit illos ad patientiam & mutuam tolerantiam. Prœoccupatus. aliquid turbatione animi.

Pro familiaribus. Lectio Pauli ad Galatas. Capite. vi.

FRatres. Si prœoccupatus fuerit homo in aliquo delicto; vos qui spirituales estis huiusmodi instruite in spiritu lenitatis; considerans te ipsum; ne & tu tēteris. Alter alterius onera portate; & sic adimplebitis legem christi.

Pro quacūq; tribulatione. Lectio Hieremiæ prophetæ. Cap. xiiij.

Si iniquitates nostræ contēderint contra nos dñe; libera nos quæsumus; fac propter nomen tuū; quoniam multæ sunt auersiones nostræ; Tibi peccauimus expectatio israel; saluator noster in tempore tribulationis. Tu autē in nobis es domine; & nomen sanctū tuū inuocātū est super nos; ne derelinquas nos domine deus noster.

Pro pluuia. Lectio libri Leuitici. Cap. xxvi.

In diebus illis. Dixit dñs ad Moysen. Si in præceptis meis ambulaueritis. &c. ut sup.

Pro sacerdote. Beati Pauli ad Timotheum. i. Capite. i.

Charissime. Fidelis sermo & acceptio dignus; quia christus Iesus uenit in hunc mundum peccatores saluos facere; quorū primus ego sum. Sed iō misericordiam cōsecutus sum; ut in me primū ostēderet oēm patientiā; ad informationē eorū qui credituri sunt illi in uitā aeternā. Regi autē seculorū immortalī; inuisibili; soli deo honor & gloria in secula seculorū. Amē.

quæ turbatione animi. Qui spirituales. i. sapientiores. Spiritus lenitatis. reducendo ad mansuetudinem. Considerans te ipsum. idest propriam fragilitatem. Tu tēteris. i. in similitudine peccatione incidās. Alter alterius onera. i. infirmitates mutuas sufferendo.

¶ Pro tribulatione quacūq;.

Si iniquitates nostræ contēderint. Ex Hieremiæ propheta capite. xiiij. deprecatio est prophetae populo condolentis. Contēderint. idest fuerint contra nos. Fac propter nomē tuū. idest secundū tuam misericordiam. Auersiones. scilicet a te: siue a uia recta sicut cōuersio est ad deum & uiam rectam. Expectatio israel. idest in quo solo habem⁹ oēm spem nostram. & paucis uerbis interpositis subdit. Tu autem in nobis es domine. hoc dicit: quia in tēplo erat propiciatorium: quasi dei sedes.

¶ Pro pluuia.

Dixit dñs ad Moysen. Si in præceptis meis. Ex leuitico. cap. xxvi. iam exposita est in uigilia trinitatis.

¶ Pro sacerdote.

Fidelis sermo & acceptio. i. ad Timotheū cap. i. F. q.

EPISTOLAE

delis sermo, id est verus & dignus. Acceptionis, i. qui ab audientibus accipitur. & subdit sermonem. Ego primus, ex persecutore factus apostolus. Ostenderit patientiam, reuocando me ab actu persequendi. Qui creditus est sunt, vt nemo de speret ex peccatis reduci posse ad gratia: propter quod agens gratias: concludit, Regi seculorum, &c.

¶ Pro auertenda pestilentia.

Immisit dominus pestilentiam. Ex secundo Regū capite, xxixj. In quo ponitur pestilentia quam immisit dominus in israel: propter peccatum Dauid: quod iussit populo numerari. Ad tempus constitutum a deo, a Dan vsq; ad Bersebee qui erant termini longitudinis iudeæ. Aream areuna Iebusei, quia hic areuna non erat iudeus: sed Iebuseus, i. ex illorum genere qui ante regnum Dauid habitabant Ierusalem: qui alio nomine vocabatur Orisan. Gad propheta, quia tempore regni Dauid prophetauit.

¶ Contra ecclesie persecutores.

Miserere nri deus omnium. Ex Ecclesiast. libro capite, xxxvi. In quo ponitur oratio auctoris huius operis: & potest esse oratio prelati cuiuscumque specialiter, dicens. Miserere nostri deus omnium, per creationem. Respice nos, qui sumus populus tuus peculiaris. Lucem, id est consolationem in tenebris nostris: retributionum. Immitte timorem tuum, actiue pro terroribus. Magnalia tua, que fecisti pro nobis contra illos. Alleua

Pro auertenda epidimia. Lectio Regum, ij. Capite, xxiiij.

In diebus illis, Immisit dominus pestilentiam in israel de mane vsq; ad tempus constitutum: mortui sunt a Dan vsq; ad Bersebee septuaginta millia virorum. Cunctę extenderit manum suam angelus domini super Ierusalem; vt disperderet eam: misertus est dominus super afflictionem eorum. Et dixit angelo percutienti populum: sufficere ne contine manum tuam. Erat autem angelus domini stans super aream areuna Iebusei. Dixitq; Dauid ad dominum: cum vidisset angelum percutientem populum. Ego sum qui peccaui: & qui inique egi; isti qui oues sunt quid fecerunt? Obsecro te domine vt auertatur manus tua contra me: & contra domum patris mei. Venit autem Gad propheta Dni ad Dauid in die illa. Et dixit ei. Ascende; & construe altare domino in aream areuna Iebusei. Et ascendit Dauid iuxta sermonem Gad: quem praeceperat dominus omnipotens.

Contra persecutores ecclesie.

Ecclesiastici, Capite, xxxvi.

Miserere deo omnium: & respice nos: & ostende nobis lucem miserationum tuarum: & immitte timorem tuum super gentes quæ non exquisierunt te; vt cognoscant quia non est deus nisi tu: vt enarrant magnalia tua. Alleua manum tuam, super gentes alienas: vt videant potentiam tuam.

manum. p. grana. nā qui tacit telum vt ferat: manū elleuat: deinde grauat.
 Sanctificatus in nobis. colentibus te: quem illi blasphemant. Magnificaberis in eis. id est laudaberis: quia illos nobis subācies. Vt cognoscāt te. ostendendo fauorem tuū pro nobis cōtra illos. In noua signa. scilicet quæ fecisti pro nobis cōtra ægyptios. Inmuta mirabilia. vnum post aliud signum faciedo. Magnifica manū.

Sicut enim in conspectu eorum sanctificatus es in nobis: sic in conspectu nostro magnificaberis in illis: vt cognoscant te sicut & nos cognouimus: quoniam nō est deus præter te domine. Innoua signa: & immuta mirabilia. Glorifica manum & brachiū dextrū. Excita furorem: & effunde iram. Extolle aduersarium: & afflige inimicum. Festina tempus: & memento finis: vt renarent mirabilia tua domine deus noster.

Pro infirmis. Lectio Iacobi apostoli. Capite. v.

Charissimi, Tristatur aliquis vestrum: Coret æquo animo: & psallat. Infirmatur quis in vobis: inducat presbyteros ecclesie & orent super eum: vngentes eum oleo in nomine domini. Et oratio fidei saluabit infirmum: & alleuiabit eum dominus. Et si in peccatis sit: dimittetur ei. Confitemini ergo alterutrum peccata vestra: & orate pro inuicem: vt saluemini.

Pro defunctis. Lectio libri Apocalyp. Ioannis apostoli. Capite. xiiij.

In dibus illis. Audiuī vocem de celo dicentem mihi. Scribe: beati mortui qui in domino moriuntur. A modo enim iam dicit spiritus: vt requiescant a laboribus suis. Opera enim illorum sequuntur illos.

Lectio libri Machabeorum. ij. Capite. xij.

id est irā tuā in illos mōstra. Extolle aduersariū. id est extra fines nostros pone. Festina tēpus. illorū punitionis: & nostræ liberationis. Finis. s. a te cōstituti & promissi de aduentu messie.

¶ Pro infirmis.

Tristatur aliquis vestrum? Ex epistola Iacobii capite. v. Tristatur. i. est in tristitia: aut in morbo. Oret æquo animo. id est trāquillo & hilari. Psallat. canet & non solum oret. Infirmatur morbo i quo dubitatur de vita. Vngentes. hinc porissimum habet originem vñtionis sacramētū. Alleuiabit. nisi aliud expediret potius infirmo quod solus deus scit. In peccatis. venialibus.

Confitemini. hinc quoque institutum est cōfessionis & poenitentiæ sacramētū.

¶ Pro defunctis.

Audiuī vocē de celo. Ex Apocalyp. Ioannis cap. xiiij. In quo arguitur de peccatis illorum qui in martyrio aut cōfessione domini moriuntur. Scribe de re notabili & diuina memoria hoc dici solet. A modo. i. iam siue cito: vt sit a modo: si ad modicum. Spiritus sanctus. cum patre & filio quoniam est unus. A laboribus suis. &

EPISTOLAE

fruantur æterna quiete. Opera illorum. i. merces suorum operum quemadmodum & malorum operum suos autores. Vergilius. quisque suos parimur maneat.

V Ir fortissimus iudas collatione facta. Ex. ij. Machabæorum capit. xij. In quo manifeste ostenditur resurrectionis spes: & quod elemosina facta pro mortuis mirum in mundum illis pdest. Iudas cognomēto Machabæus: quod interpretatur pugnator: hebraice asmonat. Collatione facta. ex ea pecunia quæ quisque conculit. Drachmas argenti. drachma genus monetæ quod appendit sexdecimam partem unciæ. hoc est dimidium nostri nummi argenti. Mortuorum. qui in bello ceciderat quod gestum est cum duobus antiochi. Cum pietate. i. pro religione. Optimam gratiam. i. mercedem.

¶ Alta pro defunctis.

Nolumus vos ignorare de dormientibus. Ex epistola ad Thessalios. i. cap. iij. In quo eos reprehendit. qui mortuos nimis lugent: cum sit omnibus resurrectio spes quæ bene sentiunt de religione. Spem non habent. s. resurrectio. Si credimus. hoc argumentum saepe vult Paulus ad probandum resurrectionem: quod Christus. s. resurrectus. Quod si nos credimus: & resurrectionem quoque credimus. Adducet cum eo. ad vitam æternam. In hoc domini. i. ex parte domini quod nobis hoc revelavit. Residui sumus. a patribus nostris tam mortuis. Non puenimus. quia omnes simul resurgemus. In iussu. id est subaudiendo his verbis.

In diebus illis. Vir fortissimus iudas collatione facta: duodecim millia drachmas argenti misit hierosolymam: offerri eas sibi pro peccatis mortuorum: in iste & religiose de resurrectione cogitans. Nisi enim eos qui ceciderat resurrecturos speraret: superfluum videretur & vanum orare pro mortuis. Sed quia considerabat quod hi qui cum pietate dormitionem acceperant: optimam haberent repositam gratiam. Sancta ergo & salubris est cogitatio pro defunctis exorare: ut a peccatis solvantur.

Lectio beati pauli ad Thessalios
nicensis. i. Capite. iij.

¶ Alta pro defunctis.

Fratres. Nolumus vos ignorare de dormientibus: ut non contristemini sicut & ceteri qui spem non habent. Si enim credimus quod Iesus mortuus est & resurrexit: ita & deus eos qui dormierunt per Iesum adducet cum eo. Hoc enim vobis dicimus in verbo domini quia nos qui vivimus: qui residui sumus in adventu domini non præueniemus eos qui dormierunt. Quoniam ipse dominus in visum: & in voce archangelis: & in tuba dei descendet de caelo: & mortui qui in Christo sunt: resurgent primi. Deinde nos qui vivimus qui relinquimur: simul rapiemur cum illis in nubibus obviam Christo in aera: & sic semper cum domino erimus. Itaque consolamini invicem in verbis istis.

Surgite mortui venite ad iudicium. Archægeli, scilicet Michaelis, In tuba. quæ vox erit quasi tubæ cuiusdã quæ ad omnes perveniet. Mortui in christo. id est qui crediderunt. Resurgent primi. respectu nostri. qui vivimus in illius fide. Qui relinquimur. In vita. Rapimur cum illis. sentire videtur apostolus. q̄ illi qui in die iudicij vivent. nō morientur. sed cū suscitatis rapiet. Obviã x̄po. veniet ad iudiciũ. Cōsolamini. i. in hac solitudine mortuorū: cōsolamini vos invicē. cū spe resurrectionis.

Beati Pauli ad Corin̄. i. Cap. xv.

FRatres. Christus resurrexit a mortuis: primiciã dormientium. Quoniã quidem &c. v̄t̄ supra.

Beati Pauli ad Corin̄. i. Cap. xv.

FRatres. Ecce mysterium vobis dico. Omnes quidem resurgemus: sed nō omnes immutabimur. In momento: in ictu oculi; in novissima tuba. Canet enim tuba; & mortui resurgent incorrupti: & nos immutabimur. Oportet enim corruptibile hoc induere incorruptionem: & mortale hoc induere immortalitã. Cum aut̄ corruptibile hoc induerit incorruptionē: & mortale hoc induerit immortalitã: tũ fiet sermo qui scriptus est. Absorta est mors in victoria. Vbi est mors victoria tua? Vbi est mors stimulus tuus? Stimulus autē mortis; peccatũ est. Virtus vero peccati lex. Deo autem gratias: qui dedit nobis victoriam: Per iesum christum dominum nostrum.

novissima tuba. id est voce quã dicit christus, surgite mortui. Incorrupti. id est sine membrorum diminutione. Et nos immutabimur. scilicet de corruptione ad immortalitatem. Corruptibile hoc. id est naturam humanam: resurgere incorruptibilem. Induere immortalitatem. id est in meliorem statum mutationem. Sermo qui scriptus est. Osee. iij. Absorta est mors in victoria. in hebreo ero mors tua o mors. Vbi est mors victoria tua? quã prosternebas oēs. quasi dicat. nã s̄ge. et stimulus tuus. i. peccatũ quõ erat mortis causa. Virtus peccati lex. quia peccatũ magis viguit ex lege. dando. scilicet peccandi occasionem. Deo autem gratias. sagamus.

¶ Alia pro defunctis.

CHristus resurrexit a mortuis. Ex prima ad corinthios. epistola. cap. xv. Exposita est Feria quarta post dominicam in albis.

¶ Alia pro defunctis.

ECce mysterium vobis dico. Ex epistola prima ad Corinthios capite. xv. In quo agitur de mysterio resurrectionis. Ecce mysteriũ. id est rem magnam, atq; ad intelligendum difficilem. Omnes. id est boni & mali. Non omnes immutabimur. de statu scilicet corporalitatis & spũalitatis per dotes corporis. In momento. s. fiet resurrectio. In ictu oculi. i. in instanti. s. quo clauditur aut aperitur oculus. In

EXPLICIUNTUR EPISTOLAE BEATORVM

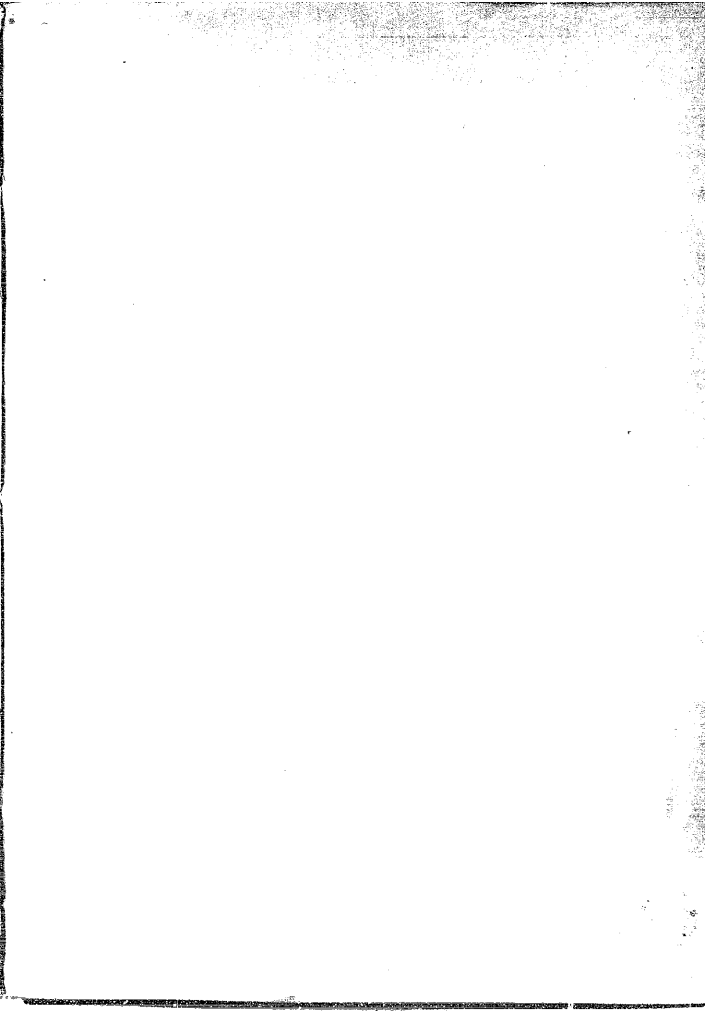
Pauli; Petri; Iacobi; & Ioannis. Atque etiam ex
Prophetis quæ in ecclesia per anni circulum
cantantur; non incuriose castigatæ; punctis;
dispunctæ; & ad ipsum Antonij
Nebrissen. protypum redactæ,
Nunc demum apud Indytam
Garnatam typicæ ex
cussioni tradite.

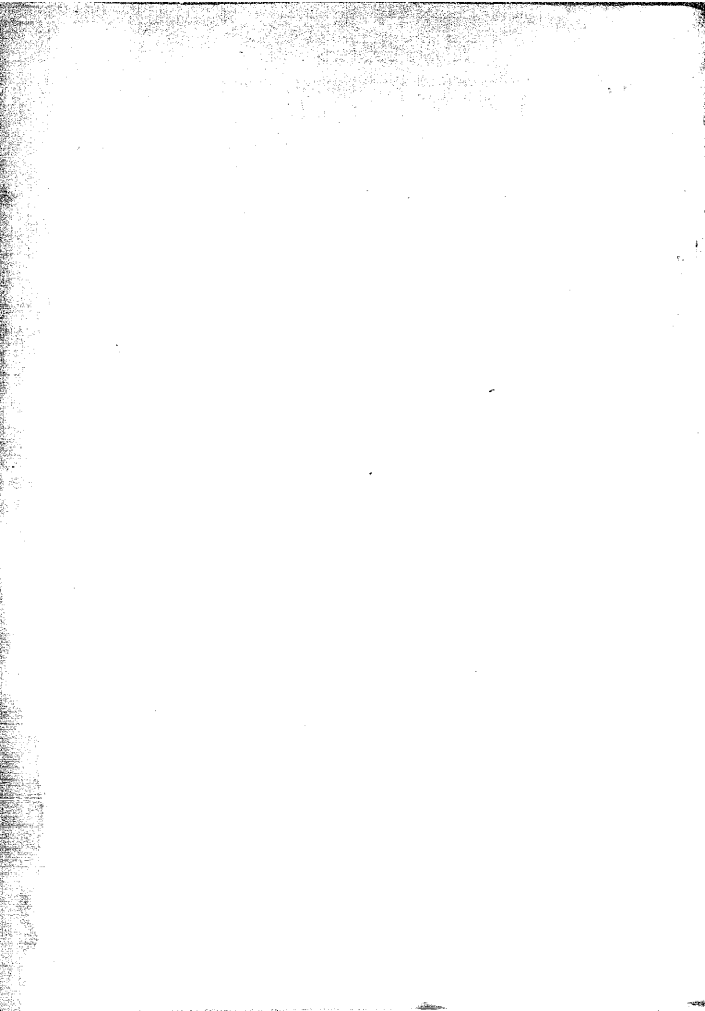
Idus Iunij, Ann. M. D. XXXV.

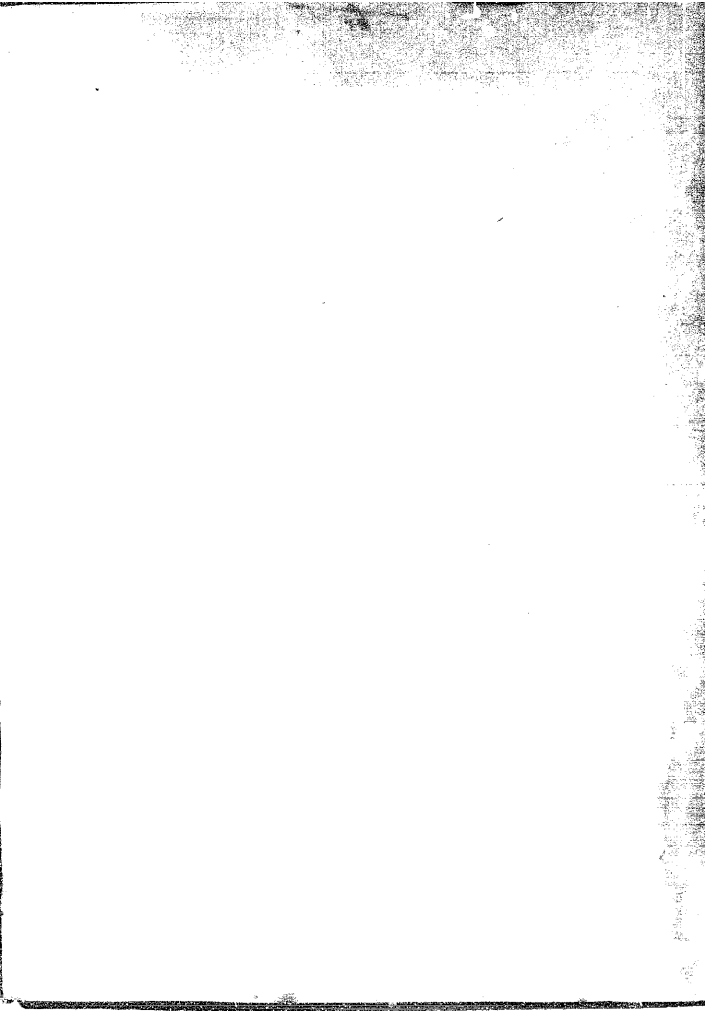
Ad Lectorem.

Lector habes Pauli subtilia dogmata sancti;
Qui vas electum religione fuit.
Numina trina dei qui raptus in æthera vidit;
Sustinet ecclesie culmina fortis Atlas.
Pagina sacra licet antiqua volumina iactet;
Hoc velut in cunctis lucida gemma nitet.
Fundamenta iecit hæc ædificata summa;
Præbet et christi bibliothecæ locum.









El her. no. Acusillo.

